Singurul drum spre Nord

Singurul drum spre Nord

14 500 de kilometri de noroi şi vise

Traducere de Lavinia Cernău

ERIK MIRANDETTE

Casa Cărții, Oradea
2010

Originally published in the U.S.A. under the title:
The Only Road North

Singurul drum spre Nord
de Erik Mirandette

O. P. 2, C. P. 30
410670 Oradea
Tel. / Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

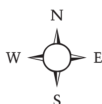
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MIRANDETTE, ERIK
Singurul drum spre Nord / Erik Mirandette ; trad.:
Lavinia Cernău. - Oradea : Casa Cărții, 2010
ISBN 978-973-8998-88-9
I. Cernău, Lavinia (trad.)
316(6)

Traducerea: Lavinia Cernău
Editarea: Simona Tămaş
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Coperta: Adrian Mihocaş

Cuprins

Introducere

Kauai, Hawaii

Stau pierdut pe o insulă undeva în Pacific, ploaia răpăie pe acoperişul de tablă de deasupra capului meu, în depărtare valuri se sparg de țărm. Aici nimeni nu-mi ştie numele. Nimeni nu-mi recunoaşte chipul de la ştirile de seară; nimeni nu a auzit de poveştile care mă bântuie. Am venit pe insula asta căutând linişte. Am crezut că dacă ies din agitația banală care ne umple viețile, voi avea timp şi spațiu ca să mă „vindec", orice ar însemna asta. Cu toate acestea, din ce în ce mai mult îmi dau seama că nu voi fi niciodată „vindecat", aşa cum spun cei ce nu-mi cunosc situația. Orice aş face, nu pot să scap de povestea mea. Oriunde mă duc, mă mistuie pe dinăuntru. Nu mai pot s-o reprim. Trebuie s-o spun. Sper doar să pot să o scot la suprafață înainte să-mi înghită toate gândurile şi sentimentele.

Povestea mea nu e aşa cum au descris-o ziarele. E mult mai lungă decât cele zece minute care i-au fost alocate în cadrul ştirilor de seară, în care am auzit ceva transmis fără emoție sau considerație şi care a fost la fel de repede uitat. Povestea mea este mai mare decât mine. E mai mare decât oricine dintre noi. Povestea mea este despre cele mai îndrăznețe dorințe care ți se îndeplinesc şi despre temerile şi ororile cele mai cumplite care devin realitate. Este despre dragoste şi ură, viață şi moarte, frăție şi singurătate absolută, credință şi îndoială.

Ultimul lucru de care are nevoie lumea asta este o altă carte despre autoajutorare sau bună-credință, sau o carte despre şapte paşi către.... Numai gândul ăsta îmi întoarce stomacul pe dos. Adevărul este că viața e mult prea complexă ca să încapă într-o

cutie, să fie etichetată şi să aibă alături manualul propriu de instrucţiuni. Mă întreb dacă oamenii aceia care par să aibă toate răspunsurile au trecut vreodată cu adevărat printr-o experienţă dureroasă, dacă au avut parte de bucurie nestăvilită sau de aventură? Oare ei au trăit cu adevărat vreodată? Pentru aceia dintre noi care se încumetă să-şi lase în urmă vieţile trase la indigo, cu care mulţi se împacă de altfel, o credinţă superficială, de plastic, însoţită de broşura cu instrucţiuni, nu va avea niciun efect. Când facem acel pas îndrăzneţ din cotidianul confortabil spre necunoscut, ne dăm repede seama că de fapt, nu suntem decât nişte drumeţi într-o călătorie, care încearcă să-şi găsească calea.

Vă scriu în calitate de simplu om aflat într-o continuă căutare, de tovarăş de drum pe drumul care este viaţa, de om ce crede în adevăr şi se încrede în speranţă. Am cercetat în cărţi, m-am holbat necontenit la cerul nopţii şi am implorat divinitatea în căutare de răspunsuri la întrebările mele. Nu există niciun răspuns. Şi totuşi, aud o şoaptă nedefinită, stăruitoare, care vine dinăuntrul meu. E tot ce mi-a rămas. E busola mea; e călăuza mea.

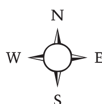
Povestea mea nu oferă nicio rezolvare şi nu are nici sfârşit. Nu este drăguţă sau grozavă, dar este reală. Am renunţat să încerc s-o mai înţeleg; aşa că o voi spune aşa cum pot, aşa cum am trăit-o. Vă invit să fiţi părtaşi la experienţele mele, să mă însoţiţi în această călătorie, însă, în acelaşi timp, vă previn că, după un lung şi zbuciumat drum, într-un final vom ajunge în acelaşi loc de unde am pornit, având mai multe întrebări decât răspunsuri, fiind cu totul şi cu totul tulburaţi, dar mereu în căutare, mereu încrezători.

Aceasta este povestea mea...

Erik Mirandette
Martie 2006

ŞOPTEŞTE VOCEA INTERIOARĂ

Colorado Springs, Colorado

Vine o vreme în viața fiecăruia, când ne cheamă țelul vieții. Cu toții avem propria noastră legendă de trăit, iar această legendă ne caută, sperând cu disperare că o vom observa – şi că o vom îmbrățişa.

Aveam 19 ani când am auzit-o şoptind pentru prima oară.

Student în anul doi la Academia Forțelor Aeriene a Statelor Unite ale Americii, eram convins că făceam totul aşa cum trebuia, că urmam drumul mai puțin umblat. Intrasem în academie chiar după terminarea liceului, eram un băiat plin de idealuri, hotărât să ajut la salvarea lumii. Mă aşteptau patru ani grei, dar eram convins că serviciul în cadrul academiei avea să mă pregătească cel mai bine ca să fac ceva pentru lume – iar după părerea mea, acest lucru merita efortul.

Dacă ar fi să ne luăm după nişte standarde superficiale, îmi mergea bine: eram pe lista decanului, chiar dacă aveam o specializare dificilă; eram săritor cu prăjina în echipa de atletism; mă implicam şi în consiliul studențesc. Dar oricât de bine aş fi fost pe dinafară, înăuntru eram un dezastru – eram nefericit, peste măsură de stresat şi neliniştit. Ştiam că nu duceam viața pe care mi-era dat să o duc.

La început, am înlăturat sentimentul. Într-adevăr, beam foarte mult, iar relația cu prietena mea era când bună, când rea – însă asta era drama fiecărui student. Eu doar făceam ceea ce credeam că fac toți studenții. Şi-apoi, toată lumea devine neliniştită din când în când, atunci când este prinsă în monotonia cotidiană. Viața era agitată, iar eu obosisem. Bineînțeles că nu eram fericit.

La vârsta aia, viața era o chestie pe care trebuia să o tolerez, nu să o savurez. Aveam să încep să trăiesc cu adevărat după ce absolveam. Atunci aveam să văd lumea. Atunci aveam să-mi aduc contribuția în lumea asta. Şi până atunci, nu trebuia decât să supraviețuiesc.

Însă cum lunile treceau foarte greu, mi-am dat seama că idealurile şi motivele pentru care mă înscrisesem la academie nu mă mai motivau. Ceea ce m-a motivat la început era încetul cu încetul înlocuit de cinism. Mi-era groază să merg la cursuri. Îmi era silă de studiile mele. Uitasem aproape cu totul de ce mă supuneam unui chin atât de mare cu creditele într-o universitate atât de dură. În timp, motivul pentru care continuam să trăiesc viața asta nu era vreo cauză dreaptă, aşa cum simțisem la început. De fapt, dacă mai aveam vreo motivație, în afara purei obişnuințe, aceea era să treacă săptămâna cât mai repede ca să vină ziua de vineri când mă culcam cu prietena mea, şi sâmbăta – ca să merg la petreceri. Am încercat să merg duminicile la biserică – şi apoi, inevitabil, lunea următoare ajungeam la cursuri încă mahmur, numărând zilele până la sfârşitul de săptămână. Asta devenise rutina mea.

Într-un final, m-am despărțit de prietena mea şi am încetat, uimit de mine însumi, să mai beau în fiecare weekend. În mod surprinzător, după ce am făcut aceşti paşi spre propria-mi îmbunătățire, după ce mi-am alinat conştiința şi mi-am alungat viciile, nu m-am simțit nicidecum mai liniştit. Ba chiar aş putea spune că eram şi mai neliniştit decât înainte.

Dacă nu făceam ceva, dacă nu schimbam ceva, îmi ieşeam din minți. Simțeam nevoia să domolesc vocea dinăuntrul meu.

Trebuia să se întâmple ceva.

Într-o dimineață friguroasă, devreme, eram în Colorado, înghesuit pe bancheta din spate a maşinii unui amic, pe drum spre aeroport, ca să petrec acasă mult-aşteptata vacanța de două săptămâni – vacanța de Crăciun. În dreapta şoferului stătea Rob, un licean care îmi era vecin, şi care vorbea cu un tip care era cu noi

despre cei doi ani pe care îi petrecuse recent în Rusia, ca misionar. Doi ani într-un loc atât de îndepărtat? Aventurierul din mine voia să ştie mai multe. Era posibil să pleci pentru doi ani şi să te întorci să-ți continui studiile?

Până în acea dimineață, nu ştiusem mare lucru despre Rob. Camera lui era chiar lângă a mea, dar el era cam retras. Nu mi s-a părut niciodată că ar fi arogant. Mereu era simpatic când ne intersectam. Fizic, nu arăta excepțional de bine, dar comportamentul său trăda un caracter hotărât şi încrezător în sine. Părea să existe şi să funcționeze la un cu totul alt nivel decât majoritatea băieților pe care îi cunoşteam. Numai uitându-te la el puteai să-ți dai seama că era undeva deasupra ignoranței adolescentine care îi consuma pe prietenii mei – şi care îmi consuma şi mie nopțile. Rob avea un aer care cerea respect.

Dar acum înțelegeam de ce. Rob văzuse lumea; ştia cum e să fii într-un loc străin, şi vorbea o limbă ciudată. Avea ceva ce-l deosebea de ceilalți, ceva care nu se putea învăța, ceva ce putea fi căpătat numai prin experiență. Atunci am ştiut ce trebuia să fac.

M-am dus acasă, în Michigan, şi mi-am petrecut sărbătorile cu părinții şi fratele meu. Le-am spus totul despre noul meu plan. Voiam să-mi las în urmă colegii, prietenii şi cursurile de la academie şi să plec undeva în lume ca să ajut oamenii, timp de doi ani. Nu ştiam exact cum aveam să fac asta, dar eram foarte hotărât.

Erau puține lucrurile pe care le-aş fi putut face şi care să-mi surprindă familia – ei erau obişnuiți cu abordarea mea asupra vieții de genul „cu capul înainte" – însă când mi-au auzit planul, au adus în discuție câteva lucruri care meritau dezbătute. Supraviețuisem instrucției de bază şi inițierii în primul an la academie. Investisem foarte mult în studii şi mai aveam doar doi ani şi jumătate până la absolvire. Dacă plecam, reintegrarea nu mai era garantată. Riscam să-mi pierd dreptul la educație şi la numirea într-o funcție în armată – şi toate acestea pentru un plan la care nu mă gândisem decât de o zi. Oricât de nobil mi s-ar fi

părut planul meu, în realitate nu era practic, era improbabil, iar din punct de vedere financiar, era aproape imposibil.

*

Cinci luni mai târziu, după o grămadă de e-mailuri şi două telefoane, mă aflam într-un avion cu destinația nordul Africii. Aveam emoții, dar nu mai conta. Mă hotărâsem. Îmi ascultasem vocea interioară.

Nici în cele mai îndrăznețe visuri ale mele nu mi-aş fi putut imagina nişte aventuri mai fantastice decât acelea care mă aşteptau. Niciodată n-aş fi crezut că voi străbate Sahara pe cămile sau că voi alerga cu taurii în Pamplona.

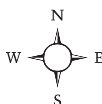
Cu siguranță nu am ştiut că voi întâlni un tânăr musulman izolat, pe nume Hassan, pe care ideologia tentantă a unui imam fanatic îl va îndemna să facă cel din urmă sacrificiu în numele lui Dumnezeu.

Oare dacă aş fi ştiut care vor fi consecințele ororilor ce mă aşteptau, aş fi rămas surd la vocea interioară care mă îndemna să fac ceva? Aş fi renunțat oare la viața care îmi era destinată ca să mă cruț de durerea care mă aştepta?

Eu şi prietenii mei camerunezi

Un început în forță

Melilla, Spania

Ciudatul avionaş cu două elice arăta ca o chestie pe care ți-ai fi imaginat-o plină de clovni la un circ. Dacă nu m-aş fi aflat în el, la o mie cinci sute de metri deasupra Mării Mediterane îndreptându-mă către sud, n-aş fi crezut niciodată că e în stare să zboare. M-am aşezat mai bine pe scaun şi am înghițit cu greu. Mă durea gâtul îngrozitor. Speram că era din cauza aerului uscat de iunie, dar de fapt ştiam motivul. Chelnerița aceea blondă, drăguță şi scundă cu care luasem cina într-una din ultimele mele nopți petrecute în State, spusese că o doare gâtul.

În jurul meu erau doar femei arabe acoperite din cap până în picioare cu ceea ce mie mi se părea că sunt nişte cearşafuri. Alături de ele stăteau nişte bărbați cu nişte bărbi lungi, îmbrăcați în *jalabas*, un veşmânt neatrăgător, unic în lumea arabă. Eu purtam un tricou şi nişte pantaloni scurți şi îmi era insuportabil de cald. Mai mult ca sigur că tovarăşii mei de drum se prăjeau sub toate hainele alea ale lor.

Motoarele zumzăiau. M-am uitat din nou la ceas. Avionul pornise din Spania cu o oră întârziere şi deja trecuseră zece minute de când trebuia să aterizăm. Pilotul veni la interfon şi făcu un anunț în spaniolă. Ceilalți pasageri păreau nelinişțiți. Toată lumea îşi punea centura de siguranță. Avionul făcu un viraj şi am putut vedea coasta africană pentru prima oară. Dedesubtul meu era orăşelul Melilla – destinația mea.

În urmă cu câteva luni, cei de la biserica din oraşul meu mă puseseră în contact cu un activist umanitar pe care îl sprijineau, care le spusese că ar avea nevoie de ajutor. Paul locuia împreună

cu familia sa în acest oraş spaniol cuibărit pe coasta de nord a Africii de 20 de ani. Paul era implicat în nenumărate proiecte umanitare de dezvoltare, şi conducea un grup care se numea Partnerships International. Cei care îl cunoşteau îi rosteau numele cu un respect profund, ca şi cum ar fi fost un erou de război. Vorbisem cu el la telefon doar de două ori, însă după ce i-am spus câte ceva despre mine şi despre ceea ce voiam să fac – adică să ajut oameni timp de câțiva ani – m-a îndemnat să adun ceva bani şi să-mi iau un bilet de avion. Era foarte ocupat şi i-ar fi prins bine un ajutor în ceea ce făcea. Aşa că exact asta am făcut. Nu prea ştiam ce anume voi face ca să ajut – şi nu prea cunoşteam nici detalii despre Partnerships International. Tot ce ştiam era că Paul avea un loc pentru mine în organizația lui.

M-am uitat pe gemuleț şi am văzut cum Melilla creşte dintr-o fărâmă aflată la distanță, într-un oraş energic, viu, plin de oameni în carne şi oase. Stomacul mi se strânse şi mai tare. M-am gândit la fratele meu mai mic, Alex, la mama şi la tatăl meu. M-am simțit exact cum mă simțisem prima dată când am plecat de acasă. Eram neliniştit, dar încrezător că voi putea să fac față la orice m-ar fi aşteptat. Eram pregătit să fac ceva şi pentru alții, nu numai pentru mine, aşa cum fusese până atunci.

Avionul ateriză dur; am săltat o dată... de două ori... de trei ori până să ne oprim, în sfârşit, pe pământ. Am mers încetişor până la poartă – dacă aşa îi spuneau plăcii ăsteia de beton bătute de vânt şi ploi – şi am ieşit pe rând din aeronavă. Aerul fierbinte, umed, m-a izbit în față.

În aeroport m-am uitat în jur – eram singurul puşti cu părul blond şi ochi albaştri din nordul Africii care căuta un alt chip american. Ceilalți pasageri ori fuseseră întâmpinați de familiile lor, ori se îndreptaseră către maşinile lor. Pentru o clipă, am rămas singur.

Apoi, un om zâmbitor cu ochi blânzi m-a întâmpinat cu un accent familiar.

— Erik Mirandette, bănuiesc.

— Chiar el, i-am răspuns eu, mândru.

— Eu sunt Paul. Bine ai venit la Melilla. Ți-e foame?
— Mor de foame.

*

N-a durat mult până să-mi găsesc locul în echipa din Melilla. Paul mă însărcina cu o grămadă de comisioane: nu era săptămână în care să nu duc provizii de medicamente la vreo clinică din Maroc sau să nu vizitez vreun sătuc izolat împreună cu nişte parteneri ai organizației. Am prins repede limba arabă şi mă descurcam destul de bine reprezentând organizația noastră umanitară, sau ONG, aşa cum îi spuneau ei adesea. Ori de câte ori apărea o sarcină mai ciudată, mă chemau pe mine. Eram băiatul pe care-l trimiteau încoace şi încolo.

Slujba mea era interesantă şi rolul meu – important. Cu toate acestea, îmi rămânea prea mult timp liber. De obicei călătoream şi munceam în acelaşi timp două sau trei zile pe săptămână şi astfel îmi rămâneau patru sau cinci zile în care nu aveam nimic de făcut. Aveam nevoie să muncesc mai mult.

Într-o dimineață de toamnă, prea răcoroasă pentru acel sezon, am ieşit la alergat în zona centrului comercial din Melilla. Refugiații africani din vest erau la posturile lor, ca de obicei, păzind maşinile de pe stradă, permițându-le astfel stăpânilor lor să-şi vadă de treabă, fiind siguri că nimeni nu le va jefui sau vandaliza autovehiculele în timp ce ei erau plecați. I-am văzut pe refugiați ghemuindu-se unii într-alții, încercând să se încălzească, aşteptând ca soarele să se urce destul de sus pe cer ca să strălucească peste ei, dintre clădiri. Magazinele abia deschiseseră, iar locurile de parcare începeau să se ocupe. O femeie ieşi dintr-un magazin foarte scump de pantofi cu o pereche nouă de cizme până la genunchi, alb cu roz, încărcate cu strasuri, pe care avea probabil să le poarte de două ori înainte să le arunce la gunoi. Unul dintre refugiații care păzeau în zona aceea sări în picioare să oprească traficul şi s-o ajute să dea cu spatele. Era desculț. Avea două geci de iarnă pe el, dar pe dedesubt nu avea nimic.

Pantalonii îi erau găuriți şi se vedea clar că nu are lenjerie intimă. Avea două perechi de şosete, amândouă cu găuri, şi evident, îi era foarte frig. L-am văzut uitându-se cu jind la poşeta femeii. Ochii bărbatului vădeau disperarea, şi cu toate acestea, zâmbi şi nu spuse nimic. Doamna se îndepărtă la volanul maşinii fără să-i dea un cent; nici măcar nu se arătă conştientă de prezența lui acolo. Refugiatul se alătură tăcut grupului de la colț.

Nu puteam să-i imput femeii faptul că îşi cumpărase o pereche de cizme costisitoare. La urma urmei şi eu port o pereche de cizme Doc Martens pe care am plătit 120 de dolari. Ceea ce m-a şocat, a fost motivul pentru care nu i-a dat refugiatului nici măcar un bănuț după ce cheltuise 150 de euro (cam 190 de dolari) pe un articol atât de frivol pentru sine: dacă s-ar fi arătat conştientă de existența lui, s-ar fi simțit vinovată pentru că-şi cumpărase cizmele. Femeia a făcut ceea ce făcea toată lumea în Melilla, ceva ce nu observasem în mod deosebit până atunci: a ignorat cu totul nevoia celuilalt.

Scena mi-a rămas în minte câteva zile după aceea. După ce am observat-o o dată, am început s-o văd peste tot, în fiecare zi. L-am întrebat pe Paul despre refugiați – de unde veneau şi cum supraviețuiau? Cum puteam să-i ajutăm? Însă cele mai negre şi mai periculoase dintre nenorociri sunt întotdeauna mai mari decât par la prima vedere – iar situația refugiaților, după cum aveam să aflu în curând, nu făcea excepție.

Trecu o săptămână, aşa cum trecuseră şi săptămânile dinainte. Am coborât pe stâncile care înconjurau marea, până la plaja ascunsă care nu era departe de casa mea, am studiat limba spaniolă în fiecare după-amiază, am făcut câteva excursii de o zi până în Maroc ca să duc provizii – însă, încă o dată, eram copleşit de o nelinişte interioară. Vocea începu să şoptească.

Mă gândeam tot timpul la refugiați, atât la cei din Melilla cât şi la cei cărora, fără îndoială, le mergea mult mai rău de cealaltă parte a nemiloasei frontiere spaniole. Când mâncam, mă întrebam ce mănâncă ei. Când stăteam noaptea întins în patul meu,

acoperit cu pătura mea confortabilă, mă întrebam ce adăpost îi despărțea pe ei de serile friguroase.

Apoi m-a abordat Paul şi mi-a spus că avea să ducă trei medici care veneau din America, în Maroc, într-o excursie de o zi, ca să le arate nevoile regiunii. Deşi inițial nu era în plan o oprire, Paul mi-a spus că vor trece pe lângă groapa de gunoi de pe muntele Gurugu, la sud de Melilla, unde trăiau majoritatea refugiaților care sperau să treacă frontiera foarte bine păzită a Spaniei. Eram binevenit să mă alătur medicilor şi lui Paul, însă el a subliniat faptul că doar vom trece pe acolo; că nimeni nu avea voie să coboare din dubiță. Eram extrem de încântat. Aveam în sfârşit ocazia să văd chipurile oamenilor la care mă gândisem atât de mult – şi, dacă aveam noroc, să încep să pun la punct un plan ca să-i ajut.

În acea după-amiază am trecut granița haotică, ne-am oprit pe drum la o brutărie ca să cumpărăm o sută de franzele proaspete pentru enorma sumă de o sută de dirhami (cam zece dolari). Drumul şerpuia pe muntele Gurugu către o perdea neagră de fum care marca locul unde era grămada de gunoi. Pe măsură ce ne apropiam, începeam să disting siluete în depărtare. Cu cât ajungeam mai aproape, vedeam din ce în ce mai multe umbre ascunse în spatele unor bolovani şi tufişuri, urmărindu-ne precaute maşina, cu ochi neliniştiți. În sfârşit, am ajuns la ultima curbă înainte de gunoi.

În timp ce maşina lua curba, am văzut o scenă care mi-a rămas până în ziua de azi întipărită în minte. În fața mea erau siluetele a sute de oameni numai parțial vizibile din cauza fumului. Stăteau acolo ghemuiți, făcându-şi cu greu loc prin noianul de deşeuri, analizând mizeria în căutare de ceva comestibil. Asta era singura lor sursă de mâncare. O mulțime de bărbați – acoperiți de erupții, tăieturi şi abcese – veniră în fugă către dubiță. Unora le ieşea stomacul de sub cămăşile zdrențuite, semn că aveau paraziți. Dintr-odată, duhoarea gunoiului ars veni peste noi, pasagerii din maşină, tăindu-ne respirația cu totul. Şi acum mai simt fumul înecăcios. Mi s-a făcut rău.

Cel puțin 50 de chipuri negre, lacome, se lipiseră de geamurile maşinii, toți cu ochii pe franzelele de pâine. Deasupra urletelor tânguitoare ale refugiaților, Paul îmi strigă să-i dau pâinea, după care porni dubița şi reuşi să ne distanțeze de mulțime, apoi deschise uşa şi dădu toate pâinile unui grup mai mic de oameni înfometați. Mulțimea se repezi la pâine mulțumindu-ne neîncetat. Fiecare lua atât cât putea să mănânce. Oamenii îşi îndesară pâinea în gură, aşa cum face un câine care nu ştie când va fi hrănit din nou. Adevărul era că stomacurile lor erau singurul loc în care îşi puteau păstra puțina mâncare pe care o primiseră. În timp ce ne continuam drumul pe munte spre o trecătoare puțin cunoscută, am privit pe geamul din spate al dubiței la mulțimea de ființe umane care fusese redusă la nişte şacali.

Deşi nu am stat mai mult de cinci minute la gunoi, cu refugiații, scena a avut un impact imens asupra noastră. Nimeni nu zise mai nimic; Paul continuă să ne arate celelalte nevoi ale regiunii. Am înțeles de ce refugiații nu făcuseră la început parte din excursia noastră. În acea zi, ne-a fost foarte greu să mai luăm în serios orice altceva, după întâmplarea la care fuseserăm martori.

Fereastra de la dormitorul meu din Melilla, din vârful dealului, era orientată direct spre sud şi direct spre muntele Gurugu. Vedeam fumul negru ridicându-se în rotocoale înspre cer. Dacă stăruiam cu privirea, mintea mea începea să vadă bărbați cu o inimă şi un suflet la fel ca ale mele, unii bolnavi, alții pe moarte, târându-se prin gunoaie. M-am trezit cu privirea în gol, uitându-mă pe fereastră la ziua care se stingea. Apoi, singura lumină de pe munte, care marca locul unde era gunoiul, mă purtă în noapte. În fiecare clipă petrecută în camera mea, privirea mi se oprea inevitabil la muntele ce atârna iluzoriu dincolo de fereastră. Vocea pe care o urmasem până în celălalt capăt al pământului, în căutarea țelului meu, se auzea limpede şi clară.

*

În decursul următoarelor zile, m-am interesat care era motivul pentru care nu făceam nimic să-i ajutăm pe oamenii aceştia. Eram o organizaţie umanitară recunoscută de guvern. De ce nu făceam nişte eforturi ca să-i ajutăm? Cu siguranţă se putea face ceva. Am găsit răspunsul la întrebarea mea, dar nu era ceea ce mă aşteptam.

Sunt multe motive pentru care aceşti refugiaţi îşi părăsesc casele din centrul şi vestul Africii. Multe dintre ţările din care vin au fost măcinate de război, familiile le-au fost ucise sau relocate, iar pentru ei, acasă nu reprezintă decât o născocire a trecutului. Unii trăiesc într-o sărăcie lucie şi, auzind despre bogăţia inimaginabilă din Europa şi din Statele Unite ale Americii, îşi părăsesc casele în căutarea unei vieţi mai bune. Unii sunt doar nişte copii care visează la aventuri, nemulţumiţi de prezentul lor.

Din miile de refugiaţi care pleacă din Africa subsahariană în fiecare an, majoritatea străbat cu greu drumul până în Spania – ţara cea mai aproape din punct de vedere geografic şi astfel, cea mai accesibilă din Europa. Cinci mii de kilometri de deşert nemilos, funcţionari vamali corupţi şi graniţa spaniolă efectiv de netrecut, flancată de forţe letale, sunt numai câteva dintre obstacolele care îi separă de o nouă lume. Refugiaţii sunt nevoiţi să înfrunte majoritatea acestor dificultăţi pe jos şi fără nicio resursă. Mulţi pier în deşert; restul sunt opriţi la graniţă. Puţinii care reuşesc într-un fel sau altul să ajungă în Spania, sunt liberi să călătorească oriunde în Uniunea Europeană. Refugiaţii riscă totul pentru această infimă şansă.

Milioane de oameni din toată lumea ar ucide ca să aibă paşaportul meu şi cetăţenia pe care o reprezintă; sute mor în fiecare an încercând acest lucru. Cu toate acestea, acest adevăr trist nu face ca America şi Europa să-şi deschidă graniţele şi să-i primească pe toţi. Frontierele noastre ar fi repede copleşite, iar situaţia de aici nu ar fi mai bună decât situaţia de care încearcă să fugă refugiaţii. Europa este deja saturată de refugiaţi africani, iar Spania a devenit cunoscută ca fiind uşa pe care păşeşte majoritatea. Drept consecinţă, Uniunea Europeană a intensificat presiunea asupra

guvernului spaniol pentru ca acesta să pună capăt fluxului nesfârşit de imigranți. La rândul ei, Spania a presionat guvernul marocan, ale cărui metode nu sunt atât de amănunțit examinate, să-şi descotorosească granițele de acei refugiați sâcâitori.

În Maroc, oferirea oricărui tip de ajutor sau de asistență refugiaților, constituie infracțiune şi se pedepseşte conform legii. Orice organizație umanitară care speră să poată continua să lucreze în Maroc, trebuie să renunțe să-i ajute pe refugiați. Sutele de bărbați pe care îi văzusem la Gurugu erau prinşi în cumpăna unui joc politic mortal.

Chestiunea era prea delicată pentru ca o ONG să se poată implica. Era nevoie de ceva mai subtil, ceva care să nu bată la ochi. Vedeam foarte bine că situația refugiaților îl preocupa enorm pe Paul, dar toți anii în care fusese expus la acest soi de disperare îi insuflaseră un discernământ rece, absolut esențial pentru caracterul oricărui filantrop. L-am întrebat dacă s-ar opune intenției mele de a face drumuri săptămânale până la locul unde erau refugiații, pentru a le duce pâine şi medicamente. Ar fi un proiect personal, de care m-aş ocupa în timpul meu liber, pe lângă responsabilitățile mele curente, fără nicio legătură cu Partnerships International. Paul a părut agitat şi uşurat în acelaşi timp, dar mi-a dat până la urmă, şovăind, consimțământul lui.

Am început imediat să-mi fac un plan. Sâmbăta următoare am împrumutat o maşină şi am plecat la drum în zorii zilei. Am traversat Marocul, am umplut maşina cu pâine şi am luat-o pe drumul spre fumul negru.

Când am ajuns, la gunoi era doar o duzină de oameni. Majoritatea celor din Melilla încă dormeau; sperasem că şi refugiații vor fi dormind. Aveam destulă pâine pentru toată lumea şi aveam şi pentru prietenii lor. Am parcat maşina mai în sus pe drum, şi am împărțit pâinea. Totul s-a desfăşurat mult mai relaxat şi controlat decât ultima dată. Am profitat de ocazie ca să vorbesc cu refugiații. I-am întrebat care era numele lor, unde trăiau. Care erau cele mai mari probleme cu care se confruntau, care le erau

nevoile? Le-am spus cum mă cheamă şi că mă voi întoarce cu pâine, săptămâna următoare în aceeaşi zi. Doi bărbați, Mustafa şi Emanuel, m-au invitat la tabăra lor ca să vorbesc cu liderul comunității. Am fost şocat.

— Vreți să spuneți că trăiți cu toții în comunitate undeva în pădurile astea şi că aveți şi lideri?

Mi-am urmat ghizii la o distanță de câțiva kilometri de drum, pe o cărare abruptă, prin pădurea deasă. Am traversat un pârâu şi am luat-o pe o altă potecă până în vârful unei alte creste. Aici trăiau refugiații. Erau sute de adăposturi rudimentare construite din lemn găsit în pădure şi bucăți de plastic sau carton găsite la gunoi. Adăposturile nu erau destule, cu siguranță. Bărbații se împărțiseră în comunități în funcție de țara de origine, şi fiecare comunitate îşi alesese un preşedinte. Mustafa şi Emanuel erau amândoi din Camerun şi vorbeau bine engleza. M-au condus la comunitatea lor. Era relativ mică, numai 35 de membri, situată la marginea taberei.

Am ştiut imediat că ăsta era locul perfect unde puteam să încep. Puteam să vin şi să plec fără să atrag prea mult atenția asupra mea şi, în acelaşi timp, refugiații ar fi început să capete încredere în mine. Am rămas să aştept, în timp ce călăuzele mele au mers la preşedintele comunității. Robustul lor lider veni la mine zâmbind şi mă primi călduros în tabăra lor.

La vremea aceea, aproximativ opt sute de bărbați (şi se pare, şi un număr de femei, deşi rar vedeam câte una) se ascundeau în pădurile muntelui Gurugu, dovezi vii ale problemelor din şapte sau opt țări subsahariene.

Oare ce se întâmpla în țările lor ca să-i determine pe atât de mulți dintre ei să aleagă această soartă?

Cele două limbi de bază vorbite de refugiați erau engleza şi franceza. Majoritatea prietenilor mei camerunezi erau francofoni, dar câțiva vorbeau şi engleza. Întreaga lor comunitate se îngrămădi în jurul meu şi a preşedintelui, în timp ce acesta îmi spunea că cea mai mare problemă a lor nu erau paraziții sau boala,

malnutriția sau frigul, ci raziile. Pe lângă faptul că interziceau tuturor să îi ajute, poliția şi soldații marocani organizau razii săptămânale la tabere, furând tot ce era de valoare şi arzând restul. Haine, mâncare, adăposturi – nimic nu era cruțat. În fiecare săptămână totul era luat sau distrus, şi în fiecare săptămână totul era construit din nou, de la capăt. Şi, ca şi cum toate acestea nu ar fi fost de ajuns, în timpul raziei, guvernul marocan îi prindea, îi bătea şi apoi îi arunca în mijlocul deşertului, între granița marocană şi algeriană. Li se spunea să se întoarcă în țările lor şi nu li se dădea nici mâncare, nici apă pentru călătorie.

Câțiva bărbați au păşit în față, arătându-mi urmele vindecate ale rănilor provocate de gloanțe.

— Au încercat să ne omoare, omule, spuse unul dintre ei.

Am fost copleşit. Cine se putea uita la chipurile acestor bărbați fără să i se facă milă? Ce monstru ar putea face rău unor oameni atât de disperați? Când l-am întrebat pe preşedinte care erau cele mai mari nevoi ale comunității sale, tonul vocii sale mi-a atras atenția imediat. Îmi vorbea exact cum ar vorbi un general în mijlocul unei bătălii, adresându-se unor întăriri aşteptate demult. Era ca şi cum m-ar fi întrebat: „Ce ți-a luat atât de mult să ajungi?"

Nu încerca să inspire milă; de fapt, nici nu-mi cerea ajutorul. Pur şi simplu expunea un fapt, pe deplin încrezător că voi face tot posibilul să vin în întâmpinarea nevoilor lor.

— Medicamente, alimente, haine şi Biblii, îmi răspunse el. Ultimul cuvânt mă surprinse atât de mult, încât i-am cerut să-l repete.

— Biblii. De Biblii avem cel mai mult nevoie. Demult Îi cerem ajutorul lui Dumnezeu. E bine că eşti aici. Eşti un om credincios, nu-i aşa? Am înghețat şi cred că, pentru o clipă, inima mi s-a oprit în loc. M-am uitat în jur, la chipurile acelor bărbați deznădăjduiți. Eu, un om al lui Dumnezeu? Nu ştiusem sigur în ce credeam până în urmă cu vreo două luni, şi acum eram un om al Domnului?

— Ăă, da..., am răspuns.

— Bine, atunci te rogi pentru noi?

Un pastor din comunitate veni în faţă şi îşi plecă capul. Înainte de ziua aceea, cred că mă mai rugasem în grup o singură dată în viața mea. Şi iată-mă în fața tuturor acelor bărbați, absolut şocat şi derutat. Nu puteam să refuz, dar cu siguranță simțeam că nu eram eu cel care trebuia să spună rugăciunea. Trecu un moment stânjenitor până ce am închis ochii, mi-am ridicat capul şi am deschis gura. I-am mulțumit lui Dumnezeu pentru că mă adusese acolo. I-am cerut să-mi ofere mijloacele de a-i ajuta pe acei bărbați disperați pe munte şi, deşi nu am spus-o cu voce tare, I-am mulțumit şi pentru că-mi arătase unde îmi e locul, care îmi era rolul în planul de ansamblu. Orice îndoială pe care o avusesem vreodată cu privire la credință, la chemare, la locul meu în lume, dispăruse. Ascultasem instrucțiunile vocii care-mi şoptise şi urmasem ideea potrivit căreia fusesem creat pentru a îndeplini un scop anume, de cea mai mare importanță, într-un loc aflat la peste şase mii cinci sute de kilometri, peste un ocean şi peste trei continente. Stând în mijlocul acelui grup, am ştiut că găsisem comoara pe care o căutasem.

Încă aveam responsabilități în cadrul echipei din Melilla. Călătoream prin Maroc, ducând provizii şi vizitând parteneri ai organizației noastre umanitare, însă nu-mi stătea capul decât la refugiați. Imediat după călătoria mea la Gurugu, a trebuit să petrec câteva zile în Maroc, însă ziua de sâmbătă se apropia cu repeziciune şi îmi dădusem cuvântul. Am început să întreb de medicamente expirate prin farmaciile locale. I-am pus la curent pe toți colaboratorii mei, explicându-le situația de pe Gurugu şi cerându-le să facă donații pentru refugiați. Am mers pe la toți cei din echipa mea să văd dacă nu au Biblii în limba engleză de care se puteau lipsi. Nu am reuşit să fac rost de o maşină care să nu fie asociată cu Partnerships International, aşa că a trebuit să merg pe jos în următoarea mea excursie la Gurugu. Toate medicamentele pentru paraziți, antibioticele, antiinflamatoarele şi Bibliile pe care reuşisem să le strâng încăpeau cu uşurință într-un ghiozdan. Intenționasem să le duc mult mai multe, dar faptul că mă țineam de promisiune şi mă întorceam la ei, conta mult mai mult.

Am trecut granița devreme şi am pornit către fumul negru. O oră sau două mai târziu, l-am întâlnit pe prietenul meu Mustafa. Împreună, ne-am dus la mai multe comunități, unde le-am împărțit bolnavilor medicamentele care credeam noi că sunt potrivite pentru suferințele lor. Bibliile le-am păstrat pentru pastorii comunităților. Mai multe comunități i-au cerut „domnului Erik, omul lui Dumnezeu" să se roage pentru ei, ca şi cum aş fi meritat această titulatură. Am făcut câteva fotografii. Peisajul taberelor se schimbase radical în săptămâna ce trecuse. Am aflat că autoritățile marocane i-au atacat în urmă cu doar patru zile. Le-am dat mai multor bărbați adresa mea de e-mail şi numărul de telefon în cazul în care ar fi reuşit să ajungă în Melilla. Am încercat să-i îmbărbătez pe cei pe care am putut şi le-am promis că mă întorc.

Excursia mea a atras atenția; toată lumea auzise de americanul care aducea mâncare şi medicamente. Toți ochii erau pe mine – unii erau călduroşi şi încrezători, alții erau sceptici şi întrebători. Am fost şi la tabăra celor răniți, care nu puteau merge fără ajutorul unui baston. Aceşti bărbați nu puteau spera să plece vreodată de pe muntele Gurugu, însă le-ar fi fost şi mai greu să supraviețuiască altundeva... aşa că stăteau şi aşteptau şi se rugau lui Dumnezeu pentru o minune. Am mai făcut nişte fotografii şi m-am rugat împreună cu ei. Din ce în ce mai mult, când ştiam că nu pot face nimic altceva, mă rugam. Bărbații îmi cereau mereu să mă rog, şi prin rugă, simțeam că făceam mai mult decât să casc gura la nenorocirea lor. Am petrecut toată ziua în tabere, vorbind cu oamenii, întâlnindu-i pe lideri şi făcând fotografii. Am rămas foarte repede fără medicamente, la fel s-a întâmplat şi cu Bibliile, dar oamenii ştiau că mă voi întoarce cu altele.

Ultima dintre comunități a fost ghetoul nigerian. Era cea mai mare din tabără, numărând aproape 150 de oameni. Soarele începea să apună şi în curând avea să se lase întunericul. Toată comunitatea se adună în jurul meu şi a conducătorului lor, care vorbea cu înflăcărare despre strădaniile şi suferințele oamenilor

lui. Într-un final, în față veni un om care era grav bolnav. Doar uitându-te la el puteai să-ți dai seama că sfârşitul îi era aproape. „Când va muri Ike... ” s-a spus chiar de față cu el.

M-am uitat la chipul lui şi aproape că l-am auzit cum plânge pe dinăuntru. Dar era adevărat; avea să moară, aşa cum muriseră atâția alții înaintea lui. Avea nevoie de un medic. Prietenii lui m-au implorat să-l duc pe ascuns la Melilla, unde să-l consulte un medic. Dar nu puteam. M-au implorat să vorbesc cu nişte medici şi să-i aduc la el, dar cu cine să fi vorbit? Nu ar fi venit. N-am mai vrut să fie o discuție publică şi l-am tras pe Ike deoparte. În timp ce el se lupta să nu plângă, am încercat să-i descopăr simptomele atât cât mă pricepeam. Printre altele, tuşea cu sânge, întregul corp îi era umflat ca un balon cu apă, şi când afară se lăsă răcoarea, nu mai putu să respire. Eu şi pastorul ne-am rugat pentru el. Avea ochii închişi, iar lacrimile îi curgeau pe sub pleoape. Ike mă imploră pentru ultima oară să-l iau cu mine la Melilla. Oare ar fi fost posibil? Oare aş fi putut să-l salvez pe omul acesta? Ar fi însemnat să risc totul pentru a strecura un refugiat la granița spaniolă, dar oare aş fi putut eu să-l salvez? M-am uitat adânc în ochii lui rugători şi am rostit singurul lucru pe care puteam să-l rostesc. „Îmi pare rău.”

Erau atât de mulți.

Era întuneric, iar eu trebuia să cobor muntele până la maşină. Ike nu voia să mă vadă plecând. Eu eram ultima lui speranță. Amândoi ştiam că, dacă plecam fără el, nu aveam să-l mai văd niciodată. Veniră şi mai mulți să-mi vorbească, dar trebuia să plec.

— Mă voi întoarce săptămâna viitoare cu medicamente şi mâncare.

Am mers cu paşi mărunți până jos în vale, până ce am ajuns în sfârşit la granița tenebroasă. Marocanii mă priviră suspicioşi în timp ce traversam cei 30 de metri de pământ care nu era al nimănui, unde contrabandiştii şi hoții pândeau fără să se mai ascundă, şi unde câinii sălbatici hoinăreau, până la teritoriul paşnic şi sigur al Europei. Am ajuns acasă groaznic de obosit –

fizic, psihic şi emoțional. O parte din mine era încântată – fără îndoială, găsisem ceea ce căutasem. Dar ăsta nu era un joc; nu era sentimentul de bucurie pe care îl aşteptam, pentru că îmi adusesem o contribuție. Cine eram eu ca să reprezint o speranță pentru acei oameni? Mă simțeam complet nepotrivit. Căutasem un țel, însă lucrul acesta era cu atât mai mult. Mureau oameni şi ei mă vedeau ca pe unicul lor ajutor. Am început să mă întreb dacă nu cumva mă întinsesem mai mult decât îmi era plapuma.

În ciuda îndoielii, ştiam că vizitele mele la Gurugu erau mai mult decât un impuls interior. Acolo mă dusese ceva ce nu puteam explica. Dacă credeam că Dumnezeu era Cel care mă adusese la refugiați, trebuia să cred şi că El mă considera demn şi capabil să îndeplinesc această sarcină. Oare eram capabil de mult mai multe decât m-aş fi gândit şi mi-aş fi imaginat vreodată?

Ştiam că nu voi reuşi niciodată să satisfac toate nevoile refugiaților. Oamenii continuau să moară, dar acest lucru nu excludea binele pe care puteam să-l fac. Prin eforturile mele puteam să hrănesc un om înfometat, să vindec un bolnav, să îmbărbătez un om deznădăjduit. Orice s-ar fi întâmplat, trebuia să mă întorc. Ei se bizuiau pe mine.

În noaptea următoare, un grup mic de refugiați a coborât muntele către un oraş din apropiere. Era o mişcare îndrăzneață – dacă ar fi fost văzuți într-un oraş, ar fi putut să fie arestați sau deportați, însă aveau un mesaj pentru mine care nu mai putea aştepta până sâmbăta următoare.

*

Luni mi-am verificat e-mailul, aşteptând mesajul obişnuit de la fratele meu sau poate de la vreun prieten de acasă. Dar, spre marea mea uimire, aveam un mesaj semnat simplu, „Gurugu.” Iată conținutul lui:

„Ştim cine eşti, ştim cu toții ce ai făcut, eşti un frate rău. Data viitoare când vii la Gurugu te vom ucide. Stai departe de noi. Aici te aşteaptă moartea. Te aşteptăm să vii ca să mori.”

Inima îmi bătea din ce în ce mai tare, pe măsură ce citeam cuvintele din mesajul refugiaților. Nu ştiam ce putuse să provoace o asemenea amenințare. Ce anume se întâmplase de îi făcuse pe oamenii plini de speranță pe care îi văzusem doar cu două zile în urmă să spună aşa ceva? Cine trimisese mesajul? Fusese un singur om, furios cine ştie din ce motiv, sau mesajul venea din partea unei comunități întregi – sau din partea tuturor refugiaților? Cu siguranță Mustafa, Ike şi Emanuel nu aveau nicio legătură cu asta. Oare comunitatea cameruneză se întorsese împotriva mea?

M-am întrebat dacă într-adevăr m-ar fi omorât. Pe munte nu era nicio autoritate; aceşti oameni erau deja nişte proscrişi căutați de autorități, pentru simplul fapt că se aflau în Maroc. Dacă m-ar fi omorât, nimeni nu i-ar fi luat la întrebări. În plus, aceşti bărbați nu erau tinerii obişnuiți de 25 de ani dintr-o suburbie de albi. Bărbații ăştia fuseseră în război. Mulți dintre ei fuseseră martori la moartea înfiorătoare a membrilor familiilor lor. Ei înşişi se stingeau în pădurea aia. Căruia dintre ei i-ar fi păsat de moartea unui băiat alb despre care nu ştiau absolut nimic?

Până în acel moment, nu călătorisem niciodată la Gurugu cu ceva de valoare la mine, în afară de proviziile pe care le împărțeam. Nu mă simțisem niciodată în pericol pentru că nu era în avantajul nimănui să-mi facă rău. Până în acel moment, siguranța mea constase în faptul că refugiații ar fi avut mai mult de câştigat din plecarea mea, pentru că mă întorceam cu mai multe ajutoare. Însă acum, refugiații mă avertizaseră tocmai să nu mă întorc cu ajutoare.

E-mailul chiar mă speriase. Era pentru prima oară când viața îmi era efectiv amenințată, dar mai mult decât speriat, mă simțeam îngrozitor pentru faptul că devenisem încă o problemă pe lunga listă care îi chinuia pe aceşti oameni deja atât de disperați. Voiam atât de mult să îi ajut în orice fel aş fi putut, însă acum ei credeau că sunt un alt duşman care încearcă să-i farmece, ca pe urmă să le facă rău. Mi se rupea inima.

Eram distrus. Puteam oare să mă întorc? Dacă mă întorceam, riscam să mor. Să nu mă fi întors? Găsisem o cauză demnă de viața mea – merita oare să mi-o risc ca să continui? Viața mea nu era mai valoroasă decât viața niciunuia dintre ei, şi oare, dacă mergeam înainte, câte vieți puteau fi salvate? Chiar şi una era de ajuns.

Deja îmi dedicasem viața căutării binelui. Fusesem însărcinat să îndeplinesc o sarcină. Eram convins de faptul că Dumnezeu mă adusese la Gurugu şi îmi dedicasem viața planului pe care credeam că Dumnezeu îl construise în jurul meu. Decizia dacă să mă întorc sau nu la Gurugu fusese luată cu luni în urmă, când hotărâsem că voiam să-mi joc rolul în acest plan. Se spune că laşul moare de o sută de ori. Nu puteam să renunț pur şi simplu; nu puteam să mă dau la o parte de la această obligație de îndată ce îmi erau amenințate confortul şi siguranța personală. Dacă făceam asta, mă îndreptam către o moarte sigură. Bineînțeles, ar fi fost o moarte prelungită, căci aş fi fost tot restul vieții mele conştient de faptul că îmi găsisem țelul în viață dar fusesem prea laş să-l îmbrățişez. Simțeam că trebuie să ştiu mai multe.

Ştiam că trebuie să mă întorc la Gurugu. Ştiam că mă voi întoarce. Dar asta nu-mi alina tensiunea pe care o simțeam. Îmi era foarte frică.

În următoarele zile, neliniştea mea s-a amplificat. Mergeam pe aceleaşi străzi, mă ocupam de treburile mele, aşa cum făcusem şi în săptămânile dinainte. Diferența era că săptămâna următoare puteam să nu mai fiu. Am încercat să mănânc, dar nu prea aveam poftă de mâncare. Am încercat să dorm, dar pur şi simplu stăteam treaz nopțile, întrebându-mă, gândindu-mă, temându-mă. Zilele veneau şi treceau, ca întotdeauna. În seara dinainte, mi-am sunat părinții. L-am sunat pe Alex. Au observat că eram agitat, dar i-am asigurat că n-am nimic.

— Vă iubesc. Încerc să vă sun din nou peste câteva zile.

Am plecat vineri, cu o zi mai devreme decât de obicei. Am stat în maşină până când nişte bărbați în care ajunsesem să am încredere s-au apropiat de automobil. Emanuel a venit primul la mine.

Ştia de ameninţări; toată tabăra ştia. Se părea că o minoritate era convinsă de faptul că lucram pentru guvernul marocan şi că adunam informaţii pentru ei. La o zi după vizita mea, în tabără a avut loc o altă razie. Câţiva bărbaţi au fost răniţi şi unii au fost împuşcaţi. Unii mă învinovăţeau pe mine pentru razie, iar e-mailul era replica lor. Dar Emanuel m-a asigurat că majoritatea comunităţii ştia că eram un „om al lui Dumnezeu", şi m-a implorat să continui să-i vizitez pe munte.

Ziua a fost liniştită. Am intrat în contact cu refugiaţii şi le-am dat pâinea fără să cobor deloc din maşină. Acum ştiam cel puţin o versiune a poveştii. Dacă îmi continuam excursiile, sfruntam grupul furios care voia să mă vadă mort, dar dacă abandonam complet eforturile, abandonam sute de oameni care strigaseră după ajutor şi văzuseră puţinul pe care-l puteam face, fiind singurul care îi ajuta. Nu puteam să le întorc spatele. Trebuia să ajung să înţeleg situaţia.

Am continuat să fac drumuri săptămânale la Gurugu. Eram mai prudent decât înainte, dar nu puteam să nu duc cu mine proviziile pe care le adunam în timpul săptămânii. Cu excepţia unei minorităţi bănuitoare, refugiaţii erau mereu bucuroşi să mă vadă. În fiecare sâmbătă dimineaţa mă aşteptau pe marginea drumului şi ieşeau fugind din pădure de îndată ce mă vedeau apropiindu-mă cu maşina. Deveneam foarte cunoscut pe munte şi, în schimb, începeam să-i cunosc locuitorii nu numai ca refugiaţi, ci şi ca bărbaţi cu nume şi poveşti proprii.

Pe măsură ce săptămânile treceau, resursele mele se epuizau. Toţi cei pe care îi cunoşteam şi care aveau lucruri de dat refugiaţilor, le dăduseră deja, iar mie mi se terminau banii. Ziua în care nu aş mai fi avut nimic de oferit se apropia cu repeziciune.

Se întâmplă ca exact atunci să fiu abordat de un prieten de-al lui Paul, un spaniol pe nume Manolo. Manolo auzise de vizitele mele pe munte şi voia să vină cu mine. La început, am ezitat. Nu eram chiar convins cu privire la siguranţa mea personală acolo, iar dacă ar fi venit cu mine, aş fi fost responsabil pentru amândoi.

Îmi dădeam seama de riscul pe care *mi*-l asumam eu singur şi cu care mă împăcasem, dar gândul de a risca viața altcuiva – tată şi soț – mă îngrijora. Tipul ăsta habar nu are în ce vrea să se implice, mi-am spus în gândul meu. La vremea aceea nu vorbeam foarte bine spaniola, astfel că nu i-am putut explica aşa cum trebuie gravitatea situației. Treaba asta poate că părea eroică şi romantică, dar nu era nici una, nici alta; era murdară, puțea şi nu era niciodată de ajuns. Asta era povara pe care o duceam în fiecare zi, oriunde aş fi mers. L-am amânat pe Manolo vreo două săptămâni, însă a continuat să insiste. Într-un final, am cedat.

Am pornit la drum sâmbătă dimineața devreme, ca de obicei. Am ajuns repede. Mi-am întâlnit prietenii pe munte, am vorbit cu ei, le-am dat medicamentele şi mâncarea, m-am rugat împreună cu ei şi apoi am plecat. Nu trecuse nicio oră de când eram în Maroc, iar Manolo nici măcar nu coborâse din maşină – dar excursia îl emoționase profund. N-a scos niciun cuvânt pe drumul spre casă. Pe chip avea aceeaşi expresie pe care o avusesem şi eu prima dată când venisem la Gurugu.

A doua zi, Manolo m-a sunat şi m-a întrebat ce provizii ne trebuiau pentru weekendul următor. Se părea că aveam un tovarăş. I-am dat lista standard – medicamente, alimente, apă şi haine – şi i-am spus să aducă tot ce putea strânge la mine acasă, vineri seara, ca să le putem împărți şi încărca înainte de excursia de sâmbătă. Manolo a consimțit entuziasmat.

În vinerea aceea, Manolo a apărut cu maşina încărcată de provizii – mai multe decât dusesem eu vreodată la Gurugu într-o singură săptămână. În vinerea următoare, proviziile aproape că s-au dublat! Manolo vorbise despre refugiați la biserică, îşi împărtăşise experiența cu privire la ce se întâmpla chiar în afara graniței spaniole, şi îi implorase pe oameni să-i ajute.

În fiecare sâmbătă, eu şi Manolo le duceam refugiaților proviziile donate. La început adunam toate donațiile în sufrageria mea. În fiecare vineri seara, sortam hainele, mâncarea şi medicamentele. Comunitățile erau diferite, aveau nevoi diferite, iar noi

ne străduiam să fim în concordanță cu ele. Deja primeam atâtea lucruri, încât casa mea devenea neîncăpătoare. Am mutat punctul de colectare la biserica lui Manolo. În timp, organizarea proviziilor a devenit un eveniment în cadrul bisericii. Pe parcursul săptămânii se colectau provizii şi se donau bani, vinerea le pregăteam, sâmbăta le împărțeam, iar duminica Manolo îi punea pe enoriaşi la curent cu ce se întâmplase. Manolo devenise esențial pentru proiect. Eu comunicam cu refugiații în engleză, iar Manolo vorbea în spaniolă în fața bisericii. Împreună alcătuiam o echipă perfectă.

În următoarele două luni, drumurile noastre săptămânale deveniră un efort de mângâiere deplin. În fiecare săptămână duceam sute de kilograme de mâncare, haine şi medicamente – aproape toate donate de bisericile spaniole locale. O asistentă medicală spaniolă se oferi să vină voluntar cu noi la Gurugu, să îngrijească bolnavii săptămânal. Timp de trei ore, refugiații cântau cântece bisericeşti, pastorii le vorbeau, iar asistenta îi îngrijea pe cei bolnavi sau răniți. Adesea, rosteam şi eu câteva cuvinte de încurajare, întotdeauna la cererea refugiaților, iar apoi împărțeam proviziile. Cifrele creşteau săptămânal. Erau salvate vieți, oamenii îşi recăpătau credința, cei înfometați erau îndestulați, cei goi erau îmbrăcați. Era un lucru minunat.

Pe cât de admirabil era proiectul şi pe cât de uşor părea din afară, drumurile noastre spre munte erau întotdeauna foarte tensionate. Refugiații şopteau între ei că noi favorizam o comunitate sau alta. Oricât reuşeam să aducem, nu era niciodată de ajuns. Tot mai mulți aveau nevoie de îngrijire medicală, oamenii aveau nevoie de mai multe medicamente decât reuşeam noi să strângem. Excursiile noastre aduceau o contribuție importantă, însă totul putea să se destrame în orice moment. Şi oricât de mult timp petreceam pe munte, ştiam că, mai devreme sau mai târziu, guvernul marocan ne va descoperi.

Apoi, s-a întâmplat.

*

Era o zi superbă, însorită. Am ajuns pe munte sâmbătă dimineața devreme şi am fost întâmpinați de aproximativ 150 de refugiați. Unii stăteau la coadă ca să fie examinați de asistentă; alții au format un cerc şi s-au pregătit pentru slujbă. Manolo o ajuta pe asistentă. Eu i-am salutat pe refugiați, am spus câteva cuvinte şi apoi i-am dat cuvântul unuia dintre pastorii africani. În acea zi, se adunaseră peste trei sute de oameni – toți cântau şi aplaudau. Asistenta se ocupa de un om care avea şase răni de gloanțe în urma raziilor din săptămâna aceea (alți patru fuseseră împuşcați şi ucişi), unul avea tuberculoză în stadiu grav, alți trei sufereau de malarie, iar sfârşitul le era aproape. Restul de bolnavi şi răniți aveau paraziți, umflături şi vânătăi. După trei ore, spre dezamăgirea celor care stăteau la coadă să fie îngrijiți de asistentă, am rămas fără rezerve medicale. Pastorii îşi terminaseră predicile şi era timpul să împărțim mâncarea şi hainele.

Toți refugiații aclamau entuziasmați, adunați într-o parte, în timp ce noi deschideam portbagajele. Însă, în clipa următoare, se lăsă o tăcere desăvârşită, nu se mai auzi nici măcar o şoaptă. M-am uitat în sus, dincolo de refugiați, şi am văzut un polițist marocan ieşind din pădure, cam la 30 de metri în spatele nostru. În urma lui, erau nici mai mult nici mai puțin de o sută de soldați şi polițişti marocani înarmați cu puşti şi unelte de răscoală. Era clar. Fuseserăm prinşi în mijlocul unei razii. Unul dintre pastori păşi înainte şi strigă mulțimii: „Nu fugiți! Rămâneți împreună; împreună suntem puternici!" Refugiații se strânseră, pregătiți de război.

Marocanii fură şocați de numărul mare de refugiați de dinaintea lor. Se aşteptaseră să urmărească indivizi răzleți prin pădure, iar acum erau întâmpinați de sute. Şeful poliției îşi deschise aparatul de recepție şi strigă furios în arabă să i se aducă întăriri, după câte mi-am dat eu seama. Între refugiați şi marocani erau cam 60 de metri. Marocanii aveau țevile puştilor îndreptate spre mulțimea de refugiați, dar nimeni nu se mişcă. Am strigat în engleză să nu facă nimic – că vom vorbi cu poliția.

Eu şi Manolo ne-am apropiat încet de marocani. Armele lor rămaseră ațintite spre refugiați. Manolo vorbi în spaniolă cu şeful, explicându-i că văzuserăm că aceşti oameni au nevoie de îngrijire medicală, că noi le-am acordat-o şi atâta tot. Apoi Manolo i-a întrebat ce făceau cu armele. Şeful îi spuse că toți oamenii aceia erau imigranți ilegali, că el şi camarazii săi veniseră pregătiți să aresteze şi să deporteze 20 dintre ei. Dacă ar fi consimțit în mod paşnic, nimeni nu ar fi fost împuşcat sau bătut. Manolo se uită la mine. Oare puteam noi să avem încredere în acest bărbat? Dacă refugiații ar fi fugit, ciomegele şi gloanțele s-ar fi dezlănțuit. Anarhie. Dacă marocanii ar fi rămas până ce le veneau întăririle, ar fi putut să depăşească întregul grup. Nu puteam să comunic cu Manolo într-o limbă pe care marocanii să n-o înțeleagă şi nici nu voiam ca ei să ştie câtă arabă sau spaniolă înțelegeam.

Am dus mesajul refugiaților. Confuzia se instală imediat. Unul strigă:

— E o capcană! Ne vor prinde şi ne vor ucide pe toți! Altul vru să rămână şi să lupte. Majoritatea se pierdu în pădure.

Unul dintre pastori mă privi şi îmi spuse:

— Spune-le că dacă jură că nu ne vor face niciun rău, 20 dintre noi vor merge de bunăvoie. Însă pastorul nu spuse cum anume vor stabili care vor fi cei 20 ce urmau să fie arestați. În timp ce tot mai mulți refugiați încercau să se furişeze, i-am transmis lui Manolo, care încă vorbea cu şeful poliției marocane, ce îmi spusese pastorul.

Eu am avut întotdeauna un grup de prieteni africani care stăteau aproape de mine cât timp eram pe Gurugu. Ei mă ajutau să organizez şi să duc la bun sfârşit procesul de ajutorare în fiecare săptămână şi se asigurau că minoritatea care încă voia să mă vadă mort, nu era prin apropiere. Nici de data asta nu a fost altfel. Au rămas lângă mine. Marocanii împresuraseră încet grupul şi avansaseră după ce mulțimea începuse să se disperseze. Eu am fost atât de prins încercând să-mi dau seama ce se întâmpla în amestecul acela haotic de limbi şi intenții, încât uitasem aproape cu totul de cei din jurul meu.

Nu-l voi uita niciodată pe dragul meu prieten Fidelis. Stătuse alături de mine până la sfârşit, şi doar cu câteva secunde înainte să fie prins de marocani, el, care fusese întotdeauna atât de calm, de paşnic, mă întrebă, „Domnule Erik, mai aveți nevoie de mine? A venit vremea să am grijă de mine acum.” Nu mi-a venit să cred că Fidelis rămăsese lângă mine. Ar fi putut să fugă! Singurul motiv pentru care a fost prins, a fost pentru că nu voise să plece de lângă mine. M-am uitat la cei 20 care rămăseseră. Fidelis nu fusese singurul. Toți prietenii mei apropiați – toți aceia care mă ajutaseră să-mi păzesc spatele şi să organizez totul – erau acolo. Aveau să fie arestați şi deportați împreună cu câțiva dintre cei mai bolnavi, care nu putuseră să fugă. Pentru cei bolnavi, arestarea asta însemna condamnarea la moarte.

Chiar atunci sosiră întăririle care intrară în pădure fugind, în căutarea haimanalelor pe care ar mai fi reuşit să pună mâna. Am fost înconjurați. Un soldat marocan pe care nu-l voi uita niciodată, se cocoță mândru pe o stâncă, chiar deasupra noastră. Aținti țeava puştii către noi. Avea o privire pe care nu o mai văzusem niciodată până în acea zi, o privire pe care nu o voi uita niciodată. Voia cu adevărat să ne omoare. Degetul lui fremăta pe trăgaci. Spera să aibă ocazia de a trage. Ochii lui goi îmi dădură fiori reci pe şira spinării.

Nu a murit nimeni în ziua aceea, deşi pe majoritatea celor arestați nu i-am mai văzut niciodată. Nu ştiam dacă prietenii noştri erau încă în viață; nu ştiam dacă aveau să fie eliberați, aşa cum conveniserăm cu marocanii. Cât despre mine, Manolo şi asistentă, am fost arestați şi escortați la maşinile noastre de un convoi de vehicule ale poliției şi armatei, până la postul de poliție marocan. Ne-au ținut toată ziua, ne-au interogat, ne-au amenințat şi apoi ne-au dat drumul. Frustrant? Da, într-adevăr – însă în acea noapte aveam să dormim liniştiți în paturile noastre.

În maşină, pe drumul înapoi către granița spaniolă, nimeni nu spuse nimic. Marocanii veneau încet în spatele nostru. Manolo zise că nici măcar nu reuşiserăm să le împărțim mâncarea şi proviziile refugiaților înfometați. Poliția ne percheziționase şi

căutase şi în maşină, dar nu şi în portbagaj, care era plin de provizii. Ce aveam să facem cu ele? Nu era mare lucru să scoți chestii din Europa, însă cei de la vamă erau mult mai atenți la ce lăsau să intre. Era imposibil să trecem de vama spaniolă cu toate lucrurile alea. Ne apropiam de frontieră şi satisfăcute, escortele noastre marocane îşi continuau drumul.

— *¿Porque no vamos a Gurugu y dar los alimentos a los refugiados?* [De ce nu mergem la Gurugu să dăm alimentele refugiaților?, n.ed.] am sugerat eu, pe jumătate în glumă, jumătate în serios. Manolo se uită la mine, se uită la lumina care venea de la gunoi, şi întoarse maşina. Nu mi-a venit să cred că o făcea într-adevăr. Eram pe cale să sfârşim înapoi în închisoare, dar eram încântat de decizia lui. Am gonit pe drum până la locul unde era gunoiul.

Câțiva refugiați țipară de bucurie de îndată ce ne văzură maşina:

— Domnul Erik! Oh, slavă Domnului! Am sărit din maşină şi am descărcat proviziile.

— Nu ştiu când şi nu ştiu cum, dar ne vom întoarce, le-am spus eu. Nu s-a sfârşit. Spuneți-le şi comunităților.

Manolo urla la mine să urc în maşină. A pornit maşina şi am luat-o din nou către graniță şi apoi prin vamă, cu maşina goală.

*

Pe 24 februarie 2004, la ora două jumate, la o săptămână după arest, un cutremur puternic a zguduit oraşul marocan Al Hoceima, situat la aproximativ 144 de kilometri vest de Melilla. În numai câteva minute, 12 mii de case au fost făcute una cu pământul şi un număr proporțional de oameni au fost ucişi. Într-o regiune în care construcțiile înseamnă doar un pic mai mult decât pietre puse una peste alta, chiar şi un cutremur mic poate aduce pagube serioase. Cutremurul de 6,3 grade pe scara Richter care lovise în miezul acelei nopți se dovedi catastrofic pentru satele din jur. Aproape toate satele marocane din regiune fuseseră lăsate fără mâncare şi adăpost.

Eu eram în Melilla când s-a întâmplat. Am simțit trepidațiile, dar nimeni nu a fost rănit şi nici nu s-au înregistrat pagube. Habar nu aveam ce se întâmplase chiar la vest de noi. În seara aceea am primit un telefon de la Paul, care era în Anglia, cu afaceri. Paul auzise de situația gravă din Al Hoceima şi voia să-mi transfere cinci mii de dolari în cont a doua zi dimineață. Trebuia să umplu dubița cu pături şi cu alimente, şi să mă duc la Al Hoceima. Aveam câțiva parteneri în acest oraş, care cunoşteau bine regiunea.

Priveliştea care mă aştepta în Al Hoceima era îngrozitoare. Casele erau distruse, clădiri imense de beton se prăbuşiseră cu oameni prinşi încă înăuntru. În vârful lor, bărbați cu târnăcoape îndepărtau munți de moloz. Toate clădirile care încă erau în picioare, erau pustii. Oamenii se mutaseră pe câmpuri şi pe străzi, cât mai departe de clădiri. Unii făceau tărăboi, blocau drumurile şi opreau camioanele încărcate cu provizii ca să le jefuiască. Era o nebunie generală.

Dintr-odată, pământul se cutremură din nou şi toată lumea urlă şi părăsi străzile, îndreptându-se către câmpuri. Era o replică la cutremur, cu magnitudinea de 5 grade pe scara Richter. În zilele care au urmat, replicile la cutremur au fost un lucru obişnuit în oraş.

Majoritatea clădirilor construite din beton şi beton armat nu fuseseră afectate de cutremur. Adevăratul dezastru era în afara oraşelor, în satele împrăştiate prin munți. M-am îndreptat către un complex păzit şi împrejmuit cu gard, din mijlocul oraşului, unde partenerii noştri se adunaseră şi începuseră să împartă atât de necesarele provizii în sate. Eu am ajuns seara, cu dubița lui Paul încă întreagă şi m-am alăturat imediat lor.

În următoarele câteva zile, am făcut drumuri în satele izolate, cuibărite în munții Rif din nordul Marocului, fiind primii care duceau ajutoare numeroaselor sate imediat după cutremur. La televiziunea marocană, la ştiri, chiar a apărut un reportaj cu noi, punându-se întrebarea: „De ce primii care ne-au ajutat poporul au fost aceşti creştini americani?” Guvernul marocan anunțase că numărul victimelor cutremurului era de şase sute de oameni, însă

pe măsură ce intram în mai multe şi mai multe sate, devenea evident că numărul acesta nici nu se apropia de totalul real. Iar pagubele erau mult mai mari decât putea cineva să-şi dea seama.

Următoarele trei săptămâni le-am petrecut în Al Hoceima. Toate familiile de la țară pierduseră pe cineva. Toate casele erau distruse. O întreagă regiune – zeci de mii de oameni – pierduseră peste noapte tot ce aveau. În acele momente, m-am concentrat să vin în întâmpinarea nevoilor oamenilor, şi pe nimic altceva. Dar, într-un final, nevoile imediate au fost satisfăcute, iar eu aveam timp, timp de care îmi era groază, să stau şi să mă gândesc – să-mi las mintea să rătăcească.

Toate tragediile din luna ce trecuse începeau să-şi lase amprenta asupra mea. Timp de opt luni îi privisem în ochi pe oamenii muribunzi de pe muntele Gurugu şi celor mai mulți dintre ei le spusesem că nu puteam face nimic să-i ajut. Apoi, într-o singură zi, binelui pe care îl *făceam* i s-a pus capăt brusc, iar cei care sufereau erau aceia de care ajunsese să-mi pese cel mai mult. Trei zile mai târziu, a venit cutremurul şi am ajuns din nou, exact în mijlocul unui dezastru. Încercam să-i ajut pe oamenii care pierduseră atât de multe, însă nici dragostea, nici bunăvoința nu pot aduce înapoi un membru de familie mort. Casele se pot reconstrui, dar odată distruse, căminele nu mai sunt niciodată la fel. Dealurile erau pline de sute de morminte proaspete. Trupurile în stare de putrefacție ale animalelor moarte erau împrăştiate peste tot prin ținut. Peste tot se simțea duhoarea morții.

Când o tragedie loveşte la o scară atât de mare pe neaşteptate, se întâmplă ceva ciudat. Pământul se goleşte de bucurie şi de speranță şi în urmă rămâne doar o deşertăciune sinistră de care nu poți să scapi. E ca şi cum ai fi captiv într-o cutie. Poți să te mişti, să muți durerea dintr-un loc într-altul, dar nu poți să stai în picioare. Nu poți evada. Odată ce te consumă, nu mai e niciun leac. Sufletul îmi era la oamenii din Al Hoceima şi la refugiați – şi asta mă consuma total. Am început să mă întreb cum putea cineva să facă munca asta şi să mai aibă şi suflet.

Extenuat, m-am întors la Melilla.

*

În Spania nu a fost la fel de cald şi de primitor cum fusese odată. Acasă mă aştepta un bol cu spaghete, pregătite de colegul meu de apartament, Diego. Nu m-a întrebat absolut nimic despre Al Hoceima. Nici nu era nevoie – se vedea cât de tare mă apăsa subiectul.

Aveam nevoie să-mi limpezesc mintea. M-am dus să alerg şi am încercat să fac exerciții la sală. Acolo erau toți prietenii mei spanioli, care m-au întâmpinat cu entuziasm. Cu toții voiau să audă poveşti despre cutremur. Mie nu prea-mi venea să vorbesc despre asta. Încercând să mă înveselească, unul dintre ei m-a întrebat dacă „mă culcasem cu vreo tipă marocană". Altul voia să ştie dacă am văzut mulți morți, ca şi cum ăsta ar fi fost un lucru super.

Le-am întors spatele şi am plecat.

Timp de două luni am rătăcit într-un fel de zăpăceală. Nu aş şti să spun ce am făcut în timpul ăsta. Nu aveam niciun proiect, nicio cauză căreia să mă dedic. Am încercat să ajung la tabăra refugiaților, dar de fiecare dată am fost urmărit pe munte şi arestat de către marocani când încercam să trec granița înapoi spre Spania. Drept urmare, am ajuns în închisoare de încă patru ori. Într-un final, după ce mi-au spus că voi fi exilat din Maroc pentru totdeauna dacă voi fi văzut vreodată în Maroc cu vreun om de culoare sau oriunde în apropierea muntelui Gurugu, am renunțat.

Am continuat să merg la sala de fitness. M-am întâlnit cu prietenii mei spanioli, am petrecut foarte mult timp singur, la ocean. Am făcut câteva excursii prin Spania. Mi-am umplut fiecare zi cu sarcini nesemnificative ca să-mi treacă timpul mai repede. La sfârşitul lunii mai, trebuia să merg acasă, ca să obțin sprijin pentru cei ce aveau nevoie şi să petrec timp cu familia mea. Ăsta era obiectivul meu, ținta mea. Nu-mi doream nimic mai mult decât să treacă timpul ca să-mi trag sufletul şi să mă întorc la liniştea de acasă. Pe dinafară, rămăsesem acelaşi tip optimist şi

sociabil dintotdeauna. Nimeni nu ştia cu adevărat cât mă afectase ceea ce văzusem şi făcusem.

Împreună cu Manolo ajutasem foarte mulți oameni pe Gurugu. Efortul trebuia să continue, în ciuda avertismentelor marocanilor, însă, în acelaşi timp, nu făceam decât să tratăm simptomele, nu rezolvam problemele refugiaților. Cauza a ceea ce văzuserăm pe Gurugu era îngropată în partea subsahariană şi de vest a Africii. Aveam nevoie de mai multe informații. Voiam să schimb ceva în Africa, dar conştientizarea precede întotdeauna progresul. Trebuia să văd şi să simt Africa pe pielea mea. Întâmplările pe care mi le povestiseră prietenii mei refugiați, nu erau de ajuns.

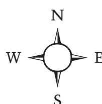
Am început să studiez posibilitatea de a face o călătorie în mai multe țări din Africa centrală. Când problemele s-au ivit aproape imediat, am ştiut că eram pe calea cea bună. Căutam ceva aventuros, ceva care nu mai fusese făcut până atunci. Era perfect.

Multe dintre locurile de unde fugiseră prietenii mei refugiați nu aveau infrastructură, iar dacă aveau, era la un nivel foarte primitiv, ca să nu mai vorbim despre o rețea de transport public sigur. Dacă era posibil să călătoresc prin aceste țări, transportul cădea în sarcina mea. Însă chiar dacă reuşeam cumva să obțin vize pentru toate țările astea, drumurile nu erau întotdeauna disponibile. Chiar şi cele mai detaliate hărți pe care le găsisem ale vestului Tanzaniei, ale estului Republicii Democrate Congo şi ale nordului Kenyei, prevedeau numai drumuri speculate, pentru comerțul local, care erau probabil doar nişte poteci prin junglă. Aveam nevoie de un vehicul de teren îndeajuns de rezistent ca să suporte orice. În mintea mea de 21 de ani, condusă de testosteron, o singură variantă era rezonabilă: o motocicletă de teren.

I-am sunat pe doi dintre prietenii mei de-o viață, şi nu mi-a luat mult să-i conving să adopte viziunea şi să mi se alăture. Am ajuns acasă şi, plini de energie reînnoită şi entuziasm, eu şi prietenii mei am început să planificăm călătoria vieții noastre – începutul unei călătorii care s-a sfârşit foarte diferit față de cum ne-am aşteptat noi.

Bun venit în „iad”

Cairo, Egipt

O licărire de lumină. Durere. Soarele explodează şi sunt în aer. Apoi aterizez la o depărtare de cinci metri şi realizez că pământul este încă intact. Nu pot să mă mişc. Mirosul înecăcios de praf de puşcă îmi umple plămânii şi un sunet strident mă asaltează dinăuntrul capului, blocând orice alt sunet. În jurul meu sunt oameni care țipă şi fug. Treptat, haosul începe să capete sens şi aud că cineva mă strigă.

— Erik! Unde-i Erik? E vocea fratelui meu. E teafăr. Mă caută.

Îl strig şi eu, dar nu primesc niciun răspuns. Lângă mine e o motoretă din care iese fum. În jurul meu zac împrăştiate bucăți din trup.

Un bărbat aleargă cu un extinctor.

Oare-i un vis? Ştiu că nu e. Visele nu dor în halul ăsta. Ce s-a întâmplat? Unde sunt prietenii mei? Unde e fratele meu?

Urlu din nou.

— ALEX! ALEX! Dar nu-mi răspunde. Sunt singur cu sunetul din capul meu şi țipete înăbuşite într-o limbă pe care nu o înțeleg.

Încerc să mă ridic. Doamne, doare îngrozitor. Îmi arde tot trupul. Picioarele nu vor să se mişte, iar partea din spate a brațului stâng mi-e nenorocită. Îmi duc mâna dreaptă ca să pipăi rana. Primul lucru pe care îl simt acolo unde trebuia să-mi fie tricepsul, e osul ud. E sânge peste tot. Mă întreb cât e de la mine. Pierd sânge foarte repede. Mă întreb cât mai am până îmi pierd cunoştința.

Nu pot să leşin – trebuie să-l găsesc pe fratele meu.

Mă uit în jos şi observ că sunt gol. Explozia a aruncat totul în aer, în afară de gulerul cămăşii mele şi de curea. Din picioare îmi

ies sute de cuie. Îmi duc mâna dreaptă însângerată la ceafă – unde descopăr alte cuie. Ăsta-i şrapnel. Nu motoreta care arde a fost de vină. Ăsta nu-i un accident. Cineva a vrut să se întâmple asta. Cineva a adus intenționat iadul ăsta pe pământ.

— Alex! strig eu cu voce slabă. Kris! Mike! Oare mai trăiesc? Dar eu, eu mai trăiesc? Mă doare prea tare ca să fiu mort. Pierd foarte mult sânge. Oare cât mai am până să mor?

Nu se poate termina aşa. Am reuşit să facem atâtea.

Rezistă. Luptă… nu poți să mori încă.

Mă uit în jurul meu; fumul începe să dispară. Strada e acoperită de un strat de sticlă spartă şi bucăți mici de lemn. Se strânge lumea. De ce doar stau şi se uită? *Ajutați-ne!* De ce nu fac nimic?

Îl văd pe Alex. Slavă Domnului că trăieşte. Nu mai pot să strig. Oare m-a auzit înainte? Nu am puterea să strig din nou.

Zace acolo singur. Îşi mişcă capul. Pare că e conştient. Îmi dau seama că are dureri îngrozitoare. Fac un ultim efort. „Rezistă, amice. În curând vor sosi ajutoare. Rezistă.”

Îl văd pe Kris. Trăieşte! E pe cealaltă parte a străzii înguste. Fața îi este neagră, cu excepția şiroaielor roşii care i se preling de pe ea pe piept. Se ține de brațul stâng; e plin de găuri. Arată ca o perniță cu ace. Se împleticeşte. Privindu-l, îmi dau seama că nu vede foarte bine.

— Kris! rostesc eu cât de tare pot.

Se opreşte şi se întoarce către mine. E la o depărtare de doar trei metri acum. Se uită cruciş şi îngenunchează lângă mine.

— Du-te la Alex. Vezi dacă e bine, îi zic crispat de durere. Dacă aş fi putut să merg eu la Alex, aş fi fost deja lângă el. Kris ştie asta. Se uită la corpul meu, la râul de sânge care curge din mine pe pavajul străzii. Chiar şi prin arsuri şi sânge, pot să spun că se teme pentru viața mea. Ştie că nu mai am mult.

Dar nu-mi pasă de asta. Numai Alex contează.

Îmi imaginez ce-i trece lui Alex prin cap în timp ce Kris îl îngrijeşte. Are corpul perforat adânc de sute de cuie. Cuiele din

piept şi din talie sunt toate aliniate orizontal. Mai jos, cuiele merg spre stânga. Obrazul stâng îi este spart, fața cu arsuri grave, ochiul tăiat. Piciorul stâng are arsuri grave şi este o rană deschisă de la explozie, două degete îi lipsesc. Alex era doar la jumătate de metru de bombă când a explodat, dar nu arată cu mult mai rău decât mine sau decât Kris.

Apoi zice:

— Spune-le mamei şi tatei că-i iubesc.

— Nu mai vorbi aşa, îi zice Kris. Am mai fost în situații ca asta. Luptă. O să trecem peste asta. Erik e bine; nu-ți face griji pentru el. Şi tu o să fii bine.

Încep să-mi smulg cuiele din picior. Din locul în care sunt, mă doare prea tare ca să mă uit în spate la fratele meu. Mă doare şi să stau. Mă doare să respir. Pierd tot mai mult sânge şi încep să mă răcesc.

Kris se întoarce şi-mi spune că Alex trăieşte şi că eu sunt mai rău decât el.

— E numai pe jumătate conştient, dar cred că se va face bine, îmi spune Kris.

Oh, slavă Domnului. Dacă eu pot să rămân în viață, atunci şi el va putea.

Atât Kris cât şi eu avem câte un braț funcțional. Luăm împreună un tricou şi îl legăm strâns în jurul brațului meu şi al piciorului ca să încetinim sângerarea. Îmi simt piciorul stâng ca şi cum fiecare os dintre genunchi şi degete mi-ar fi zdrobit. Pielea mi-e o rană vie pe picioare şi pe fund, dar spatele îl simt în regulă. Purtam un rucsac, îmi amintesc. Cred că rucsacul a preluat o parte din impact. Mă uit şi văd rucsacul rupt în bucăți, plin de cuie, la un metru de mine. Mă întind după el şi îmi scot paşaportul şi mi-l pun pe piept.

Eu şi Kris începem să ne rugăm. „Te rog, Doamne, salvează-ne. Cine a putut face lucrul ăsta îngrozitor? Te rugăm, Doamne, fă ca Alex să trăiască. Doamne, Te rugăm, fă ca Mike să fie viu."

Unde e Mike?

Chiar lângă mine e un picior.

— Oh, Doamne.

Mă doare sufletul. Ne cufundăm din ce în ce mai adânc într-un loc pe care nu ar trebui să-l cunoască nimeni. În locul ăsta. În iadul ăsta, noua mea casă. N-o să-l părăsesc prea curând. Ne întindem spre piciorul stâng al celui mai bun prieten al nostru, grav rănit deasupra genunchiului. Kris mă priveşte cu lacrimi în ochi.

E Mike? Oh, Doamne, te rog să nu fie Mike.

Nu poate fi Mike. Mike purta sandale; piciorul ăsta are o şosetă neagră. *Teroristul?* Privesc în lături dezgustat, şi aproape că-mi vine să vărs.

Nu putem face nimic, decât să aşteptăm. Îl trimit pe Kris să stea cu Alex. Kris o să aibă grijă de frățiorul meu.

Trece o eternitate până ajunge prima ambulanță. Kris se asigură că îl iau pe Alex întâi. Kris ştie că nu aş accepta să fiu luat în ambulanță înaintea fratelui meu, indiferent cât de rănit aş fi. Îi văd îndepărtându-se. Mă simt atât de uşurat. Alex va fi bine; o să fie îngrijit.

Mă uit din nou la baia de sânge din jurul meu şi mă întind, aşteptând să-mi pierd cunoştința sau să intru în şoc. Kris se întoarce lângă mine, asigurându-mă că Alex se va face bine, însă pe Mike tot nu-l vedem. Nimeni nu o spune, dar în adâncul nostru, amândoi ştim că e mort. Trag o pătură roz peste trupul meu gol şi însângerat, şi aştept.

Mai trece o eternitate.

Nu-mi pierd cunoştința.

Aş vrea să leşin, dar nu se întâmplă.

Vine altă ambulanță. Kris fuge şi strigă la paramedici. Unul dintre ei vine cu o targă. *„Wahed, juje, thlata.”* Sunt pe targă. Kris încă mai strigă; numai pe el îl mai aud peste sunetul din capul meu.

Sunt în spatele unei ambulanțe cu o femeie moartă lângă mine. Kris încearcă să închidă uşa ambulanței. El le strigă încă să pornească.

Un om îmi apucă turbat targa şi urlă; încearcă să mă scoată din ambulanţă! Kris îl loveşte în piept cu braţul sănătos, apoi se interpune între bărbat şi targa mea.

— Dacă încerci să-l scoţi pe prietenul meu din ambulanţă, te omor, îi strigă el. Vorbeşte serios.

Omul nu înţelege cuvintele, dar cu siguranţă a înţeles mesajul.

— Îţi rup gâtul şi te ucid, mârâie Kris.

Omul se dă înapoi. Kris nu-i va permite să se apropie.

Cineva mai pune un cadavru peste mine. Ambulanţa porneşte în sfârşit.

Oare ăsta-i sfârşitul?

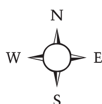
Călătoriserăm mai mult de 14 400 de kilometri prin 11 dintre cele mai întunecate şi mai misterioase ţări, prin sute de triburi şi limbi diferite. Trecuserăm prin două războaie civile diferite, cinci înfruntări rebele diferite, ne întâlniserăm cu nenumărate animale care mănâncă oameni, înduraserăm foametea, propriile noastre crize şi bandiţi înarmaţi şi supravieţuiserăm. Echipa noastră de fraţi reuşise să rămână în viaţă atunci când oricine altcineva ar fi murit. Înfruntaserăm cele mai înfiorătoare pericole, convinşi că trăiam vieţile pe care fuseserăm creaţi să le trăim, şi ajunseserăm învingători la destinaţie.

Acum, după ce ne-am încheiat călătoria, şi mai avem două săptămâni la dispoziţie ca orice turişti normali, totul pare pierdut. Mă încrezusem în Dumnezeu, Îi urmasem planul – şi ajunsesem în „iad”.

Nişte băieţi mândri, cu motocicletele lor (de la stânga la dreapta: eu, Alex şi Kris).

Fără cale de întoarcere

Undeva deasupra Africii

Cu patru luni înainte, trei motociclete aproape noi, modelul KLR 650 dual sport, stăteau într-un terminal de marfă din Michigan, în timp ce eu, Alex şi Kris zumzăiam pe cer undeva deasupra vastului continent al Africii. Alex se holba uimit pe geam, la imensa întindere verde de dedesubt.

— Nu-mi vine să cred cât de mare e continentul ăsta. Doar uită-te la junglă; cât vezi cu ochii e numai junglă.

M-am întins peste fratele meu, al cărui loc era cel mai aproape de geam.

— Deci aşa arată Africa de cealaltă parte a deşertului. Mă uitam după un drum, după o cărare, căutam un semn că stau oameni pe acolo. Peste două luni aveam să călătorim exact prin acele păduri, pe motocicletele noastre de teren. Emoția începea să-mi umple pieptul. Am inspirat adânc şi l-am apucat pe Alex de umeri. Alex zâmbi larg.

Oră după oră, avionul gonea deasupra nesfârşitei mase de pământ. Destinația noastră, Cape Town, Africa de Sud, părea încă foarte, foarte departe.

— Ce face Kris? L-am văzut în față, jucându-se cu mânerul uşii de la toaletă. Kris îşi ridică privirea şi se uită la noi agitat, şi se întoarse la locul lui, care era chiar în fața mea şi a lui Alex. Râdea.

— Ai stricat ceva? îl întrebă Alex.

— Da, am încercat să deschid uşa şi m-am trezit cu mânerul în mână!

— Dar ştii că trebuia să împingi, nu?

— Păi da, acum ştiu.

— Şi l-ai reparat? îl întrebă Alex.

— Sigur că l-a reparat. Kris repară întotdeauna.

— Sigur că l-am reparat.

Am început să jucăm cărți în timp ce discutam despre călătoria care ne aştepta. Eram prea agitați ca să dormim. Fiecare dintre noi ştia că fiecare moment pe care îl petreceam în avionul ăla care gonea pe cer, însemna ore întregi de străbătut poteci istovitoare prin junglă. Fiecare kilometru pe care îl parcurgeam cu avionul trebuia să-l refacem pe motocicletele noastre de teren.

Trecuse aproape un an deja de când discutam despre călătoria asta – din momentul în care Africa îmi cucerise inima.

Totuşi, niciodată nu fusese vorba ca Alex să facă parte din planul ăsta nebunesc. Era frățiorul meu, şi nu voiam să risc să-l pun într-o situație periculoasă din care să nu-l pot scoate – şi ştiam că în călătoria asta ne vor paşte multe pericole. La nevoie, eu puteam să-mi risc viața. M-aş pune în calea răului dacă aşa ar cere situația. O făcusem înainte, cu refugiații, şi pentru prietenii mei, aş fi făcut-o din nou. Însă Alex îmi era foarte drag, şi nu suportam gândul că ar putea fi rănit sau chiar mai rău. În plus, când am început prima dată să facem planuri, Alex era doar un puşti de 17 ani care termina liceul. El nu avusese ocazia să-şi testeze şi să-şi demonstreze cu adevărat curajul şi perseverența. Nu ştiam dacă ar fi putut să reziste. Foamea, frigul, frica şi oboseala – toate erau nişte chestii garantate.

Dar lucrurile stăteau altfel acum. În timpul ultimului său an de liceu, când eu eram la Melilla, Alex a hotărât că şi el voia să guste din viața din afara Statelor Unite. Voia să învețe alte limbi, să cunoască alte culturi şi să-i ajute pe oameni. În ultimele luni de şcoală, şi-a făcut planuri să se mute în oraşul andaluzian Malaga, ca să învețe spaniola în vara dinaintea intrării la facultate. Malaga era doar la opt ore de mers cu barca de Melilla, unde locuiam eu. Deşi nu am fi fost pe acelaşi continent, aşa am fi fost cel mai aproape unul de altul în cei trei ani de când eram plecat.

În timp ce el lua această decizie, eu mă pregăteam să mă întorc acasă după primul an petrecut în Africa. Îmi imaginasem venirea acasă de nenumărate ori, cum aveam să cobor din avion şi să trec prin aeroportul Grand Rapids, care îmi era atât de familiar. Puteam chiar să simt miresmele. Aerul avea să ţâşnească peste marele lac, să fie purtat prin câmpurile cu iarbă verde şi să-şi găsească drumul spre plămânii mei. N-o să aducă niciun strop de pericol sau de foame cu el. Aş fi coborât din avion şi i-aş fi găsit pe cei dragi mie pregătiţi să-mi ureze bun-venit, felicitându-mă mândri. Aş fi păşit în refugiul confortabil, afectuos care era casa mea şi m-aş fi bucurat de viaţa pe care eram atât de norocos că o aveam.

Văzusem de atâtea ori scena asta cu ochii minţii, încât aproape că am început să mă întreb dacă nu cumva era totul închipuit, o invenţie reflectată de speranţele mele. Aeroportul, casa mea albă cu şindrilă maronie, familia mea sănătoasă şi fericită, şi căţeluşul meu cu pete albe – niciunul dintre lucrurile astea nu mi se mai păreau reale. Erau atât de departe de locul unde fusesem eu. Păreau să existe într-o sferă cu totul diferită, una care nu cunoştea suferinţele acestei lumi.

Plecarea în Maroc – experienţa cu refugiaţii şi victimele cutremurului – fusese ca şi cum aş fi sărit într-un lac îngheţat. Trecusem peste şoc, dar începeam să îngheţ de frig. Şi totuşi, faptul că mă întorceam acasă avea să mă afecteze mai rău? Eram pe cale să sar într-o cadă fierbinte, iar acea tranziţie ar putea să fie mai dureroasă decât frigul.

Întoarcerea mea acasă a fost exact cum mi-o imaginasem eu. Familia şi prietenii mei au fost foarte mândri de mine. Călătorisem la capătul pământului şi îmi găsisem locul. Ajutasem la salvarea unor vieţi. Făcusem ceva. Fusesem testat şi mă dovedisem puternic. Alex a fost primul care m-a îmbrăţişat. Părinţii mei erau chiar în spatele lui. Fusesem plecat doar un an, dar mi se părea că lipsisem mult mai mult. Când am ieşit din acelaşi aeroport doar cu un an în urmă, eram un băiat care credea că

viața înseamnă mai mult decât nişte obiective egoiste. Mă întorceam acasă bărbat, un bărbat care îşi îmbrățişase curajos destinul. Eram obosit, dar reuşisem să mă întorc. În sfârşit eram acasă.

Acasă era exact cum fusese când plecasem. Familiar. Mirosea la fel; arăta la fel. Aceleaşi chipuri treceau în sus şi în jos pe aceleaşi străzi. Găseam aceleaşi alinări ca înainte. Cu toate acestea, mă simțeam complet nelalocul meu. Am stat cu prietenii mei, dar am descoperit repede că nu prea aveam ce să vorbesc cu ei. Nu prea aveam ce să spun nimănui. Toate discuțiile păreau atât de mărunte. Lauda lor mi se părea o prefăcătorie. Credeau că eram un erou, dar eu numai erou nu mă simțeam. Un erou nu şi-ar fi luat o lună liber şi nu ar fi cheltuit sute de dolari pentru confortul personal, ca să nu mai vorbim de ego. Da, ajutasem o mulțime de oameni şi ăsta era un lucru minunat, dar adevărul era că majoritatea acelor oameni încă sufereau chiar în timp ce eu mă bucuram de confort. Câți refugiați vor fi fost împuşcați şi ucişi luna următoare când mă voi fi întors în Maroc? Câți vor fi murit dintre cei bolnavi? Câți dintre cei sănătoşi se vor fi îmbolnăvit? Cei fără casă din Al Hoceima vor fi fost tot fără casă.

Eu ştiam asta, dar prietenii mei americani, nu. Ignoranța lor nu schimba adevărul; însă nici faptul că eu ştiam nu schimba nimic. Diferența era că eu mă simțeam responsabil pentru ceva în privința căruia ei erau complet ignoranți. Ei erau liberi să-şi ducă viețile fără să aibă cunoştință de ceea ce îndurau prietenii mei din Africa, de ceea ce trebuiau să îndure oameni din întreaga lume.

Încă o dată, am reuşit să-mi țin frustrările în mine. Am redevenit un student fără minte. M-am dus la petreceri, m-am uitat la filme şi m-am îndopat cu cultura americană pop. Oricine m-ar fi cunoscut în timpul ăsta, v-ar fi spus că îmi mergea super. Aproape nimeni nu a observat cât de distanțat eram – nimeni, în afară de atentul meu frățior, nimeni în afară de Alex.

În luna în care am stat acasă, am petrecut mult timp cu Alex. Luna a început greu, dar încetul cu încetul, fără ca măcar să-mi

dau seama, am încetat să mai vorbim despre frustrările mele şi ne-am concentrat pe entuziasmul care mă cuprindea când mă gândeam la lunile următoare. Şi apoi, eram acasă ca să-l văd absolvind. Am fost prezent la ziua porților deschise la şcoala lui. Am reuşit să-l văd la sfârşitul sezonului de alergări. El era căpitanul echipei şi a terminat al cincilea din stat la proba săriturii cu prăjina. Două săptămâni mai târziu eram în public, la banchetul sportiv al şcolii, când a luat premiul memorial Pat Peterson, un trofeu pentru performanțe atletice extraordinare, abilități de lider şi caracter, acordat unui singur atlet în fiecare an. Era chiar premiul pe care îl primisem şi eu în urmă cu trei ani. Străluceam de mândrie. Nu numai că supraviețuise liceului, ci îi mersese şi foarte bine. Alex se provocase pe el însuşi, şi reuşise să iasă primul. În seara aceea, i-am pus premiul deasupra şemineului, lângă al meu. Al lui era proaspăt şi strălucitor; al meu începuse să-şi piardă luciul şi să se ciobească – dar stăteau unul lângă altul.

Iar apoi a venit ziua când am lăsat totul în urmă – o echipă invincibilă, legată de mai mult decât de faptul că eram frați. Am coborât din avion în aeroportul din Malaga. Ne-a întâmpinat briza mării, iar soarele mi-a încălzit umerii. Era un loc foarte diferit de cel pe care îl lăsasem cu doar o lună mai devreme. Îl vedeam cu ochi odihniți.

Alex radia. O asemenea schimbare radicală era înfricoşătoare la orice vârstă, şi el o făcea singur, la doar 18 ani, fără îndrumarea părinților sau a profesorilor. Chiar şi eu urma să fiu la un continent depărtare de el. Însă fie că o ştia sau nu, el era pregătit.

*

După două săptămâni în care am explorat oraşul împreună, am trecut prin Melilla şi m-am dus la Al Hoceima, ca să ajut la reconstruirea caselor care fuseseră distruse de cutremur cu patru luni înainte. A fost cald, am muncit mult şi din greu, am transpirat, dar mi-a plăcut.

La sfârşitul verii, supraveghetorul proiectului de ajutorare a victimelor cutremurului trebuia să se întoarcă pentru câteva luni în State. La început se gândise să amâne munca din Al Hoceima pe perioada cât era plecat, însă şi el şi Paul erau convinşi că eu puteam să mă ocup singur de întregul proiect. Eram entuziasmat de responsabilitatea care mi se dădea. Ştiam că îl voi putea duce la bun sfârşit, dar nu avea să-mi fie uşor. Aveam nevoie de cineva care să mă ajute.

În acest timp, fratele meu se afla pe un vapor cu destinația Melilla. Nu ne văzuserăm de trei săptămâni – ultima dată fuseserăm împreună într-un weekend la Pamplona – şi oricât de ocupat aş fi fost, voiam să-mi iau două zile libere ca să le petrec cu el. Era aproape sigur ultima dată când puteam să-l văd înainte să se întoarcă în State.

Arăta mai înalt şi mai puternic, vizibil mai în vârstă. Era imposibil. Fusesem departe unul de altul mai puțin de o lună, dar ceva era diferit. Nu era faptul că i se schimbaseră trăsăturile fizice. Diferența era în postură. Avea o siguranță, o forță umilă, pe care în trecut abia o întrezărisem. Acum parcă făcea parte din el.

Ne-am dus direct la casa prietenului meu, Diego, unde aveam camera mea, şi am început să povestim. Fusese nerăbdător să-mi povestească despre şcoală şi despre noii lui prieteni, şi despre cum învăța spaniola, deşi ezita să vorbească efectiv spaniola. Era mândru de o anumită întâmplare în special.

— Într-o zi eram în clasă şi am ajuns să vorbim despre sex şi toată lumea a început să povestească ce îi place şi cu cine se culcă. M-au întrebat şi pe mine care era părerea mea. Le-am spus că nu obişnuiesc să mă culc în fiecare seară cu altcineva şi că nu voiam să duc pe nimeni acasă în acea noapte. Toți au fost uimiți şi au început să mă necăjească. Apoi le-am spus că sunt virgin şi că cred că sexul e o chestie importantă pe care ar trebui s-o păstrăm pentru fata cu care vrem să ne petrecem restul vieții.

— Pe bune, am exclamat eu. Ți-ai apărat punctul de vedere în fața întregii clase?

— Da, şi după ore, toți cei care m-au necăjit în fața clasei au venit la mine şi mi-au spus că îmi respectă părerea şi faptul că am avut curajul să mi-o apăr.

— Glumeşti.

— Nu. Au venit toți, până la ultimul.

— Să-ți spun ceva, frățioare. Eu n-aş putea să mă plimb pe plajele topless din sudul Spaniei şi să-mi apăr convingerile aşa cum faci tu.

— Păi poate de-aia ai ajuns tu în Maroc.

Am râs. Poate că avea dreptate. Fratele meu trăia viața pe care eu o găsisem după atâtea eforturi, dar fără să fie marcat de nicio cicatrice.

Era rândul meu să povestesc. I-am spus despre situația din Al Hoceima şi despre munca pe care aveam s-o fac. I-am spus că fusesem recent promovat în funcția de „head honcho"* al proiectului. Acelaşi zâmbet idiot pe care-l afişasem eu ceva mai devreme, era acum pe chipul lui Alex.

— Mă bucur pentru tine, Erik, zise el, mândru. O să faci o treabă bună.

— Tocmai, Alex. Uite la ce m-am gândit. Peste două săptămâni ar trebui să iei avionul spre State şi să începi facultatea, nu?

— Aham… zise el cu un ton dezaprobator, dar întrebător.

— Păi… eu mă gândeam că o să am nevoie de un partener la Al Hoceima. Am multe de făcut şi nu pot să fac totul singur. Ce-ar fi dacă nu te-ai sui în avionul ăla?

Zâmbetul se transformă în râs.

— Oh, da, m-am gândit şi eu la asta.

— Mama o să se crizeze.

— O să-i placă ideea.

*

*Persoană importantă, care are influență, n.ed.

Eu şi Alex am crescut într-o familie cu părinți divorțați. Ne-am petrecut copilăria trambalați încoace şi încolo dintr-o casă în alta. Majoritatea timpului l-am petrecut cu draga noastră mamă; casa ei a fost întotdeauna căminul meu. Cu mama, eu şi Alex aveam multă libertate. Ea trebuia să lucreze cu normă întreagă ca să ne întrețină, aşa că de când am fost mici, am învățat singuri să ne trezim dimineața, să mergem la şcoală, şi să avem grijă de noi după-amiaza. O asemenea libertate a fost grozavă pentru doi băieți neastâmpărați ca noi, şi ne-a oferit destule ocazii de a intra în belele. Îmi amintesc că odată, Alex şi prietenul lui au construit în curte o catapultă de mărime naturală şi m-au lansat cam o sută de metri prin curțile vecinilor. Pe atunci, Alex era în clasa a şasea.

Apoi, niciun an mai târziu, Alex a construit un tun cu sferă de foc cu combustie. Unui necunoscător, această maşinărie i s-ar fi părut o țeavă PVC de trei metri, inofensivă, însă cu accesoriile şi ingredientele potrivite, s-a dovedit a fi letală. N-am să uit niciodată mult aşteptata zi în care am testat-o. O grămadă de copii din vecini se adunaseră să vadă spectacolul. Alex a dat foc la prima rundă. BUM! O minge de foc cu un diametru de 20 de centimetri țâşni la întâmplare zeci de metri prin aer şi apoi ateriză pe trampolina noastră, aprinzând-o. Ne-am precipitat cu toții să stingem focul, dar n-am reuşit decât după ce ne-a ars muşamaua.

— Uau! a exclamat mulțimea. Din nou!

Alex s-a uitat la mine.

— Da, mai fă-o o dată.

BUM! Țâşni o altă minge care ateriză periculos de aproape de casă – chiar în momentul în care mama deschidea uşa glisantă ca să vadă ce era cu larma din curte. Mama a pus repede capăt distracției noastre primejdioase. Când m-a întrebat de ce eu, cel mai mare şi mai matur dintre noi doi, nu am oprit isprava asta stupidă, am răspuns: „Părea o idee bună. Ai văzut ce detentă are?"

La fiecare două săptămâni, eu şi Alex ne petreceam weekendul şi noaptea de miercuri cu tata. El avea o abordare părintească mult mai fermă. Mama ne certa zdravăn pentru o ispravă stupidă ca tunul cu sferă de foc, însă dacă tata ne-ar fi prins vreodată făcând aşa ceva, mă îndoiesc că aş mai fi fost aici, scriindu-mi povestea. Duritatea tatălui nu ne-a împiedicat să fim nişte copii rebeli, ne-a învățat doar cum să facem să nu fim prinşi.

Ne-a fost greu în copilărie. Nu ştiam niciodată cu cine aveam să ne petrecem Crăciunul sau unde aveam să dormim noaptea, şi am fost nevoiți să facem față nebuniei în care intră un părinte afectat de un divorț. Însă această copilărie imperfectă ne-a făcut pe mine şi pe fratele meu să ne apropiem într-un fel care nu ar fi fost posibil în nicio altă situație. De când ne ştim nu am avut parte de nicio uniformitate, dar singurul lucru pe care puteam conta mereu, era faptul că aveam să fim împreună orice s-ar fi întâmplat. Indiferent ce s-ar fi întâmplat, ne-am avut întotdeauna unul pe altul.

La o lună după ce am absolvit liceul, m-am suit în avion şi am plecat din Grand Rapids. Asta se întâmpla în urmă cu mai bine de trei ani şi în tot timpul ăsta nu am lăsat să treacă nicio săptămână fără să vorbim. Şi iată că eram din nou împreună.

Alex şi-a schimbat zborul şi întregul plan pentru semestrul din toamnă.

— Facultatea o să fie tot acolo şi peste şase luni. Mai întâi vreau să fac ceva foarte important, le spunea el tuturor adulților îngrijorați care îl întrebau dacă asta era cea mai înțeleaptă decizie pentru viața lui.

Niciunul dintre părinții noştri nu a fost deloc surprins de schimbarea de plan. N-au spus decât: „Ştiam că aşa va fi."

Dar chiar şi după toate acestea, eu nu eram pregătit să-l las să vină în excursia pe motociclete, prin cele mai sălbatice zone din Africa.

Într-o zi, după ce munciserăm întreaga zi sub soarele african, Alex mi-a spus:

— Erik, tu porneşti în călătoria vieții tale. N-ai să mai faci niciodată aşa ceva, iar eu n-o să mai am niciodată ocazia să fac o asemenea călătorie pentru că nu cunosc pe nimeni care s-ar încumeta. Şi chiar dacă ar încerca, n-aş merge, pentru că nu mai există nimeni în care să am destulă încredere încât să merg într-o excursie ca asta. O să-ți aminteşti de călătoria asta şi o să povesteşti despre ea tot restul vieții, şi vreau să particip şi eu. Vreau să vin cu tine.

Ştiam că are dreptate. Fratele meu nu mai era un puşti de care trebuia să ai grijă. Cu fiecare zi devenea un bărbat mai puternic, mai încrezător, mai capabil şi curajos. Ştiam că era la fel de capabil ca şi mine să rezolve orice probleme ar fi apărut. Ştiam că s-ar fi descurcat la fel de bine ca oricare dintre noi. Deja nu mai era frățiorul meu care mă ruga să-l iau cu mine. Era un bărbat care îmi spunea că locul lui de drept era alături de mine.

Părinții noştri nu au fost surprinşi nici de vestea că ne vom aventura în călătoria asta împreună şi nici nu au încercat măcar să ne convingă să nu o facem. Dar înainte să putem să numim călătoria oricum altcumva decât o idee trăznită, trebuia să ne ocupăm de un milion de detalii.

Aveam nevoie de ajutor. Am început să dau telefoane şi să trimit e-mailuri mai multor persoane care se ocupau de proiecte umanitare, pe care le cunoscusem indirect în ultimele luni. Le-am întrebat despre proiectele care se desfăşurau în Africa, iar celor care se ocupau cu proiecte la care puteam şi noi să contribuim, le luam datele de contact. Am cumpărat o hartă a Africii de mărimea unui perete; astfel, fiecare potențial contact primea o bucățică de bandă adezivă cu un număr pe ea. La sfârşit, am unit punctele, şi în fața ochilor ni s-a dezvăluit o traiectorie, prin unele dintre cele mai deznădăjduite şi misterioase țări din lume, începând din Sudul Africii şi întinzându-se peste 14 500 de kilometri până în Nordul Egiptului.

Ne-a fost aproape imposibil să obținem informații sigure despre locurile în care voiam să ajungem, mai ales din satele

izolate. Conexiunea la Internet, dacă exista, era îngrozitor de încească şi trebuia să plăteşti o avere ca să dai un telefon. Eu şi Alex comunicam cu Kris şi Mike din două în două săptămâni. Am hotărât să ne începem călătoria la începutul lui ianuarie 2005, după ce eu şi Alex ne vom fi îndeplinit misiunea dată de Partnerships International, în nordul Africii. Mike tocmai încheia patru ani de serviciu în cadrul forțelor aeriene şi nu ştia exact data la care era lăsat să plece; a promis să se întâlnească cu noi oriunde am fi ajuns pe ruta stabilită, de îndată ce era liber. Aveam să petrecem în jur de patru luni traversând Africa, înainte să luăm avionul către casă, pe 22 aprilie, ziua în care fratele meu împlinea 19 ani.

*

După ce eu şi Alex ne-am dus la bun sfârşit responsabilitățile în nordul Africii şi ne-am luat rămas bun de la dragii noştri prieteni, ne-am întors pentru o lună acasă la Grand Rapids. În mod normal, dura ani întregi să pui la punct o călătorie ca asta; noi am avut trei săptămâni la dispoziție înainte să ne suim din nou în avion.

Ne trebuiau nişte vehicule care să se ridice la înălțimea călătoriei, precum şi o rezervă serioasă de piese de schimb pentru penele pe care aveam să le facem cu siguranță. Trebuia să cărăm cu noi orice puteam pentru motociclete, pentru că nu aveam nicio speranță să putem alimenta pe drum. Noi nu aveam maşină de asistență tehnică ca cei din cursa Paris-Dakar. Aveam să fim complet pe cont propriu pe tot parcursul kilometrilor de teren accidentat din deşertul neîmblânzit, de junglă şi pădure tropicală.

Am găsit trei motociclete de teren pe care ni le puteam permite şi care erau sigure. Am descoperit că era mai ieftin să cumpărăm motocicletele din State, şi pe urmă să le transportăm cu nava, decât să cumpărăm aceleaşi motociclete din Africa de Sud. În plus, faptul că motocicletele noastre erau exportate numai temporar din State făcea ca formalitățile de tranzit prin multe din

țările africane, să fie mult mai simple. Kris şi Alex se pricepeau amândoi destul de bine la motoare, aşa că s-au ocupat ei de rezervele de unelte şi piese de schimb, în timp ce eu am început să mă interesez de ce aveam nevoie ca să călătorim prin aceste țări.

Trei săptămâni mai târziu, după nenumărate telefoane şi mai multe împrumuturi, eram gata de plecare. O firmă internațională de expediții ne luase motocicletele şi era programată să ni le livreze la Cape Town la o săptămână după ce aterizam. Reuşisem să obțin un Carnet du Passage internațional, care era de fapt un paşaport pentru vehicule. Acest document ne lăsa să trecem prin aproape oricare țară din Africa fără să trebuiască să plătim taxe de import. Entuziasmați ca nişte copii, am cumpărat bilete numai dus pentru Cape Town. Ne-am făcut asigurări de sănătate pentru călătorie şi am pus în trei genți din molton tot ce aveam nevoie – piese de schimb, sac de dormit, lenjerie intimă de schimb şi câteva walkie-talkie – pe care le puteam strânge cu cureaua în spatele motocicletelor.

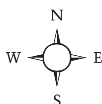
Şi iată-ne zburând peste imensul continent al Africii. Nu mai puteam să ne răzgândim, nu mai puteam să ne întoarcem înapoi. Reuşiserăm să punem totul la punct şi acum stăteam ca trei băieței în dimineața de Crăciun, la zece mii de metri deasupra continentului care îmi furase inima. Aici mă adusese vocea interioară.

M-am uitat la Alex şi la Kris care admirau priveliştea. Din toată lumea, în aceşti doi bărbați aveam cea mai mare încredere, nu aş fi pornit în călătoria asta cu nimeni altcineva. Eram împreună, eram o echipă, şi nimic nu ne putea opri.

Am rămas cu privirea ațintită pe geam, la fel ca ei doi. Zumzăitul motoarelor aproape că te hipnotiza. Ne apropiam din ce în ce mai mult de destinația noastră.

Începe testarea
Africa de Sud

Trei copilaşi fericiţi care locuiau aproape de Josie

Soarele apusese demult când avionul nostru ateriză. Eram în aeroportul Cape Town şi ne aşteptam bagajele. Kris făcea cărţile şi ne pregăteam pentru o altă partidă de remi în trei. Alex era întins pe podea, cu capul sprijinit de ghiozdan, citind broşuri cu locuri de văzut şi lucruri de făcut în Africa de Sud. Kris împărţi cărţile.

— O să trecem pe lângă Garden Route? întrebă Alex.

— Ce?

— Pentru că ar trebui; arată foarte mişto.

— O să trecem. Hei, e rândul tău.

Alex se ridică în picioare şi îşi luă cărţile.

— Da, e o autostradă care şerpuieşte pe coasta de sud a Africii de Sud. Se spune că e minunat. Ar trebui s-o vedem când terminăm aici în Cape Town.

Kris se aplecă şi se uită pe broşură. Am întrebat un tip care trecea pe lângă noi de ce dura atât de mult.

— Bagajele dumneavoastră nu sunt în avion. Trebuie să vorbiţi cu cei de la birou.

— Mă întorc repede, băieţi. Niciunul dintre ei nu ridică privirea; se uitau amândoi pe broşură.

După câteva minute m-am întors. Terminaseră cu broşura şi acum încercau să negocieze jocul de remi fără mine.

— Ei bine, bagajele noastre nu vor ajunge decât peste câteva zile, dar vestea bună e că ne dau 350 ranzi (cam 50 de dolari) pentru fiecare bagaj care n-a ajuns. Din banii ăştia ne plătim taxiul de aici şi o cameră pentru noaptea asta. Sunteţi gata de plecare, băieţi?

Băieții se ridicară în picioare şi ne-am luat lucrurile pe care le aveam. Nu aveam planuri pentru noaptea aceea şi era aproape miezul nopții. Am luat un taxi şi i-am spus şoferului să ne ducă la cea mai apropiată pensiune.

Eram obosiți, dar încântați. Reuşiserăm. Eram chiar în Africa de Sud, pe cale să pornim în călătoria vieții noastre. Viața era frumoasă. Toți am adormit foarte repede în noaptea aceea.

*

A doua zi dimineață, i-am sunat pe primii din lista noastră de contacte, un cuplu minunat, Jenneta şi Willem. Bagajele noastre sosiseră mai devreme decât se preconizase şi ne aşteptau la aeroport. După ce ni le-am luat, ne-au invitat la ei de parcă am fi făcut parte din familie şi ne-au arătat oraşul.

Africa de Sud post-apartheid este un loc unic. Oficial, discriminarea rasială instituționalizată care era apartheidul, fusese abolită în urmă cu peste zece ani. Fuseseră adoptate legi noi şi un guvern nou, care garantau egalitatea din punct de vedere legal pentru toate rasele şi credințele. Dar, din punct de vedere social şi economic, prăpastia dintre minoritatea albă şi majoritatea neagră, încă era acolo. La prima vedere, nu-ți dădeai seama de tensiunea care exista. Cape Town era un oraş drăguț, o bucățică de Europa ascunsă sub Africa. Jenneta şi Willem locuiau la marginea Cape Townului, într-un orăşel numit Stellenbosch, inima ținutului cu podgorii din Africa de Sud. În timp ce mergeam cu maşina printre minunatele vii şerpuitoare, parcă uitaserăm că eram în Africa. Locul semăna cu Napa, California.

Cu toate acestea, în mijlocul acestui lux şi a acestor frumuseți, erau oraşele de barăci – una dintre numeroasele cicatrice lăsate în urmă de apartheid. Oamenii care locuiau în aceste oraşe aveau o cu totul altă realitate decât africanii albi. Totuşi, exista o linie invizibilă, de netrecut. Negrii erau săraci; negrii nu mergeau la cocktail-uri şi serate – iar majoritatea albilor trăiau complăcându-se cu ideea că totul era bine.

Gazdele noastre şi oamenii cu care lucrau erau nişte excepții. Willem lucra cu o biserică dintr-un oraş de barăci, participând la campania de conştientizare SIDA şi ajutându-i pe cei tineri. Willem ne-a dus într-unul din aceste oraşe şi ne-a dat o listă de proiecte care trebuiau să fie îndeplinite. Câteva zile, am lucrat cot la cot cu tineri negri de vârsta noastră, ajutând la îmbunătățirea situației comunităților lor.

Copiii păreau să fie atraşi de Alex. Erau absolut adorabili; alergau în jurul nostru şi ne rugau să-i luăm în brațe. Era greu să mergi undeva fără unul dintre aceşti micuți în brațe şi unul care te ținea de mâna liberă. Din păcate, aproape jumătate dintre ei se năşteau cu virusul HIV.

Într-o zi, săpam în grădină pe lângă centrul comunitar al bisericii situat la periferia oraşului de barăci. Buruienele crescuseră atât de înalte, încât grădina arăta ca şi cum nu ar fi fost îngrijită de ani buni. M-am uitat la Alex, care săpa pământul cu o cazma. Un băiețel ce nu avea mai mult de cinci ani, se lupta cu o sapă mult prea mare pentru el, încercând să-l ajute. Kris dădea cu lopata în timp ce eu greblam buruienele.

Noi nu intram adânc în oraşul de barăci. Proiectele noastre erau toate la margine – şi sincer, nici nu aveam de ce să mergem mai departe. Dar ne-am împrietenit cu unii dintre tinerii care trăiau acolo, şi eram curioşi.

— Cum e în comunitatea voastră, în barăci? Cum e acolo unde dormiți? l-am întrebat pe Josie, unul dintre băieți.

Josie ezită.

— Cred că e un loc diferit față de locurile cu care sunteți voi obişnuiți, răspunse el, uitându-se în jos, la grămada de buruieni din fața lui.

O clipă nimeni nu zise nimic.

Josie îşi ridică privirea la noi.

— Ar trebui să veniți să stați la mine la noapte.

Toți ceilalți muncitori negri fură de acord.

— Da, haideți la noi. E vineri seara… o să ne distrăm, ne invită un altul.

Kris şi Alex se uitară la mine, şi fără să spună nimic, mă îndemnară să accept invitația.

— Ne-ar face mare plăcere.

Toți tovarăşii noştri de muncă zâmbiră şi se întoarseră la lucru. Aveam mult de muncă dacă mai voiam să crească şi altceva decât buruieni în grădina aceea.

*

În seara aceea, după ce am terminat ce aveam de făcut, am mers cu Josie în oraşul cu barăci. Barăcile erau nişte pătrate de nici cinci metri înghesuite atât de tare una într-alta, încât niciun şoarece nu ar fi încăput printre ele. Fiecare adăpostea de la doi până la zece oameni. Pe măsură ce avansam în oraş, simțeam că tot mai mulți ochi erau ațintiți asupra noastră. Noi, trei băieți albi, mergeam unul lângă altul în spatele lui Josie.

Alex se aplecă spre mine.

— Nu ai impresia că nu suntem chiar bineveniți aici? Am un sentiment ciudat în legătură cu oamenii ăştia.

— Poate n-a fost cea mai strălucită idee, am răspuns eu, dar toți trei ştiam că era prea târziu să mai facem ceva. Cel care trebuia să ne ia cu maşina nu ajungea decât a doua zi şi nu aveam telefon mobil.

Am aruncat o privire către şosea. Dube încărcate cu bere descărcau marfa în timp ce bărbații fugeau în stradă înghesuindu-se cu cei câțiva dolari pe care reuşiseră să-i câştige săptămâna aceea.

— Aici bărbaților le place să bea bere vinerea şi sâmbăta, ne explică Josie. E o mare problemă, fiindcă mulți copii nu au ce mânca fiin'că tații lor dau banii pe bere.

Unul dintre voluntarii de la biserică ne spusese că mereu găseau bebeluşi morți în pădurea ce înconjura oraşul de barăci. Mamele pur şi simplu nu puteau să aibă grijă de ei, aşa că îi lăsau să moară. Orfelinatele erau pline de bebeluşi găsiți în tomberoanele de gunoi. Şi crimele erau ceva obişnuit în comunitățile acestea. Încăierările se sfârşeau adesea cu morți.

Lângă unul dintre camioane, am văzut un bărbat aşezat pe pieptul altuia, lovindu-i cu pumnii chipul spart, însângerat, pe jumătate conştient. Un grup de oameni se oprise să privească în timp ce alții treceau pe lângă ei, nebăgând în seamă scena.

M-am uitat la Alex, care privea la rândul lui scena.

— Alex, am şoptit eu.

Nimic.

— Alex!

Alex se uita cu gura căscată.

— ALEX!

— Îhî, ce? Alex arăta de parcă era pe cale să vomite.

Ştiam că voia să meargă la ei. Ştiam că voia să facă ceva, orice. Însă înainte să apuce să se gândească sau să spună ceva, l-am întrerupt.

— Hei, continuă să mergi. Haide.

Kris veni şi el lângă Alex şi îl îndemnă să meargă înainte.

— Hai, Alex.

Am ajuns în sfârşit la o baracă identică cu miile de alte barăci pe lângă care trecuserăm. Toți băieții cu care lucraserăm în ultimele două zile erau înăuntru. Ne-au întâmpinat cu căldură. Eram opt inşi înghesuiți în baraca aceea nu mai mare decât un adăpost pentru unelte, dar construită mai sărăcăcios. Conversația era mai ales în Zulu.

Am sorbit un suc de ghimbir neînțelegând ce se discuta în jurul nostru, până ce Josie ne-a făcut semn că era timpul să plecăm. L-am urmat înapoi la baraca lui. Josie era unul dintre puținii din comunitate care locuia singur, deşi, având în vedere locul „spațios” de care se bucura, avea mereu oaspeți. Josie îşi făcuse baraca cu resturi de lemn uscat de soare pe care reuşise să le găsească; acoperişul era o bucată de tablă; spațiul deschis din perete era o fereastră fără sticlă. Temperatura dinăuntru ajungea la cel puțin 40 de grade. Josie deschise cu zgomot obloanele improvizate, lăsând să vină un aer răcoros. Baraca nu era mai mare decât o debara, cu un pat mic înghesuit într-o parte şi un spațiu strâmt în care doi sau trei oameni puteau sta în picioare în cealaltă parte.

— Josie, unde mergem dacă avem nevoie la toaletă?

— Avem o toaletă chiar aproape. Ar trebui să mergem acum.

Josie luă o cheie uzată de pe un inel de plastic roz şi îl urmarăm pe uşă pe o alee neîncăpătoare. Am simțit duhoarea înainte să ajungem. Am mai luat un colț şi am văzut o chestie din beton cu şase uşi de oțel. Josie întoarse cheia într-una din ele şi deschise uşa. În momentul acela ne lovi un val de aer îmbibat de urină. Ne era greu să respirăm.

— Cu câte persoane împarți toaleta, Josie?

— Păi mai sunt vreo 30 de oameni care folosesc baia asta.

Alex păşi înăuntru şi îşi făcu nevoile. Urmam eu.

Ne-am întors în baraca lui Josie. Am dormit în pat cu el; Alex şi Kris au dormit întinşi pe podea.

Josie dormea aşa în fiecare noapte; asta era viața lui de zi cu zi.

Am încercat să dorm. Eram obosit, însă era atât de cald.

*

Prima noastră săptămână a trecut repede cu Jenneta şi Willem. În sfârşit a venit şi ziua în care trebuiau să ajungă motocicletele noastre. Kris se trezi primul şi începu să sară în pat în chiloți şi să cânte propria versiune a cântecului „Life is a Highway.” Alex începu şi el. Am aruncat cu şosete murdare în ei până s-au oprit din cântat, dar s-au ascuns şi au început din nou. Eram foarte entuziasmați că în sfârşit ne veneau motocicletele.

Am sunat la terminalul de marfă ca să verific dacă au ajuns.

— Motociclete? au întrebat. Ce motociclete?

Ştiam că trebuia să fi ajuns – sunasem la firma de transport cu o săptămână înainte şi ne asiguraseră că motocicletele noastre vor ajunge la timp.

— Motociclete de teren! am zis eu. Trei la număr! Vă rog, spuneți-mi că glumiți.

— Îmi pare foarte rău, domnule. Nu avem motociclete programate să ajungă pentru luna ianuarie.

Am sunat la firma de transport.

— A, da. Se pare că persoana care s-a ocupat de dumneavoastră a uitat să vă dea să semnați un document. Ați putea să veniți să semnați ca să putem face expediția?

— Eu sunt la celălalt capăt al lumii, acolo unde ar fi trebuit să fie şi motocicletele mele, am spus răstit. Nu pot să vin să semnez nimic!

Alex şi Kris se uitau la mine îngrijorați.

— Atunci mă tem că nu putem face expediția, domnule. Îmi pare foarte rău.

Am încercat să-l conving la telefon, dar în zadar. Am închis oftând din greu. Singurele noastre mijloace de transport erau încă în Detroit, fără nicio şansă să ajungă în Cape Town curând.

Eu şi Alex l-am sunat pe tata. I-am spus despre ce era vorba şi ne-a spus doar:

— Mă ocup eu de asta. Voi bucurați-vă de Africa de Sud. Vă sun mâine. Asta a fost tot.

A doua zi a sunat telefonul şi la celălalt capăt era tata.

— Motocicletele voastre vor ajunge acolo în câteva zile.

— Ce? Cum ai reuşit? Eşti sigur? Lui Alex nu-i venea să creadă.

— Păi nu a fost foarte uşor, dar nu vă faceți griji. Vor fi acolo în curând.

Având asigurarea tatei că motocicletele vor veni, în seara aia am dormit liniştiți toți trei.

Într-adevăr, o săptămână mai târziu, motocicletele erau la noi. Nu ştiu dacă se poate compara ceva cu momentul în care am văzut pentru prima oară acel container imens de lemn, aşa cum îl lăsaserăm în Michigan, în urmă cu câteva săptămâni. L-am atacat cu ciocane şi răngi, distrugând lemnul ca trei copii care se grăbesc să-şi despacheteze cadourile primite de ziua lor. Şi iată-le: trei motociclete de teren de 650 cm^3, armăsarii noştri, gata să ne ducă oriunde am fi vrut să mergem. Le-am luat din container şi le-am dus prin depozit către grămada noastră de unelte. Au pornit toate de la prima încercare, la fel de nerăbdătoare ca şi noi să pornim în călătorie.

Le-am mulțumit lui Jenneta şi lui Willem pentru ospitalitatea lor şi ne-am luat rămas-bun. Porneam la drum – trei bărbați, trei motociclete, trei rucsaci din molton.

În timp ce urcam pe ruta principală a trecătorii, dincolo de vale şi de Cape Town, mi-au fost ridicate de pe umeri toate grijile din ultimele două săptămâni – de nesiguranță, de nelinişte. Privisem drumul ăsta vreme de două săptămâni, iar acum călătoream cu motocicletele pe el. Două ore de-a lungul spectaculoasei privelişti oferite de Garden Route a lui Alex, în drum spre cel mai sudic punct al Africii, unde Oceanul Atlantic întâlneşte Oceanul Indian. Am stat toți trei şi am privit spre sud. Antarctica era chiar dincolo de linia orizontului. Ne-am întors şi ne-am uitat spre nord. În fața noastră se întindea întreaga Africă, gata să ne împărtăşească nesfârşitele ei taine şi mistere. Eram pregătiți.

*

Prima noastră destinație era Johannesburg, cam la 1 350 de kilometri către nord. Mai aveam nevoie de câteva vize, iar Joburg era locul potrivit ca să le obținem. Ne-au trebuit două nopți să ajungem acolo. Şoselele erau grozave, era ca şi când ai fi condus în State. Mare parte din drum era format din câmpuri aride, cu bolovani. Printre cele mai semnificative deosebiri se numărau babuinii care stăteau de-a lungul drumului uitându-se la cei care treceau şi sutele de struți care stăteau prostiți în spatele gardurilor. Aceste păsări cu aspect atât de ciudat, se uitau la noi curioase cum ne apropiam, şi în momentul în care ajungeam mai aproape, întregul cârd încerca să fugă, să se îndepărteze de noi. Nu mă puteam gândi la prea multe scene vesele decât la hărmălaia sutelor de struți îngroziți care săreau în sus şi în jos cu toții deodată.

În Johannesburg am ajuns seara târziu şi am găsit un hotel ieftin, moment în care am înfruntat prima dificultate tehnică a călătoriei: motocicleta lui Alex nu mai pornea. Din nu ştiu ce motiv, îi murise demarorul. Am descărcat echipamentul şi ne-am

apucat să desfacem motocicleta în mijlocul unei parcări întunecate, la lumina felinarului străzii. Kris a fost cel care şi-a dat seama care era problema: releul demarorului era defect. Am găsit repede o modalitate de a lega în paralel întrerupătorul defect şi în mai puțin de o oră motocicleta era ca nouă. Trecusem cu brio primul test. Încrederea noastră căpătă avânt.

— Am primit un e-mail de la Mike, le-am spus băieților mai târziu, când mi-am verificat căsuța poştală electronică la hotel.

— Ştie când o să poată pleca din aviație? întrebă Kris.

— Se pare că ni se va alătura cam prin perioada când vom trece prin Nairobi.

— Spune-i să-şi ia bilet!

Ocupați să ne obținem vizele, am mai petrecut o săptămână în Africa de Sud înainte să ne luăm rămas-bun de la ultimul oraş important pe care urma să-l vedem înainte să ajungem în Kenya. Obținusem toate vizele de care aveam nevoie, cu excepția uneia. Sudanul ne aprobase cererea de viză, dar încă nu le eliberase şi nici nu se ştia când vor putea face acest lucru. Putea să dureze o zi, sau putea să mai dureze o lună.

— Vom trimite aprobările la Nairobi, ni s-a spus. Când veți ajunge, vor putea să vă elibereze acolo vizele.

— E perfect aşa, am spus eu. Petrecusem deja destul timp în Africa de Sud. Era timpul să o luăm din loc.

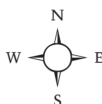
Cu tremurul motorului sub mine, şuieratul vântului deasupra căştii, mi-am găsit locul pe autostradă alături de prietenul şi de fratele meu. Ne lăsam duşi de val într-o singurătate obişnuită, cu propriile gânduri şi întrebări. Ne despărțea cale lungă de Botswana.

Mulțumesc.

Cât de repede pot elefanții să fugă?

Botswana

Kris (stânga) şi Alex pregătind cina. Întotdeauna atrăgeam o mulțime de oameni în jurul nostru.

Când am trecut granița din Africa de Sud către Botswana, soarele plana la câțiva centimetri deasupra liniei orizontului. Dintr-o autostradă bine întreținută, cu patru benzi, drumul s-a transformat imediat într-o fâşie îngustă de asfalt bătut de vreme rea, cu două benzi. Puteam să vedem la kilometri întregi distanță în orice direcție. Iarba era mică şi uscată, dar verde încă, ici şi colo copăcei sfrijiți răsăreau din pământ. Oameni nu vedeai aproape deloc; nu vedeai nicio casă, numai nişte adăposturi rotunde de pământ, cu acoperişuri din paie, împrăştiate rar, departe de drum. Exact aşa îmi imaginasem că va fi Africa.

— Şi-acum încotro? întrebă Kris, uitându-se pe o hartă. Eu o asemănam cu „Gips", unitatea noastră GPS.

— Sigur nu vom reuşi să ajungem undeva unde să aibă cameră pentru oaspeți înainte să se întunece. Hai să ne uităm după un loc unde să putem campa.

Am patrulat unul lângă celălalt, ocupând ambele direcții de mers. Aveam tot drumul la dispoziția noastră. După o oră, am văzut o benzinărie, unde ne-am şi oprit.

În spatele benzinăriei am găsit o întindere de pământ foarte atrăgătoare. Nu foarte departe, de cealaltă parte a unui gard şubrezit, erau nişte câini care mârâiau la noi. *Foarte bine, ne vor anunța dacă se apropie vreun animal sălbatic de cortul nostru*. Femeia în vârstă care lucra la benzinărie a fost de acord să ne lase să dormim acolo. Ba chiar ne-a invitat să împărțim cina kudu cu ea, un animal mare cu coarne mari şi încurcate care trăia prin tufişurile africane. Se întunecase deja şi noi eram pregătiți să ne odihnim.

A doua zi dimineață, ne-am strâns cortul devreme şi am plecat la drum. Razele nestânjenite ale soarelui încălzeau fără încetare. Transpiram pe sub îmbrăcămintea neagră, groasă, de motociclişti, dar nu ne-am gândit niciun moment să o dăm jos. Am mers cu motocicletele prin Botswana, toată ziua, oprindu-ne doar de două ori ca să mâncăm fasole şi pâine, până am găsit în sfârşit, un sătuc. Copiii ne-au venit în întâmpinare fugind, să-i vadă pe cei trei străini.

— Bună ziua, scuzați-mă! am strigat eu.

— Bună! răspunse un bărbat cu părul cărunt având asupra sa un baston.

— Eu şi prietenii mei căutăm un loc unde să ne odihnim peste noapte. Am putea să stăm aici, în satul dumneavoastră?

Bărbatul ne privi pentru o clipă, inspectându-ne veşmintele stranii şi vehiculele ciudate pe care stăteam.

— Ce?

— Să dormim o noapte, am repetat eu făcând semne cu mâna, arătând în cele din urmă spre un petic de iarbă chiar lângă drum.

— Bună, da, bine. Aici, veniți, veniți! Omul o porni spre o întindere de pământ nu departe de o construcție veche, dărăpănată, cu un etaj, ridicându-şi genunchii sus şi împlântându-şi cârja la fiecare pas.

Copiii ne-au studiat curioşi toată seara în timp ce pregăteam masa şi ridicam cortul. Soarele a apus. Ne-am odihnit. A venit dimineața. Înainte să se trezească copiii, am pornit din nou la drum.

Eu şi Kris mergeam în față şi, după un timp, am văzut o potecă făcută de nişte animale mari, evitând drumul, cu câteva excremente de mărimea unei mingi de baschet aproape de ea. Kris îmi zâmbi larg şi o porni pe potecă; l-am urmat îndeaproape, fără să ezit. Alex stătea întotdeauna să se gândească mai mult decât mine şi Kris, şi mi-am dat seama imediat că probabil fusese o idee proastă. Dar ce putea să facă altceva, decât să vină după noi?

Înainte să vă gândiți că eram prea nebuni, lăsați-mă să explic: până în acel moment, călătorisem pe un drum asfaltat, plictisitor. Aveam motociclete de teren. Voiam să le folosim ca pe nişte motociclete de teren. Şi-apoi, auzisem foarte multe despre viața animalelor din Botswana. Ni se spusese că era imposibil să trecem prin țară şi să nu vedem o mulțime de elefanți şi girafe. Cu toate acestea, noi călătoream de două zile, şi nu văzuserăm nimic în afară de soare fierbinte, tufişuri uscate şi drum prăfos. Eram pregătiți să vedem animale sălbatice.

Poteca încinsă şi prăfoasă se îngustă din ce în ce mai mult, până ce am ajuns să ne strecurăm printre grămezi imense de fecale şi tufişuri păcătoase înalte de trei metri. Am încetinit şi am oprit aproape de o baltă de apă.

Alex ne ajunse din urmă. Nu părea deloc încântat de mica noastră excursie.

— Ce naiba facem?

— Căutăm elefanți, anunță mândru Kris.

— Da, m-am prins. Şi dacă găsim unul? Ce facem atunci?

Eu şi Kris ne-am uitat unul la altul mirați; niciunul dintre noi nu se gândise la asta. Atunci mi-am dat seama: dacă dădeam peste un elefant chiar atunci, nu aveam unde să mergem.

— Aha, rupse Alex tăcerea.

— Ei bine, spuse Kris. Acum suntem aici.

Am oprit motoarele şi am început să ne uităm în jur. Alex găsi cel mai înalt copac din preajmă şi se urcă cu agilitate până în vârf, de unde putea vedea la distanță de trei kilometri şi ceva în orice direcție.

— Ce vezi, frățioare?

— Multe tufişuri, multe chestii uscate, mult soare. Nu e niciun elefant pe-aici, ne anunță el pe un ton jumătate uşurat, jumătate dezamăgit. Se dădu jos şi ne-am hotărât să profităm de ocazie ca să mâncăm din prânzul nostru somptuos alcătuit din fasole încălzită şi prăjită la soare cu aromă de chili şi o felie de pâine.

Eram întins pe pământ, la umbră, iar Kris şi Alex scotoceau în rucsacul de molton din spatele motocicletei mele, când am auzit o creangă mare trosnind de cealaltă parte a bălții, sub o perdea de frunze.

— Ce s-a auzit?

— Băieți, voi ați auzit?

O trosnitură, o altă ramură care pârâie. Ne încordam ochii, uitându-ne la tufişuri la nivelul nostru.

Deodată, se ivi un monstru gri, uriaş – cu urechile în vânt, cu ochii ațintiți la noi. Mai văzusem elefanți la grădina zoologică şi la televizor, dar niciodată nu îi văzusem ca pe nişte animale intimidante. Însă când nu există gard sau perete care să despartă cele peste şase tone de monstru gri de nesemnificativele noastre 75 de kilograme de carne moale şi roz, elefantul capătă o cu totul altă dimensiune. El era regele, iar noi eram la mila lui. Am înghețat. Era clar că animalul ne văzuse, dar încă nu ştiam ce părere avea el despre prezența noastră acolo. Alex începu să se dea încet înapoi. Eu şi Kris am apucat aparatele foto şi am început să facem fotografii.

Apoi, chiar în fața noastră, elefantul începu să se scalde în balta de apă de lângă noi. Nu părea să-l deranjeze faptul că ne uitam la el de la mai puțin de 20 de metri distanță. L-am privit un timp, încercând să luăm cele mai bune cadre, până ce într-un final, îşi ridică privirea către noi, îşi ancoră urechile şi o porni către noi.

Ne-am întors toți trei şi am început să fugim cât de repede am putut, sperând să ne piardă urma în tufişurile dese. În spatele nostru nu auzeam decât copaci care se prăbuşeau şi lemne care trosneau. Eu m-am oprit primul. Bineînțeles că în primul rând, nu voiam să fiu călcat în picioare de elefant dar, pe de altă parte, nici nu voiam să mă rătăcesc în tufişurile africane, împânzite de animale carnivore. Am ciulit urechile. Am auzit apa împroşcându-se. Se părea că elefantul renunțase să ne urmărească şi se întorsese la baia lui.

— Băieți! am strigat eu, deşi intenția mea era să şoptesc.

— Zi, strigă Kris de la vreo zece metri distanță.

— Ne mai urmărește încă? se auzi Alex, care era puțin mai departe.

— Nu, își termină baia. Ce-ați zice dacă am pleca de aici?

Ne-am regrupat și ne-am pregătit să țâșnim. Două dintre motociclete erau cam la 60 de metri distanță. Le-am pregătit de plecare. Motocicleta mea era mult mai aproape și clar în raza elefantului, care se uita fix la ea. Probabil se gândea să vină să ne fure fasolea și să ne zdrobească în picioare toate lucrurile.

Kris se uită la mine.

— Am o idee. Erik, urcă pe motocicleta ta și pornește motorul. O să facă zgomot mare și probabil elefantul o să se repeadă la tine din nou.

— OK. Așteptam să aud și restul planului.

— Eu pregătesc aparatul foto. Lasă-l să se apropie, dar nu foarte mult, ca să poți și fugi din calea lui.

Alex se holba mirat la Kris.

— A... și ai grijă să nu cazi, adăugă Kris.

— Sună bine, am spus eu. Kris se întinse după aparat și eu m-am pregătit să fug spre motocicleta mea care era chiar lângă pahidermul conspirativ.

— Hei, stați așa, exclamă Alex. Erik, tu vorbești serios? Chiar vrei să-l lași pe monstrul ăla uriaș să te urmărească?

— Păi da, dar...

— De ce nu aștepți aici două minute să-l lași să-și termine baia și să plece?

Kris era în mod evident dezamăgit, dar nu puteai să găsești niciun argument împotriva logicii lui Alex.

Bineînțeles că nu trecură nici 30 de secunde, când elefantul se limpezi pentru ultima dată, aruncă o privire către noi, își legănă uriașul trup în semn de rămas bun și o porni leneș printre tufișuri.

Ușurați, am sărit repede pe motociclete și ne-am întors la drum. Nu aveam mult până la granița de nord a Botswanei. De pe drum, am mai zărit clar câțiva elefanți și chiar și niște girafe.

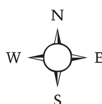
Mai sus de faimoasa cascadă Victoria, se afla râul Zambezi care despărțea Botswana de Zambia. Aici, pentru câțiva dolari americani, puteai să mergi cu feribotul pe râul Zambezi.

— Ce se întâmplă acolo? Alex arătă spre agitația de pe partea cealaltă a râului. Am scrutat cu privirea şi am reuşit să văd într-un final un grup de bărbați cu arme automate hărțuindu-i pe oameni în timp ce coborau din feribot.

— Cine ştie? Două ore mai târziu, aveam să ne îmbarcăm şi noi pe nava veche şi ruginită.

Corren con los Toros
Sudul Zambiei

În patrulă cu pădurarii paramilitari.

De cealaltă parte a râului ne aşteptau soldaţi cu arme automate. Ne-au privit suspicioşi şi ne-au făcut cu mâna printre ţevile puştilor. Trebuia să trecem de graniţă şi de biroul de imigrări. Am arătat cu mâna spre un colţ relativ ascuns al parcării neasfaltate. Kris se îndrepta deja în acea direcţie.

— O să aveţi nevoie de bani la graniţa asta? întrebă Kris în timp ce căuta actele de călătorie într-un rucsac.

— Nişte bănuţi nu strică niciodată, am spus eu. Eşti pregătit, Alex?

— Ştii bine că da.

M-am dus cu paşapoartele noastre la baraca unde se ocupau de imigranţi. Alex s-a dus cu biletele de tranzit la reprezentantul vămii, care era înarmat. Ne-au examinat sceptici documentele, căutând un motiv să ne cârpească o amendă sau o taxă. Nişte „bani de-o cafea" daţi peste tejghea cu un zâmbet în semn de apreciere au reuşit să grăbească procesul.

Ne-am întâlnit la motociclete. Kris se asigura că mulţimea de oportunişti curioşi păstra distanţa faţă de lucrurile noastre.

Odată ce am trecut râul, peisajul s-a transformat din tufişuri uscate în pădure luxuriantă. Cascada Victoria era la doi paşi. Am văzut un semn vechi indicând un camping la câţiva kilometri în aval de cascadă şi am pornit-o pe un drum îngust, cu două sensuri.

— Hai să vedem cum e locul ăsta! am spus eu. Kris o pornise deja înainte.

— Dar putem să ne oprim la oricare dintre campingurile pe lângă care trecem, zise Alex. Nu trebuie să ne oprim tocmai la campingul la care cine ştie cât de sigur e drumul, nu?

— Poate. Hai să-l vedem.

Alex clătină din cap, schiță un zâmbet slab şi oftă în semn de acord. Dacă aş fi fost altcineva, ar fi continuat să încerce să mă convingă. Bineînțeles că avea dreptate. Să urmăm cărarea asta cu potențial periculos era absolut inutil; amândoi ştiam asta, dar eram la o răscruce de drumuri: unul asfaltat, unul mai puțin umblat. Trebuia să văd ce era la celălalt capăt.

Eu m-am născut să conduc motociclete de teren. Era fantastic să zbori pe poteca aspră şi îngustă. Kris o luă înainte, eu eram al doilea, iar Alex ne urma îndeaproape, entuziasmat. Cărarea şerpuia printr-un sătuc. Mi-am dat seama de semnificația cuvântului „straniu": adăposturi cu acoperişuri din paie şi pereți de pământ, femei care duceau legături de lemne de foc pe cap. Oamenilor le-a plăcut să ne vadă pe motociclete. Ne-au făcut cu mâna şi ne-au zâmbit; copiii au ieşit din case şi au scos strigăte de bucurie.

La capătul drumului am ajuns la o stațiune frumoasă, izolată şi unică. Casa centrală era cocoțată lângă un canion la două sute de metri deasupra râului Zambezi, era şi o cărare care ducea în jos la apă. Cascada era doar la câțiva kilometri distanță. Aveam aproape tot locul numai pentru noi.

Am stat toți trei pe marginea canionului şi ne-am uitat la râul de dedesubt şi la ținutul țării Zimbabwe de cealaltă parte.

Pentru un moment, nimeni nu a zis nimic. Priveliştea cerea o admirație profundă.

— Bună decizie, băieți. Ați găsit un loc minunat, zise Alex încet.

— Da, cred că e OK, am şoptit eu.

Nu stăteam prea bine cu finanțele, dar era o zi care merita sărbătorită. În ultimele două săptămâni aproape că nu mâncaserăm decât pâine şi fasole la conservă – şi orice altă mâncare pe care o primiserăm. Eram obosiți şi înfometați. Am hotărât să ne ospătăm cu o cină cu hamburgeri, pui la grătar, cartofi, ceapă prăjită şi ardei de la piața locală – toate pregătite la foc de tabără. Eu nu mă remarcasem niciodată cu abilitățile mele de gătit, însă

Alex şi Kris erau mortali în bucătărie, amândoi nişte bucătari înnăscuți. A fost cea mai bună masă pe care am mâncat-o vreodată. Era pentru prima oară când aveam stomacurile pline de când eram în Africa de Sud, şi ne mai rămăsese şi pentru micul-dejun. Am instalat cortul şi am adormit repede.

La miezul nopții m-au trezit nişte zgomote care veneau de lângă focul de tabără. *Cineva era acolo şi ne umbla prin lucruri! De fapt erau mai mulți.* Kris se ridicase deja în picioare să vadă ce şi cum, înarmat cu un cuțit şi o lanternă.

Kris a văzut primul şi a început să țipe.

Eu şi Alex eram chiar la intrarea în cort, în spatele lui, în chiloți, gata să-i alungăm pe presupuşii tâlhari.

Chiar sub ochii noştri, o bandă de maimuțe ne desfăcea mâncarea, aruncând-o pe rând prietenilor din copaci. Kris fugi după ele, înjurând blestematele animale, dar era prea târziu. Se retrăseseră toate în copaci, cu micul nostru dejun cu tot. Se cocoțară în aşa fel încât Kris să nu ajungă la ele şi începură să râdă de noi. Câteva dintre ele avură chiar tupeul să arunce după Kris cu folie de staniol făcută ghemotoc şi cu coji de banane.

Eu şi Alex am izbucnit în râs. Lui Kris însă nu i se părea deloc amuzant. Era gata să crucifice aceste primate afurisite până la ultima. Au continuat să-şi bată joc de noi din copaci, până ce Kris se întoarse la cort, învins.

— Maimuțe idioate, spuse el întinzându-se la loc.

Eu şi Alex am râs până ne-au durut burțile. Kris era încă prea furios ca să râdă. Am adormit cu un zâmbet pe față, dar dimineața m-am trezit înfometat.

Câteva zile mai târziu, am coborât pe defileu până la apele învolburate ale râului Zambezi, câteva zeci de metri de stâncă pe fiecare parte. Am fugit în chiloți cât ne-au ținut picioarele până dincolo de lespezile mari de piatră neagră, şi ne-am cufundat în apa rece – atenți mereu la crocodili. Oamenii din caiace care treceau pe lângă noi ne priveau derutați. Aproape că-i auzeam gândind: „Cum naiba au ajuns băieții ăştia aici?”

Făceam orice numai să ne suim pe motociclete şi s-o pornim la drum undeva. Dovadă poteca pe care o apucasem prin pădure. În şaua motocicletelor noastre, căpătam din ce în ce mai multă încredere. Ne petreceam nopțile discutând în jurul focului de tabără, despre speranțe şi vise, despre cum trebuie să fie trăită viața. Eram mulțumit. Nu-mi lipsea nimic şi nu voiam nimic. Tot ce aveam nevoie era chiar lângă mine: ne aveam unul pe altul şi aveam o misiune. Vedeam şi experimentam o parte din viață de care puțini aveau parte. În mintea mea nu era nicio îndoială: călătoria asta, cu băieții ăştia, era exact unde trebuia să fiu. Vocea interioară tăcea.

*

— Voi chiar ați fugit cu taurii în Pamplona? ne întrebă Kris într-o noapte când stăteam în jurul focului de tabără şi nu ştiam care face cel mai mult zgomot: râul sau jungla.

— Îhî, zise Alex.

— Şi cum a fost?

— E o poveste lungă.

— Şi ce, vă grăbiți undeva?

Am râs.

— Alex încă era în sudul Spaniei, iar eu eram în Al Hoceima sprijinind proiectul de ajutorare al victimelor cutremurului. Am reuşit să scap un weekend de trei zile în săptămâna în care se organiza cursa taurilor. Am prins feribotul de noapte cu care am trecut Mediterana către Spania, m-am ghemuit într-un colț al navei şi am dormit toate cele opt ore cât a durat călătoria. Zumzăitul încet al motoarelor m-a adormit imediat.

Alex se ridică în picioare.

— Eu aveam încă ore în Malaga. Erik m-a sunat cu o noapte înainte, aşa că am ştiut că a prins feribotul de joi noaptea. Pe la jumătatea unui curs de-al meu, a apărut la mine la şcoală cu rucsacul în spate, gata de plecare.

— Da. Alex mi-a spus să merg pe plajă să-l aştept o oră ca să meargă şi la ultimul curs. Atunci mi-am dat seama că habar nu

am cum o să ajungem la Pamplona, în cealaltă parte a țării, lângă granița cu Franța. Chiar dacă am fi reuşit să ajungem acolo, nu aveam unde să dormim. Nu ştiam pe nimeni acolo la care să stăm, nu aveam nicio rezervare făcută, şi ştiam că toate hotelurile şi pensiunile vor fi pline. Chiar dacă am fi găsit o cameră, nu aveam niciun ban. Cu o săptămână în urmă, când fusesem la Alex, l-am întrebat dacă putea să se ocupe el de asta, dar numai în momentul în care stăteam pe plajă la umbră, aşteptându-l să iasă de la ore, am realizat ce greu ne va fi...

— Erik, ți-am zis că mă voi ocupa eu de asta.

— Ştiu, şi nu m-am gândit deloc la asta de când am plecat, dar am început să mă întreb. Cum să fi rezolvat tu chestia asta? Nici eu nu aş fi ştiut de unde să încep, şi eu eram în Spania de un an şi ştiam limba. Tu aveai 18 ani, erai singur într-o țară străină, vorbitor de altă limbă şi erai acolo de numai două săptămâni.

— M-am uitat la ceas. Trecuse o oră, aşa că am pornit-o spre şcoală. Era la amiază. Apropiindu-mă, l-am văzut pe Alex alergând în direcția mea.

— Săracul Erik habar nu avea ce se întâmpla când am început să strig către el. „Ai tot ce-ți trebuie? Fiindcă trebuie să plecăm!" Autobuzul care mergea în centrul oraşului se apropia din spate. Trebuia să fugim ca să-l întrecem la stop.

— În momentul ăla, habar nu aveam de nimic, când Alex începu să-mi spună planul: are pregătită o maşină închiriată care ne aşteaptă. Apoi mă întreabă, „Ai buletinul la tine, nu?" El era prea tânăr să închirieze sau să conducă maşina, dar reuşise să ne rezerve una.

— Stai o secundă, ne întrerupse Kris. Alex, de unde ai ştiut unde se rezervă o maşină de închiriat?

— M-am dus la aeroport. M-am gândit că acolo sunt mulți care nu cunosc spaniola, dar care au nevoie de o maşină. A fost floare la ureche.

— Nu-i rău, răspunse Kris uitându-se la mine în mod evident impresionat.

— Ştiu, am zis eu. Am sărit în autobuz şi ne-am găsit locuri în timp ce Alex îmi spunea planul lui. Mergem, închiriem maşina, şi conducem cele aşa-zise 12 ore către Pamplona. Dormim în maşină tot weekendul, alergăm cu taurii, ne distrăm ca nebunii şi ne întoarcem înapoi. El avea ore luni, iar eu trebuia să mă întorc la muncă în Maroc. Avea să fie o chestie rapidă şi aiurea, şi nu aveam alt plan, noi ştiam că mergem şi gata. Maşina ne aştepta la aeroport. După opt ore şi jumătate eram în Pamplona, Spania. Alex fusese convins că ne vom încadra sub cele 12 ore.

— N-am mai văzut în viața mea o petrecere ca aia, Kris, începu Alex. Tu, Erik?

— Mai întrebi?

Alex continuă:

— Tot oraşul era îmbrăcat în roşu şi alb şi defila pe străzi. Ni s-a spus că în Pamplona se înghesuie în jur de trei milioane şi jumătate de oameni ca să ia parte la una dintre cele mai mari petreceri cunoscute omului. Eu şi Erik n-am irosit nicio secundă. Am explorat oraşul, am parcurs drumul pe care aveam să alergăm a doua zi dimineață şi ne-am cumpărat costume albe asortate cu eşarfe roşii pe care ni le-am pus în jurul gâtului şi al taliei. În acea seară am găsit o parcare veche lângă o fabrică, unde am şi dormit.

— Ce e mai înfricoşător decât un animal ce cântăreşte trei sferturi de tonă cu coarne pe capul său, care încearcă să te sfredelească? l-am întrebat pe Kris.

El răspunse prompt:

— Un animal de şase tone şi jumătate cu un şarpe drept nas încercând să te zdrobească în picioare.

— Touché [Exact, n. ed.], spuse vesel Alex.

Pentru o secundă, am uitat de ei doi şi m-am gândit la cum ne-au urmărit şase din taurii ăia masivi, pe o stradă îngustă, fără să aibă pe unde să treacă decât prin noi.

— Da, a fost destul de înfricoşător, acum c-ai amintit de asta.

Alex continuă:

— Ne-am trezit devreme, ne-am îmbrăcat cu noile noastre haine şi am ieşit în stradă să ne alegem un loc. Nu după mult timp au venit şi poliţiştii care au înlăturat pe toată lumea de pe stradă. Noi trebuia de fapt să trecem printr-o intrare anume ca să putem alerga. Erik începe să strige la mine să-l urmez şi o porneşte prin mulţime.

— Am fugit înapoi pe sub o barieră de-a lungul străzii. Am găsit o porţiune de barieră unde alergătorii aşteptau taurii. Erau şi doi poliţişti care patrulau pe acolo, am adăugat eu.

— Fac tot posibilul să mă ţin după Erik şi dintr-odată îmi zice: „Aşteaptă. Aşteaptă. FUGI!" Încă încercam să-mi dau seama ce vorbea, când îl văd că trece în fugă de baricadă chiar în momentul în care cei doi poliţişti se întorc cu spatele la noi. Eram chiar în spatele lui, când poliţiştii ne aud, se întorc şi încep să urle. Le-ar fi fost imposibil să ne găsească în labirintul ăla de roşu şi alb. Duşi am fost.

Am continuat eu.

— Eram pe drum, cu restul de alergători. Ne-au lăsat să luăm un avans înainte să-i elibereze pe taurii însetaţi de sânge. Eu şi Alex ne-am dus chiar la faimosul colţ de 90 de grade. Ne-am oprit în mijlocul drumului şi am aşteptat.

— Aţi aşteptat? întrebă Kris nedumerit.

— Da, i-am aşteptat pe tauri, dragule, răspunse Alex cu ochii mari, ca şi cum ar fi retrăit momentul.

— I-am spus lui Alex să fugă cât poate de repede în momentul când vor veni taurii. Să nu se uite înapoi, doar să fugă. Peste oameni, ocolind oamenii, oricum, numai să fugă. Că eu voi fi chiar în spatele lui. Se dădu primul semnal şi taurii ajunseră în stradă. Oamenii s-au panicat şi au început să fugă pe lângă noi.

— Ei fugeau pe lângă noi, dar noi nici nu ne-am mişcat, explică Alex. Trecu primul val de oameni, veni un altul. Feţele celor din primul val erau albe, marcate de o privire înfricoşată. Văzuseră taurii. Taurii nu erau decât la vreo 50 de metri distanţă, zdrobind

oamenii în cursa lor pe stradă în sus. Abia atunci mi-am mişcat fundul şi am luat-o la goană.

— Am ajuns la jumătatea străzii şi Alex s-a uitat înapoi. Eu eram chiar în spatele lui, dar nici măcar nu m-a văzut. Cu gura căscată, cu ochii ieşiţi din orbite, a făcut o cotitură de 90 de grade, fugind cât îl ţineau picioarele spre zid. *Pun pariu că o să fiu luat în coarne* era tot la ce mă puteam gândi în timp ce m-am uitat peste umăr.

— Când m-am uitat înapoi, Erik era doar la un metru de mine, dar tot la vreun metru era şi primul dintre cei şase tauri uriaşi, gata să intre în noi toţi. Am fugit din calea lui Erik. Era pe punctul de a fi lovit!

Kris râdea aproape incontrolabil de scena descrisă, care nu mi se păruse niciodată comică înainte de acea zi.

— Lipit de zidul unde îşi găsise şi Alex refugiu, era deja un grup de oameni. Eu aş fi fost expus dacă nu continuam să fug. În faţă era o intrare. Am ţâşnit în faţa taurilor, pe lângă mulţime, şi m-am oprit în cadrul uşii. Cei şase monştri au atins uşor mulţimea în trecere. Pentru moment, tensiunea s-a atenuat. L-am găsit pe Alex; nivelul de adrenalină era atât de mare la amândoi, încât eram euforici: încă eram teferi.

— Apoi oamenii au început să strige şi să urle din nou, zise Alex. Veneau şi mai mulţi tauri. Eu şi Erik am fugit împreună cât ne-au ţinut picioarele încă patru sute şi ceva de metri până la arena de luptă cu tauri. Am intrat în arenă şi ne-am felicitat pentru o treabă bine făcută. Chiar atunci, prin mulţime, ţâşni o turmă de tauri tineri care intrară în arenă şi apoi prin tunel până la celălalt capăt al arenei. Şi iată-ne acolo, toţi cei trei sute care reuşiseră să ajungă în arenă, deci departe. Uşile s-au închis, blocându-ne înăuntru. Mulţimea aclama; noi, cei victorioşi, ne uitam unul la altul cu sentimentul minunat că ne număram printre puţinii din elita care reuşise să supravieţuiască faimoasei curse cu tauri. Ieşiserăm învingători.

— Sau cel puţin aşa credeam noi, am intervenit eu.

— Mulțimea s-a dispersat. De cealaltă parte a arenei, oamenii erau aruncați în aer. Eu şi Erik nu aveam idee ce se întâmpla. Apoi, ne-am dat seama: lăsaseră un taur în arenă!

— Normal. Mulțimea de spectatori nu ne aclama pe noi, aclama taurul care ne lovea. Taurul ăsta smintit se repezea la toată lumea. A fugit chiar pe lângă mine şi în trecere, l-am lovit în spate. Ca să nu se lase mai prejos, Alex l-a căutat şi l-a lovit şi el.

— Evident, adăugă Kris.

— Da, l-am lovit suficient de tare încât să-l opresc din drum. S-a întors, s-a uitat direct la mine şi a pornit atacul.

— Şi ghici ce face Alex? am întrebat eu. Ca să-ți faci o idee, când taurii încep să atace, nu se opresc decât fie când te lovesc, fie când ceva se interpune în calea lor.

Kris începu din nou să râdă, ştiind deja continuarea.

— Alex a fugit cât de repede a putut direct în mijlocul grupului din apropiere care privea, şi s-a pitit în spatele unui tip. Taurul nici nu şi-a dat seama de schimbare când a despicat mulțimea. Alex a scăpat fără nicio zgârietură, dar cu o poveste pe cinste.

Kris râdea atât de tare imaginându-şi scena, încât nu mai putea de durere de stomac.

— Ce? N-ar fi trebuit să se apropie atât de mult de taur, dacă nu voiau să fie loviți, zise Alex încercând în zadar să-şi justifice acțiunea.

— Când am crezut că se terminase, au mai lăsat încă şase tauri în mulțime. Cu totul, experiența a durat cam o oră. O oră în care inima ne-a bătut mai să ne sară din piept. A fost o zi frumoasă.

— Atât de frumoasă, încât a trebuit să luăm totul de la capăt a doua zi dimineață, zise Alex.

— După cursă, am ajuns cu chiu cu vai la maşină, murdari şi obosiți, cu adrenalina încă pulsându-ne în vene. Am condus în căutarea unui loc unde să ne spălăm înainte să ne trântim pe un câmp undeva.

— În seara aia am luat parte la festivități. Am fost eroi. Alergaserăm cu taurii şi supraviețuiserăm. Toată lumea voia să

ne audă poveştile. Eu şi Alex am dansat toată noaptea alături de întregul oraş. Iar a doua zi dimineață, după doar trei ore de somn, am alergat din nou.

— Ahhhh, oftă Alex.

Era întuneric; eram cu toții obosiți.

— Nu-i rău, băieți, concluzionă Kris. Se pare că eu şi Mike trebuie să o pornim către Pamplona.

— O să vă placă, zise Alex. Eu abia aştept să-mi duc şi copiii.

Am râs toți trei, dar el vorbea serios.

— Hai să dormim un pic, am zis eu. Mâine o să fie o zi lungă.

— Câte ore mai avem până la următoarea oprire?

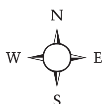
— Dacă totul merge cum am plănuit, vreo patru.

Dar în Africa nimic nu merge conform planului.

Eu şi Kris (stânga) înainte de o baie rapidă

În inima pădurii

Zambia

Drumul spre Lusaka a fost în cea mai mare parte asfaltat. Lusaka era doar la o zi de mers către nord. În aer pluteau trei miresme: de motorină, de foc de tabără şi de flori proaspete – sau o combinație a celor trei. Pământul era verde, cu dealuri înalte ivindu-se de-o parte şi de alta a drumului. Acolo unde nu era pădure, pământul era acoperit de iarbă înaltă de aproape doi metri, atât de deasă încât nu puteai vedea la mai mult de un braț distanță. Aproape toate diminețile erau însorite, la amiază se adunau norii, iar ploile în aversă erau o parte inevitabilă la începutul serii.

Lusaka era un oraş murdar, cu multe străzi aglomerate, comercianți obraznici şi cerşetori disperați. N-am zăbovit mult şi am pornit-o mai departe către nord ca să ne petrecem noaptea.

Nu ne grăbeam foarte tare, căci mai aveam două săptămâni până la întâlnirea cu următoarea persoană de contact, la câteva sute de kilometri nord undeva în Burundi. Aşa că, ori de câte ori dădeam peste ceva care ni se părea interesant, mergeam să vedem. De obicei se dovedea să nu fie nimic, dar de vreo două ori am fost norocoşi.

Odată, am văzut un panou mic cu litere care abia se mai vedeau şi pe care scria: „Cascadă, 20 km”. Fără să luăm piciorul de pe accelerație, ne-am consultat prin gesturi. Eu şi Alex voiam să ne abatem de la drum. Kris era nerăbdător să continue drumul. Ne-am hotărât să mergem la cascadă.

Poteca ne-a dus şi mai adânc în pădure, direct la o cascadă superbă, alimentată de un curs de apă rece dar puternic, care se

termina într-o piscină asurzitoare – şi tot locul ăsta fantastic era numai pentru noi. Aproape că mi-a venit să mă uit după zâne plutind printre copaci. Ne-am dezbrăcat şi ne-am cufundat în balta rece şi înviorătoare luând şi un săpun cu noi. Trecuseră zile întregi de când nu făcuserăm baie şi ne era îngrozitor de cald sub gecile de motociclişti.

Alex încă înota, eu şi Kris ne-am întins pe o piatră la soare.

— Ai mai văzut vreodată ceva atât de spectaculos? l-am întrebat.

— Nu, frate, locul ăsta le întrece pe toate, îmi răspunse Kris.

Mulțumesc.

Kris se întoarse şi se uită la mine.

— Şi ce s-a întâmplat în Maroc, Erik?

— Multe s-au întâmplat, la ce te referi?

— Când ai plecat din Colorado păreai atât de neliniştit şi nemulțumit. Acum se pare că ai găsit ce căutai. Ce ți s-a întâmplat acolo?

Alex se bălăcea foarte aproape de cascadă.

Nu era deloc grăbit să se întoarcă. Iar eu eram pregătit să mă descarc.

*

— În toamnă, când am ajuns eu înapoi la Melilla, toate proiectele de vară se terminaseră. Grupurile de enoriaşi au lăsat-o mai moale; mai rămăsese doar un grup, nişte oameni din Irlanda de Nord, care au împărțit ultimele ajutoare şi au plecat acasă. Împărțirea de pachete se terminase cu totul şi pentru prima oară de când aterizasem, în Melilla era linişte şi pace. Proiecte noi nu începeau decât peste două luni. Unii din echipă trebuiau să se ducă în Anglia o vreme, pentru afaceri, aşa că nu prea mai era nimic de făcut în Melilla. Şi totuşi, timpul nu trebuia irosit.

Paul ne-a cerut mie şi lui Diego să ne petrecem următoarele trei zile în Maroc, în vechiul oraş Fez, să ne familiarizăm cu cultura marocană şi să învățăm limba oficială a Marocului: araba.

Evident, am fost amândoi încântați de ocazie. Fez era unul dintre cele mai vechi orașe medievale din lume, al doilea după piața Khan al-Khalili din Cairo. În Fez se găsea cea mai veche universitate din lume, o sursă de legendă și mister de secole întregi. Pe parcursul istoriei sale îndelungate și pline de evenimente, Fez venise în contact cu foarte puțini oameni albi. În curând aveam să fiu adăugat și eu pe listă. Se părea că eu și Diego aveam să petrecem foarte mult timp împreună în următorul an.

Din ziua în care eu și Diego, sufocați de căldură, ne înghesuiserăm pe locurile din spate din dubița lui Paul, între noi a existat o înțelegere tacită. Stăteam acolo în aerul irespirabil numărând secundele până ce scăpam de tortura de a fi siliți să ascultăm un grup de enoriași cântând „Kumbaya". A fost îngrozitor. Diego fusese destul de inspirat să aducă un CD-player cu rezerve pregătite de heavy metal și a fost destul de drăguț să-mi dea și mie o cască. Bineînțeles că am devenit buni prieteni după asta. La fiecare două zile, după ce grupurile de enoriași mergeau la culcare, ieșeam împreună la o bere.

Diego era singura persoană din echipă cu care simțeam că pot să vorbesc. Mi se părea că toți ceilalți trecuseră deja de etapa în care eram eu, dar el, la fel ca mine, mai avea mult de tras. Iar lui nu-i păsa foarte mult unde anume ne aflam, ci mai degrabă încotro ne îndreptam. Știa destule despre partea mai întunecată a vieții, căci fusese adoptat la 16 ani dintr-un mediu de dependenți de droguri și găști din Argentina, așa că știa să-și exprime afecțiunea și să se facă plăcut așa cum puțini știau.

În discuțiile noastre târzii, i-am mărturisit grijile, regretele, speranțele și temerile mele. I-am spus cât de îngrijorat eram de faptul că restul echipei va afla că nu am fost niciodată în excursii cu cei de la biserică, că nu știam versurile de la nicio cântare de-a lor. Tu știi prin câte am trecut noi în copilărie. Nimeni din echipă nu știa cum arată partea din spate a unei mașini de poliție. Cei cu care am crescut noi nu erau toți copii din familii fericite. Mulți sunt fie la închisoare, fie drogați, fie morți. Lumea în care părea

că trăiesc toți ceilalți din echipă era cu totul străină pentru mine. Dar Diego trecuse prin ce putea fi mai rău, şi uite că era cu noi. Făcuse şi el o grămadă de greşeli, avea şi el propriile gânduri şi griji, îndoieli şi întrebări, dar se lupta să atingă un ideal.

La fel ca mine, Diego credea că puteai să-ți trăieşti viața frumos şi drept şi că obligația tuturor era de a urma calea asta. Existau nişte constante. Binele şi răul nu erau relative, dar drumul fiecărei persoane era diferit. Amândoi credeam că aceeaşi putere superioară care ne țesuse în burțile mamelor noastre, ne insuflase un simț al dreptății, al binelui şi al răului, şi aceeaşi putere ne adusese în Maroc şi ne făcuse să ne întâlnim.

Cu toate că mi se părea un pic improbabil chiar şi mie, credeam cu adevărat că puteam comunica cu această putere. Cred că exact faptul că aveam dorința asta putea constitui o dovadă că rugăciunile îmi erau ascultate. De unde altundeva să fi venit dorința asta, dacă nu din dorința care mă crease? M-am îndreptat către puterea asta şi i-am cerut să mă călăuzească.

Kris dădu din cap, făcându-mi semn să continui.

— Eram încă în căutare, deşi ştiam deja ce aveam să descopăr. Căutasem adevărul şi ajunsesem aici. Eram înconjurat de femeile şi de bărbații ăştia buni, toți creştini adevărați. Dacă exista o putere superioară care voia să aducă adevărul la lumină, atunci faptul că aterizasem în Melilla şi eram înconjurat de toți oamenii ăştia cu credință în suflet, nu era nicio coincidență.

Zilele treceau cu repeziciune, nopțile le petreceam vorbind cu Diego. Înainte să-mi dau seama, veni şi vremea să plecăm la Fez. Am avut de a face cu haosul de la granița Melilla-Maroc. În acea dimineață, spațiul dintre granița marocană şi cea spaniolă, tărâmul nimănui, aşa cum i se spunea, a fost iadul pe pământ. Sute de femei şi bărbați fugeau cu bunuri pe care le treceau ilegal. Ofițerii marocani corupți alergau după oameni cu furtunuri de cauciuc, plesnind mulțimea la întâmplare. Scena asta nu era una neobişnuită; cu toate acestea, era prima dată când treceam granița fără Paul şi fără siguranța pe care ne-o oferea dubița lui. La

granița asta am văzut cu ochii mei un bărbat care a strecurat în Maroc un frigider mare în spatele unei biciclete vai-şi-amar de ea. Eu şi Diego nici n-am ştiut cum să reacționăm, dar asta era singura cale spre Maroc. Ne-am făcut loc direct prin mulțime, cu rucsacurile în spate şi paşapoartele strânse în mână. Soldații păreau că nici nu ne văd în timp ce treceam prin punctul de verificare. De cealaltă parte a graniței, un taxi vechi în care stăteai înghesuit te costa doar 50 de dirhami (cinci dolari). Ne trebuia o zi întreagă ca să ajungem la Fez.

Am ajuns după-amiaza târziu. Paul aranjase să locuim la o familie marocană într-unul din cele mai vechi colțuri ale oraşului. Săptămânile ce urmau aveam să dormim pe podeaua tare şi, aşa pudici cum eram, să facem baie pe acoperiş într-un spațiu comun, folosind doar o găleată cu apă rece. Aceasta era noua noastră casă.

Cele trei luni pe care eu şi Diego le-am petrecut în Fez au fost istovitoare, dar timpul a trecut repede. Întoarcerea la Melilla a fost o uşurare pentru noi. Era ca şi cum am fi intrat într-o casă încălzită într-o zi friguroasă de iarnă. Limba era cu mult mai primitoare, iar cultura spaniolă ne era atât de familiară şi de mângâietoare. Era cam pe vremea asta când m-am întâlnit prima dată cu refugiații.

Echipa se reunise şi nu m-am simțit nici pe departe atât de diferit de ei cum mă simțisem cu luni înainte, când îi văzusem prima dată. Cred că era din cauză că văzusem şi simțisem pe propria piele unele dintre lucrurile pe care le trăiseră ei. Mă rugasem şi mi se răspunsese la rugăciuni. Îl strigasem pe Dumnezeu şi în adâncul meu simțisem că mă auzise. Aveam credință şi credința mea se făcea mai puternică cu fiecare zi. Încă credeam că unele dintre lucrurile pe care le făcea echipa erau cam ciudate. Eram foarte diferit de ei, dar începusem să-mi dau seama că acele diferențe nu mă făceau mai puțin capabil să trăiesc pentru Dumnezeu. Şi ce dacă nu-mi plăceau serile în care se cânta şi credeam că toate jocurile de strategie pe care le jucau erau tâmpite? Îmi plăcea MTV-ul. Îmi plăcea berea. Asta nu însemna că

nu puteam să trăiesc pentru Dumnezeu. Să trăiesc pentru Dumnezeu nu însemna să fac o listă nesfârşită cu lucrurile pe care nu le făceam. Şi nu însemna să fiu un „băiat bun”. Trebuia să-mi dau seama că am fost creat să fac ceva anume şi să fiu suficient de curajos ca să fac acel lucru. Paul şi echipa lui erau cu toții nişte oameni deosebiți, demni de respect, dar chiar şi ei erau călători pe drumul vieții, la fel ca mine, la fel ca Diego. Trăiau aşa cum ştiau ei mai bine, dar nici ei nu ajunseseră în momentul în care să poată spune că duceau o „viață dreaptă”. Nimeni nu ajunge vreodată în momentul ăsta; tot timpul explorăm, descoperim şi aspirăm la ceva. Pentru prima oară în viața mea, mă simțeam împăcat cu locul în care mă duceam.

Şi ca să vezi, eu şi Diego am ajuns într-un loc chiar drăguț. Era mult mai mult decât ne aşteptasem noi, şi am învățat că atunci când îți urmezi vocea interioară, întregul univers lucrează ca să te ajute în călătoria ta. Era o casă foarte simplă într-un sat provizoriu. Avea trei dormitoare, trei băi şi o bucătărie mare. Însă cel mai impresionant lucru era faptul că era aşezată în vârful unui deal, la o aruncătură de băț de stâncile înalte de 60 de metri şi de Mediterana de jos. Întotdeauna îmi plăcuse marea şi cățăratul pe stânci, aşa că pentru mine nu exista o casă mai potrivită în toată Melilla.

După ce ne-am mutat, coboram la mare în fiecare zi, încălțat cu pantofii de cățărat şi ducând în spate un rucsac cu cretă şi pietre de-a lungul stâncilor şi deasupra mării. Era un mod minunat de a începe ziua şi mi-am dat seama că acolo am putut să comunic cel mai bine cu Dumnezeu.

Kris se uită la mine cu o sprânceană ridicată.

— Ştiu, Kris, mă deranjează mereu când oamenii zic că au vorbit cu Dumnezeu, sau că Dumnezeu le-a spus să facă aia sau cealaltă. O dată am auzit un mesager foarte zelos al Cuvântului spunând că Dumnezeu l-a bătut pe umăr şi l-a smucit din cariera care nu-i aducea nicio satisfacție, de parcă Dumnezeu le-ar apărea acestor oameni şi le-ar spune cum să-şi ducă viețile cu o claritate

absolută. Am întâlnit cazuri în care asemenea discuții au fost folosite pentru justificarea unui comportament foarte îndoielnic şi a celor mai ilogice decizii de genul „Nu e vina mea, Dumnezeu mi-a spus s-o fac."

Kris aprobă din cap.

— În primul rând, am continuat eu, cred că cei care îşi descriu relația cu Creatorul lor în felul ăsta sunt aproape întotdeauna nişte mincinoşi. În al doilea rând, cred că tipul ăsta de discuție propagă ideea că oamenii ca mine, care nu primesc mesaje direct din ceruri sunt mai puțin capabili să comunice cu Creatorul nostru. Vreau să fiu foarte clar. Dumnezeu nu mi-a vorbit niciodată astfel încât să-L aud fizic, nu m-a vizitat niciun înger în vis, nu sunt profet, dar cred că suntem capabili să comunicăm la un nivel de neînțeles cu puterea care ne-a creat. Când spun că am putut să comunic cel mai bine cu Dumnezeu când am fost pe plajă, agățat de o stâncă, cu valurile care se spărgeau de țărm sub mine, mă refer la o pace interioară adâncă, conştiința că în acel moment am fost strâns legat de ceva atât de bun, de curat şi de pur, încât nu putea fi decât Dumnezeu.

Kris se uită în jurul lui, încă încercând să strângă în el frumusețea priveliştilor, şi cu un alt oftat adânc, spuse:

— Am înțeles, E. Sunt mândru de tine.

Alex înotă şi trecu de curent, până la margine:

—Ce bine a fost! Ce ziceți? Sunteți gata s-o luăm din loc din nou?

— Da, am zis eu. Cred că e timpul să pornim, nu?

Kris îşi apucă rucsacul. Eu i-am aruncat lui Alex pantalonii.

Ne-am uitat la cascadă pentru ultima oară. Eram curați. Eram reîmprospătați. Eram gata de călătorie.

— A fost o călătorie lungă, nu, Erik? mă întrebă Kris.

— Suntem pe drumul cel bun, am zis eu.

*

Am mai condus două ore fără niciun eveniment, apoi am ajuns în următorul oraş. Acolo am întâlnit un om care era aparent

responsabil cu rezervațiile de animale mari din Zambia. Parcurile nu erau deschise turiştilor în perioada asta a anului, dar cred că omul ne-a confundat cu nişte persoane importante şi ne-a organizat o vizită în adâncul rezervației. Cea mai apropiată benzinărie era la cinci sute de kilometri către nord în Tanzania, aşa că fiecare dintre noi căra nişte canistre cu zece litri de combustibil de rezervă. Am făcut 60 de kilometri de drum asfaltat până la ieşirea pe drumul secundar, apoi alți 80 de kilometri de nisip şi noroi până la destinația noastră. A fost un drum greu.

După 20 de kilometri, Kris a pierdut controlul şi s-a prăbuşit. Una dintre canistre se deschise împrăştiind combustibil peste el şi peste motorul cald şi eşapament. Kris era calm. Încercă să iasă de sub motocicletă, dar piciorul îi era prins. Combustibilul îi udă leoarcă hainele şi pielea. Am rămas cu gura căscată. Trebuia să ajung la el imediat. Kris nu scoase niciun cuvânt. Ştia că vin şi asta îi era de ajuns. Aştepta şi se ruga să nu se aprindă combustibilul.

Te rog, Doamne, să nu se aprindă. Te rog nu lăsa combustibilul să se aprindă.

Am sărit de pe motocicleta mea şi am încercat s-o ridic pe a lui Kris de pe el. Din cauza nisipului şi a poziției lui Kris, n-am reuşit nici măcar s-o urnesc.

— ALEX!

— Sunt aici. RIDICĂ! Alex ridică de suportul din spate. Eu am tras din nou de mânere. Motocicleta se ridică şi Kris se furişă rapid de sub grămada de oțel fierbinte ca focul.

Kris se îndepărtă de motocicletă. Dacă izbucnea focul, eu şi Alex puteam să fugim.

Am ridicat motocicleta în picioare.

— Mersi, băieți, zise Kris degajat. Am fost pe-aproape, nu?

Eu şi Alex ne-am uitat unul la altul. Dacă ar fi luat foc, nu am fi reuşit să-l salvăm pe Kris.

După alți 25 de kilometri prin junglă, am ajuns la rezervație. În registrul în care ne-am semnat, am văzut că eram al zecelea

grup care păşea pe poarta aceea în acel an. Toate celelalte vizite fuseseră vizite oficiale.

Următoarea potecă era şi mai rea şi, chiar dacă am căzut de nenumărate ori, am reuşit să ne continuăm drumul. Am trecut mai multe râuri cu ajutorul unor poduri de lemn făcute din copacii din apropiere. Uneori nu era niciun pod şi atunci treceam cu motocicletele prin apă. Am ajuns la o cotitură. În faţă ne aştepta un râu fără pod. Părea adânc, iar curenții erau repezi. Alex era în fața noastră şi se opri brusc. Eu şi Kris ne-am oprit puțin mai în spate.

— Ce crezi, Erik? Pun pariu că putem să-l trecem.

— Nu este alt drum. În plus, apa nu e chiar atât de rece; facem şi o baie rapidă.

Alex acceleră şi intră cu viteză în râu, lăsând o dâră de apă în urmă. Motocicletele funcționau atâta timp cât nu lăsam apa să intre la admisia de aer. Am auzit o împroşcătură şi un strigăt.

— IUHUUU!

Da, ăsta-i fratele meu.

— Eşti gata, K?

— Ştii bine că da.

L-am lăsat pe el primul. Alex îl aştepta victorios pe cealaltă parte, ud până la piele, pregătit să-l îndrume.

— Ai grijă acolo! Sunt vreo doi bolovani sub apă.

Kris ajunse la mal. Era rândul meu. *Doamne, cât îmi plac chestiile astea: nebuneşti, brutale, perfecte.*

După patru ore în care am ținut-o tot aşa, am ajuns la o tabără de cercetaşi în sălbăticie unde trăiau cam 20 de oameni, din care opt erau ofițeri paramilitari care urmăreau şi capturau braconierii. Era cu adevărat un loc sălbatic. La asfințitul soarelui am putut auzi elefanții alergând pe câmpuri, hipopotamii în râu cam la cinci sute de metri de locul în care eram noi. Tunete şi fulgere luminau cerul în depărtare, însă deasupra noastră străluceau nenumărate stele, reflexii ale comorilor ascunse ce aşteaptă să fie descoperite pe acest vast şi misterios continent.

Oamenii din tabără au fost primitori şi calzi. În Zambia erau peste 70 de triburi diferite, fiecare cu propriul dialect, dar din fericire pentru noi, când puterile coloniale au trasat la întâmplare granițele Zambiei pe hartă şi englezii s-au mutat în Zambia, au hotărât ca limba oficială a țării să fie engleza. Oamenii ne-au invitat la focul lor ca să prăjim nişte alune pe care le recoltaseră mai devreme în aceeaşi zi. După lăsarea întunericului, nimeni nu îndrăznea să se aventureze în afara taberei; dacă făceai lucrul ăsta, deveneai gustare pentru animalele care se ascundeau în copaci. Ne-am petrecut aproape toată seara răspunzând la întrebările lor şi ei la ale noastre, despre țările noastre, Africa şi America. M-au întrebat cu scepticism dacă era adevărat că fiecare om din America avea automobil personal, dacă există într-adevăr piețe care nu închid niciodată şi care au toate felurile de mâncare pe care ți le poți imagina. Oarecum jenat, le-am răspuns că era adevărat.

Era rândul meu.

— E adevărat că majoritatea oamenilor din Zambia nu apucă vârsta de 40 de ani?

— Da, dacă ai 40 de ani, eşti foarte bătrân în Zambia.

I-am surprins privirea lui Alex, care mă privea cu un zâmbet pe față.

— La ce te gândeşti?

— Nu ştii?

— Ce să ştiu?

— Hei, frate mai mare, la mulți ani!

Uau!, chiar era ziua mea? Încetasem demult să mai țin socoteala zilelor, dar m-am uitat la ceas şi într-adevăr, era puțin peste miezul nopții, 17 februarie dimineața.

Kris râse.

— Mersi, Alex.

Alex îşi întinse mâna şi-mi dădu cadoul de ziua mea: câteva alune prăjite.

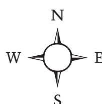
— O să ne sărbătorim amândoi zilele de naştere la o friptură şi o bere când ne întoarcem în Michigan, promise el.

— Sună bine, frățioare. Nu mă puteam gândi la un cadou mai frumos decât să fiu chiar în locul unde eram, cu oamenii la care țineam cel mai mult, trăind împreună aventura vieții noastre.

În tabără am mai stat încă două zile, după care ne-am întors la drumul de asfalt şi am călcat accelerația spre Tanzania.

Una dintre nenumăratele reparații de pe parcursul drumului.

Noul excavatorist
Zambia

La ieşirea din Zambia către nord, drumul a devenit din ce în ce mai rău. A început cu o gaură ici-colo. Apoi găurile s-au făcut din ce în ce mai mari, porțiunile asfaltate din ce în ce mai restrânse, până ce drumul avu mai multe găuri decât asfalt. Hopurile le simțeam direct în şale. Trebuia să ne ridicăm în şa, pentru ca genunchii să preia şocul terenului accidentat. Soarele era încă sus, dar lenjeria şi şosetele îmi erau încă leoarcă după furtuna cu tunete care ne prinsese cu nicio oră în urmă. Drumul nu mai era deloc asfaltat, era doar o fâşie uzată de pământ prăfos şerpuind printre dealuri verzi, acoperite de copaci, cu pietre gri răsărind ici-colo din pământul nedelimitat.

Până în acest punct, drumul asfaltat legase toate locurile în care trebuia să ajungem. Călătoriserăm şi pe drumuri de pământ, e adevărat, dar fusese mereu vorba de vreo excursie pe care am fi putut-o evita. Eu şi Kris eram cei mai entuziasmați; pentru prima oară, eram siliți să ne folosim motocicletele de teren ca pe nişte motociclete de teren. Am apăsat accelerația, stropindu-ne cu noroi căştile şi vizierele.

Auzindu-ne venind, copiii au ieşit în fugă din barăcile lor până la drum, unde ne-au aşteptat cu nerăbdare să trecem, împărțiți în două grupuri. Un grup se ghemuia gata de sprint şi cum ne apropiam, porneau şi se luau la întrecere cu noi desculți. Faptul că nu câştigau cursa nu îi împiedica să sărbătorească. Îi tot vedeam în oglinzi, sărind şi aclamându-ne. Celălalt grup mi se păru mai puțin convențional: aceşti copii se grăbeau să ajungă de cealaltă parte a drumului în vreme ce noi ne apropiam, apoi se

întorceau fugind îngroziți la barăcile lor în momentul în care trecea prima motocicletă. Când totul părea să fie în ordine, se întorceau din nou şi fugeau înapoi la drum – chiar la timp să vadă trecând cea de-a doua motocicletă. Se întâmplă acelaşi lucru şi, inevitabil, cel care rămăsese în spate îi vedea pe aceeaşi copii fugind către şi dinspre drum, în timp ce trecea cu motocicleta.

La granița dintre Zambia şi Tanzania am ajuns pe la patru după-masa. Pe hartă părea o vamă destul de populară, cu o autostradă şi un oraş chiar de cealaltă parte. Dacă totul mergea bine, reuşeam să ne facem plinul de benzină şi să scoatem ceva valută locală.

În loc de biroul vamal oficial cu soldați înțepați şi meticuloşi cu care ne obişnuiserăm deja, am găsit un grup de case albe cu o singură cameră. Găinile şi caprele se plimbau în voie şi o stavilă neîngrijită – asemănătoare cu cea a fermierilor din State în care obişnuiau să țină vitele pentru a nu rătăci în afara păşunilor – se întindea peste drum. Asta era granița, linia oficială dintre două națiuni – o simplă poartă veche şi jerpelită cu ceva care se dorea a fi un gard de fiecare parte.

Am aşteptat un ofițer care să ne direcționeze, dar nu am văzut instrucțiuni sau ceva care să semene cu o clădire a guvernului. Într-un final, l-am întrebat pe un bărbat care trecea granița neverificat:

—Unde este ofițerul vamal? Trebuie să ne completeze documentele de călătorie.

— A, da, acolo stă, spuse el arătând spre una dintre căsuțe. Am mers cu motocicletele până la uşa de la intrare şi tocmai ne pregăteam să batem la uşă când din casă ieşi poticnindu-se un bărbat pilit, care îşi băga cămaşa în pantaloni. Fără să-şi ascundă iritarea, bărbatul ne informă că tocmai îl trezisem din somnul de după-amiază.

— Ăă, ne pare rău. Noi suntem doar în trecere.

Omul păru satisfăcut. Am mers împreună la o altă clădire mică şi l-am privit completându-ne leneş biletele de tranzit şi punând o ştampilă oficială.

— Gata sunteți. Arătă cu mâna către nord-est, spre Tanzania, şi ne făcu semn să plecăm.

— Şi paşapoartele şi vizele noastre? întrebă Alex.

— Ah, tre' să dați de ofițerul de la imigrări. Nu-i aici acuma; e plecat de trei zile. Poate că se-ntoarce mâine. E în satul prin care-ați trecut; mergeți şi căutați-l dacă vreți ştampile.

Soarele era la asfințit, iar drumul către Tanzania părea din ce în ce mai departe.

— Hai să plecăm pur şi simplu, sugeră Kris.

Eu şi Alex am încuviințat repede. Am apăsat accelerația şi am pornit-o în trombă pe lângă poartă. În timp ce ne îndepărtam, m-am uitat peste umăr să văd dacă era cineva îngrijorat că plecaserăm din Zambia fără ştampilele necesare, dar nu l-am văzut decât pe ofițerul vamal – singurul de altfel, care se întorcea în casă să-şi continue somnul.

Câțiva bărbați păşeau degajați pe o cărăruie peste un pârâiaş, între cele două țări. După mai puțin de un kilometru şi jumătate, am ajuns la granița cu Tanzania. Din nou, nimeni nu păru să ne remarce prezența când am parcat şi am apucat-o spre singura baracă din jur. Nu era nimeni şi uşile erau încuiate. Nu puteam să intrăm în țară fără viză şi biletele de tranzit trebuiau să ne fie completate; fără hârtiile necesare am fi fost arestați la ieşirea din țară. Am stat acolo încercând să ne hotărâm asupra următorului pas.

După câteva clipe, un grup de bărbați fără insigne la vedere sau uniforme, îşi terminară discuția pe care o aveau cam la 30 de metri distanță şi o porniră către postul vamal. De obicei, Kris stătea lângă motociclete în timp ce eu şi Alex mergeam înăuntru să ni se completeze documentele şi să plătim, dar la postul ăsta nu prea era nevoie să păzim motocicletele. Tot traficul consta în câțiva pui de găină care cloncăneau pe drumul prăfos în căutare de gândaci.

Alex luă paşapoartele şi biletele de tranzit şi intră în baracă să vorbească cu oficialii. Eu şi Kris ne-am sprijinit confortabil la umbra unui copac verde.

Alex ni se alătură după câteva minute.

— Se uită la documentele noastre. O să dureze un timp.

Kris se apleacă peste cotul lui.

— Sunt sigur că te-ai descurcat.

— Puştiul ştie cum să rezolve o treabă, am completat eu.

— Da? Păi povesteşte-mi.

— Cu mare plăcere.

*

— În Al Hoceima, nu ne vedeam capul de treabă cu evacuarea viitoarelor şantiere din sate, asta pe lângă alte câteva proiecte. Alex s-a ocupat toată vara cu direcționarea voluntarilor care veneau în casă. El repartiza echipele pe locații, se ocupa de transport, de aprovizionarea cu unelte, le arăta noilor veniți cum şi ce să facă – el răspundea de toate. Pe lângă asta, muncea ca un câine, săpând cot la cot cu voluntarii.

Odată cu venirea toamnei, toate echipele de voluntari au încetat să mai vină. Eram doar noi şi prietenii noştri marocani la casă. Eu eram prins cu negocierea celorlalte proiecte şi aveam nevoie de cineva care să-i direcționeze pe excavatoriştii care fuseseră trimişi de guvern. Aşa că, l-am rugat pe Alex să se ocupe de asta în locul meu. Într-o zi, ne-a venit un excavatorist nou, care nu avea deloc experiență cu excavatoarele. Eu eram în oraş, la întâlnire cu alte câteva ONG-uri, când primesc un telefon de la Alex. „Erik, excavatoristul ăsta nou nu e bun de nimic. O să omoare pe cineva. Ce să fac?” Eu eram ocupat şi nu prea puteam să vorbesc cu el atunci despre asta, şi sigur nu puteam să conduc până la şantier în următoarele două ore.

I-am zis doar: „Nu ştiu, Alex. Tu eşti şeful. Fă ce trebuie să faci, bine?”

După ce-am terminat cu întâlnirile, l-am sunat pe Alex. Nu mi-a răspuns. Am început să mă agit. Cu prima ocazie, cam la trei ore după telefonul primit de la el, m-am repezit până la şantier. Am văzut praful în aer, pe coasta de deal, imediat ce am ajuns în

valea Ait Dowd. Mi-am dat seama că au mutat mult în ziua aceea. Cred că au terminat cel puțin două locații cât am fost eu în oraş. În timp ce urcam cărarea prăfoasă şi îngustă prin păduricea de cactuşi înalți de doi metri, până la casele prăbuşite, am văzut o grămadă de săteni care se adunaseră şi priveau la excavatorul care lucra în depărtare. Am parcat camioneta şi m-am dat jos, cu ochii după Alex. L-am văzut pe Muhumid. Era la sol, direcționându-l pe excavatorist, ca de obicei. L-am văzut şi pe micul Mo care aştepta credincios, să i se dea ceva de făcut şi pe… nu… pe excavatoristul trimis de guvern la marginea mulțimii care privea. M-am uitat mai bine la tipul de pe scaunul excavatoristului care purta o şapcă de baseball şi ochelari de soare – nimeni altul decât fratele meu.

Kris se uită la Alex, încă o dată profund impresionat.

— Am alergat într-acolo. Alex nici nu m-a văzut la început. Continua să mute molozul şi să niveleze pământul, cu ochii ațintiți spre Muhumid care îl ghida. „Hai, hai, prea departe, bine." Nu-mi venea să cred. Ne jucaserăm noi puțin cu excavatorul în serile în care nu munceam, dar chiar să ajungă să-l manevreze cu precizie? *Unde naiba a învățat să facă asta?* Chiar atunci, unul dintre săteni veni la mine şi îmi spuse în arabă: „Fratele tău e bun. Lucrează ca un profesionist!"

Într-un final, Alex mă văzu, coborî excavatorul şi se dădu jos. Muhumid alergă primul către mine, să-mi explice situația, neştiind cum aveam să reacționez la faptul că fratele meu de 18 ani îl concediase pe excavatoristul de 45 de ani pe care ni-l trimisese guvernul. Cei din guvern ar tuna şi ar fulgera dacă s-ar întâmpla ceva cu utilajul lor câtă vreme Alex era în spatele volanului, însă Muhumid mă asigură că Alex luase o decizie bună. Apoi veni Alex şi îl bătu pe Muhumid pe umăr, spunându-i într-o arabă perfectă: „Mulțumesc, prietene. Ai făcut o treabă bună azi." Apoi se uită la mine, zâmbind pe jumătate. „Ai spus că eu sunt şeful şi a trebuit să fac asta." Am fost şocat şi l-am întrebat când a învățat araba şi cum să manevreze un excavator. Alex

a râs şi mi-a spus că-mi va povesti pe drum spre casă, în timp ce sări pe locul din față al camionetei.

Sătenii ne-au făcut cu mâna şi ne-au mulțumit pentru munca prestată în ziua aceea în timp ce echipa se urca în camionetă. „Pe mâine," i-am auzit zicând ultima dată. Alex, ai întors capul, îți aminteşti? Tu ai înțeles că aşteptau să te întorci a doua zi?

— Sigur că da. Mi-au zis asta cu mult înainte să vii să ne iei.

M-am întors către Kris.

— Ce nu ți-a spus Alex e că au lucrat pe marginea unei culmi şi că i-a fost foarte greu să se înțeleagă cu uriaşul de oțel de 15 tone.

— Da, la un moment dat în dimineața aia, excavatoristul s-a ridicat cu utilajul în două roți, zise Alex. Excavatorul era cât pe ce să basculeze, dar apoi s-a îndreptat singur cumva. Am stat şi l-am privit, sperând ca omul să nu rănească pe nimeni. După nici zece minute, acelaşi lucru s-a întâmplat din nou. Toți sătenii erau adunați acolo, privind agitați, aşteptând următoarea greşeală. Atunci l-am sunat pe Erik. Ştiam că excavatoristul ăla nu putea să lucreze în ziua aia. Ştiam că dacă nu aş fi făcut ceva, utilajul ar fi fost distrus, iar oamenii ar fi putut să fie răniți. Dar nu ştiam dacă puteam sau nu să-mi permit să concediez un tip „calificat", care avea de două ori vârsta mea. Dacă l-ar fi concediat Erik, ar fi fost în regulă – el le plătea salariile. Însă nu eram sigur câtă putere de decizie aveam. Când am terminat de vorbit cu Erik, ştiam ce aveam de făcut. Şi încă ceva: când l-am concediat, excavatoristul efectiv mi-a mulțumit.

— Da, concedierea excavatoristuui trimis de guvern a fost o decizie bună, îndrăzneață, dar necesară. Dar ce m-a impresionat cel mai mult, a fost că Alex s-a grăbit să-i ia locul pe şantierul atât de dificil, cu o mulțime de oameni care îl priveau sceptici şi cu sute de mii de dolari în joc, am continuat eu. Dar chiar dacă Alex era pe şantier numai de vreo două săptămâni, văzuse cum se manevrează excavatorul şi chiar se urcase la volan de câteva ori, pe şantierele mai uşoare. Era încrezător că ştia cum să lucreze pe

şantierul ăla. Ştia în care unghiuri să dirijeze utilajul ca să încarce. Ştia pe care pante abrupte putea să conducă în siguranță excavatorul. Şi-apoi, a zis că era ca şi cum ai juca un joc video, şi s-a obişnuit foarte repede cu comenzile.

— Şi de ce n-aş fi făcut-o? ne întrebă Alex.

— Numai pentru că ştii că poți să faci un anumit lucru, nu înseamnă că poți avea încredere în tine să faci lucrul respectiv când sunt atâtea în joc, îi explică Kris lui Alex. Ar trebui să fii mândru de tine. Am doar o singură curiozitate: ți-e greu să găseşti lenjerie intimă pe măsură?

Eu eram cu totul în ceață, Alex zâmbi.

— Asta nu explică capacitatea lui bruscă de a comunica! am zis eu.

— Da, chiar aşa, spuse Kris.

— Alex şi-a petrecut aproape toate zilele de muncă cu Muhumid, iar în casă se vorbea mereu araba. Deşi Alex nu a fost foarte expus, a fost de ajuns pentru ca ei să dezvolte o comunicare de bază. Alex a prins un pic de arabă, dar cel mai mult comunicarea lor era doar un joc de şarade. Muhumid îl văzuse înainte pe Alex conducând utilajul, iar el conducea camioneta tot timpul. Aşa că totul a venit, bănuiesc, de la sine: Alex s-a urcat la volan ca operator, iar Muhumid a devenit ghidul lui. Semnele pe care le folosiseră timp de două săptămâni au funcționat la fel de bine prin parbriz, aşa cum se întâmplase şi când fuseseră unul lângă altul.

— În maşină, pe drum spre casă, l-am întrebat pe Alex dacă voia să continue să şofeze până ce guvernul ne trimitea un alt excavatorist oficial.

— De parcă mai era nevoie să mă întrebe, se băgă Alex.

— A urmat o săptămână şi jumătate în care Alex a fost excavatorist cu normă întreagă. Muhumid hotăra unde aveau să lucreze şi cât aveau să încarce şi comunica cu Alex prin limbajul lor cu semne, care evolua mereu. Ori de câte ori apăreau dispute cu privire la disponibilitatea de a munci în plus pentru săteni, Muhumid spunea: „Îmi pare rău, decizia aparține şefului," şi

arăta spre Alex, care dădea din cap indiferent, lăsându-l pe Muhumid să ia decizia. Alcătuiau o echipă perfectă – atât de perfectă, încât Alex chiar a reuşit să curețe şi să niveleze un şantier pe care excavatoristul concediat refuzase să-l lucreze pentru că era prea greu.

Timpul parcă a zburat şi înainte să ne dăm seama, au găsit un alt excavatorist. Alex a început din nou să-l ajute pe Muhumid cu deciziile care trebuiau luate şi cu câte şi mai câte. Când am mers să-i iau cu maşina la sfârşitul zilei, sătenii mi-au spus foarte clar că nu le plăcea noul excavatorist. Voiau ca Alex să se întoarcă să muncească în satul lor! am spus eu, bătându-l uşor pe umăr. Muhumid râdea binevoitor în timp ce proprietarii caselor îmi spuneau că Alex muncea cu dăruire şi mai bine decât noul excavatorist. Le-am cerut să mai aştepte câteva zile. Dar tu trebuie să fi făcut ceva bine pe-acolo, din moment ce toți te voiau înapoi.

Alex zâmbi.

— Au trecut două zile, sătenii nu s-au răzgândit, iar excavatoristul era mai mult decât bucuros să renunțe. Era sută la sută arab şi nu se împăcase deloc cu diferențele culturale. Lucrase destul pentru Riffis. Din acel moment, Alex a devenit excavatorist cu normă întreagă.

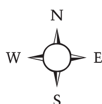
— Tare, frate, zise Kris. Alex stătea tăcut în umbră, puțin jenat de toată lauda pe care o primise.

— N-a fost aşa mare scofală cum face Erik să pară.

Kris zâmbi, uitându-se la unul dintre pui care tocmai găsise o insectă şi cloncănea fericit. Se făcuse răcoare, iar soarele săltase din copaci într-o parte, făcând să se unească cerul albastru şi pământul verde. Nimeni nu mai veni şi nici nu mai ieşi din baracă în timpul cât ofițerii vamali se ocupaseră de documentele noastre. Soarele apunea. În mai puțin de o oră se făcea întuneric şi încă nu ştiam unde aveam să ne petrecem noaptea.

Ne-am suit pe armăsarii noştri şi ne-am îndepărtat cu un fornăit spre drumul principal.

ŞARADE
Sud-vestul Tanzaniei

Oraşul în care ne aşteptam să intrăm s-a dovedit o altă invenție a unui cartograf. Drumul principal pe care crezusem că vom traversa această țară s-a dovedit a fi nici mai mult nici mai puțin decât o cărare îngustă şi plină de praf, foarte accidentată.

— Din ce am văzut în registrul de la vamă, au trecut 12 zile de când n-a mai trecut niciun vehicul pe drumul ăsta, zise Alex. Aşa că nu cred c-o s-avem de unde să alimentăm sau să schimbăm bani aici.

Eu şi Kris am izbucnit în râs.

— Hai să căscăm ochii după un loc de campat, am zis eu.

Eram înconjurați de dealuri verzi oriunde ne-am fi uitat. O fâşie îngustă de pământ îşi croia drum prin vale, arătându-ne calea. Şi noi am urmat-o. Într-un final, am dat peste primul grup de colibe.

— Hai să vedem dacă putem sta aici.

Un băiat ieşi din coliba de lângă drum, şi se holbă la noi, fără să facă nicio mişcare.

— Bună. Ştii vreun loc unde putem să ne punem cortul la noapte?

Băiatul ne privi cu ochii goi, stingherit. Tatăl lui ieşi din colibă şi ne spuse ceva în Swahili. Până în acel moment, engleza fusese limba națională, sau cel puțin cea mai vorbită în țările prin care călătorisem. Acum, bariera lingvistică ne oferea o altă provocare. Am început un joc de şarade. Eu eram mimul principal; Alex şi Kris mă completau. Ca nişte actori într-un film mut, am făcut un

efort comun şi am încercat să-i transmitem omului că voiam să dormim în câmpul lui. Nu pot decât să-mi imaginez ce credea omul despre noi: trei albi pe motociclete veniți de nicăieri, pe un drum pe care nu vedeai pe nimeni decât poate o dată la două săptămâni, îmbrăcați în ceea ce probabil i se părea a fi veşminte de extratereştri – căşti argintii cu sticlă transparentă, jachete grele şi pantaloni într-un loc în care temperatura scădea rareori sub 23 de grade Celsius. De fapt, m-am mirat că simpla vedere a noastră nu l-a îndepărtat! Apoi pentru a mai adăuga la situația jenantă, am început să dansăm ca trei muți în jurul acelor invenții pe două roți.

N-am să ştiu niciodată ce i-a trecut prin cap omului aceluia. A scos un singur cuvânt: „NU”, şi a arătat cu degetul mai departe pe drum.

— A mers chiar bine, am spus eu râzând.

— Păi eu cred că ai fost un mim foarte convingător, mă asigură Alex.

Aşa e fratele meu, întotdeauna vede partea bună a lucrurilor.

Următoarea aşezare de colibe a fost mai impresionantă – erau vreo o sută de toate. Copiii au venit fugind din nou la drum, să vadă ce anume se apropia de satul lor cu un asemenea zgomot. Am încetinit şi ne-am ridicat în şa pentru a vedea mai bine satul, căutând pe cineva cu care am fi putut vorbi. Probabil că păream nişte jefuitori în ochii acelor copii îmbrăcați în zdrențe. Numai câțiva norocoşi aveau şi pantaloni şi tricou; majoritatea alergau cu fundulețul gol, fără jenă. Arătau săraci, slăbănogi şi malnutriți; unii aveau burțile umflate de la paraziții care trăiau în ei. Am oprit şi am încercat din nou să comunicăm prin jocul de şarade pe care îl ştiam acum destul de bine, că eram în căutarea unui loc de dormit. Satul acesta a fost mult mai receptiv decât celălalt. Ne-au făcut semn să stăm şi câțiva copii au fugit în sat.

— Crezi că vreunul din copiii ăştia a mai văzut vreodată un alb? întrebă Alex în timp ce îşi scotea casca.

— Mă îndoiesc. Cam o sută de copii se uitau la noi cu ochii la fel de mari ca luna africană, fără să scoată un sunet.

Am băgat mâna în buzunar, am scos o bomboană şi i-am întins-o unuia dintre mititei.

— Hei, copilaş, ai mâncat vreodată o bomboană?

Copilul îşi aținti privirea în pământ şi intră înapoi în mulțimea din spatele lui. Un altul, mai îndrăzneț, păşi înainte, uitându-se la mine cu ochii mari. Copilul îşi întinse mâna, şi eu i-am azvârlit bomboana, după care se alătură din nou grupului, şi o duzină de copii studiară obiectul străin.

I-am făcut să fie atenți la mine şi m-am servit cu o altă bomboană.

— Trebuie s-o mănânci.

Băiatul puse bomboana în gură. Chipul lui izbucni de uimire, ca şi cum era speriat din cauza gustului; apoi zâmbi.

Chiar atunci apărură câțiva bărbați îmbrăcați în nişte cămăşi lungi, legate cu sfoară. Am aflat că erau misionari adventişti de Ziua a Şaptea din Tanzania, din capitala țării, Dar es Salaam, iar unul dintre ei vorbea engleza. Singurul vorbitor de engleză din sat.

— *Jambo sana*, bun venit.

— Bună ziua, căutăm un loc unde să petrecem noaptea. Avem un cort, ne trebuie doar un petic de pământ.

— Sigur, cred că puteți sta acolo.

Ne-au arătat o structură de beton, veche şi uzată.

— Mergeți ‘colo; puneți-vă bicicletele ‘colo.

Întregul sat se adună să ne vadă descărcându-ne motocicletele. Copiii, care ne sorbeau din ochi fiecare mişcare şi care imitau fiecare sunet care ne ieşea din gură, erau atenți mai ales la Alex. Alex scoase aparatul foto, activă blițul şi ținu aparatul sus. Copii se holbau cu toții la el, întrebându-se ce era aparatul ăla argintiu. Şi-apoi urmă blițul. Copiii rămaseră cu gura căscată, după care se lăsă liniştea. Îngroziți, câțiva s-au ascuns după frații lor mai mari. Alții scoaseră strigăte de bucurie. Adulții care priveau de la distanță, chicoteau. Apoi, Alex întoarse aparatul şi le arătă copiilor de lângă el fotografia pe care tocmai o făcuse. Uimiți şi

uşurați, copiii i-au cerut să mai facă una. În două minute, toți copiii din sat se îngrămădiră în jurul lui Alex, râzând şi bătând din palme. Alex nici nu se putea simți mai bine.

Cum copiii erau acum foarte preocupați, Kris a reuşit să ne organizeze echipamentul şi să pună cortul – mereu cu ochii la lucrurile noastre. Între timp, eu am vorbit cu oamenii care ne duseseră în acel loc, spunându-le cine eram şi care erau intențiile noastre.

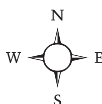
Când lucrurile s-au liniştit, echipamentul nostru era deja la adăpost, în construcția de beton. Deşi era foarte cald, a trebuit să închidem geamurile micii noastre încăperi; dacă le lăsam deschise, ne-am fi trezit cu un grup de copii care s-ar fi uitat la noi, înăuntru, fără jenă. Am mâncat nişte linte şi orez cu nişte pâine pe care o cumpăraserăm mai devreme în ziua aceea. Apoi ne-am pus să dormim. Kris şi Alex au adormit imediat.

Eu am stat treaz, gândindu-mă şi rememorând.

Se întâmplaseră atâtea.

Şi multe aveau să se mai întâmple încă.

Între lei şi gloanțe
Vestul Tanzaniei

Soarele tocmai începea să lumineze la est. Speram să plecăm înainte să se trezească satul, dar nu dură mult şi copiii, treji deja, veniră să se uite la noi, cântându-ne la unison. Am sărit pe motocicletele noastre zgomotoase şi ne-am îndepărtat în viteză. Privind peste umăr, am văzut cam o sută de băieţei şi fetiţe scoţând strigăte de bucurie şi urmărindu-ne pe cărarea de pământ.

În afară de un lanţ de munţi la est, peste care soarele trecuse deja demult, peisajul şi culorile sale erau neschimbate: câteva nuanţe diferite de verde, un punct gri care răzbătea din când în când printre copaci, şi fâşia îngustă de pământ care continua să ne marcheze drumul. Ne-am hotărât să ne oprim într-un loc destul de izolat, sperând să ne luăm micul-dejun în linişte.

Prima dintre cele două mese pe care le luam pe zi consta în două felii de pâine veche şi o porţie de ovăz cu unt de arahide pentru toţi trei. Înfometaţi, am împărţit-o între noi, în timp ce un băieţel ieşi din pădure, la drum. Băieţelul se opri la 30 de metri de noi şi se sprijini în băţul pe care-l avea, uitându-se la noi cum mâncam. În următoarele 20 de minute, el a fost singurul nostru public. În călătoriile noastre prin Africa, mulţimile de spectatori deveniseră doar o altă parte din peisaj, la fel de obişnuită ca iarba sau soarele fierbinte. Culoarea pielii noastre şi ciudatele maşinării care ne transportau deveneau din nou o adevărată atracţie. Pentru moment, faptul că doar o singură pereche de ochi ne studia fiecare mişcare, era chiar o uşurare.

Băieţelul ne privi în tăcere cum ne luam ultimele îmbucături şi cum porneam motoarele cu maţele încă chiorăindu-ne. În

momentul în care am pornit din loc, băiețelul strigă: „*Eh mazungu*”, adică „Hei, albule”, în Swahili.

Călătoria din ziua aceea avea să fie una relativ scurtă – numai 325 de kilometri de drum acceptabil, după cum ne arăta harta noastră. Dar chiar şi aşa, stăteam prost cu benzina şi nu aveam bani schimbați. Canistrele le goliserăm deja în rezervoare. Dacă ne luam după hartă, oraşul Sumbawanga era la 70 de kilometri distanță. Speram să găsim benzină şi să schimbăm bani acolo. Dacă nu, trebuia să punem benzina în motocicleta lui Alex şi să-l trimitem singur în următorul oraş să umple canistrele. Alex cântărea cel mai puțin şi scotea cel mai bun kilometraj.

În realitate, „drumul” – cel mai rău pe care îl văzusem până atunci – nu era nici mai mult nici mai puțin decât o cărare accidentată de pământ şi pietre cu porțiuni erodate de ploi năpraznice. Iar praful era îngrozitor. Era imposibil să călătoreşti pe drum fără să ridici un nor de praf înecăcios în spatele fiecărei motociclete. De obicei, doi dintre noi puteam conduce în față, dacă mergeam foarte aproape unul de altul, dar asta însemna că cineva trebuia să stea în spate. Asta era cea mai periculoasă poziție, pentru că era foarte greu să-ți dai seama unde erau curbele de nivel pe drumul nepotrivit, din cauza prafului. De data asta eram eu în spate; drumul ne purta pe lângă un munte, cu o prăpastie pe dreapta şi o cădere verticală într-o trecătoare pe stânga.

Călătoream cu aproximativ 65 de kilometri la oră, când am ajuns la un canion larg de un metru şi ceva, care dădea exact în trecătoare. Şi eu, şi Alex am căzut exact în el. I-am văzut motocicleta căzând chiar în fața mea şi apoi catapultându-se în aer. Eram convins că o să se prăbuşească, dar Alex a reuşit cumva să se agațe. N-am văzut râpa decât când am ajuns deasupra ei. Era imposibil s-o evit. Am redus viteza, am călcat accelerația şi m-am lăsat pe spate, ridicând de partea din față a motocicletei. Roata din față a scăpat cu bine, dar cea din spate s-a lovit de marginea râpei. Am fost propulsat în aer până ce am simțit că motocicleta

era aproape la verticală. Roata din spate a atins în sfârşit pământul şi eram din nou pe drum. N-am putut decât să zâmbesc. Kris îmi văzuse cascadoriile în oglindă şi se întoarse cu pumnul ridicat în aer.

Am reuşit!

Întreaga dimineaţă a fost plină de cascadorii la fel de impresionante, atât intenţionate cât şi neintenţionate, Kris câştigându-şi renumele de „cel mai necugetat".

După câteva ore în care ne-am condus mult prea încărcatele motociclete cu o viteză mult prea mare, pe un teren mult prea accidentat, am ajuns în Sumbawanga – toţi trei numai un zâmbet. Aici, străzile erau pline de oameni îmbrăcaţi foarte elegant – în rochii şi cămăşi cu nasturi şi cravate – venind de la biserică şi mergând spre ea. Era duminică. Pierdusem cu totul şirul zilelor. De fiecare parte a drumului erau înşirate clădiri, cu o benzinărie între ele. Afară aştepta un om care schimba moneda locală. Am cumpărat suficient ca să ne ajungă pentru câteva rezervoare de benzină şi mâncare pentru câteva zile, având îndoieli cu privire la rata de schimb.

Un alt om trecu pe acolo.

— Încotro? Vorbea engleza destul de bine.

Pe de o parte puteam să obţinem informaţii preţioase, locale, de la oameni prietenoşi, iar pe de alta, puteam foarte bine să dăm peste un escroc. Cred că informaţiile erau bine păzite în părţile acelea.

— Spre nord, în excursie, răspunse Alex.

— Ah, pe alea? întrebă omul, arătând spre motocicletele noastre.

Am dat din cap că da.

— O să sfârşiţi în colţii leilor.

— Ne mişcăm foarte repede şi o să ieşim de pe drum înainte de căderea nopţii, îl asigură Alex.

— Dacă nu vă opriţi şi dacă nu ieşiţi de pe drum noaptea, poate c-o să scăpaţi cu viaţă, chicoti omul.

Ne-am uitat pe hartă. Drumul care ne aştepta era plin de sate şi era singurul care ne lega de cele două oraşe – şi singurele – din vestul Tanzaniei. Nu putea fi atât de rău pe cât făcea omul ăsta să pară. Şi-apoi, nimeni nu mai auzise de călătorii prin Africa rurală. Să întrebi un om obişnuit de acolo despre un loc aflat la o sută de kilometri distanță, era ca şi cum ai întreba un american obişnuit cum să ajungă în China. Aşteptam să ne spună de vreun prieten de-al lui care avea vreun hotel sau de vreun văr care făcea taxi. Dar nu ne-a spus nimic; ne-a zâmbit şi s-a îndepărtat.

Am început să ne punem întrebări. Omul era cunoscător de engleză şi nu ne abordase ca o persoană care încerca să stoarcă câțiva dolari de la noi. Ne-am hotărât s-o luăm încet şi să fim atenți la sătenii de pe drum, să vedem cât de departe se aventurau. Ei sigur ştiau când leii deveneau o amenințare.

Însă chiar dacă leii nu aveau să fie o problemă, aveam pe cap o alta: înțepătoarele muşte țețe. Aceste micuțe creaturi îngrozitoare, de dimensiunea unui tăun mare, se hrăneau exclusiv cu sânge. La o singură masă puteau să consume de două ori greutatea lor, cu o muşcătură dureroasă ca o înțepătură de albină, care are drept rezultat o umflătură urâtă. Dar mai rea decât înțepătura lor, este boala mistuitoare pe care o răspândesc prin muşcătură. Numită boala somnului, aceasta afectează atât oamenii, cât şi animalele. Dacă nu este tratată, cauzează moartea în doar câteva săptămâni. Inițial, simptomele sunt asemănătoare cu cele ale gripei, dar nu durează mult până când boala invadează sistemul nervos şi induce o stare leneşă, de confuzie (de unde şi numele), care apoi te lasă, până ce pici mort. Muştele astea infecțioase sunt direct responsabile de moartea a mii de oameni în fiecare an în Africa tropicală, şi tot lor li se datorează şi sărăcia şi foametea din regiune. Se estimează că muştele țețe determină dispariția a jumătate din animalele din junglele Africii.

Rezervoarele ne erau pline cu benzină, bani aveam şi era abia zece dimineața.

— Cât e până la următoarea oprire?

— Un pic peste 250 de kilometri, la Mpanda.
— Numai atât mai parcurgem azi?
— Da. Cred că ne ajunge lejer timpul.

*

Harta ne arăta un drum cu mult mai bun decât cel pe care tocmai călătorisem, dar harta ne înşelă din nou încrederea nechibzuită. „Drumul principal" era de fapt o cărare de pământ prin junglă, prost întreținută şi rareori străbătută de călători. Nu ne-am încadrat deloc în timpul anticipat, însă am dat peste o mulțime de sate, iar drumurile erau cât de cât acceptabile. Am trecut peste pietre, şanțuri şi cioturi de lemne timp de vreo oră, până ce Kris observă ceva mai multă mişcare decât era normal în spatele motocicletei lui. Eram în mijlocul junglei.

— Ai văzut cum îmi saltă bagajul? strigă Kris peste huruitul motoarelor.

— Da, poate e ceva la suspensie, zise Alex.

Ne-am oprit să vedem despre ce era vorba.

De cum ne-am oprit în loc, un val de muşte țețe avide se năpusti asupra noastră în căutare de sânge. De căldură nici nu mai vorbesc. Soarele cocea aerul umed la 45 de grade, dar nu puteam să ne dezbrăcăm de nimic – nici de gecile negre, nici de căşti şi nici de mănuşi. Am început să transpirăm, sudoarea ne curgea pe față, pe piept şi pe spate.

Kris era pe spate, sub motocicletă.

— N-o să credeți, dar şasiul e crăpat de tot!

M-am ghemuit să văd, şi m-am uitat sub suportul de bagaje.

— La naiba!

Alex inspiră profund.

— O să fie destul de interesant.

Niciunuia dintre noi nu-i trecu prin cap că puteam să-l reparăm.

Din fericire, după un timp, muştele ne lăsară mai mult sau mai puțin în pace. Câtă vreme nu aveam motoarele pornite, puteam

să ne dăm căştile jos, chiar şi gecile. Nu înțelegeam de ce, dar muştele păreau să fie atrase de motoarele pornite, mai ales dacă erau în mişcare.

— Băieți, şi şasiul meu cedează, zise Alex.

— Al meu nu e crăpat, dar cu siguranță e uzat, am anunțat şi eu. Trebuia s-o luăm mai uşor, nu?

Eram pregătiți să ne ocupăm de orice reparație pe margine de drum, dar şasiul rupt – asta era cam grea. Aveam nevoie de un aparat de sudat, pe care aveam să-l găsim doar în Mpanda, cam la 160 de kilometri distanță. Pe vreme bună ne-ar lua două ore ca să ajungem acolo. Ca soluție temporară, am încercat să legăm şasiul cu sârmă. La drept vorbind, singurul neajuns era faptul că Kris nu mai putea să transporte nimic. Atâta vreme cât reuşeam s-o facem să nu mai vibreze şi îi uşuram încărcătura, n-ar fi trebuit să fie probleme. Ne-am copt în soare încă o oră, timp în care am întărit şasiul cu orice am găsit: bucăți de metal, benzi cu care am legat crăpătura, o altă bucată cu care am căptuşit crăpătura înăuntru. Când ne-am gândit noi că o să țină, eu şi Alex am mutat obiectele mai grele la noi, lăsându-l pe Kris cu cât mai puține lucruri.

Am călcat accelerația. Nu după mult timp, a apărut un alt model de urme de roți pe cărarea neîngrijită. Era deja la prânz şi noi nici măcar nu ne apropiam de Mpanda aşa cum speraserăm. Nici măcar timp să ne oprim şi să ne dezmorțim un pic nu aveam – dar acum sincer, ce însemna să „te dezmorțeşti un pic" în jungla din Africa? Dacă ne-am fi întors din drum atunci, ar fi însemnat să parcurgem aceeaşi distanță pe care am fi parcurs-o dacă ne continuam drumul, iar improvizația cu sârmele părea să țină. Optimişti ca întotdeauna, am mers înainte.

Te rog, Doamne, să ne țină până ajungem în Mpanda.

Încă 45 de minute de pietre şi buturugi şi totul părea să fie în regulă. Apoi am văzut-o, mică, abia observabilă dacă nu ne-am fi uitat: capătul motocicletei lui Kris sălta din nou. Improvizația se desfăcuse. Ne-am oprit într-un sătuc agitat să ne ocupăm de

reparație, sperând că muştele țețe nu vor fi atât de nesuferite în localitatea atât de populată.

Am fost imediat înconjurați de o mulțime de aproximativ 60 de oameni, care se holbau la noi, inofensivi. Am inspectat avaria. Sârma cedase şi crăpătura părea să se fi adâncit.

— Mă duc să văd dacă găsesc ceva de mâncare, am zis eu, oarecum dezamăgit că ruga nu-mi fusese îndeplinită.

Alex se lăsă pe motocicleta lui, sprijinindu-se pe bagaj. Kris înlătură toate piesele inutile de pe motocicleta lui şi începu să muncească la ea.

Mulțimea privea.

*

Am ajuns la piață, o zonă relativ mică, deschisă. Acoperişul era făcut din tulpini de bambus uscate de soare, împletite, cu frunze verzi de bananieri aruncate deasupra, şi era sprijinit de tulpini verticale de bambus plasate strategic şi des. Astfel, soarele nu pătrundea în piață şi era surprinzător de răcoare având în vedere căldura sufocantă a zilei şi toate trupurile care se luptau pentru un loc la umbră. M-am plimbat printre rândurile prăfuite, înşiruite pe ambele părți de vânzători, cu toții oferind aceleaşi trei lucruri: peşte uscat, banane şi haine vechi, uzate. Mi s-a părut că hainele erau cele mai căutate din toată piața. Majoritatea oamenilor erau îmbrăcați de-a dreptul în zdrențe. În jurul pieței erau nişte băieței care alergau şi se jucau. La fel ca majoritatea celorlalți copii din Africa pe care îi întâlniserăm până atunci, şi ei aveau doar un articol de îmbrăcăminte, poate un pulover rupt sau o pereche de pantaloni scurți la fel de zdrențuiți. Eu fusesem avertizat să nu port nici măcar sandale din cauza tuturor paraziților care mi-ar fi putut intra pe sub piele, dar copiii ăştia flămânzi cu burțile umflate stăteau pe jos în fundul gol.

Alex veni spre mine să vadă cum mergea vânătoarea de mâncare.

— Sunt banane de vânzare.

Într-un colț, am văzut o femeie care prăjea porumb pe un foc de cărbuni.

— Porumbul ăla ar face un prânz pe cinste.

Alex luă câteva banane în timp ce eu aşteptam să se prăjească trei porumbi.

În centrul mulțimii care privea ca la spectacol, Kris părea că se apropie de sfârşit cu reparația, deşi nu mai era atât de încrezător ca înainte.

— Ar trebui să ne țină… sper să fie în regulă.

Te rog dă să ne țină; nu avem timp pentru o altă reparație şi niciunul dintre noi nu mai are energie pentru o altă noapte în tufişuri. Te rog, fă să ne țină până în Mpanda, am zis eu cu voce tare în cască – ştiind foarte bine că nu avea să țină.

În asemenea cazuri în viață, de obicei mă întrebam de ce. *De ce fac oamenii lucrul ăsta? De ce atragem cu bună ştiință încercările, frustrările şi necazurile? De ce ne punem intenționat în situații despre care ştim foarte bine că ne vor împinge dincolo de unde ne place să fim, în locuri în care ştim că nu ne va fi bine?*

Poate că, mi-am răspuns eu, nu există un răspuns simplu, doar nevoia de a fi testat şi de a demonstra ceva. Dorința de a şti că putem trece peste orice obstacol pe care am fi nevoiți să-l înfruntăm. Numai în momentele când suntem nevoiți să ne depăşim limitele pe care ni le cunoaştem, ne putem da seama de adevărata noastră natură, ne putem descoperi, numai atunci putem să sperăm că vom îmbunătăți ceea ce găsim. Dar lucrul ăsta nu e nici sigur, nici plăcut, e periculos şi înspăimântător. Însă noi, războinici din fire, eram pregătiți să trăim periculos.

În ziua aceea, am văzut pentru prima oară chestia asta la mine. Necazurile ne temperează.

Până atunci, călătoria noastră prin Africa ne oferise şi bucurii şi încercări. Adesea, cele două veneau împreună. La fel se întâmplase şi în ziua aceea. Eram încântat să fiu cu cei mai buni prieteni ai mei într-un loc atât de minunat, dar în acelaşi timp, nu mă

puteam gândi decât cum să trecem de ziua aceea, cum să ajungem la destinația următoare.

Sârma cedă din nou. Încă două ore de groază în arşiță, agasați de omniprezentele muşte.

— Erik, mai ai apă? mă întrebă Alex. Eu nu mai am niciun strop.

— Am terminat-o acum o oră. Trebuie să căutăm un izvor.

Te rog, încă un pic.

Am mai condus doar vreo 30 de kilometri până ce am avut o altă pană pentru care am mai petrecut trei ore de tortură în reparații. *Oare o să se termine vreodată ziua asta?*

Soarele era la asfințit. De Mpanda ne mai despărțeau cel puțin o sută de kilometri şi nu dăduserăm peste niciun sat de ore bune deja. Pe hartă apăreau câteva sate pe porțiunea asta, însă noi n-am văzut decât junglă. Poate că, la fel ca răbdarea noastră, satele fuseseră topite de soare.

Ne-am distanțat unii de alții, încercând să nu stârnim praful. Terenul accidentat presupunea căderi pe care nu le puteai evita. O porțiune deosebit de accidentată mă făcu să cad repede. Kris era în spatele meu.

— Erik, eşti bine?

— Da. Să-i dăm bătaie.

Alex şi Kris au schimbat motocicletele, Kris luând-o pe cea mai grea căci avea cu şapte kilograme mai mult decât Alex şi era mult mai înalt. Eu şi Kris conduceam în spate, iar Alex în față, când am văzut nişte şuruburi pe drum. Apoi am văzut placa de metal care fusese montată în spatele motocicletei lui, zăcând pe cărare. Se pare că improvizația cedase din nou. Am accelerat ca să-l anunțăm pe Alex înainte să se producă alte pagube. Când am făcut colțul, l-am văzut în mijlocul drumului, demontând motocicleta lui Kris. Şasiul cedase cu totul. Oscilația în exces zgâlțâise şi desprinsese câteva nituri de bază, împrăştiind tot ce transporta pe jos. Am oprit lângă motocicleta lui Kris, atrăgând pe loc un val de bestii înaripate.

— Avem nevoie de un aparat de sudat. Unde suntem? am întrebat eu, frustrat şi furios că nici ultima rugă nu-mi fusese ascultată. Abia începuserăm să înaintăm cu adevărat spre destinație, când mai cedă ceva şi ne ținu în loc din nou.

Kris se uită pe o hartă mai generală a regiunii şi arătă cu degetul în mijlocul unei zone verzi, la sud de Mpanda, denumită Parcul Național şi Rezervația Katavi.

— Se pare că suntem chiar aici.

Mi-au venit în cap cuvintele omului de la benzinăria din Sumbawanga. „O să sfârşiți în colții leilor. Dacă nu vă opriți şi dacă nu ieşiți de pe drum noaptea, poate c-o să scăpați cu viață."

Şi iată-ne chiar înainte de asfințit, înțepeniți pe termen nedefinit în mijlocul unui parc național, renumit pentru faptul că puteai să vezi o mulțime de lei. Se pare că cea mai atractivă şi singulară calitate a acestei zone neobişnuite era faptul că toți leii veneau la drum noaptea. Cum în jungla asta era atâta umiditate, iar leii trăiau de obicei în hățişuri mai uscate, fiarele ieşeau noaptea la drum, ca să evite să străbată iarba înaltă şi udă când se aşeza roua. Astfel, vizitatorii curajoşi (sau neinformați) aveau ocazia de a observa lei cu adevărat sălbatici – nu ca cei din Massi Mara din estul Tanzaniei – pe care abia dacă-i zăreai. Ăsta ar fi fost un loc minunat prin care să treci noaptea în spatele unui Land Rover (sau într-un tanc, nu contează).

Unul dintre motivele pentru care am ales să străbatem Africa pe motociclete, a fost acela că aşa, puteam să ne bucurăm din plin de ea – nu printr-un geam de sticlă, ci de aproape şi direct. Ideea în sine părea mult mai puțin romantică acum că stăteam transpirați şi înfometați pe marginea drumului, numărând minutele pe care le mai aveam până ce leii ar fi ieşit afară din junglă. Am pus harta deoparte şi am examinat cu atenție motocicleta.

— Cu puțin efort, am reuşi s-o facem să meargă la viteză mică. Dar nici vorbă să cărăm ceva cu ea, anunță Kris. Şi chiar şi reparația asta mică o să ne ia ceva timp.

— Chiar dacă am reuşi s-o reparăm în seara asta, nu putem transporta totul numai cu două motociclete, observă Alex. Şi uită-te la motocicleta ta, Erik! Ți-e dusă cusătura de la bagaj.

— Ce? M-am uitat şi într-adevăr, capătul genții mele era descusut cine ştie de când; îmi împrăştiasem pe drum hainele şi chiar câteva scule. Probabil că se rupsese când mă prăbuşisem. Nu-mi venea să cred că nu am observat mai repede.

— Minunat, de-a dreptul minunat. Oare ce mai urmează acum?

Situația nu era roz. Eram în pană – fără mâncare, fără apă. Şi obosisem să mă mai rog lui Dumnezeu.

— Avem două variante. Ori ne lăsăm bagajele aici şi încercăm să conducem toată noaptea către Mpanda, ori stăm pe poziții şi ne păzim de lei toată noaptea, am zis eu.

— Sunt puține şanse să ne mai găsim bagajele dacă le lăsăm în jungla asta. Totul arată la fel aici, mă întrerupse Kris.

— Suntem pe drum de zece ore deja, am condus fără pauză, am mâncat doar nişte terci de ovăz, o bucată uscată de porumb şi o banană. Cât o să ne ia să ajungem în Mpanda? Două ore, zece ore? Puteam să nu facem asta deloc, în consecință o să rămânem în drum cu leii, fără echipament, am continuat eu. Eu zic să rămânem aici şi să aşteptăm să se facă dimineață. Să facem un foc mare chiar lângă drum şi să stăm de pază cu rândul.

Eu şi Alex mergem după lemne şi începem să facem focul, dar hai să pregătim întâi motocicletele de plecare, în caz că trebuie s-o luăm din loc.

Speram că dacă ne înghesuiam cu sacii de dormit în jurul focului va fi de ajuns să-i ținem pe lei departe. Doi dintre noi dormeau în timp ce al treilea stătea de pază, înarmat cu o secure şi o lanternă mare. Planul nu era deloc ideal, dar ce altceva puteam să facem?

Niciunul dintre noi nu era încântat de ideea de a mai petrece o noapte în tufişuri. Eram deja morți de oboseală, iar acum se părea că va mai trece cel puțin încă o zi până să reuşim să mâncăm şi să ne odihnim.

Frustrarea noastră creştea mereu; aproape că puteai să o miroşi. Maimuțele din copaci pălăvrăgeau între ele imitându-ne în bătaie de joc. Muştele țețe mişunau în jurul nostru, căutând o bucățică de piele expusă din care să se hrănească.

*

Mai trecu o oră chinuitoare. Soarele asfințise, cerul începea să pălească şi întunericul începea să coboare. Ăsta era momentul în care animalele se trezeau la viață. În timpul zilei, jungla părea un loc atât de frumos, atât de liniştit; normal, fiarele care stăpâneau jungla erau în ascunzătorile lor. Dar odată cu lăsarea întunericului, jungla fremăta de viață. Leii dau târcoale, elefanții aleargă printre copaci, babuinii îşi fac de cap. Totul se întâmplă după lăsarea întunericului, şi numai zgomotul ocazional al crengilor care se rup trădează mişcarea. Nu poți decât să ghiceşti ce te pândeşte doar la câțiva metri distanță.

— Ar trebui să meargă dacă ne mişcăm încet, estimă Kris.

Motocicleta lui era funcțională la viteză mică şi fără nicio încărcătură. Bine. Puteam să ne şi oprim pe drum, dar cum aveam să ducem toate bagajele până în Mpanda? Asta urma să fie provocarea zilei de mâine.

Tocmai când ne pregăteam să dormim, am observat ceva. În lumina crepusculară a amurgului, am văzut o pată albă mişcându-se pe drum, la distanță.

— Ce-i aia? La început nici nu mi-am dat seama ce ar putea fi. Oare e un camion? Nu mai văzusem niciun vehicul pe drumul ăsta de când am ieşit din Sumbawanga.

Pata albă se făcu din ce în ce mai mare. Am recunoscut-o. Era un jeep Land Cruiser! Kris ieşi în drum şi opri vehiculul, eu şi Alex am alergat la geam.

— Bună, vorbiți engleza?

Şoferul se holbă la noi fără nicio reacție. Valul de muşte care urmărise jeepul Land Cruiser îl ajunsese din urmă şi acum era peste noi.

Atunci, bărbatul care stătea pe locul din dreapta, se aplecă în faţă şi strigă:

— Bună. Da, eu vorbesc engleza. Ce faceţi aici? Avea o bătătură pe frunte, de altfel ca toţi musulmanii zeloşi, pentru că în timpul rugăciunii atingeau pământul cu capul. În mod evident, era un bărbat evlavios; poate că era dispus să ne ajute.

— Cât mai avem de mers până să găsim un sudor?

— Oh, foarte mult. E foarte departe.

— Cât mai avem până la următorul sat?

— Foarte mult, e foarte departe, repetă el, privind cu ochii întredeschişi şi arătând cu mâna spre nord.

— Nu e nicio problemă dacă e foarte departe; am străbătut deja patru mii de kilometri şi mai avem alţi zece mii, mi-am ieşit eu din fire, deşi ştiam că cei din maşina asta erau probabil singura noastră speranţă.

Alex îmi veni în ajutor. Îl întrebă pe bărbat cum se numea. Sbaa, răspunse omul – termenul în arabă pentru numărul şapte. Alex îi explică răbdător lui Sbaa situaţia noastră şi îl întrebă dacă e posibil să ne aruncăm bagajele în spatele camionetei şi să mergem în urma lor până în Mpanda, singura oprire de pe drumul ăsta. Bunul Samaritean Sbaa şi amabilul şofer fură de acord să ne ajute. Ne-am aruncat toată încărcătura în plus în spatele camionetei. Sbaa şi şoferul lui loviră furioşi în valul de muşte şi săriră repede în Land Cruiser, uşuraţi să aibă ceva între ei şi insecte. Sbaa coborî geamul şi strigă: „Veniţi după noi."

Şoferul porni, noi am sărit pe motociclete şi i-am ajuns repede din urmă. Jungla era întunecată; pe ambele părţi ale drumului nu puteai să vezi decât conturul copacilor pe fundalul nopţii înstelate; în faţă, numai porţiunea dintre farurile noastre şi cele trei faruri de culoare roşie din spatele jeepului Land Cruiser care ne ghida înainte.

Nu-mi venea să cred. Eram în mijlocul junglei, în pană, fără nicio speranţă, singuri cuc şi de nicăieri apare un om care nu numai că vorbeşte engleza, dar este şi dispus să ne ajute. Tot aşa

de bine putea să fie un înger. Ne aştepta o noapte lungă; aveam de parcurs cel puțin o sută de kilometri şi deja eram obosiți morți. Dar măcar nu mai trebuia să gonim leii. Aveam speranță şi aveam un obiectiv. Uneori, asta e tot ce ai nevoie. Dacă aveam noroc, în noaptea aceea ne puteam odihni într-un pat – cu stomacurile pline.

Drumul era îngrozitor, plin de pietre, nisip şi şanțuri la fiecare kilometru. Armăsarii noştri erau la fel de rupți şi obosiți ca noi. Alex era în față. Eu şi Kris mergeam alături şi discutam (ceva ce puteam face numai la viteză mică), când Alex lovi ceva pe drum, o luă brusc la dreapta şi se prăbuşi urât într-o râpă mare. Mi-am lăsat motocicleta şi m-am repezit la el. Alex era cam la doi metri în jos, cu piciorul prins sub motocicletă. Se lupta să respire.

Am sărit în jos la el, iar Kris a ridicat motocicleta de pe piciorul lui.

— Eşti bine?

Alex se îneca încercând să respire.

— Da, doar că vântul m-a doborât. Lasă-mă o secundă.

Pentru câteva clipe, Alex îşi trase sufletul, apoi se ridică încet. Mi se păru că se lovise destul de rău la cap.

— Ce-a fost asta? Conduceam drept, am lovit un şănțuleț şi m-am trezit că motocicleta fuge de sub mine.

Kris îi examină motocicleta în timp ce eu îl examinam pe Alex. Nu avea nimic rupt, dar avea o durere de cap cruntă şi îi venea să verse. Arăta ca o contuzie, dar şi eu şi Kris ne simțeam la fel de rău, având în vedere că nu băuserăm şi nu mâncaserăm aproape nimic toată ziua.

— Hei, Erik, uită-te aici! strigă Kris. Ghidonul lui Alex atârna atât de tare, încât şurubul care-l ținea era gata să cadă. Pe lângă asta, țeava de eşapament era spartă, janta din față era îndoită tare în urma căderii şi nenumărate alte şuruburi atârnau desprinse.

Sbaa şi şoferul lui au observat că nu mai eram în urma lor şi au făcut cale întoarsă. Am pus mâna pe unelte şi am strâns tot cum puteam noi mai bine în condițiile date şi am aruncat o privire şi

la celelalte motociclete. Şi ghidonul meu se desfăcuse şi unele şuruburi erau gata să cadă la următorul hop de pe drum. Al lui Kris nu arăta mai rău decât fusese cu câteva ore în urmă, dar asta nu însemna că era în regulă. Am aruncat țeava de eşapament a lui Alex, aşa fierbinte cum era, în spatele jeepului Land Cruiser în timp ce Sbaa se uita agitat împrejur să nu ne pândească vreun leu sau vreun elefant. Alex nu se simțea bine; i-am dat lui motocicleta mea. Dintre noi trei, eu eram în forma cea mai bună. Kris se sui pe motocicleta lui Alex care încă mai mergea, dar cu un zgomot asurzitor. Eu m-am aşezat în spatele lui Kris, acționând ca un fel de atacant. Aveam un motociclist rănit pe o motocicletă bună, un motociclist teafăr pe o motocicletă avariată, şi la urmă eu, pregătit să mă ocup de motocicletă sau de motociclist – de oricare dintre ei care ar fi cedat primul.

În stânga mea, nici la o aruncătură de băț, am auzit mugind un elefant şi totuşi, nu am reuşit să-l văd, atât de neagră era noaptea. Pe nisip am văzut urme proaspete de leu. Animalele erau acolo, de ambele părți ale drumului, în fața şi în spatele nostru. Simțeam că erau acolo, le auzeam urletele sălbatice; ştiam că ne privesc trecând încet, abia mişcându-ne pe drum. În starea în care erau, motocicletele nu puteau să meargă mai repede.

Pentru prima oară în călătoria noastră, îmi era frică. Nu eram îngrozit, aşa cum te face să te simți un elefant care se repede la tine, dar mă treceau fiori reci pe şira spinării, era o teamă intensă. Îmi era frică de întuneric, de monştrii care se ascundeau în noapte, de o altă pană, de un milion de lucruri care aşteptau să ne facă rău – dar era mai mult de atât. Cu siguranță eram conştient de pericolele imediate care urmau, dar frica mea venea din interior. Simțeam că ceva nu era în regulă. Eram nişte străini nepoftiți în locul ăla şi, habar nu aveam cât mai aveam până să ajungem în Mpanda.

Noaptea se scurse astfel încă trei ore – luptându-ne cu jungla, luptându-ne să ne menținem echilibrul, luptându-ne să stăm treji, să mai parcurgem încă un kilometru.

Şi încă unul.

Şi încă unul.

Şi încă unul.

Am pierdut cu totul noțiunea timpului; minutele ni se păreau ore, orele zile. Soarele trebuia să fi răsărit deja. Atârnam deasupra ghidonului cu mult în spatele tuturor, aşteptând următoarea cădere. Alex era cu siguranță foarte, foarte obosit. Eu abia mai rezistam şi nu suferisem nicio cădere. Kris ducea tratative nu numai cu oboseala, dar şi cu motocicleta care amenința să cedeze în orice clipă. În mintea mea, Mpanda devenise un mit, o poveste. Era un loc care exista numai în vis. De fapt, nici nu mă aşteptam să mai ajungem vreodată acolo.

Dar apoi, prin junglă am văzut că ne pândea o luminiță. La început, mă întrebam dacă era reală sau nu. Era doar o licărire, o scânteie. Drumul îmbrățişă o altă curbă şi apoi ni se arătă: Mpanda, refugiul nostru, odihna noastră.

Am mers în urma jeepului alb prin orăşel, pe drumuri întunecate şi prăfoase până la o pensiune. Bunul Samaritean a negociat totul; noi doar am stat pe motocicletele noastre, asigurându-ne unul pe altul că excursia noastră se terminase pentru ziua aceea.

— Aveți o cameră aici.

Asemenea unor zombi fără viață ne-am luat bagajele din spatele jeepului Land Cruiser şi le-am cărat stângace pe holul îngust până la o cameră cu două paturi. Raiul pe pământ. Aici puteam să ne odihnim câteva zile, să ne întremăm şi să ne pregătim motocicletele pentru un alt drum solicitant.

— Trebuie să plecăm acum; restaurantul – în Mpanda era un singur restaurant – este aproape gata să se închidă, ne spuse Sbaa.

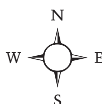
Ascultători, ne-am suit din nou pe motociclete. Prea obosit ca să mai conducă, Alex se sui în spatele meu. Am mers în urma prietenului nostru până la restaurant, unde ne-am îndopat cu atâta carne de capră plină de zgârci şi cu orez cât a încăput în noi.

Întorşi la pensiune, am dormit ca nişte prunci pentru cât mai rămăsese din noapte şi aproape toată ziua următoare.

Nici nu bănuiam noi starea de haos care cuprinsese oraşul doar cu câteva ore în urmă şi dezordinea care ne înconjura.

Noroiul era inamicul nostru nelipsit.

Mai tare decât MTV-ul
Nord-vestul Tanzaniei

M-am trezit cu soarele mult peste linia orizontului, luminând prin fereastra noastră. Alex şi Kris încă dormeau, liniştiţi, întinşi pe saltelele lor, fratele meu alături de mine, iar Kris în celălalt colţ al camerei, la doi metri distanţă. Mi-am luat jurnalul şi am ieşit într-o curte pavată, presărată cu obiecte de mobilier de grădină din plastic alb, ieftin. Nu trecu o clipă şi m-am simţit săgetat de mai multe perechi de ochi îngrijoraţi. Nimeni nu mi-a spus nimic, şi nici eu lor, am ieşit din pensiune şi m-am îndreptat către locul prăfos unde ne lăsaserăm motocicletele distruse şi ostenite cu o noapte înainte. Trecătorii se holbau acuzator la mine.

— Hei, de ce te-ai trezit atât de devreme? mă întrebă Kris împleticindu-se pe uşa din faţă.

— Dar nu e devreme deloc, e aproape zece jumate.

— Totu-i relativ, Erik; întreabă-l pe Einstein.

— Alex doarme încă?

— Da, încă dormea buştean. Eu te-am auzit ridicându-te.

— Cum arată motocicletele?

— Vor avea nevoie de îngrijiri, dar cred că ne descurcăm.

Eu şi Kris am început să explorăm zona din jurul pensiunii, căutând ceva de mâncare. Singura chestie deschisă era un stand unde se vindea trestie de zahăr proaspătă.

— Ce se întâmplă aici? De ce e totul închis?

— Nu ştiu. Îţi cam dă fiori.

— Bună ziua. Vorbiţi engleza? am întrebat-o pe femeia evident tulburată din spatele maldărului de trestie de zahăr. Femeia se holbă la mine agitată. Am zâmbit, i-am aruncat 60 de şilingi

tanzanieni (cam cinci cenți) şi m-am servit cu două bucăți de tulpină.

Kris îşi scoase cuțitul şi curăță învelişul verde şi tare, dând la iveală miezul moale şi dulce.

— Poți să mi-o tai şi pe a mea?

Kris tăie pe mijloc cealaltă bucată de trestie de zahăr, reuşind în acelaşi timp să-şi cresteze adânc şi degetul arătător stâng.

— La naiba!

— Pare cam adâncă. Vrei să te întorci să ți-o bandajezi?

— Nu, e în regulă. Hai să aflăm ce se întâmplă în oraşul ăsta.

Din pensiune ieşi sprinten un bărbat bine îmbrăcat, care trecu indiferent pe lângă noi pe stradă, evident fără chef de vorbă.

— Bună ziua. Scuzați-mă, domnule.

— Da?

— Vorbiți engleza?

— Da, răspunse el, vizibil iritat.

— Ce se întâmplă aici? De ce e toată lumea atât de supărată?

— Nu ştiți ce s-a întâmplat noaptea trecută? întrebă el, uitându-se la mâna lui Kris, din care picura sânge pe jos. Kris se simți şi îşi duse mâna la spate.

— A venit un om înarmat şi a omorât oamenii! Bărbatul ne explică repede ce se întâmplase cu o noapte înainte.

La apusul soarelui, pe când oraşul se cufunda în rutina obişnuită, s-a întâmplat neprevăzutul. Proprietarii magazinelor se ocupau de curățenia de la sfârşitul zilei. Cafenelele se umpleau de clienții care se îngrămădeau în jurul televizoarelor ca să urmărească meciurile de fotbal din Europa prin satelit. Restaurantul era plin, servindu-se cina – alegerea lor era fie oase de pui, fie carne de capră plină de zgârci şi cu orez – când se auziră focurile de armă.

Un bărbat umbla pe stradă cu o mitralieră automată Kalaşnikov şi cu o sticlă de băutură, părând că vrea bani şi un mijloc de transport. Bărbatul se îndreptă lejer spre un şofer de taxi care stătea în maşina lui aşteptându-şi următorul client să

iasă din restaurant, ridică arma pe geamul deschis şi îl împuşcă pe şofer în cap. Oamenii începură să fugă când bărbatul îl trase pe taximetristul fără viață afară din maşină. Bărbatul înarmat se uită în jur, căutându-şi următoarea victimă. Oamenii din restaurant se uitară neputincioşi pe fereastră în timp ce acesta se holbă fix la fiecare dintre ei, supraveghind scena, apoi se îndreptă către un magazin din apropiere. Înăuntru, proprietarul se ascundea sub tejghea. Vreo două reprize de focuri în bătrân şi acesta se stinse fără să apuce să icnească măcar. Bărbatul luă banii şi ce-i mai trebui, se întoarse la taxiul gol şi porni în viteză. Se zvonea că fugise în Burundi şi cel mai probabil, nu avea să fie prins niciodată.

— Asta s-a întâmplat aseară? întrebă Kris uluit.

— Da, chiar aseară. Oamenii care-au murit aşteaptă să fie înmormântați acum. PREA MULTE s-au întâmplat! Omul se întoarse cu spatele şi îşi continuă drumul fără să salute.

— Kris, dacă nu am fi avut acel accident, am fi fost în restaurantul ăsta aseară la asfințit.

Kris se uită fix la mine, fără să poată rosti un cuvânt.

— Am fi fost singurii trei albi „bogați” pe distanță de sute de kilometri. Cu trei motociclete parcate în fața restaurantului în care ne-am fi savurat cina, am fi fost biletul de loterie câştigător pentru omul acela înarmat.

— Dacă nu am fi suferit acea înfrângere, am fi fost chiar aici.

Mâna sângerândă a lui Kris mă aduse cu picioarele pe pământ.

— Cum ți-e mâna?

— Se pare că m-am tăiat destul de tare, spuse el, ținând-o în sus ca să se examineze. Ar trebui s-o cos.

— Hai să ne ocupăm de asta, am spus eu şi ne-am îndreptat spre pensiune ca să facem rost de iod, ață şi ac.

Probabil că l-am trezit pe Alex când am intrat în cameră să luăm trusa de prim ajutor. Acum el hoinărea prin curte căscând larg, timp în care mă observă înfigând acul bont şi ața în mâna însângerată a lui Kris, care scrâşnea din dinți, încercând să nu facă prea mult zgomot.

— Nu vă pot lăsa singuri nici două minute? întrebă Alex. Kris, eşti în regulă?

— Am doar o rană superficială, răspunse Kris. Am lăsat acul şi mi-am îmbrăţişat fratele.

— Ce e, Erik?

— N-o să-ţi vină să crezi ce s-a întâmplat aseară pe când noi eram în pană pe marginea drumului.

*

Motocicletele noastre nu o duceau deloc bine: aveau şasiul crăpat, şuruburile desprinse, jantele îndoite, filtrele de aer pline de noroi fin, şi astea erau doar câteva dintre probleme. Ne trebuiau câteva zile ca să le facem să meargă din nou. Am împrumutat un aparat de sudură cu oxiacetilenă de la un magazin mic de mecanice şi ne-am demontat complet motocicletele până la cadru. Mecanicii locali erau entuziasmaţi să ne examineze motocicletele şi să vadă cum aveam de gând să le reparăm, şi chiar ne-au ajutat cu anumite lucruri fără să ne ceară nimic. Am deşurubat şi am înşurubat fiecare bolţ cu şaibe şi Locktite*, am îndreptat jantele îndoite cu ciocanul, am schimbat filtrele de aer, iar la final, motocicletele noastre erau ca nişte tancuri blindate. Acum niciun drum accidentat nu avea să le mai înfrângă.

Timp de câteva zile ne odihniserăm, mâncaserăm bine şi acum eram pregătiţi s-o pornim din loc. În seara dinaintea plecării, câţiva dintre patronii magazinelor şi mecanicii cu care ajunseserăm să ne cunoaştem ni se alăturară pentru o cină festivă. Erau la fel de mândri de motocicletele noastre recondiţionate cum eram şi noi. Dimineaţa următoare ne-am trezit devreme şi ne-am suit pe caii noştri de luptă, lăsând în urmă un grup de oameni care ne făceau cu mâna urându-ne drum bun. Eram din nou pe drum, pe singurul drum, îndreptându-ne spre Nord.

---

*Locktite este un termen general / universal pentru orice lichid care este folosit / aplicat la fileturile mufelor şi bolţurilor pentru a le preveni să nu se desfacă sau să se desprindă când sunt folosite, n. ed.

În mai puțin de un kilometru şi ceva eram din nou în junglă. Era atât de frumos, fiecare centimetru de pământ clocotea de viață; oriunde priveai, te surprindea câte o nuanță unică de verde. Copacii seculari străpungeau cerul cu vârfurile lor; coroanele lor largi, pline de păsări, erau locul perfect pentru siesta unui leopard. Totul în jur era numai iarbă înaltă de aproape doi metri, şi nu puteai decât să-ți imaginezi ce se ascundea în ea. Era un loc atât de plin de mistere!

Eram copleşit de sentimentul că păşeam pe un tărâm nedescoperit de lumea modernă. Însă dacă nu era aşa, cu siguranță ne aventuram aşa cum nu se mai aventurase nimeni până atunci. Nimeni altcineva nu ar fi fost atât de nechibzuit. Nu aveam echipaj tehnic care să ne urmeze peste tot şi să ne țină spatele cu piese de schimb sau reparații, nici autobuz pregătit să ne ducă la aeroport în caz că lucrurile nu mergeau bine, niciun plan B, nicio plasă de siguranță. Indiferent cum, trebuia să parcurgem cu bine cei 966 de kilometri care ne aşteptau. Călătoream chiar prin cea mai tulbure zonă din Africa, un loc în care nu existau legi care să ne protejeze, unde totul era permis. Ne îndreptam chiar spre centrul nebuniei, chiar spre liniştea care dăinuieşte în ea. Şi nu ne puteam baza decât unul pe altul şi pe mila lui Dumnezeu.

Am ascultat zgomotul motocicletei şi am simțit puterea în mâna dreaptă. Nu m-am putut stăpâni şi am strigat în cască:

„Îți mulțumesc, Doamne! Nu-mi vine să cred că am şansa să trăiesc viața asta!”

Dar brusc, drumul – şi progresul nostru – se duse pe apa sâmbetei. Cărarea de pământ cu două sensuri dintre locul izolat şi luminosul punct alb de pe hartă se transformă într-o capcană uriaşă de nisip. Încărcate la maxim, motocicletele noastre cântăreau cam 220 de kilograme plus greutatea motociclistului. Cu nisipul nu te poți juca pe două roți. Apeşi accelerația, dar motocicleta o ia pe alături; îți pierzi echilibrul şi cazi. Nisipul îți ajunge în haine, în cizme şi în şosete. Ți se lipeşte de pielea asudată şi te simți ca şi cum ai fi îmbrăcat în şmirghel.

De curățenie ne ocupam pe rând, iar în ziua aceea era rândul meu. De fiecare dată când Kris şi Alex se întorceau, eu stăteam pe vine în nisip, blestemându-mi motocicleta. Dintr-un motiv sau altul, ventilatorul meu se stricase, astfel că motocicleta mea se supraîncălzea tot timpul. Ne-am târât prin plaja aceea fără ocean, cu motoarele turate, cu ambreiajele înțepenite.

Într-un final, după multă trudă, am ajuns la capătul întinderii de nisip, de unde începea o cărare de pământ. Soarele era îmbrăcat cu un nor, dăruindu-ne prima umbră pe ziua aceea. Era minunată.

— Se pare că norul acela e încărcat de ploaie.

— Un pic de ploaie nu ne-ar strica, am comentat eu.

Dar ar fi trebuit să ştiu cum mergeau lucrurile.

Norii se adunară laolaltă şi se făcură negri. Erau de-a dreptul furioşi. Nu parcurseserăm nici 16 kilometri, când cerul se deschise şi dezlănțui o ploaie torențială.

Ne-am parcat motocicletele una lângă alta şi ne-am adăpostit sub o prelată, dar manevra nu ne-a fost de mare ajutor. Eram uzi leoarcă. În urmă cu doar o oră mă temeam să nu ne deshidratăm şi să nu facem insolație, iar acum nu ştiam ce să mai pun pe mine. M-am uitat la Alex. El era cu vreo şapte kilograme mai uşor decât mine şi avusese de-a face cu aceeaşi încărcătură grea prin nisipul chinuitor. Îl vedeam cum tremură, dar de plâns, nu s-a plâns deloc. Alex băgă mâna în buzunar şi desfăcu o pungută cu arahide, din care ne dădu câte un pumn mie şi lui Kris.

— De unde ai astea? l-am întrebat.

— Oh, le-am cules acum câteva zile.

— Vrei să zici că le-ai avut tot timpul ăsta şi nici măcar nu ne-ai spus? Mi-au venit în minte zilele în care răbdaserăm foamea pe drum.

— Da, păi dacă vă spuneam, le-ați fi mâncat şi acum nu am mai fi avut nimic.

N-am putut decât să zâmbesc.

Alex ne-a mai împărțit arahide din săculeț încă de trei ori.

Ploaia ne salvase de căldură, dar adusese o serie de probleme cu totul noi, cea mai mare fiind faptul că pământul compact se transformase în noroi alunecos ca gheața. Peste tot erau băltoace uriaşe. După ce ploaia s-a oprit nu am putut să avansăm decât vreo 16 kilometri; înaintam încet şi ne era aproape imposibil să ne ținem motocicletele sub noi. Kris a căzut, aşa că am lăsat motocicleta şi m-am dus să-l ajut. Pe când păşeam spre el, motocicleta mi-a alunecat singură şi a căzut, distrugând oglinda şi suportul mânerului de ambreiaj.

M-am întrebat dacă aveam să ajungem cu bine odată. Era cel mai intens, brutal şi neiertător loc în care fusesem vreodată. După şase ore de drum rău, parcurseserăm numai 120 de kilometri şi reintrarăm în junglă. Arăta exact ca în filme. Câmpuri de iarbă larg deschise, cu insule de copaci. Pajişti peste pajişti şi bolovani uriaşi zăcând peste tot. Munți şi văi care-ți tăiau respirația. Cascade, maimuțe, păsări exotice. Din Mpanda, nu mai văzuserăm niciun sat, nicio maşină. Eram singuri cuc, pierduți pe un tărâm necunoscut. Eram liberi.

Am dat peste o casă în ruine, unde ne-am şi pus cortul; casa arăta ca şi cum ar fi fost construită în urmă cu 50 de ani de vreun european care poftea la singurătate. Era suită în vârful unei culmi, chiar lângă drum şi domina o vale largă cu vedere la jungla verde cât vedeai cu ochii. Cred că nu mai pusese nimeni piciorul acolo de cel puțin zece ani. Am făcut o baie în râul liniştit din apropiere. Soarele mergea la culcare.

Sperasem să ajungem în Kigoma în seara aceea, astfel că rația de mâncare ne era limitată. Dar măcar luasem un mic-dejun decent – pâine cu ficat – în Mpanda. Cina noastră era compusă din vreo doi pumni de orez, o conservă cu fasole şi un pumn de linte pe care aveam să-l împărțim în trei. Eu şi Alex ne-am dus după lemne, lăsându-l pe Kris să pregătească masa. După cină, am stat în jurul focului şi am început să povestim despre ce ni se întâmplase în ziua aceea. Cele mai teribile zile făceau să avem cele mai frumoase focuri de tabără. Eu şi Alex am găsit nişte

lemne ideale pentru focul care căpătă un roşu intens; un singur buştean ardea o oră întreagă, atât era de tare.

Aveam destul timp să stăm, să povestim.

Ultimii tăciuni tremurau într-un portocaliu pal. Cortul ne chema la odihnă.

Alex se trezi în miezul nopții ca să se uşureze, dar în timp ce se ridica şi se pregătea să tragă fermoarul cortului, a auzit un mârâit în apropiere, şi a decis cu înțelepciune să se mai țină până dimineață. Zarva îl trezi pe Kris şi după câteva minute se ridică şi el să se ocupe de nişte treburi urgente. Amețit de somn, ieşi afară împleticindu-se, găsi un luminiş drăguț şi se lăsă pe vine. Pe când îşi termina treaba, auzi ceva prin zidul înalt de iarbă. Îşi ridică lanterna şi văzu nişte ochi roşii mari care îl priveau de la un metru şi un pic distanță. Oricare ar fi fost animalul cu ochi roşii, acesta se îndepărtă, iar Kris se întoarse fugind îngrozit, în cort. Nimeni nu mai părăsi cortul până când soarele fu sus a doua zi dimineață, dar eu a trebuit într-un final să ies, să-mi repar ventilatorul de la radiator – vinovatul se dovedi a fi o siguranță arsă ajunsă sub rezervorul de benzină. Când am deschis cortul, am văzut urme de leu, de babuin şi altele pe care nu am putut să le identific.

*

La drum n-am pornit decât după ora 11:00. Primii 32 de kilometri au fost destul de dificili, dar pe măsură ce ne apropiam de Kigoma, drumul era din ce în ce mai bun. Acum drumurile erau mai bune, mijloacele de transport mai dese, şi şoferii mai proşti. La un moment dat, am fost toți trei împinşi afară de pe drum de un şofer tanzanian care conducea îngrozitor.

Şapte ore mai târziu eram în Kigoma. Dintr-un motiv sau altul, oamenilor le-a displăcut faptul că ne aflam acolo. Intrând în oraş, am fost întâmpinați de nişte copii care se făceau că ne împuşcă cu nişte arme imaginare, în timp ce adulții ne priveau furioşi şi ne făceau semn să ne întoarcem şi să plecăm. Până la urmă am parcat

lângă o piață şi un om a venit la noi cerându-ne bani. Am refuzat să-i dăm şi în jurul nostru s-a format treptat o mulțime. Un bărbat, care era evident nebun, îşi smulse cămaşa de pe el, o făcu bucățele şi începu să ne încercuiască cu chef de încăierare. Noi am pornit motoarele, am țâşnit prin mulțime şi am condus până ce am găsit o pensiune îngrădită pe malul lacului Tanganyika. A fost un pic mai scump decât ne-am aşteptat noi, dar faptul că eram în siguranță merita fiecare şiling.

În Kigoma nu am făcut decât să ne odihnim. Timp de două zile ne-am relaxat, am povestit, am înotat şi am mâncat – şi am făcut tot posibilul să evităm țânțarii purtători de malarie, deşi din când în când am mai fost şi muşcați. Kigoma era primul loc care chiar aducea cu un oraş civilizat. Era ca oricare alt oraş de frontieră, plin de clandestini şi probleme, dar noi eram mulțumiți în micul nostru sanctuar.

Singurul loc din Kigoma unde aveai acces la Internet era hotelul „drăguț" de pe o faleză în afara oraşului. Acolo am plătit exorbitanta sumă de cinci dolari americani pe oră ca să ne verificăm e-mailurile şi să luăm legătura cu contactele noastre din Burundi.

La Kigoma, granița cu Burundi era de obicei închisă celor care călătoreau, dar noi reuşiserăm să obținem vize care ne permiteau să stăm o lună. Însă asta nu schimba cu nimic faptul că în Burundi era aproape imposibil să găseşti un hotel sau o pensiune. De campat nici nu mai vorbim. Burundi era în mijlocul unui război civil îngrozitor; şi deşi părea că lucrurile începeau să se aşeze odată cu venirea celor de la ONU, toată lumea cu care vorbeam ne avertiza despre cât de periculoasă şi delicată era situația la numai câțiva kilometri distanță spre nord. Nici nu ne gândeam să trecem granița până nu ştiam încotro mergem, dacă drumul era practicabil, şi dacă oamenii noştri ne aşteptau.

În timp ce ne bucuram de stațiunea noastră semi-luxoasă – cu siguranță singura de acest fel pe distanță de sute de kilometri – am văzut intrând un grup de oameni albi, primii oameni albi pe

care îi văzuserăm de când ieşiserăm din Zambia. Aveau o grămadă de genți de molton (exact la fel ca cele pe care le aveam noi agățate de motocicletele noastre) şi duceau un echipament de filmat.

— Hei, ce faceți pe aici?

— Suntem de la MTV. Filmăm o emisiune aici. Şi au plecat.

— Ciudat, zise Alex, în timp ce eu continuam să lucrez pe internet.

Câteva clipe mai târziu, îşi făcu intrarea un alt grup. Câteva chipuri mi s-au părut cunoscute, dar nu am dat importanță. Se îndreptau către hol, şi Alex, întotdeauna gata să cunoască oameni noi, auzi vorbindu-se de Serengeti.

— Ce spuneați? Şi noi vrem să ajungem în Serengeti, îi spuse Alex tipului care se prezentă drept Jimmy.

În momentul acela m-am uitat la Kris.

— Nu-i tipul din *Saturday Night Live*? Jimmy Fallon?

— Ba da, cred că el e.

— Şi ăia nu erau Cameron Diaz şi Justin Timberlake?

— Hmm, am crezut că Cameron e mai înaltă; şi tipul are un pic de burtă. Justin Timberlake nu e slab?

— Ce fac aici?

M-am alăturat lui Alex să aflu ce se întâmpla şi l-am lăsat pe Kris să lucreze la computer.

— Jimmy, el e fratele meu, Erik.

— Încântat. Hei, băieți, nu ştiți vreun loc unde se poate bea ceva pe aici? Ceva distracții de noapte?

Eu şi Alex am râs şi am răspuns deodată:

— Nu.

Alex şi Jimmy începură să vorbească despre emisiunea pe care o filma MTV-ul şi Jimmy îl întrebă pe Alex cum am ajuns în capătul ăsta de lume. Alex îi povesti despre călătoria noastră până în acel punct – despre efortul de a ne obține motociclete de teren şi apoi despre drumul până la Cape Town – şi unde mai voiam să mergem în continuare.

Jimmy rămase fără cuvinte. Îl privea pe Alex uluit şi aproape invidios.

— Uau, zise el. Mi-ar plăcea şi mie să fac o chestie din asta.

— Hei, Erik, exclamă Alex, ai reuşit să iei legătura cu prietenii noştri din Burundi?

— Da, le-am spus că ajungem mâine.

— Am face bine să ne pregătim atunci; mai avem câte ceva de făcut înainte să o pornim din loc. Mi-a făcut plăcere, Jimmy.

— Am auzit că Burundi e un loc cam dur. Noroc, băieți, ne ură Jimmy.

Kris se ridică de la computer.

— Hai să mergem.

Am plecat a doua zi dimineața devreme.

Drumul către graniță era o frumoasă pistă pentru motociclete şerpuind printre dealuri. În stânga noastră, se înălțau nişte munți înverziți, crestați, periați de nori. Din când în când, zăream argintiul lac Tanganyika în spatele nostru. În pământul ăsta ar fi crescut orice, şi cu toate acestea, nu vedeam decât iarbă. Pentru prima oară de zile întregi nu eram singuri pe drum. Un vehicul mare şi alb, care arăta ca o camionetă UPS, se legăna alături de noi, în mocirla care-ți ajungea până la genunchi. Ne luptam pentru fiecare centimetru, dar era o bătălie pe care eram obişnuiți s-o ducem.

Am intrat în Burundi fără incidente şi ne-am oprit la biroul vamal şi la cel pentru imigranți. Totul era în franceză. Ca de obicei, eu eram purtătorul de cuvânt, dar cunoştințele mele de franceză erau undeva între proaste şi inexistente.

— *Où sont vos passeports?* [Unde vă sunt paşapoartele?] ne întrebă un funcționar nervos.

— Poftim? Ah. *Ici* [Aici]. I-am dat paşapoartele şi biletele noastre de tranzit.

— *Où sont vos visas?* [Unde vă sunt vizele?]

— *Ici* [Aici].

— *Où allez-vous?* [Încotro mergeți?] întrebă el, uitându-se la documentele noastre.

— Bujumbura.

— *La route ferme à quatre heures. Les militaires fouillent la campagne environnante pour les rebelles. Personne n'entre ou laisse la ville après quatre heures* [Drumul se închide la ora patru. Soldații fac expediție prin împrejurimi pentru a-i găsi pe rebeli. Nimeni nu intră sau părăseşte oraşul după ora patru].

— Băieți, cred că tocmai mi-a spus că oraşul se închide la ora patru.

— Ce?

— N-am înțeles tot, dar a zis ceva de rebeli şi că oraşul se închide la patru. M-am întors către ofițer ca să verific.

— *Nous arrivons là auparavant quatre est bon?* [Dacă ajungem acolo înainte de ora patru e bine?]

— *Arrivez là avant que quatre heures ou vous avez de grands problèmes* [Să ajungeți acolo până la ora patru, dacă nu, veți avea mari probleme].

— Trebuie să ajungem până la patru, le-am spus lui Kris şi lui Alex. Nici nu era nevoie să spun mai multe. Orice imbecil înțelege „grands problèmes".

Dacă harta nu era înşelătoare şi totul mergea bine, trebuia să ajungem la Bujumbura în patru ore. Era ora zece. Aveam doar două ore de rezervă.

Ne-am recuperat paşapoartele şi biletele de tranzit ştampilate şi am ieşit afară unde ne lăsaserăm motocicletele.

— O să reuşim, haideți, zise Kris.

Alex îşi privi ceasul şi pe urmă se uită la mine.

— Oricum, de întors nu ne întoarcem. Iar viza asta e valabilă numai o dată, am zis eu.

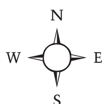
Alex încuviință din cap.

— Hai să pornim atunci.

Lângă râu, în Burundi, chiar după ce Alex a nimerit hipopotamul. Încă avea praştia în mână.

Gata cu *la vita e bella*

Burundi

Burundi, locul în care domneşte haosul. Asta făcu ca Kigoma să ni se pară raiul pe pământ. Lăsând în urmă Tanzania şi intrând în Burundi, a fost ca şi cum am fi părăsit străzile familiare ale Michiganului şi am fi intrat în Bosnia. La fiecare două sute de metri erau bărbați cu mitraliere Kalaşnikov aruncate neglijent peste umăr. Țevile mitralierelor erau ațintite asupra noastră în timp ce treceam cu motocicletele. Peste tot era poliție. Tancurile imense, blindate, cu mitraliere de calibru 50 montate sus şi „UN" pictat lateral erau pline de soldați cu căşti albastre. Ofițerii de aici erau diferiți de cei pe care îi văzusem noi în celelalte țări prin care trecuserăm. Erau duri. Bărbații ăştia îşi folosiseră armele; uciseseră cu ele. Îți dădeai seama după privirea lor. Era la fel ca cea a ofițerului marocan care amenințase să mă ucidă pe mine şi pe prietenii mei refugiați, prima dată când am fost arestat pe Gurugu.

Reacțiile celorlalți oameni erau foarte diferite. Unii erau încântați să ne vadă motocicletele, strigau după noi şi ne făceau cu mâna. Alții păreau iritați de prezența noastră. Cu toții erau luați prin surprindere şi oarecum derutați văzându-ne trecând pe acolo.

Rebelii din Burundi se mişcau în timpul nopții. De când veniseră cei de la ONU, atacurile se împuținaseră, dar situația era încă foarte nestatornică. A doua zi, țara urma să voteze pentru o nouă constituție. În funcție de rezultat, putea fi un pas spre împăcare – sau un salt înapoi în război. Lucrurile erau tensionate şi era foarte probabil să se înrăutățească înainte să apuce să se îmbunătățească câtuşi de puțin.

Noi trebuia să luăm legătura cu oamenii noştri de contact chiar în acea seară. Ei ne aşteptau în singurul oraş care se mai putea numi aşa: capitala statului Burundi, Bujumbura, unde am ajuns în jur de ora două jumate, cu o oră şi jumătate înainte să se închidă oraşul şi să se cerceteze împrejurimile în căutare de activităţi suspicioase. Cam la limită, dar am ajuns totuşi.

În oraş domnea haosul. O mulţime de oameni ne fluierau şi strigau la noi, încercând să ne oprească în timp ce treceam. Trebuia să ne oprim undeva şi să-i sunăm pe oamenii noştri.

Am zărit un telefon public peste drum, iar Kris şi Alex îmi citiră gândul, astfel că am oprit în acelaşi timp, pe un petic de pământ, chiar lângă drum. Nici n-am apucat să mă dau jos de pe motocicletă, că o mulţime de vreo 20 de oameni erau deja în jurul nostru. Cu toţii voiau ceea ce nu aveau: lucrurile noastre, motocicletele noastre, paşapoartele noastre, culoarea pielii noastre. Voiau să scape cu orice preţ de acolo.

— Du-te şi sună-i, dar fii scurt, îmi strigă Kris peste mulţime. Eu şi Alex ne ocupăm de mulţime.

M-am dus, am sunat, şi m-am întors înapoi cu un plan.

În cele două minute cât lipsisem, mulţimea îşi dublase numărul.

— Hai s-o luăm din loc, Erik. E timpul să plecăm, îmi strigă Alex. Am sărit toţi trei pe motociclete şi am ţâşnit prin gloata care devenise deja agresivă.

Unii au venit după noi, dar nu au avut norocul să ne prindă. Eram în siguranţă pe motocicletele noastre.

— Ne aşteaptă cineva în faţa sediului ONU în zece minute. Ar trebui să fie undeva pe strada asta, aşa că fiţi cu ochii în patru.

— Acolo pe stânga.

— Hai să facem câteva ture să mai treacă timpul.

— Bună idee.

Deja începeam să mă întreb serios ce fel de creştin aspru şi intransigent putea să numească oraşul ăsta casă. Am făcut nişte ture timp de şapte sau opt minute şi apoi am parcat din nou. Nici

n-am oprit bine, că o mulțime de oameni se îndrepta deja spre noi. De data asta, Kris a făcut o rotație şi a parcat între mine şi Alex, cu fața spre noi – ca să putem vedea totul din fiecare unghi.

— Ar trebui să ajungă aici în orice clipă. Dar dacă lucrurile încep să o ia razna, alergați prin mulțime şi ieşiți. Orice-ar fi, nu vă opriți decât când ați trecut de ea.

Alex încuviință cu o mişcare a capului.

Oamenii se îmbulziră mai aproape. Tensiunea plutea în aer.

Chiar atunci, un SUV cu geamuri fumurii trase aproape şi fără să oprească, ne făcu semn să-l urmăm. Cu motoarele încă pornite, şi pregătiți să intrăm în zidul de oportunişti care nu se dădeau nicicum înapoi, am mers în urma SUV-ului până la o casă cu bariere. Câțiva localnici lucrau la gard. Am avut un sentiment de siguranță când am văzut gardul care se închidea în urma noastră, cu motocicletele noastre la adăpost, înăuntru.

Uşa din dreapta a SUV-ului se deschise şi din maşină sări un băiat slăbuț, care nu părea să aibă mai mult de 14 ani.

— Bună, eu sunt Austin.

Coborî şi şoferul, o femeie scundă, dar impunătoare, care ne întâmpină cu o voce subțirică.

— Bună, băieți, eu sunt Tambry. Soțul meu, Dan, trebuie să se întoarcă curând, se ocupă de nişte treburi. Dar cu siguranță vă pricepeți să atrageți mulțimea! Intrați. Vă aduc ceva de băut.

Dan şi Tambry lucrau pentru o organizație care se numea World Relief şi care înființa centre de tip micro-întreprindere în unele dintre cele mai dificile locuri din lume. Am fost primiți în casa lor ca şi cum am fi făcut parte din familie.

Am mers la culcare devreme, având o cameră spațioasă numai pentru noi. Ne simțeam în siguranță acolo. Dar alegerile erau a doua zi.

*

Lumina dimineții fremăta pe pervaz. Afară am auzit o pasăre care întâmpina noua zi cu un cântec. Se simțea miros de cafea

proaspăt făcută în bucătărie. Pentru o clipă, am uitat unde mă aflam.

— Ai auzit focurile de armă azi-noapte? Alex era deja în picioare. Kris încă se lupta cu somnul.

— Ce? Nu.

— A fost ca şi cum cineva ar fi golit câteva încărcătoare sus în munți.

— Eu le-am auzit, zise Kris pe jumătate adormit.

Nimeni nu mai spuse nimic despre focuri în dimineața aceea. Cred că era un zgomot obişnuit noaptea acolo.

Era o zi fierbinte şi noroasă, o zi din aceea în care nu vezi soarele, dar tot trebuie să-ți ții ochii întredeschişi. Aveam destul de mult de lucrat la motociclete. Dan ne duse la un orfelinat administrat de alți misionari, care aveau un polizor şi un aparat de sudură cu o grămadă de bucăți de metal vechi. Avea să ne ia câteva zile, dar aveam să îmbunătățim ceea ce reuşiserăm să facem în Mpanda.

În timp ce ieşeam de la orfelinat, am auzit un copil urlând. M-am uitat şi am văzut o haită de câini fugind după un băiețel de vreo opt ani – sărind pe el, apucându-l de funduleț. Copilul căzu la pământ şi începu să urle şi mai tare, iar urletele lui îmi străpungeau pielea şi îmi dădeau fiori reci pe spate. Apoi am văzut cum haita îşi îngropa botul în carnea băiețelului.

Dan fugi înspre el şi alungă câinii. La nici 20 de metri distanță, un soldat înarmat cu o Kalaşnikov şi câteva grenade de mână stătea cu mâinile încrucişate, savurând în mod evident scena. Ceilalți din jur nici măcar nu întoarseră capul.

Fusesem martor la sărăcie, văzusem oameni care trăiesc şi mor fără nimic; munca de anul trecut din Maroc mă obişnuise cu asemenea suferințe. Dar în Burundi am văzut ceva ce nu mai văzusem înainte. Războiul era acolo tot timpul, oriunde te-ai fi uitat. Da, oamenii de aici erau săraci. Trăiau fără a avea ceea ce noi considerăm a fi lucruri de bază, indispensabile supraviețuirii – dar era mai mult de atât. Nesiguranța apăsa asupra lor în

fiecare zi. Războiul începuse şi se terminase şi începuse din nou, de mai multe ori decât puteau ei număra. Nu cred că era vreun om viu în oraşul ăla, care să nu fi pierdut pe cineva.

Noi am fost tot ocupați cu repararea motocicletelor. Aveam o listă simplă cu piesele de schimb de care aveam nevoie – doar bolțuri de oțel. Am sărit într-un jeep Land Cruiser vechi şi ruginit cu o persoană a cărei legătură cu orfelinatul era vagă – un tip de vreo treizeci şi ceva de ani cu o cămaşă maro şi pantaloni care deveniseră negri de la lubrifiant şi aşchii de oțel, care îşi căuta nişte piese de schimb pentru un vehicul. Tipul nu vorbea engleza, dar fusese de acord să mă duc cu el la vânătoare de vechituri care mai puteau fi folosite. În spatele jeepului Land Cruiser era un radiator de maşină. Nu-mi plăcea că-i lăsam pe Kris şi pe Alex singuri. Nimeni nu vorbea o boabă engleză.

Am condus prin oraşul acela neîndurător timp de două ore căutând piese de schimb, şi nu am văzut pe nimeni să zâmbească. Peste tot erau soldați înarmați, dar numai în siguranță nu te simțeai.

Acolo unde ne-am dus nu erau clădiri, doar kilometri şi kilometri de colibe de lemn, cu pete vechi de grăsime, îngrămădite pe pământ rău mirositor. Toate erau pline de tot felul de obiecte, dar niciuna nu avea ce ne trebuia nouă. În aerul umed se simțea duhoarea de benzină şi transpirație veche, iar gunoiul care ardea isca o ceață continuă. Mirosul îmi amintea de Gurugu, îmi înțepa ochii şi invoca spiritele. Mi-am amintit de prietenii mei refugiați şi de sforțările lor fără izbândă.

Întorşi la orfelinat, unde eram pe terminate cu reparațiile la motocicletele noastre, copiii tânjeau după afecțiune. În timp ce lucram, un băiețel de vreo doi anişori – îmbrăcat într-o zdreanță roz cu elastic în jurul taliei, care nu-i acoperea deloc funduleţul gol – veni la noi, implorându-ne să-l ținem în brațe, să-l atingem, să ne uităm la el, să vorbim cu el, să facem orice i-ar fi arătat că el era obiectul atenției noastre. Mă atingea tot timpul. Alți 20 de băieței îşi doreau acelaşi lucru. În momentul ăla, am simțit că abia

aştept să mă căsătoresc ca să pot să iau copii ca aceştia acasă, şi să le ofer o familie.

Până la urmă, în Burundi am stat cam două săptămâni cu Dan şi Tambry, ajutându-i cum am putut la orfelinat. Le-am oferit gazdelor noastre câteva cine – orice ca să le dăm timp să respire. Responsabilitățile lor erau copleşitoare şi nu aveau mulți vizitatori. La un moment dat, ne-au dus la râul Risizi care se varsă în lacul Tanganyika. Locul ăsta era cunoscut în întreaga lume pentru crocodilii care mâncau oameni şi pentru familiile de hipopotami. La intrare, ne aştepta un paznic înarmat, pregătit să ne ceară o taxă mică de intrare în parcul național din Burundi. După ce am plătit, paznicul sări în spatele unei camionete împreună cu noi, vrând să vadă şi el hipopotamii. Dan zări o turmă întreagă de hipopotami cam la 80 de metri în largul râului, plutind leneş în apă.

Austin îşi scoase praştia şi începu să caute pietre. Paznicul îi ghici gândul şi sări din camionetă, dar în loc să certe băiatul pentru că aruncă cu pietre după hipopotami, începu şi el să caute pietre. Austin azvârli câteva, dar nu destul de puternic, astfel că nu nimeri niciunul din turmă. Am încercat şi eu. Am reuşit să arunc destul de departe, dar nu i-am putut nimeri nicicum pe hipopotami. Alex luă praştia, azvârli piatra în aer, peste hipopotami, şi piatra căzu direct pe capul unui hipopotam mare şi gras. Toți hipopotamii începură atunci să grohăie şi să fugă prin apă. L-am aplaudat toți pe Alex iar paznicul parcului a fost de-a dreptul încântat.

— Super lovitură, puştiule, i-am spus fratelui meu. Alex a avut mereu talent la chestii din astea.

Cum şederea noastră în Bujumbura se apropia de sfârşit, eu şi Dan am vorbit despre drumurile practicabile şi care ar trebui să fie destinația noastră. Noi ne gândiserăm să o luăm spre est, spre Serengeti, dar în mod fericit, se prezentă o altă variantă. Guvernul Republicii Democrate Congo (RDC) semnase de curând un tratat cu toate bandele de rebeli. Tratatul nu era unul stabil şi deci se

presupunea că nu va dura mult, dar pentru moment, nu se auziseră focuri de armă de-a lungul celor 321 de kilometri de drum neumblat care lega oraşele congoleze Bukavu şi Goma. Dan cunoştea oameni la care puteam să stăm în fiecare oraş. În plus, la capătul drumului se afla un vulcan activ uriaş, care nu fusese escaladat decât de foarte puţini curajoşi, iar Dan ne-a spus că dacă aveam noroc de o zi însorită, îi puteam vedea inima mistuitoare.

Pe fiecare afiş de călătorie pe care îl vedeam scria clar că nu vom putea niciodată ajunge în RDC; că de fapt nici nu exista un guvern de la care să solicităm vize. „Chiar dacă veţi intra, RDC nu e un loc în care să vă doriţi să fiţi." Cei care scriseseră anunţurile astea nu ne cunoşteau destul de bine.

De fapt, nici Africa n-o cunoşteau destul de bine. Şi nici nu-i învinuiesc, foarte multe lucruri în Africa sunt doar din auzite. Ca să ai informaţii de nădejde, trebuie să cauţi bine.

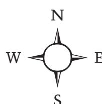
Dan, pe de altă parte, cunoştea situaţia, şi ne cunoştea şi pe noi.

— Veţi reuşi, ne spuse el.

Nouă atât ne-a trebuit. Ne îndreptam spre un haos absolut, care cu siguranţă ne făcea să regretăm Burundi – eram şi primii albi care călătoreau pe drumul ăsta de mai bine de zece ani, potrivit localnicilor.

Drumul îngust prin RDC oferea o privelişte spectaculoasă a lacului Kivu, însă primejdioasa „bandă din stânga" necesita atenţie deosebită.

Prinşi la înghesuială
Estul Republicii Democrate Congo

Am părăsit relativa stabilitate din Burundi la ora 8 dimineaţa şi deja era cald. Soldaţi încărcaţi cu bombe şi grenade suplimentare, erau poziţionaţi vizibil la fiecare două sute de metri de-a lungul drumului, cu ţevile puştilor îndreptate spre noi. Câţiva ne-au aclamat; majoritatea doar s-au uitat la noi cu nişte ochi injectaţi.

Am intrat în Congo. Ştiam că păşiserăm dincolo de orice loc pe care nişte oameni sănătoşi la cap s-ar fi gândit vreodată să-l viziteze. Într-adevăr, turiştii extrem de curajoşi aveau varianta unor safari care să le ofere ocazia de a vedea parcul naţional Katavi din Tanzania, dar acest loc indica limita drumului turistic, iar noi o depăşiserăm demult. La graniţă am ajuns odată cu câţiva activişti ONG, cu escorte blindate. Nimănui dintre cei cu care ne întâlneam nu le venea să creadă ce făceam – sau ce făcuserăm deja. Toţi vorbeau cu noi de parcă n-am fi fost în toate minţile. Eu speram că se înşelau.

De vama din Congo am trecut cu o mică mită. Documentele nici n-au mai contat.

Majoritatea străinilor care făceau parte din grupurile de ajutorare, şi cu care ne-am întâlnit în regiunea asta, păreau să se afle la o extremă sau la cealaltă. Fie ignorau cu totul cât de periculos era locul acesta şi trăiau într-o stare continuă de negare şi bunăvoinţă, fie erau atât de afectaţi psihic de război, încât abia mai puteau funcţiona. Poate că diferenţa era doar o problemă de timp.

Eu eram agitat. Kris şi Alex nu păreau să fie. Eu eram agitat pentru că mă simţeam responsabil. Ca de obicei, fusese ideea mea

să trecem prin estul RDC. Bineînțeles că Alex şi Kris fuseseră la fel de încântați de varianta asta, dar acum îmi puneam întrebarea dacă mai era un plan aşa de grozav. Războiul deschis şi încă foarte activ fusese încetinit, dar trupele, milițiile şi rebelii erau înarmați, în patrule, fără mâncare şi fără bani. Rătăceau prin satele din junglă violând femei şi copii şi luând cu forța orice provizii le erau pe plac. Dacă totul mergea bine, până la Goma, chiar după granița cu Rwanda, am fi făcut cel puțin opt ore din Bukavu. Trecuseră patru săptămâni de la ultima luptă pe drumul ăla. Mai aveam nevoie doar de o zi.

Te rog, doar o zi.

Punctele de control militare de-a lungul drumului puteau fi imprevizibile, dar aveam o mulțime de bani pentru mită. Localnicii erau disperați şi săraci, însă motocicletele noastre erau rapide dacă lucrurile se precipitau cumva.

Plouase toată ziua şi când am ajuns la prima noastră destinație, la Bukavu, eram uzi până-n măduva oaselor. Aici trăia şi lucra încă din 1928, familia de misionari pe care o cunoştea Dan, şi care a fost încântată să primească vizitatori şi ne-a primit cu căldură în casa ei. Când poarta lor s-a închis în urma noastră, am putut respira din nou. O mică oază, un cămin cu o familie. Dacă n-aş fi avut habar, aş fi putut crede că Congo era chiar un loc fericit.

Lumina soarelui pălea, oraşul se liniştea. De cum se ridica soarele pe cer, începea şi agitația.

Lui Kris îi era rău, probabil avea giardia, un parazit intestinal. Kris a dormit aproape toată ziua, iar Alex s-a relaxat şi el. Eu m-am hotărât să mă aventurez în Bukavu, sperând să ne mai aprovizionăm cu materiale şi piese. De când plecaserăm din Africa de Sud, adică după un drum de aproape 4 828 de kilometri, pierduserăm sau stricaserăm o grămadă de unelte, şi cum a doua zi plecam spre Goma, trebuia să fim bine pregătiți.

Aici viața curgea mai încet. Mi-au luat trei ore să merg pe străzile pietruite şi noroioase şi să mă uit prin cutiile de unelte

ruginite, exersându-mi cunoştinţele de franceză. Oraşul era o adunătură de gunoaie. M-am uitat atent printre unelte vechi şi uzate, încercând să adun laolaltă un set care să ne folosească pe drum. Cel mai probabil, ploaia avea să ne aducă o zi de călătorie alunecoasă.

Faţa urâtă a războiului se arăta pretutindeni unde mă uitam – în clădirile bombardate, în bărbaţii îmbrăcaţi în uniformă şi înarmaţi. Cei din trupele de pace ale ONU îmi făceau gesturi confuze cu mâna din spatele tancurilor blindate. Ei erau blindaţi cu totul, închişi şi înarmaţi, tot timpul în alertă. Eu mergeam fără nimic.

Din câte îmi dădeam seama, oamenii nu respectau nicio lege recunoscută, niciun set de standarde. Am avut impresia că dacă cuiva îi venea să mă împuşte şi să mă ucidă fără niciun motiv real, fapta nu ar fi avut nicio consecinţă.

Cu toate acestea, peisajul de aici era superb. Munţi înverziţi, crestaţi, un lac albastru minunat, la poale. Părea locul perfect pentru înot, dar chiar şi lacul, care adăpostea numeroase boli şi paraziţi, era mortal.

Deja eram plecat de ceva timp şi găsisem destule unelte. Mi-am pornit walkie-talkie-ul şi l-am sunat pe Alex. Era în celălalt capăt al oraşului, explorând atent împrejurimile. Eram amândoi gata să ne întoarcem acasă.

Kris era încă în pat, dar ne-a asigurat că era pregătit pentru călătoria de mâine, care promitea să fie fără oprire, mai ales că se zvonea că rebelii vor fi activi de-a lungul drumului.

*

Din Bukavi am pornit devreme. La capătul oraşului am auzit un urlet însângerat care parcă venea direct din iad. Chiar lângă drum, am văzut un porc de vreo 150 de kilograme trântit pe spate, cu un băţ din oţel înţepenit în grumaz. Urletul porcului se stinse într-un gâlgâit pe măsură ce animalul începu să se înece în propriul sânge. Alex se uită la mine cu nişte ochi neliniştiţi. Acea

imagine şi sunetul scos de animal, acel moment în sine, a prins perfect situația care caracteriza această țară de rău augur.

Altfel, ziua a început fără niciun incident. Am trecut lejer de punctele de control militare, drumul a fost bun, peisajul de poveste, oamenii pescuiau în lac din canoe sculptate din trunchiuri de copaci. Începeam să credem că restul drumului spre Goma avea să fie mai uşor decât anticipaserăm noi. Dar ar fi trebuit să ştim că nu putea fi aşa. Mai aveam de parcurs încă 225 de kilometri de drum cu o singură bandă, o cărare de pământ cu două sensuri şi drum cu pietre prin şi peste trecători din munți.

Coborâserăm vreo cinci sute de metri, în cădere verticală în albastrul de pe dreapta drumului. Şoferi maniaci luau curbele cu o viteză nebună, complet indiferenți cu străinii pe motoare de teren de pe acelaşi drum cu ei. Când s-a întâmplat, eram pe drum de vreo patru ore.

Kris era primul, eu al doilea şi Alex după mine. Am luat o curbă la stânga în viteză, începând să urcăm uşor dealul, când o dubiță cu vreo 12 pasageri veni la vale din direcția opusă, chiar pe mijlocul drumului. Kris devie spre latura exterioară a curbei, evitând cu greu o coliziune frontală. Dacă ar fi tras mai departe, ar fi nimerit exact în lacul de dedesubt, la vreo 150 de metri în jos. Eu am avut mai mult timp la dispoziție şi m-am dat la o parte uşor. Ne-am oprit amândoi şi l-am aşteptat pe Alex, ascultând zgomotul eventualei coliziuni.

Un bărbat de pe drum ne făcu semn că se întâmplase ceva. În clipa aia mi-a înghețat sufletul; eu şi Kris am mers cu viteză înapoi în josul drumului.

Alex încercase să ne ajungă din urmă şi atunci i se ivise curba. Se uită în sus şi văzu dubița exact în fața lui, nelăsându-i prea mult loc pe nicio parte a drumului. Într-o fracțiune de secundă, Alex îşi dădu seama că nu poate trage spre dreapta, pentru că ar fi aterizat direct în râpă, aşa că a tras tare spre stânga. Dubița l-a luat în plin.

Alex nu-şi aminti cum se întâmplase totul, dar mânerele i se agățară de colțul din față al dubiței. Motocicleta se izbi de

lateralul dubiței şi brațul lui Alex nimeri în geamul deschis lateral, catapultându-l în aer. Cumva, Alex ateriză pe picioarele lui, exact lângă motocicleta care era destul de distrusă, dar care, în mod surprinzător, încă mergea. Lateralul dubiței era zob, brăzdat de o dungă mare roşie şi neagră pe mijloc, acolo unde odată era o uşă de un alb omogen. Alex conducea probabil cu vreo 56 de kilometri pe oră când s-au lovit, iar dubița avea cel puțin atât.

Eu şi Kris ne-am dat jos de pe motociclete şi ne-am apropiat; în acelaşi timp, mare parte din pasagerii congolezi se adunaseră în jurul nostru. Eu am alergat către Alex, Kris către motocicletă. Un localnic în vârstă îi examina brațul lui Alex trăgând şi împingând, aşteptându-se să găsească un os rupt. L-am înghiontit pe bătrân deoparte şi l-am apucat pe Alex, examinându-l la rândul meu. Era imposibil să nu-şi fi rupt ceva.

Alex păru la fel de surprins ca mine când spuse:

— Cred că sunt bine, doar un pic agitat. O să fiu bine.

Nu-mi venea să cred. Nu putea fi teafăr. Nici măcar un os rupt? Cum era posibil?

Kris era în picioare lângă motocicletă. Dacă te uitai la cât de distrusă era dubița, n-ai fi crezut niciodată că motocicleta de teren – încă întreagă şi funcțională – cauzase avaria. Ştiam că motocicletele noastre erau tari, dar nu ne aşteptaserăm să se izbească de o dubiță şi să iasă învingătoare.

Numărul celor ce stăteau gură-cască se înmulțise. Kris sări pe motocicletă ca să evalueze paguba.

Un bărbat furios încercă să apuce cheile din contact şi strigă:

— *Donnez-moi les clés. Vous paierez pour cela!* [Dați-mi cheile. Veți plăti pentru asta!]

Kris îi strigă omului să se dea înapoi, dar omul era pe cale să-i întoarcă un pumn. L-am îmbrâncit pe om înapoi în mulțimea de alți 20 care erau în mod evident împotriva noastră şi care deveneau din ce în ce mai ostili. Prudent, Kris îl lăsă să ia cheile. Se anunța o bătaie; noi eram pregătiți, dar nu aveam prea mari speranțe.

— Kris, ia-l pe Alex, am strigat eu, şi plecaţi de aici!

I-am zâmbit dezarmant şoferului mâniat şi mi-am ridicat mâinile goale în aer.

Şoferul dubiţei deveni isteric.

— *Vous devez payer! Donnez-nous de l'argent pour cela! Donnez-nous de l'argent ou vous ne partirez pas!* [Trebuie să plătiţi! Daţi-ne bani pentru asta! Daţi-ne bani sau altfel nu veţi pleca!] Omul insista să plătim pentru paguba maşinii lui.

În spatele lui era o mulţime de oameni care îndurase războiul timp de ani întregi. Suferiseră destul, iar acum apăruse ocazia de a obţine ceva de la oamenii albi şi bogaţi, fără a da nimic în schimb. În secunda următoare, începură toţi să urle la mine, cerându-mi bani.

Am dat din mâini, încercând să atrag atenţia mulţimii de la Alex şi să-i dau lui Kris ocazia de a ne pregăti motocicletele ca să putem pleca de-acolo. Probabil că trebuia să şi fugim, iar motocicleta lui Alex necesita atenţie deosebită înainte să putem face asta.

— *Pas probleme. Ne pas probleme* [Nicio problemă. Nu-i nimic], am încercat să-i înduplec eu.

Şoferul ceru bani din nou.

— *Je ne pas probleme* [Eu nu probleme]. Veniţi, veniţi. *Je argent* [Eu bani].

Mulţimea mă urmă sceptică în josul dealului, câţiva paşi – departe de motociclete, departe de fratele meu.

— Nu e nicio problemă, le-am spus eu într-o limbă pe care abia o cunoşteam, încercând să eman un aer de autoritate. Am toţi banii. Vom plăti pentru toate pagubele.

Şoferul continuă să ţipe; voia o sută de dolari pentru pagubele dubiţei. Eu aveam în total tei sute de dolari în cureaua din talie şi nu puteam să-i las să vadă asta. Ar fi început nebunia.

— *Cent dollars sont trop* [O sută de dolari sunt prea mulţi], m-am târguit eu, sperând să mai câştig nişte timp. Prea mulţi bani, am spus. Şi aşa şi era.

Mulțimea își întoarse atenția spre motociclete pentru o clipă, dar destul cât să reușesc să scot banii din curea și să-i pun în buzunare diferite. Am pus 50 în buzunarul din dreapta, două bancnote de 20 în stânga, și două de o sută în buzunarul mare. Oricât le-aș fi dat în final, voiam să creadă că erau toți banii pe care-i aveam. Din nefericire, oamenii începuseră deja să se întoarcă înapoi la Kris și Alex.

— Hei, hei, OK! *Pas probleme. Venez ici. Nous parler* [Fără probleme. Veniți aici. Noi vorbim], le-am strigat eu.

Din nou, se întoarseră în direcția mea. Șoferul încă avea în mână cheile noastre. Simțea că el deținea controlul, căci se gândea că nu puteam pleca nicăieri atâta vreme cât le avea. Omul nici nu bănuia că Alex și Kris aveau o cheie de rezervă fiecare.

În timpul ăsta, Alex îl ajutase pe Kris, iar acum venea înspre noi să se asigure că eram în regulă.

— Hei, tu întoarce-te, urcă pe motocicleta bună și pleacă de aici! am țipat la el. Du-te trei kilometri și ceva în sus și așteaptă, dar pleacă de aici în momentul ăsta! Cea mai mare grijă a mea era să-l scot pe fratele meu de-acolo, dar bineînțeles că el a refuzat să mă lase singur în situația aceea incertă. În loc de asta, mi-a făcut semn că motocicletele erau gata de plecare; la nevoie puteam să tragem o fugă până la ele. Dar bineînțeles că nu puteam să ignor banda de furioși care mă despărțea de locul nostru de evadare. I-am oferit șoferului 20 de dolari pentru pagube, sperând că va crede că nu aveam mai mult de atât, dar el nu acceptă târgul și își pierdu controlul. Banda deveni și mai agitată.

Kris era la motocicleta mea, și 30 sau 40 de oameni îl înconjuraseră și tocmai ne desfăceau bagajele și scotoceau prin echipamentul nostru.

Alex era la alți 40 de metri distanță, cu un grup de oameni în număr comparabil. Dar de ce nu porneau motoarele și nu plecau odată? Am continuat să încerc să negociez și între timp, mulțimea mai oprise câteva vehicule; se adunaseră peste o sută de oameni deja.

Chiar atunci, un soldat rebel îmbrăcat într-un costum de instrucție zdrențuit şi decolorat se opri brusc şi mânios în mijlocul nostru. Mulțimea amuți. Pe umăr îi atârna liber o mitralieră AK-47 uzată, cu un încărcător. Trebuia să ajungă undeva şi în mod evident, era furios că nu putea să treacă.

Şoferul dubiței îi explică situația şi îl imploră pe soldat să-l ajute să obțină o sută de dolari pentru pagube. Alți spectatori strigară că şi ei au dreptul la compensații.

Rebelul spuse că va păstra zece dolari pentru sine, iar ei puteau să ia restul. Acum toată lumea tăcea. Nu îndrăzneau să comenteze nimic din ceea ce spunea soldatul. Acesta mă privi sfredelitor, cu nişte ochi lipsiți de viață. Prezența lui nu ajuta la rezolvarea situației şi omul nu era nici interesat să rezolve problema. El era doar încă unul care căuta să profite. Bineînțeles, avea o Kalaşnikov AK-47 încărcată, mai ucisese înainte, şi nu ar fi avut probleme s-o facă din nou; aşa că, în mod evident, opinia lui era hotărâtoare. Acum, în loc să am de-a face cu o ceată furioasă, trebuia să înfrunt un soldat furios. Dacă el era mulțumit, nimeni nu mai conta. Atâta vreme cât el era acolo, mulțimea era ținută sub control.

Soldatul îmi spuse să vin. Îşi apucă arma şi arătă cu ea spre lateralul dubiței şi apoi spre mine.

— *Cinquante dollars pour ce dommage* [Cincizeci de dolari pentru această pagubă].

Şoferul începu să conteste, dar era clar că soldatului nu-i ardea de jocuri.

— *Pas probleme; d'accord* [Fără probleme; de acord], am spus eu scoțând bancnota de 50 de dolari, şi arătându-i în acelaşi timp şoferului bănuitor buzunarul gol. Soldatul întinse mâna iar eu am arătat spre chei. Şoferul mi le dădu ezitând. Schimbul a avut loc simultan.

— *Merci; au revoir* [Mulțumesc; la revedere], şi m-am întors să plec. I-am făcut semn lui Kris că trebuia să plecăm. URGENT!

Kris era doar la vreo 20 de metri distanță de mine, cu lucrurile noastre, pregătit să-şi ia zborul. Motocicleta mea era mai sus pe

drum, dar nu mai departe de 40 de metri. Dându-şi seama că le scăpa ocazia de a profita şi mai mult de pe urma nenorocirii noastre, oamenii începură să strige:

— *L'arrêt! Attend! Ne partez pas! Il y a un problème!* [Stați! Aşteptați! Nu plecați! E o problemă!]

I-am auzit în spatele meu, dar nu m-am uitat nicio clipă înapoi. Cheile erau la mine, iar târgul fusese făcut. Între timp, se mai opriseră alte trei vehicule pline de oameni. Cu toții începură să se ia după mine, încercând să mă oprească. Am mers cât de repede am putut, ştiind că dacă voi începe să fug, la fel vor face şi ei. Kris era în spatele meu, pe motocicleta lui. Mulțimea îl învălui şi începu să se ia de el. Kris apăsă accelerația şi țâşni printre ei. Am ajuns şi eu la motocicleta avariată. Alex stătea pe motocicleta mea la 20 de metri mai sus, uitându-se la mine îngrijorat. Doi oameni erau pe cale să ajungă la el.

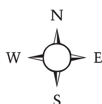
— ALEX, PORNEŞTE!

Cu toții încercau să pună mâna pe mine în timp ce mi-am aruncat piciorul peste motocicletă şi am pornit motorul. Mă aşteptam chiar să mă lovească în cap cu ciomege. Cu motorul pornit, am apăsat accelerația şi am ieşit în forță din mulțime. Chiar atunci porni şi Alex. Una dintre dubițe porni în urma noastră, încercând să ne ajungă. Nici acum nu renunțaseră. Numai că noi eram pe motociclete de teren de 650 cm^3 – cu care nu te puteai pune.

După încă o grămadă de alte puncte de control, patrulate de cel puțin trei bande diferite de rebeli, şi alte câteva mite, am ajuns în Goma, un oraş nu mai puțin anarhic.

La 50 de kilometri nord de Goma era vulcanul Nyiragongo, strălucind roşu şi scuipând fum către cer. Dar asta avea să fie aventura de a doua zi. În ziua aceea ne bucuram doar că eram în viață.

În foc
Estul Republicii Democrate Congo

Şi mai vorbim despre planeta care se scufundă. Acolo, în inima Africii, următoarea noastră persoană de legătură era Elli, un haitian educat în State, care lucra pentru World Relief în Goma. Călătoria asta ar fi fost imposibilă dacă nu ar fi existat oameni ca Elli şi alții ca el, care să ne primească în fiecare oraş din itinerariul nostru. Elli ne-a găsit un loc drăguț unde am luat cina, cu siguranță singurul de acest fel din Goma; am comandat chiar şi pizza.

Nici nu ne-am dat seama cum a trecut seara în timp ce îi povesteam noului nostru prieten prin ce trecuserăm în ziua aceea. Nici atunci nu-mi venea să cred minunea că Alex era teafăr. Ar fi putut foarte bine să moară în accident. Cineva avea grijă de noi, asta era sigur.

La căderea nopții, am avut parte de o privelişte şi mai spectaculoasă a vulcanului Nyiragongo. De fapt, şi Goma era la aproape o mie şase sute de metri deasupra nivelului mării, iar vulcanul se afla la alți o mie opt sute de metri deasupra oraşului. Era un peisaj de film – un munte uriaş şi rotund cu un crater în vârf care scuipa sulf spre cer. La ora aceea din noapte, norii care pluteau deasupra vulcanului erau de un portocaliu straniu, şi ți se părea că soarele ar fi apus înăuntru.

În urmă cu doi ani, Nyiragongo a erupt, trimițând un râu uriaş de lavă exact prin centrul oraşului Goma şi în lacul din apropiere, distrugând jumătate din oraş. O mulțime de case şi maşini ruginite, îngropate parțial în lava întărită, acopereau încă o porțiune lungă de un kilometru şi ceva chiar în centrul oraşului.

În noaptea aceea am dormit la Elli, într-o căsuță în spatele unei vile mai mari. Înainte să mergem la culcare, Elli ne linişti un pic: „Dacă auziți împuşcături venind din afara casei, nu vă faceți griji. Guvernatorul mi-e vecin şi are o grămadă de arme. Majoritatea gloanțelor se duc în cealaltă direcție."

— A, perfect, i-am răspuns sarcastic.

Elli nu sesiză ironia. Zâmbi şi ne ură noapte bună.

*

Dimineața veni mult prea repede. Ne-am trezit pe la 7. Spre nesfârşita mea surprindere, Alex putea să meargă.

— Cum te simți, durule?

— Eu? Un pic țeapăn, dar se rezolvă cu câteva pastile de ibuprofen.

Trebuia să facem nişte cumpărături. Accidentul stricase mecanismul de frânare pe spate la motocicleta lui Alex. Aveam nevoie de câteva bucăți de metal vechi, un aparat de sudură şi nişte chei ca s-o facem funcțională din nou.

În oraş, grupurile de soldați cu grenade, arme RPG, pistoale şi Kalaşnikov AK-47 erau omniprezente. Nici nu reuşeam să țin evidența de care bandă de rebeli aparținea fiecare.

— Băieți, sunteți gata de o escaladare? ne întrebă Alex.

Speraserăm să urcăm pe vulcan, dar după accident, eu şi Kris renunțaserăm la idee. Alex nu ar fi fost în stare să urce după experiența prin care trecuse.

— Vorbeşti serios? l-am întrebat.

— Da. Îmi va prinde bine să mă relaxez un pic, răspunse el.

— Numai dacă eşti sigur că te ține.

La poalele vulcanului nu am ajuns decât după ora unu în acea după-amiază. În mod normal, îți lua două zile să ajungi în vârf, dar noi voiam să încercăm să urcăm până sus şi să ne întoarcem în aceeaşi zi. Soldații paramilitari din casa pădurarului de lângă cărare insistară să ne luăm un ghid pentru că, după cum spuneau ei, ultimii care au urcat au fost jefuiți sub amenințarea cu arma, de

absolut tot ce aveau şi au coborât împleticindu-se de pe vârful îngheţat, doar cu chiloţii pe ei. Am fost de acord să plătim, astfel că trioului nostru i se alătură un soldat într-o uniformă de instrucţie uzată, cu o armă AK încărcată şi armată.

Cărarea ne purtă direct în sus pe munte fără nicio cotitură. În primele două ore am mers pe o potecă îngustă prin pădurea tropicală, dar restul drumului l-am făcut printre roci vulcanice răcite, privind la fumul care se ridica dintre crevase. În vârf am ajuns repede, în trei ore, dar au fost nişte ore istovitoare.

Sus era rece şi fără viaţă; gazul toxic ucisese totul, cu excepţia unor tufe mici, pitice. La început, eram rătăciţi în nori şi nu vedeam nimic, decât pământul de sub picioarele noastre. Cu toate acestea, era imposibil să nu auzi zgomotul vulcanului care venea de la vreo trei sute şi ceva de metri din inima craterului. Se auzea ca nişte valuri care se sparg de ţărm în mijlocul unei furtuni, dar niciun sunet nu era identic cu celălalt; odată cu explozia ocazională a gazului inflamabil se dezlănţuia haosul.

Nu trecu mult şi începu să plouă. Eram echipaţi de ploaie, dar tot era rece şi nu aveam niciun adăpost. Din fericire, Alex profită de proviziile naturale de tufe şi făcu un foc în jurul căruia ne-am încălzit, noi şi paznicul nostru înarmat. Când ploaia se opri în sfârşit, soarele se apropia de linia orizontului. Peste tot în jurul nostru, norii de seară împrăştiau o nuanţă de chihlimbar în timp ce fulgerele dansau pe cer. Deasupra noastră, bubuia tunetul iar dedesubtul nostru şuiera vulcanul.

Deci aşa arăţi tu.

Într-un final, norii se adunară laolaltă, formând o canapea de un albastru închis deasupra capetelor noastre. Furtuna cu tunete şi fulgere se îndepărtase şi tulbura acum un alt munte.

— Crezi că Dumnezeu te-a ţinut în viaţă ieri numai ca să vezi măreţia Lui azi? îl întrebă Kris pe Alex încetişor, spărgând liniştea.

Dar Alex nu era acolo cu noi. Alex dansa cu norii, zbura împreună cu fulgerul, urla împreună cu tunetul. Era pierdut

undeva în mijlocul splendorii care ne înconjura. Era într-un loc liniştit, fericit, intim.

— Cineva acolo sus are grijă de noi, zise Kris. Erik, faptul că am făcut călătoria asta, a fost cea mai bună decizie pe care am luat-o vreodată.

— Ştii că voi sunteți singurii cu care aş fi făcut chestia asta.

Soarele avea să apună într-o jumătate de oră, cu toate acestea, am aşteptat răbdători; voiam să vedem lava noaptea, înainte să coborâm. Între timp, dedesubtul nostru puteam vedea întregul oraş Goma şi peisajul spectaculos al lacului Kivu. Soarele care asfințea oferea o asemenea priveliște, încât lacul nu putea decât să țină oglinda pentru a împărtăşi splendoarea cu restul lumii.

Doamne, Îți mulțumesc!

Vântul înlătură fumul din crater, dezvăluind inima roşie şi încinsă a vulcanului. De la marginea craterului, căderea era liberă, cu excepția câtorva straturi unde tocmai se ridicase lava. Aveam vedere directă în lava topită care se agita şi exploda la 50 de metri în aer. Era ca şi cum am fi stat la ferestruica celui mai înalt rai, privind în jos la focurile iadului. Eram de-a dreptul fermecați, ne holbam înăuntrul craterului, nefiind în stare să ne mişcăm de-acolo. Pe măsură ce se lăsa întunericul, interiorul craterului era iluminat în roşu intens, iar norul care creştea semăna cu un asfințit perpetuu.

Ăsta a fost unul dintre cele mai minunate momente la care am fost martor, şi îl împărțeam cu singurul meu frate şi cu cel mai bun prieten pe care-l poate avea cineva vreodată. Asta a fost viața pe care mi-a fost dat s-o trăiesc. Eram exact acolo unde trebuia să fiu, niciodată în viața mea nu mai fusesem atât de sigur de ceva.

Soarele se dusese deja demult la culcare când am început noi să coborâm. Cerul din spatele nostru era castaniu. Pe drum ne-am oprit o singură dată, ca să stăm smeriți pe râul de lavă răcită şi să privim fermecați nenumăratele stele. Era întuneric, era linişte, nimic nu mişca. O oră întreagă, am stat şi noi nemişcați.

Într-un final, Kris şopti:

— Sunteți gata?

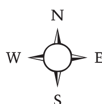
Eu şi Alex ne-am potrivit ranițele şi am continuat să coborâm fără un cuvânt. Eram aproape de poale, când ghidul nostru auzi voci şi ne făcu semn să stingem luminile şi să stăm pitiți. Degetul lui mângâia trăgaciul puştii în timp ce scruta întunericul dinaintea noastră. Vocile strigară ceva într-o limbă pe care nu am înțeles-o; soldatul se linişti. Două minute mai târziu, am dat peste câțiva dintre tovarăşii lui pe potecă.

Am coborât într-un timp record. Bărbații de la bază părură surprinşi că eram încă atât de neobosiți după excursia făcută pe munte. Elli era şi el acolo şi ne aştepta. Abia aşteptam să mâncăm şi să dormim puțin, dar pentru luxul ăsta mai trebuia să trecem cu bine prin câteva puncte de control militare.

A doua zi, ne-am făcut bagajele, i-am mulțumit şi ne-am luat rămas bun de la gazda noastră şi am trecut neînfricați granița, păşind în Rwanda. La granițe nu era niciodată lejer, dar vama asta a fost cu adevărat groaznică. După câteva ore de linguşiri şi câteva mite nesemnificative, patrula de la granița congoleză ne-a lăsat în sfârşit să intrăm în teritoriul stabil al Rwandei. De capitala țării, Kigali, ne despărțea doar o călătorie scurtă pe nişte drumuri asfaltate. Acolo ne aştepta un alt activist World Relief – sau cel puțin aşa speram noi.

Doi frați care încearcă în zadar să adune în ei frumusețea locului. Poate viața să fie mai frumoasă de atât?

Speranță pentru mâine
Rwanda

Cu doar 11 ani în urmă, oamenii mărşăluiseră exact pe drumul acesta şi pe toate celelalte din Rwanda, cu cuțite, măcelărindu-i pe toți cei din tribul Tutsi – bărbați, femei şi copii. Nimeni nu a fost cruțat. În cele trei luni cât a durat genocidul, au fost uciși peste opt sute de mii de suflete nevinovate.

Astăzi, drumurile şi străzile din Rwanda erau proaspăt asfaltate. Se construiau noi clădiri. Se contura o nouă viață, din care se năştea speranța.

Alex era primul. Kris era la 50 de metri în spatele meu. Asfaltul negru şi fin era o schimbare binevenită – era primul drum bun pe care călătoriserăm de când plecaserăm din Africa de Sud, primul drum asfaltat de când lăsaserăm în urmă Zambia.

O femeie care zâmbea, îmbrăcată în culori viu colorate – portocaliu, negru şi roşu – conducea o turmă de oi pe drum. Ne făcu cu mâna. Recoltele umpleau fiecare vale şi pe fiecare deal păşteau animale. După fiecare colț ne aştepta câte o privelişte care-ți tăia respirația. Munți cu vârfurile concave zăceau adormiți ca nişte dragoni preistorici, veghind tărâmurile. Solul negru şi fertil era îmbrăcat într-un peisaj de un verde smarald.

Motocicleta mea vâjâia. Vântul cânta. Aerul era curat. În Kigali am ajuns după vreo două ore de condus. Benzina ne era pe terminate. De cum ne-am oprit, 60 de localnici ne înconjurară la benzinărie, uitându-se la noi inofensiv. Aici ne mai descurcam cu engleza, dar limba principală vorbită printre rwandezi rămânea Swahili.

— *Mzungu, eh, mzungu,* doar asta ne-au spus.

L-am sunat pe omul nostru de legătură, P. J. Venea să se întâlnească cu noi.

Dan din Burundi îi povestise lui P. J. despre călătoria noastră pe motociclete şi despre faptul că ne aventuraserăm cu curaj prin RDC. De fapt, şi P. J. era motociclist şi era încântat să audă despre excursia noastră spre Nord, atât de departe; iar noi eram încântați să retrăim experiența.

După ce am făcut un duş fierbinte, am ieşit în oraş să luăm cina, iar P. J. a făcut cinste. Eram morți de foame. Ni s-au alăturat doi dintre prietenii săi rwandezi, care erau cam de vârsta noastră. Aveam o grămadă de întrebări pentru ei; şi ei la rândul lor, voiau să afle la fel de multe lucruri de la noi. Ne-am desfătat cu peşte şi umgali, o substanță albă similară cu tărâțele, care era materia primă în cea mai mare parte a Africii. După cină, Alex se puse să doarmă în spatele dubiței lui P. J. Cred că accidentul îl afectase mai mult decât îşi dădea el seama. Kris făcea eforturi să rămână treaz, în timp ce eu continuam să sporovăiesc.

Niciunul dintre rwandezi nu fusese acolo în timpul genocidului, dar amândoi îşi pierduseră familiile. Am avut deosebita onoare de a discuta cu ei despre viitorul Rwandei şi despre ceea ce credeau ei despre felul în care se ocupa guvernul de problemele actuale. Ei spuneau că tinerii erau pregătiți să meargă înainte; că justiția trebuia să fie şi era făcută în tribunalele locale; dar toată lumea se concentra pe ziua de mâine. Genocidul era ca o cicatrice pe chipul Rwandei, dar oamenii învățau din el şi erau hotărâți să nu mai lase să se întâmple aşa ceva din nou. Rwanda era pregătită să ierte şi să meargă mai departe.

Mie nu-mi venea să cred că oamenii aceştia erau capabili să trăiască în pace alături de cei care comiseseră asemenea grozăvii. Cu toate acestea, ei reuşeau să facă asta şi astfel, Rwanda privea încrezătoare spre viitor. Eram de-a dreptul uimit.

Am petrecut o singură noapte în Rwanda, după care am pornit în grabă spre Kenya, prin Uganda. Drumul era asfaltat şi am călătorit relativ liniştiți, cu o excepție majoră – atunci când un

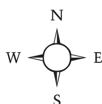
semi-camion l-a frecat pe Kris, catapultându-l pe deasupra mânerelor cu 80 de kilometri pe oră. Kris nu se alese decât cu o cască şi o geacă praf, numai că motocicleta lui necesita o atenție specială înainte de a porni din nou la drum.

După trei zile de drum dificil, timp petrecut pe marginea drumului cu sârme şi chei franceze, şi încă două frontiere internaționale, am ajuns în agitata metropolă Nairobi, primul oraş cu fast-food şi o sală de teatru după mai mult de opt mii de kilometri de drum pe motoare. Mike trebuia să se întâlnească cu noi în Nairobi în două zile.

Bun venit în Africa, Mike. Mike (stânga) şi Kris.

Care-i scorul?

Nairobi, Kenya

Civilizația era intimidantă. Oameni frumos îmbrăcați conduceau maşini curate şi drăguțe pe străzile aglomerate. Trecuse multă vreme de când nu mai văzuserăm clădiri înalte sau semafoare. Nu ne simțeam în largul nostru aici.

Serviciul lui Mike în cadrul forțelor aeriene se încheiase în urmă cu două zile. În seara următoare, Mike trebuia să aterizeze pe aeroportul din Nairobi. Gaşca noastră de frați avea să fie completă. Aveam să încheiem aventura împreună.

Pentru că nu reuşise să-şi cumpere o motocicletă de teren şi s-o expedieze în Africa, Mike se gândise că nu va putea să ni se alăture. Însă eu, Alex şi Kris nici nu voiam să auzim de aşa ceva. De parcă nu puteam şi noi să ne adaptăm.

— Stai liniştit, Mike, i-am spus noi. O să stai în spatele unuia dintre noi restul drumului de şase mii patru sute de kilometri până în Egipt. O să expediem înapoi în State toate lucrurile de care nu avem absolută nevoie ca să ne uşurăm încărcătura şi să te putem duce cu noi în spate. Şi-apoi, astea sunt oricum motoare de două persoane.

Nu eram dispuşi să renunțăm la tovărăşia prietenului nostru doar din cauza unei probleme minore de logistică cum era lipsa unui mijloc de transport. Că tot vorbeam de asta, trebuia să ne ocupăm de motocicletele noastre. Amortizoarele de şoc erau efectiv la pământ. Janta din față a lui Alex era îndoită la maxim. Trebuia să facem schimbul de ulei. Aveam nevoie de bujii noi. În principiu, piesele de schimb pe care le adusese Mike cu el şi uneltele pe care le sortasem eu în RDC

erau de ajuns. În două zile motocicletele noastre aveau să fie ca noi.

Persoana noastră de contact din Nairobi era o profesoară pe nume Carrie. Ne-am oprit la o benzinărie ca să o sun să-mi spună cum să ajungem la casa ei. Carrie locuia în campusul inundat de iarbă şi de copaci unde preda. Am fost bine primiți, la fel ca de celelalte gazde ale noastre. Ne aşteptau un duş fierbinte şi o podea cu covor. Ce înseamnă viața modernă! Cu toții aveam nevoie de o baie. La duş, apa îmi țâşni în față şi se prelinse pe trupul meu care era acum negru, transformându-se într-un lichid maro. După baie, tenul meu era cu două nuanțe mai deschis. Şi eu care credeam că eram bronzat! Ridurile din jurul ochilor şi scalpul mi s-au eliberat de praf şi pielea mea a putut să respire din nou. Eram gata pentru un pui de somn.

În prima zi nu am făcut decât să ne odihnim. Am stat la umbră, ne-am îndopat cu mâncare şi am lenevit lungiți pe podeaua moale.

Soarele asfințea. Alex adormise demult.

— Abia aştept să ajungă şi Mike, şopti Kris.

— O să fie super să descoperim împreună restul Africii.

În oraş era linişte.

— Mâine trebuie să mergem la ambasada sudaneză să ne luăm vizele.

— O să trecem şi pe la ambasada etiopiană şi pe la cea egipteană, să ne asigurăm că totul este în regulă, am adăugat eu.

— Păi ar cam trebui să fie totul OK.

La asta, am început amândoi să râdem.

— Hei, zise el după o pauză lungă, ai auzit-o pe Carrie spunând că este un teren de volei undeva la şcoală?

— Eu şi Alex împotriva ta şi a lui Mike?

— O să luați bătaie.

— Mai vedem noi.

*

— Îmi pare rău, ne spuse fără convingere funcționara sudaneză de la ambasadă, de dincolo de birou. Americanii nu pot să intre fără o invitație specială din partea guvernului sudanez.

— Adică vreți să-mi spuneți că în ultimele două luni şi jumătate în care am fost prin junglă, Sudanul şi-a schimbat complet politica de frontieră?

Funcționara mă privi indiferentă. Cred că nu a înțeles decât jumătate din ce i-am spus.

— Sunați la ambasada din Africa de Sud, i-am spus. Ei ne-au aprobat deja vizele. Noi trebuia doar să le ridicăm de aici.

— Nu putem să-i sunăm. Ambasadele noastre nu beneficiază de convorbiri de lungă distanță. Nu ştim când vor modifica din nou politica. Puteți aştepta dacă doriți. Modificarea a avut loc în urmă cu o lună. URMĂTORUL.

— Mă scuzați! am exclamat eu, nefiind dispus să renunț atât de uşor. Trebuie să putem intra cumva în Sudan.

— Nu, nici vorbă. URMĂTORUL LA RÂND.

În acea dimineață, Alex şi Kris se duseseră la ambasadele Ethiopiei şi Egiptului. Eu mersesem singur la ambasada Sudanului. Lui Alex şi Kris nu avea să le placă faptul că trebuia să ne schimbăm planurile. Am mâncat ceva pe fugă şi am intrat pe internet. Una dintre cunoştințele mele trebuia să ştie cum să facem să intrăm în Sudan. O oră mai târziu, m-am întâlnit cu băieții acasă la Carrie.

— Cum a fost la Egipt şi Ethiopia?

— Bine. Am putea să ne cumpărăm vizele de aici, dar ne-au spus că e mai ieftin să le cumpărăm în vamă. Putem pleca. La ambasada Sudanului cum ți-a mers?

— Se pare că în urmă cu o lună, în timp ce noi eram undeva prin junglă, s-au făcut modificări la politica de frontieră. Vizele noastre nu au fost trimise la ambasada asta şi ambasadele din afara Statelor nu mai aprobă vize pentru americani.

— Ha, nu mai spune. Şi atunci ce facem?

— Păi încă nu am renunțat, dar situația nu e roz. În cel mai rău caz, putem conduce până în nordul Ethiopiei şi de acolo să luăm o barcă sau un avion până în Egipt.

— Probabil că la asta se va ajunge.

— Când aterizează Mike?

— În vreo două ore. Carrie a zis că ne împrumută maşina ei să mergem să-l luăm de la aeroport.

Următoarele două zile le-am petrecut certându-mă cu funcționarii de la ambasada Sudanului. În ambasada americană am stat cu orele. Am vorbit cu toți cei pe care îi ştiam, dar tot fără rezultat. Eram nevoiți să ocolim țara asta şi să zburăm deasupra întinderii de o mie şase sute de kilometri de nisip fierbinte care era Sudanul.

Mike sosi la timp, cu un bagaj plin de piese de schimb şi câteva rânduri de haine. I-am povestit şi lui care era noul plan, însă lui nu-i păsa, era doar foarte entuziasmat să trăiască aventura asta împreună cu noi, iar noi eram încântați să-l avem în sfârşit alături de noi.

Ne-am ocupat de motociclete, am schimbat piesele uzate, am strâns şuruburile şi am schimbat uleiul. Fiecare crăpătură şi fisură era plină de praf. Bietele noastre motociclete erau extenuate. Cred că săreau în sus de bucurie că nu trebuia să străbatem Sudanul.

O săptămână mai târziu, echipa noastră era gata, motocicletele noastre erau în cea mai bună stare posibilă, iar drumul ne chema. Era seară; a doua zi dimineață aveam să pornim – patru băieți, trei motociclete şi foarte puține alte lucruri. Dar eram hotărâți să jucăm un meci de volei înainte.

Terenul de volei era într-o sală de sport imensă. Eram doar noi acolo. Când eram în liceu, Mike avea un teren de volei cu nisip în curtea din spatele casei lui. Eu, el şi Kris obişnuiam să jucăm tot timpul. Alex era un copil atletic, dar era mai scund decât noi şi cel mai probabil, ar fi preferat fotbalul în locul voleiului.

Meciul începu. Mike îi servi lui Alex. Alex încercă să o salte pe deasupra fileului, dar mingea ieşi în aut.

O singură servire şi niciun punct pentru noi.

Mike mi-o servi mie. Eu i-am trimis-o în lateral lui Alex. Alex sări, încercând să mi-o trimită într-un unghi ascuțit, dar mingea era prea aproape de plasă. Kris îi dădu replica.

Doi la zero.

— Îmi pare rău, Erik.

— Nu-i nimic, frățioare.

Mingea veni şuierând deasupra plasei. Alex reuşi s-o atingă şi mingea urcă destul de sus pentru ca eu să pot s-o lovesc de dedesubt.

— Uite un set, Alex!

Am trimis mingea în partea lui Alex, chiar pe lângă fileu. Alex fugi, sări şi trimise mingea… direct în fileu. Kris şi Mike bătură palma. Alex devenea din ce în ce mai frustrat.

— Erik, trimite-mi-o peste nivelul fileului.

Trei la zero.

Mike servi puternic, dar mingea căzu scurt în fileu. Acum era rândul nostru. Eu am servit primul.

Mingea se duse peste fileu, Kris i-o pasă lui Mike şi se pregăti s-o lovească de dedesubt. Alex fugi lângă fileu ca s-o blocheze, dar în zadar. Eu am reuşit s-o țin în aer, Alex o atinse şi mingea era din nou deasupra fileului.

— Mă duc eu la fileu, Alex. Tu fii pregătit să-mi pasezi dacă trece de mine.

Însă băieții mi-o pasară mie, precauți față de Alex. Era rândul lui Kris să servească, la scorul de patru la zero.

Câteva minute mai târziu, la şapte la zero, Alex strigă:

— Time out!

— Erik, tu poți să marchezi. De ce mi-o tot pasezi mie?

— Alex, mai ai un pic şi reuşeşti. Dacă nu ai putea să faci chestia asta, nu ți-aş mai pasa, dar ştiu că poți. Poți să loveşti mingea aia cu putere. O să ți-o servesc chiar aici. Când sari s-o loveşti, nu închide pumnul. Deschide palma şi arcuieşte-ți încheietura. O să reuşeşti.

— Bine, încercăm din nou, dar dacă poți obține un punct, fă-o. Nu vreau să ajungem să fim conduşi cu 15 la zero.

— Hei, sunteți gata? strigă Mike.

— Da, loveşte, îi răspunse Alex.

Mingea pluti deasupra fileului direct spre Alex. Acum era momentul. Alex mi-o pasă şi fu atent la locul despre care tocmai vorbiserăm.

— Vine, Alex!

Am lovit mingea, Alex fugi, sări şi lovi. Kris era lângă fileu, dar nu reuşi s-o atingă. Mingea fu prea rapidă şi pentru Mike. Toți ochii erau pe minge, care căzu pe linia de delimitare a colțului din spate.

Alex strigă triumfător:

— ASTA ESTE! Chipul i se lumină.

Acum era rândul lui să servească. Era zero la şapte.

Alex o servi din umăr peste fileu. Mike şi Kris o trimiseră înapoi lejer. Alex mi-o pasă mie.

— Pasează-mi-o, Erik!

— Uite-aici!

Alex fugi deja în față, gata să sară, chiar înainte ca eu să ating mingea. Am lovit-o. Mingea pluti până la locul stabilit.

BUM.

Aşa băiete, aşa Alex.

Unu la şapte.

Doi la şapte.

Trei la şapte.

— Aşa se face, Alex.

Patru la şapte.

Acum jucam cu adevărat.

Până la urmă, Mike şi Kris au câştigat meciul ăla şi pe celelalte două care au urmat, dar nu mai conta. Alex a retrăit fiecare pasă tot drumul spre casă şi chiar şi în timp ce noi ceilalți încercam să adormim. El era scorerul echipei noastre şi îşi dezvoltase o lovitură extraordinară. Când punea mâna pe minge, nimeni nu-l mai putea opri.

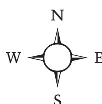
Am adormit cu un zâmbet pe chip. Nu puteam fi mai fericit de-atât.

Îți mulțumesc!

Mike (stânga) şi Alex făcând o pauză chiar în afara teritoriului banditilor.

Divide et impera

Nordul Kenyei

Am fost bucuroşi să lăsăm Nairobi în urmă. Era un oraş frumos, dar eram deja de o săptămână acolo, şi era timpul să ne continuăm drumul. Spre nord, către Ethiopia. Deşi era însorit pentru moment, la distanță se puteau vedea furtuni cu tunete şi fulgere învârtindu-se deasupra savanei în petice mici care lăsau să cadă straturi de apă. Am reuşit să ne ferim de unele dintre ele, dar până la urmă ne-am udat şi noi. Restul călătoriei a fost friguros. La destinație, în Isiolo, nu am ajuns decât mult după căderea nopții.

Asfaltul se termina în Isiolo şi eram din nou pe drumuri cu pietre şi pământ. Un singur drum ducea prin nordul Kenyei, aşa că nu era o problemă să ne orientăm; problema era să supraviețuim pe drumul ăla. Kenyenii ne descriseseră Ethiopia în culori închise: „Un loc urât şi uscat, plin de corupție – de ce ați vrea să mergeți acolo?"

Drumul dintre Isiolo şi Ethiopia era foarte periculos din mai multe motive. În primul rând, ducea prin porțiuni de sute de kilometri de căldură uscată, fără apă, umbră, refugiu sau orice fel de alinare. Singurul drum care ducea spre Ethiopia şi pe care ieşeai din Ethiopia era cărarea veche de pământ, brăzdată de făgaşe, bolovănoasă. În al doilea rând, dacă rămâneai pe drumul ăla, era foarte puțin probabil să te ajute cineva; rareori treceau vehicule pe acolo pentru că întinderile vaste şi nepatrulate din nordul Kenyei erau sub ocupația bandiților şi milițiilor, iar atacurile asupra călătorilor erau un lucru obişnuit. Cei care trebuiau să călătorească la nord de Isiolo mergeau în convoaie şi erau adesea escortați de militari.

Am pornit la 8 dimineața şi am realizat imediat că aveam o problemă. Mike călătorea în spatele lui Kris pe motocicletă. Pe drumul asfaltat mai era cum era, dar pe drumul accidentat, era o tortură. Fiecare hop, fiecare piatră, fiecare şanț peste care treceam trimitea un val de şocuri direct în spatele pasagerului. Înmulțiți asta cu sute, la fiecare câteva secunde. Era aproape de nesuportat.

Mike îndură 30 de kilometri din abuzul ăsta până ce spuse stop. Mai aveam de parcurs cinci sute de kilometri înainte să ajungem la următoarea porțiune de drum asfaltat – şi ştiam că drumul care ne aştepta era şi mai rău decât cel de până atunci, incluzând aici 160 de kilometri de deşert gol – aşa că nu ne vedeam prea bine. M-am oferit să schimb locul cu Mike, să-l las să-mi conducă motocicleta şi să împărțim încărcătura un pic. După nici 15 kilometri, eram terminat. Aşa nu mai mergea.

În susul drumului, am observat un nor de praf plutind deasupra, aparent era un convoi care nu se oprise în Isiolo. Nu ne-a luat mult timp să-l ajungem din urmă. Erau patru camioane de tonaj greu care călătoreau din Nairobi spre cel mai nordic oraş din Kenya, Moyale, cu remorcile încărcate şi prelatele de cauciuc întinse până la comanda stop. Mai mulți bărbați erau cocoțați pe una dintre prelate şi se uitau la noi cum treceam.

I-am strigat lui Kris:

— Trage în fața ultimului camion.

I-am făcut semn şoferului că voiam să urcăm sus şi să călătorim cu ei. Şoferul încuviință din cap şi după câteva clipe sărisem de pe motocicleta lui Kris care mergea în gol, şi am urcat pe scara camionului în remorcă. Unul dintre cei patru călători purta ochelari de soare argintii Adidas, un batic negru, un lanț masiv de argint, blugi, şi o cămaşă din flanel verde cu galben. Mă salută şi îşi aprinse mândru o țigară cu o cutie de chibrituri veche. Ceilalți trei doar s-au uitat la mine.

Un spațiu mic, restrâns, în fața remorcii părea a fi locul rezervat pasagerilor. Capătul era plin de saci de cartofi, însă pe ei stăteau patru bărbați Massi, gătiți cu coliere din mărgele, brățări

şi inele ornamentale purtate în jurul gleznei, cu lobii urechilor întinşi după cum le era obiceiul. Erau slabi, dar cu toate acestea arătau puternici; fiecare avea un baston cu el şi nimic mai mult. Abia dacă au observat că eram acolo şi şi-au continuat discuţia adresându-şi nişte sunete de neînţeles.

Faptul că mergeam în convoi părea perfect: eram protejaţi de camioanele uriaşe în cazul în care cei din tribul Bantu începeau să tragă la întâmplare. În mod ideal, Alex, Mike şi Kris aveau să străbată cele câteva sute de kilometri până la următoarea oprire, alături de camioane. Dar asta nu era o opţiune. Era ca vechea poveste cu broasca ţestoasă şi iepurele: motocicletele erau rapide – puteau să meargă de trei ori mai repede decât un convoi de camioane – dar nu puteau menţine ritmul ăsta mai mult de două ore încontinuu. Trebuia să ne oprim şi să ne odihnim. Pe de altă parte, camioanele avansau încet – un kilometru după altul şi tot aşa – fără să se oprească până ce nu ajungeau la destinaţie. Dacă echipajul meu s-ar fi ţinut non-stop după convoi, băieţii ar fi fost prea obosiţi după prima sută de kilometri ca să termine călătoria pe ziua aceea. Trebuiau să meargă înainte.

Camionul porni din nou. I-am făcut semn lui Kris că totul era în regulă, cu degetul mare în aer. El îmi întoarse gestul şi strigă:

— Ne vedem la următoarea oprire. Oriunde ar fi fost asta.

Alex şi Mike se opriseră la câteva sute de metri în susul drumului şi îl aşteptau pe Kris să-i ajungă din urmă. Fiecare dintre ei făcu semnul de OK şi porniră în trombă.

Acum eram pe cont propriu.

Călătoria în vârful camionului era fierbinte şi neconfortabilă, dar măcar aveam ocazia să mă uit în jur – de pe motocicletă, pe teren accidentat, nu prea aveam când să fac lucrul ăsta. Turme mari de cămile, sute de cămile, hoinăreau printre tufe. Am trecut prin câteva sate ale altor triburi, veri cu Massi. Toţi bărbaţii purtau mărgele. Aveau fire lungi de aţă împletite în părul care le ajungea până la jumătatea spatelui, şi erau acoperiţi cu pulbere roşie dintr-un anume tip de sol care se găsea în tufişuri. Fiecare avea

cu el o sabie mică şi o suliță ca să se apere de leii şi de maimuțele care trăiau în regiunea aceea. Femeile care se îngrijeau de vite erau goale, cu excepția unui material de un roşu intens înfăşurat în jurul taliei şi a unor şiraguri colorate de mărgele în jurul gâtului.

Terenul din jur se schimbase total, din solul minunat acoperit cu iarbă, la savană şi apoi la tufe arse de soare cu munți aspri care ieşeau din pământ. Totul era maroniu, deşi, din când în când, o tufă cu flori de culoarea purpurei îşi mai făcea apariția în peisajul monoton, sau o pată de roşu apărea la distanță – un bărbat din trib înarmat cu sulița lui, care observa convoiul.

Ocazional, convoiul se mai oprea să repare o pană de cauciuc şi de câte ori se întâmpla asta, şoferul şi ai lui îmi cereau bani.

— Nu am nimic. M-ați văzut când am urcat. Când vom ajunge la destinație, vă plătesc tot.

Am găsit un loc în vârful camionului şi am încercat să mă fac comod. Fiecare groapă din pământ făcea ca vârful camionului să se lovească dintr-o parte în alta. De dormit nici nu putea fi vorba; la primul hop m-aş fi trezit pe marginea drumului – şi hopuri erau o grămadă. M-am lăsat pe spate şi m-am uitat la cerul albastru.

Soarele urcase doar la câțiva centimetri deasupra orizontului, dar deja îi puteai simți căldura. Avea să fie o zi fierbinte.

În toată aventura asta, în mijlocul nesiguranței, momentele lungi de linişte mă alinau. Nu puteam să fac altceva decât să exist. Mă însoțeau doar gândurile şi rugăciunile mele.

Nu aveam nevoie de nicio destindere.

Nu-mi doream nimic.

Stăteam şi existam.

Eram liber.

*

Pământul era mai arid cu fiecare oră care trecea. În primele şase ore ale călătoriei nimeni nu-mi adresă niciun cuvânt, şi nici eu nu am spus nimic. Mă mulțumeam să observ, să mă gândesc,

să-mi pun întrebări, să admir. Nesfârşitele clipe de linişte nu mă mai deranjau şi, ca să fiu sincer, nu voiam să dezvălui nimic din ceea ce nu era necesar să dezvălui unor oameni pe care nu-i cunoşteam. Ei habar nu aveau cine eram eu sau ce făceam eu acolo. Faptul că eram un necunoscut mă făcea să mă simt oarecum în siguranță.

Mulți dintre bărbații din convoi mestecau *qat*, un drog care le dă consumatorilor săi o senzație euforică care durează mare parte din zi, dar care îi lasă pe urmă extrem de depresivi şi iritabili până la următoarea doză. Acum dansau cu toții în vârful camioanelor, dar era o chestiune de timp până cădeau în cealaltă extremă.

Unul dintre tovarăşii mei din remorcă fusese cu ochii pe mine încă de când urcasem. La început nici nu l-am observat. Era tăcut şi rezervat, deloc amenințător. Cu timpul, el veni din ce în ce mai aproape – acum stătea chiar lângă mine – dar tot nu l-am băgat în seamă.

— Eu sunt Josephates. Am fost în vizită la mama în Nairobi şi acum mă întorc acasă.

În cultura occidentală, oamenii au adesea obiceiul de a-şi povesti viața din prima. Pentru ei nu e deloc neobişnuit să dezvălui o grămadă de informații personale despre familie sau despre serviciu într-o conversație lejeră cu o persoană pe care tocmai ai cunoscut-o. Dar în Africa, informația înseamnă putere şi aceasta este adesea protejată. Tipul ăsta nu vorbea cu mine doar ca să-i mai treacă timpul, el îmi lansa invitația de a-i deveni prieten.

— Bună, eu sunt Erik. Eu şi prietenii mei suntem în drum spre Ethiopia.

— Ethiopia? Dar de ce vreți să mergeți acolo?

Am râs.

Din momentul acela am fost de neoprit.

În timp ce ne hurducam pe drumul spre Ethiopia care părea că nu se mai sfârşeşte, Josephates mi-a povestit despre diferitele triburi care trăiau în regiunea aceea. Mi-a spus despre primii

misionari albi care au venit în urmă cu jumătate de secol şi le-au adus oamenilor Evanghelia. Acum aproape toată lumea îmbrăţişa un amestec vag de creştinism şi spiritualism local. Am vorbit despre pericolele din regiunea aceea aridă şi pustie şi despre nevoile oamenilor care trăiau acolo. Am stat unul lângă altul în vârful camionului şi am privit cerul. Trecuseră nouă ore de când mă alăturasem caravanei motorizate. Soarele era acum o imensă minge roşie la câţiva centimetri de linia orizontului, luminându-ne pânza mişcătoare cu fiecare nuanţă de portocaliu şi roşu pe care ne-o puteam imagina. Îi induraserăm arşiţa necruţătoare toată ziua; meritam acel asfinţit.

Hopuri, hurducături… Lumina pălea, stelele strălucitoare îşi regăseau locul pe cer. Nu era nicio grabă. Cu privirea la cer, i-am povestit lui Josephates despre măreţul vânător Orion, despre cei doi câini ai săi şi de bătălia perpetuă dintre Orion şi Scorpio care se relua în fiecare noapte. Într-un final, Josephates arătă cu degetul către o pată de lumină în depărtare. Ne apropiam de Marsabit, următoarea şi singura oprire înainte să ajungem la deşertul care desparte Ethiopia de Kenya. Amândoi am privit cu nerăbdare cum creşteau luminile pe măsură ce ne apropiam.

Când camionul se opri în sfârşit, trăgându-şi sufletul înainte să-şi termine călătoria, şoferul îşi ceru banii imediat. Restul oamenilor începeau să se dea jos din camion şi erau mult mai puţin prietenoşi decât fuseseră mai devreme în ziua aceea. Eram atât de obosit şi de flămând, încât nu mă puteam gândi decât la un somn bun şi o masă bună. Am întrebat când sosea următorul convoi.

— Mâine seară, cred, îmi răspunse cineva.

Dacă nu voiam să fim iar doi pe o motocicletă pentru restul drumului, trebuia să urc înapoi în caravană chiar atunci. Trebuia să-i găsesc pe băieţi.

— A văzut cineva trei albi? am strigat către câţiva care stăteau pe drum.

— Sunt în hotelul ăla. Omul arătă direcţia.

Am traversat strada fugind şi am intrat în hotel. Băieții erau acolo, absolut extenuați, rătăcind prin zona cafenelei. Fusese o zi lungă şi grea. Erau morți de oboseală.

— Băieți, ne mai aşteaptă 250 de kilometri de deşert şi s-ar putea să nu mai treacă niciun convoi până mâine seară.

Mike era un tip direct. Dacă ar fi fost tipul de om care se plânge, mi-ar fi spus cât de dificilă fusese ziua aceea şi ce groază îi era de călătoria de mâine. Dar nu a făcut-o. Nici nu trebuia. Doar m-a privit, şi i-am văzut brațele pline de vânătăi proaspete. Pielea de pe coate îi era julită.

— Nu cred că vom putea călători doi pe o motocicletă, am continuat eu. Trebuie să mă întorc la convoiul ăsta. Pleacă în câteva minute.

— Cum a fost drumul? mă întrebă Mike.

— Cald şi dureros.

— Sună bine.

Kris şi Mike luară toate bagajele şi începură să le încarce în camion. Kris îl plăti pe şofer.

Alex era tăcut. Evident, nu agrea ideea. Era destul de rău că trebuia să ne despărțim pentru o zi în asemenea circumstanțe nesigure, dar trebuia s-o facem. Eu urma să iau tot echipamentul şi bagajele în camion cu mine şi în felul acesta ei aveau fiecare o motocicletă la dispoziție, fără altă încărcătură decât propria greutate, ceva unelte şi apă. Motocicletele vor fi mai rapide şi mai uşor de manevrat a doua zi pe porțiunea de drum renumită pentru tâlharii din tribul Bantu. În mod sigur, băieții vor reuşi să accelereze şi să meargă mai repede decât orice necaz care le-ar putea apărea în cale.

Alex veni lângă mine în timp ce îmbucam rapid ceva. Kris şi Mike încărcau camionul.

Josephates veni să-mi spună că se pleacă.

Am luat o ultimă îmbucătură.

Kris fu următorul; avea respirația tăiată.

— Eşti gata, E? Camioanele sunt pe cale să pornească!

L-am tras deoparte pentru o clipă.

— Kris, ai grijă de frățiorul meu. Să ajungă cu bine la Moyale.

— Cu prețul vieții mele, spuse el, cu toată sinceritatea. Acum du-te.

Am început să fug către şirul de camioane; primul plecase deja. Alex era lângă mine.

— Să aveți grijă şi SĂ AJUNGEȚI CU BINE ÎN MOYALE!

— Nu-ți face griji pentru noi; ne vedem mâine.

— Păzeşte-ți spatele, Erik, mă sfătui Mike.

Uram faptul că trebuia să ne despărțim din nou, dar nu aveam altă variantă. Nu aveam telefoane, e-mail, iar walkie-talkie-urile funcționau doar pe distanțe mici, nu pentru sute de kilometri de deşert gol. Singurul lucru care era cert, era că trebuia să ne întâlnim în Moyale. În caz că, dintr-un motiv sau altul, băieții nu apăreau, trebuia să-i aştept câteva zile şi apoi să-i caut. Drumul care ne aştepta era cel mai rău – o cărare cu grămezi de pietre una peste alta la fiecare câteva sute de metri, puse acolo ca să nu se piardă nimeni în pustietatea aceea.

L-am îmbrățişat pe Alex pentru ultima dată.

— Să ai grijă, i-am zis. Să faci tot posibilul să ajungi în Moyale.

Fără să rostească un cuvânt, Alex îmi spuse acelaşi lucru. Mai multe personaje dubioase, toate drogate cu qat, stăteau în vârful camionului. Alex se uită peste umărul meu şi îi văzu pe tipi. Am văzut că era îngrijorat, dar asta nu era prima oară când călătoream pe drumuri periculoase, negociind situații tensionate.

M-am întors şi am început să fug spre camion, care pornise deja.

— Ai cuțitul la tine? îmi strigă Alex.

Am dat din cap că da, m-am prins de marginea camionului şi am urcat. Josephates îmi ținuse un loc lângă el.

Camioanele rulară toată noaptea. În primele două ore, eu şi Josephates am stat sus şi ne-am uitat la animalele care ieşeau doar noaptea. Am zărit ceva ce semăna cu o căprioară, doar că nu era mai mare decât o pisică de casă. Josephates îmi mai arătă un animal la fel.

— Se numeşte dik-dik, îmi spuse el.

Nu trecu mult şi nu am mai văzut niciun animal. Tufele uscate începură şi ele să dispară treptat, lăsându-ne într-un ocean de pietre şi nisip. Am privit în sus şi le-am urat stelelor noapte bună, mulțumindu-le pentru companie. Câțiva bărbați care îşi mestecau prețioasele frunze de qat erau cocoțați în partea din față a remorcii.

— O să dormiți noaptea asta?

— Asta nu ne lasă să dormim. Bărbații ridicară o creangă plină de frunze, oferindu-mi şi mie.

Am refuzat şi m-am întors înapoi în spațiul alocat pasagerilor, care era acum gol, şi m-am lăsat pe un sac de cartofi. Camionul îşi continua drumul plin de hurducături. Convoaiele puteau să călătorească mult mai repede noaptea pentru că pneurile erau reci şi nu exista pericolul să explodeze când treceau peste pietre. Era bine că mergeam mai repede, dar tot praful ridicat de caravana noastră părea să-şi găsească locul în remorcă. Era aproape sufocant, dar trebuia să dorm şi ăsta era singurul loc din camion unde nu trebuia să fiu atent mereu. Mi-am pus tricoul pe față şi am încercat în zadar să mă odihnesc.

În acea noapte, camionul opri de vreo două ori, cred că mai mult din cauză că şoferii aveau nevoie de o pauză. Am auzit cum toată lumea se dădu jos şi rătăci prin convoi. Unii s-au întins pur şi simplu pe jos şi au dormit; alții, în special ostilii mestecători de *qat*, le făceau probleme celorlalți. Încăierările dintre ei şi oricine avea ghinionul să fie prin preajmă păreau fără capăt. Nu am vrut să exagerez atrăgând atenția asupra mea, astfel că rar mi-am părăsit locul din remorcă. Am stat treaz şi am aşteptat, numărând orele până la răsărit.

A trecut noaptea, a venit dimineața şi într-un final am ajuns la granița ilegală a oraşului Moyale – un loc în care autoritățile kenyene nu aveau niciun cuvânt de spus. Moyale era o piatră pe care se putea călca, capătul unui drum pe care nimeni nu voia să se aventureze, care ducea la o graniță pe care nimeni nu voia să o treacă.

Camioanele au oprit în mijlocul a ceea ce părea să fie singura intersecție din oraş. Nişte oameni veniră în fugă să descarce sau să ia ce puteau fără să-i vadă nimeni.

Acum nu mai arătam foarte diferit față de africanii din camioane. Fețele şi hainele noastre căpătaseră aceeaşi nuanță de maro, părul ni se încâlci din cauza prafului, fețele ni se murdăriră cu substanța fină. Josephates îmi strigă:

— Nu lăsa pe nimeni să pună mâna pe bagajele tale!

Am sărit jos din camion şi am fost imediat asaltat de oameni care se ofereau să mă ajute să-mi care lucrurile sau care îmi cereau o mică donație. Josephates îmi aruncă bagajele unul câte unul. Le-am aşezat unul peste altul chiar în fața mea, şi mi-am pus piciorul peste ele. Un băiat de vreo 16 ani apucă unul şi încercă să fugă cu el. L-am apucat de braț şi l-am smucit înapoi. Băiatul lăsă bagajul să cadă şi o rupse la fugă. Reacția mea îi ținu pe ceilalți „care voiau să mă ajute" la distanță, atât cât să reuşesc să pun toate trei bagajele pe pământ. Josephates a luat unul, eu pe celelalte două şi ne-am făcut loc prin mulțime până la o pensiune. O mulțime de oameni ne-a urmat.

— Vreau o cameră şi niciunul din oamenii ăştia nu sunt cu mine, i-am spus omului din spatele tejghelei care negocia rezervările pentru camere şi în acelaşi timp lua şi comenzile pentru modestul restaurant al hotelului.

Proprietarul strigă ceva mulțimii într-o limbă necunoscută mie şi apoi mă duse la camera mea de la etajul doi. Josephates veni cu mine.

Fereastra camerei – singura, de altfel, nu avea sticlă sau plasă, iar oblonul din lemn maro era stricat. Pereții erau zugrăviți într-un roz groaznic. I-am mulțumit lui Josephates pentru tot ajutorul lui; el mi-a spus cum să ajung la magazinul lui şi m-a rugat să vin să-mi iau rămas bun înainte să pornesc spre Kenya.

După ce mi-am încuiat bagajele în cameră, m-am dus la baia comunală. Locul puțea a fecale. Vasul mic de toaletă era înfundat, iar podeaua şi pereții erau acoperiți de urină. Din perete ieşea un

robinet mic din care picura apă rece. Măcar puteam să mă spăl. M-am spălat aşa cum am putut, şi mi-am spălat şi hainele. Afară era deja cald, dar nu mai conta. Stătusem în camionul ăla 24 de ore fără pauză. Eram curat, reîmprospătat, pe o saltea fixă, într-un loc destul de sigur. Acum nu trebuia decât să aştept. Dacă totul mergea bine pe drum, fratele meu şi prietenii mei ajungeau în câteva ore.

Te rog, ai grijă de ei.

Am ațipit.

*

Tocmai mă trezisem din ațipeală, când am auzit zgomotul inconfundabil. Băieții erau pe drum – Alex primul. Fusesem sigur că aveau să ajungă mai devreme.

M-am aplecat pe fereastră. Băieții parcară pe stradă, chiar jos.

— Fiți atenți, locul ăsta-i rudimentar, le-am strigat peste zgomotul motoarelor care mârâiau.

Bravo, băieți.

Băieții se treziseră devreme în acea dimineață, după cum mi-au povestit, hotărâți să străbată drumul ăsta cât mai repede. Cum nu aveau niciun bagaj cu ei, au reuşit să ruleze la o viteză destul de mare – ceea ce era bine, pentru că trebuiau să ajungă în Moyale înainte de căderea nopții. Deşi drumul a fost lung şi chinuitor, au rulat cu viteză prin deşert, prin teritoriul tribului Bantu, fără să dea atenție tâlharilor care prădau în mijlocul pustietății. Cum nu exista un drum anume, întregul deşert era drumul lor. După doar şase ore de condus şi fără incidente majore, au ajuns în Moyale.

Mike avea fața pudrată cu praf.

— Nu voiam să te simți prea singur, relaxându-te aici de unul singur. Mike începu să râdă, dar se opri. Îl durea dacă râdea prea tare. Probabil că mai încasase câteva căzături.

— E un pic greu până te obişnuieşti cu motocicletele, nu?

— Hai să zicem că acum sunt pregătit pentru asfalt, zise Mike. Kris şi Alex râseră pe înfundate.

Doamne, cât îi iubesc pe băieții ăştia.

— Muhumid ar fi mândru, Alex, am zis eu.

Alex zâmbi uşor.

— Aşa e.

— Cine-i Muhumid? întrebă Mike.

— E un om care nu poate fi descris uşor în cuvinte, îi răspunse Alex.

— El e cel care ne-a învățat pe mine şi pe Alex să scuipăm foc pe gură.

— Ce?

— Îți povestesc la masă. Am comandat ceva de mâncare.

Înainte să mâncăm, am cărat în camera mea tot ceea ce nu putea fi legat de motociclete, trecând pe lângă aşa-zisul grup de „ajutoare” gata să ia tot ce era de valoare din mâinile noastre. În „restaurantul” pensiunii ne-am aşezat la o masă maro acoperită cu delicatese nemâncate, de la cel puțin o duzină de porții de mâncare, pe nişte scaune de lemn desperecheate. Omul din spatele tejghelei care mă cazase în urmă cu câteva ore, ne făcu semn că mâncarea era pe drum.

— Deci care-i faza cu scuipatul focului? întrebă Kris de cum se aşeză.

Alex începu să povestească:

— Într-o seară, în Maroc, eu şi Erik i-am luat cu maşina pe muncitori de pe şantier. Muhumid – supraveghetorul şantierului despre care v-am spus mai devreme – ne aştepta lângă excavator împreună cu un excavatorist trimis de guvern, după ce petrecuseră întreaga zi debarasând casele prăbuşite şi pregătind un nou şantier. Eu şi Erik am urcat pe cărarea îngustă care ducea la şantier şi am descărcat nişte butoaie de 30 de litri de motorină. Întotdeauna făceam plinul excavatorului seara, ca să fie pregătit pe a doua zi dimineață. În timp ce alimentam excavatorul cu carburant, Muhumid luă întâmplător capătul furtunului şi şi-l introduse în gură, în timp ce prin celălalt capăt se scurgea lichidul în excavator. Şi eu şi Erik am rămas cu gura căscată şi i-am strigat să se oprească, dar el ne-a zâmbit şi ne-a făcut semn să privim.

De acolo am continuat eu:

— Era ca şi cum ar fi băut motorina. Eram sigur că urma să ajungem la spital. Când bruta asta şi-a potolit setea de carburant, s-a ridicat în picioare, a scos o brichetă şi a dat drumul la o minge de foc spre cer. Toți cei din jur păreau încântați. Cred că se aşteptau la asta. A fost nemaipomenit.

— A fost cel mai grozav lucru pe care l-am văzut vreodată! exclamă Alex. Aşa că bineînțeles că l-am rugat să mai facă o dată figura.

— Muhumid n-a înțeles cuvintele, dar era clar că toți cei de acolo voiau un bis la spectacol. Aşa că şi-a umplut gura din nou şi a dezlănțuit o altă explozie de flăcări. În clipa aia, Alex s-a aplecat spre mine şi mi-a spus: „Trebuie neapărat să ne arate cum face asta."

După ce am umplut rezervorul excavatorului, ne-am dus acasă, pregătiți să aflăm secretul lui Muhumid. Muhumid a adus o cană mică, plină cu motorină, pe acoperişul nostru plat. Era întuneric, cu toții ne-am dat tricourile jos, şi în mijlocul nostru era o torță aprinsă, de parcă eram pe cale să fim supuşi la un ritual religios. Muhumid ne-a arătat încă o dată.

— Acoperişul s-a aprins şi am simțit căldura pe fețele noastre, adăugă Alex.

— Când a fost rândul meu, am zis eu, m-am apropiat cu emoții de torță, hotărât să învăț trucul ăsta nemaipomenit. Muhumid mi-a dat o cană şi torța. Îmi doream să mai fie ceva de explicat, orice care să mai întârzie momentul când aveam să-mi ard fața, dar era simplu: suflai motorina peste foc şi de-acolo încolo chimia îşi făcea treaba. Am tras aer adânc în piept, mi-am umplut gura cu carburantul ăla dezgustător şi l-am scuipat peste flacără.

— Şi BUM! Erik aprinde acoperişul cu o minge de foc uriaşă! Stăteam lângă Muhumid, mai mândru de fratele meu ca niciodată, spuse Alex radiind.

— Am mai încercat o dată. BUM! Una şi mai mare! Începeam să mă prind cum funcționează. Am mai luat o gură de motorină.

BUM! Am scuipat şi am scuipat din nou, mi-am umplut gura cu apă şi am scuipat încă o dată. Gustul era groaznic. Motorina diesel, exact ca un whisky bun, este un gust pe care îl dobândeşti, am spus eu.

— Atunci m-am alăturat şi eu petrecerii, îşi aminti Alex. Aveam emoții dar eram hotărât. Am luat o gură şi...

— BUM! Alex a scuipat o minge uriaşă de foc din prima încercare! l-am întrerupt eu din nou. Bravo, frățioare, bravo, i-am spus în timp ce el dădea drumul la o altă minge de foc. Muhumid era foarte mândru. Ne-a spus că erau puțini cei care voiau să învețe arta asta. Nu ştiam dacă s-o luăm ca pe un compliment, dar spusele lui îmi confirmară ceea ce îmi trecuse prin cap de săptămâni întregi. Că eu, Alex şi Muhumid eram toți din acelaşi soi. Proveneam din lumi diferite, dar eram făcuți din acelaşi aluat.

— Cred că e genul nostru de om, zise Kris.

— Ți-ar fi plăcut de el, replică Alex. Avea obiceiul constant de a petrece săptămâni la rând rătăcind prin munți, departe de tot. Ştia care plante sunt comestibile, de unde să facă rost de apă şi cum să facă un foc. Mergea la drum doar cu un rucsăcel, o secure şi un cuțit imens. Şi îi plăcea să vâneze mistreți africani, bestiile alea nesuferite cu colți fatali care pot atinge 150 de kilograme şi lungimea de un metru şi jumătate. Majoritatea oamenilor îi ocolesc, dar Muhumid chiar pornea în căutarea lor. Punea capcane în pădure doar cu sârmulițe; uneori cineva îşi prindea piciorul în ele. Muhumid mergea la capcane din două în două zile, cu gândul la o cină gustoasă. Mistrețul era prins în capcană, dar putea încă să se apere. Muhumid trebuia să termine treaba cu un cuțit şi o secure.

— Numai dacă te uitai la el, îți puteai da seama că era unul dintre cei duri. Avea corpul presărat cu cicatrice, iar el le purta la fel de mândru cum îşi poartă un erou de război medaliile. Era un om zdravăn, nu neapărat înalt, dar solid, am zis eu.

Din spatele tejghelei ieşi un băiat cu patru farfurii mici cu fasole şi pâine şi ni le împinse pe masă, între noi. Toți am tras aer adânc în piept şi am luat ezitând tacâmurile murdare.

Am continuat să povestesc despre Muhumid.

— La început nu l-am cunoscut foarte bine. Când am ajuns eu acolo, la începutul lui iulie, el locuia deja în casă. Lucram împreună, dar nu vorbeam aproape deloc. Pur şi simplu am ştiut că era un tip harnic.

— Şi cum aţi comunicat, având în vedere bariera lingvistică? se miră Mike. Cum aţi reuşit să faceţi ceva, darămite să deveniţi nişte prieteni atât de buni?

— Simplu. Să-ţi faci prieteni implică mult mai mult decât capacitatea de a înţelege cuvintele pe care le rostesc ei, replică Alex.

Am început să explic:

— În casa din Al Hoceima nu aveam televizor. Acolo nu aveai unde să ieşi în oraş. Aveam un radio, dar muzica pe care o dădeau era îngrozitoare, şi numai jumătate dintre noi ar fi înţeles emisiunile pe care voiam să le ascultăm. După ce munceam din greu toată ziua, seara era momentul nostru de relaxare. Dar chiar nu aveam nicio ocupaţie şi ne era greu să vorbim chiar şi cu ceilalţi băieţi din casă. Adică, pe şantier, cunoştinţele mele de arabă erau de ajuns ca să pot să comunic nişte lucruri simple, dar să ajung să cunosc pe cineva – să ne împărtăşim speranţele şi visele, poveştile de viaţă şi iubirile – asta era mult mai dificil. De fapt, în fiecare seară, stăteam şi ne uitam unul la altul până ce adormeam de obosiţi ce eram.

Însă totul s-a schimbat în ziua în care Muhumid a găsit o tobă care se numea *derbuka* şi pe care cineva o lăsase sus, într-una dintre camere. N-aş fi zis, dar Muhumid era un toboşar minunat. Avea un simţ al ritmului nemaipomenit. Într-o seară, eu şi Alex ne jucam cu Musha, pisica pe care o găsiserăm pe stradă cu vreo două săptămâni în urmă, când Muhumid ne-a arătat entuziasmat ce găsise. La început, ne-am uitat cu toţii la el în timp ce el bătea toba, încercând să găsească un ritm. Suna dezordonat şi nenatural. Apoi, încetul cu încetul, am început să-l aud. Era diferit, nu ca ritmurile convenţionale de hip-hop, dar era acolo, ritmul îi venea. Se repeta mereu, şi nu era niciodată la fel.

Ceilalți marocani au început să se înveselească un pic şi să-şi legene capetele. M-am uitat la Alex şi am văzut că şi el simțea ritmul. Cu participarea tuturor puteam înțelege doar o treime din cuvintele rostite de Muhumid, însă acum Muhumid vorbea clar şi explicit, nu cu cuvinte, dar într-o limbă pe care o înțelegeam cu toții. Alex a luat găleata pe care stătea şi a aşteptat, cu capul mişcându-se după ritm. Muhumid se uita fix la el, îndemnându-l să se alăture conversației. Alex îşi lăsă mâna în jos cu o bufnitură neaşteptată. Sunetul nu se potrivea şi nici nu era foarte plăcut, dar nu conta, următorul a fost mai aproape de adevăr. Bufnitură… bufnitură… bufnitură… bufnitură. Nici nu ne-am dat seama când a intrat Alex pe ritm. Eu şi doi dintre marocani zâmbeam deja şi căutam chestii care puteau deveni instrumente. Eu am fost următorul care m-am alăturat cu o oală mare şi o lingură. Conversația se înteți, căci acum vorbeam toți trei şi ne împărtăşeam lucruri pe care până atunci nu putusem să ni le împărtăşim. Apoi ne-am trezit că ceilalți doi tipi băteau cu palma în masa rotundă din fața lor.

E adevărat ce se spune, muzica este o linie de comunicare directă între sufletul unei persoane şi sufletul alteia. Când inimile oamenilor cântă, ei nu mai trebuie să spună niciun cuvânt. Un anumit tip de muzică pur şi simplu rezonează cu noi. Chiar şi un simplu ritm poate exprima o grămadă de lucruri. Putem să nu cunoaştem detaliile poveştii interpreților, dar cu siguranță putem simți ce se întâmplă în interiorul lor.

— Aha, încuviință Mike. Vai, mâncarea asta-i groaznică.

Noi, ceilalți trei, am strâmbat din nas aprobativ.

— În acea noapte, am continuat eu, am reuşit să comunicăm. Nu mai exista nicio barieră lingvistică, nicio limită. Fiecare avea ritmul lui, toate erau diferite, dar împreună se potriveau de minune. Pentru prima oară, eram o echipă.

La început nu am realizat cât de importantă era noua noastră activitate. Dura ore întregi. Mergeam la culcare, pe paturile noastre de beton, mult mai târziu decât în mod obişnuit, dar a

doua zi dimineața, cu toții păream odihniți şi încântați de munca ce ne aştepta. Nu e vorba că cineva ar fi fost nepoliticos sau supărat înainte de ziua aceea, dar diferența era majoră. Simțeam că în sfârşit îi cunoşteam pe oamenii ăştia. Împărțisem totul – dormeam toți pe aceeaşi podea, mâncam din aceleaşi vase, ne îmbăiam sub acelaşi robinet – dar nu eram în armonie unii cu ceilalți, nu aveam aceeaşi stare de spirit. Acum toată lumea cânta acelaşi cântec. Nu ştiam mai multă arabă decât în seara anterioară, dar acum simțeam că transmit mult mai multe cu puțina arabă pe care o ştiam.

Eu şi Alex ne-am dus şi am mai cumpărat nişte tobe de mărimi diferite. Voiam să cântăm din nou. Marocanii ne țineau isonul şi la figurat. Cercul nostru de bătut toba devenise parte din rutina noastră din fiecare seară, exact ca dormitul. Indiferent cine era în jur, indiferent dacă vorbea riffi, araba, spaniola, engleza sau franceza, putea să ni se alăture dacă voia. Putea să facă parte din echipă pe toată durata şederii în casă.

— Cred că a fost ceva extraordinar, să poți să trăieşti şi să munceşti într-un mediu şi alături de nişte oameni cu totul diferiți, zise Kris.

— A fost nemaipomenit, fu de acord Alex.

*

După ce ne-am terminat prânzul, ne-am luat bagajele, ne-am oprit pe la magazinul lui Josephates şi apoi am pornit la drum. În partea kenyană a graniței nu am întâmpinat niciun obstacol. Deocamdată, toate bune.

Am ajuns în partea etiopiană, unde eu şi Mike am încercat să ne cumpărăm vize.

— Ne pare rău, nu eliberăm vize; trebuie să vă întoarceți în Nairobi.

Pauză. Eram gata să-i dau una tipului.

— *Am fost* la ambasada din Nairobi. Acolo ni s-a spus că le putem cumpăra de aici.

— Ne pare rău; nu erau bine informați. Nu vă putem lăsa să treceți fără viză.

Mike tremura de furie.

— Erik, eu trec granița asta orice-ar fi. În Nairobi nu mă întorc.

Am sunat la ambasada noastră din Addis Abeba, capitala Ethiopiei, de la un telefon public din apropiere şi am găsit pe cineva dispus să ne ajute. Funcționara a sunat la biroul principal de imigrări şi le-a spus povestea noastră.

Eram extrem de nervoşi. Gândul că trebuia să ne întoarcem în Nairobi era de nesuportat; nu cred că am fi reuşit să facem drumul ăla din nou.

Era ora 15:40. Vama se închidea peste 20 de minute, cu noi nevoiți să ne petrecem noaptea pe teritoriul nimănui, prinşi între două națiuni.

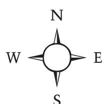
Exact atunci sună telefonul în biroul de imigrări. Era cineva de la biroul central din Addis Abeba, care-i autoriza să ne elibereze vize temporare.

Vai, Îți mulțumesc, Doamne. Eram în Ethiopia.

La naiba, eram în Ethiopia.

Să fie asta sfârşitul?

Ethiopia

Peisajele din Ethiopia erau de-o frumusețe unică. Munții înalți și singuratici erau despărțiți de câmpuri deschise. Nu erau păduri, doar câte un copac ici-colo și tufe semi-uscate. Deja urcaserăm destul de mult și aerul era rece și aspru. Câmpurile erau presărate cu mușuroaie de furnici înalte de aproape trei metri, ce semănau cu niște falusuri. Era ca și cum furnicile s-ar fi luat la întrecere. „Al meu e mai mare!" „Ba nu, al meu e mai mare!"

Vite, măgari și cămile rătăceau nesupravegheate prin regiune. Cel mai rău era cu cămilele. Animalele astea fără creier se plimbau până în mijlocul drumului, și când te apropiai de ele, intrau în panică. Puteai să-ți dai seama cât de disperate erau după chipurile lor. S-ar putea crede că un animal speriat fuge de lucrul sau de ființa care îl sperie – dar nu, cu cămilele astea nu era cazul. Cămilele astea erau deosebite; de cele mai multe ori, fugeau direct către tine.

Zburam pe drum cu aproximativ o sută de kilometri pe oră, încântați că aveam din nou asfalt, când am luat o curbă și am văzut o turmă imensă de cămile ce stăteau prostite în drum, dinaintea noastră. Alex era primul. A frânat, dar a știut că nu putea să oprească la timp. Cămilele au stat și s-au uitat la el cum se apropia, până ce a fost evident că ciocnirea era inevitabilă; apoi cămilele au început să se agite și să fugă fără țintă, în toate direcțiile. Alex a început să ocolească dosurile cămilelor înalte de doi metri, trecând periculos pe lângă ocazia de a avea cunoștințe directe despre normele dietetice ale cămilelor etiopiene. Faza era mult prea amuzantă ca să nu râzi, dar Alex a scăpat ca prin urechile acului.

În noaptea aceea, am dormit într-o pensiune cu bani foarte puţini. Fiecare dintre camerele noastre ne-a costat enorma sumă de zece *birr* etiopieni (1,20 dolari). A doua zi dimineaţă, când am făcut plinul la benzinărie, cel care ne-a umplut rezervoarele cu carburant a încercat să ne ia mult mai mult decât trebuia, mult mai mult decât erau motocicletele noastre în stare să ducă. După un schimb de cuvinte deloc prietenos, am plecat. Deja aveam o presimţire rea pentru ziua aceea.

După vreo 64 de kilometri, am ajuns la o curbă strânsă, care cobora dealul brusc, la dreapta. Chiar în lateralul drumului, pe partea stângă, era o margine pietroasă dar plană, largă de vreo zece metri, care dădea într-o vale plină de bolovani şi copaci uscaţi. Conduceam cu o viteză mai mare decât ar fi trebuit: cam 128 de kilometri pe oră, primul fiind Kris, care-l mai avea şi pe Mike în spate.

Curba a fost strânsă, dar Kris s-a descurcat. Era rândul lui Alex, care o văzu şi îşi dădu seama că nu avea să reuşească. Eu eram chiar în spatele lui. Alex nu a reuşit să ia curba. S-a întors, dar nu a fost destul. Alex se apropia din ce în ce mai mult de marginea şoselei.

— Alex, rezistă! Rezistă!

Pneurile lui călcară iarba şi Alex zbură peste primul bolovan, se prăbuşi rău, iar motocicleta începu să se rostogolească în timp ce el zăcea trântit la pământ.

Trebuia să ajung la el.

Nici nu am stat să mă gândesc. Într-o fracţiune de secundă mi-a venit rândul să iau curba şi tot aşa de repede a şi trecut. Nici măcar nu am atins frâna. Nu ştiu ce s-a întâmplat. Oare am mers pe drum ca un leming, sau m-am gândit că nu o să reuşesc, sau am încercat doar să ajung la frăţiorul meu cât de repede am putut?

Alex se oprise din alunecare; nu era în pericol să cadă peste margine. Trebuia să aterizez şi eu, şi asta cât mai repede. Am înclinat motocicleta pe dreapta, cu piciorul înţepenit între pietre şi două sute de kilograme de oţel fierbinte, înainte să mă las să cad. Am

alunecat. Am ajuns pe spate, simțeam bolovanii care săltau sub mine. Casca mea zăngăni de parcă nici nu mi-ar fi fost legată de gât.

Trebuie să ajung la Alex. Să mă opresc din alunecare. Ridică-te.

Eram încă în mişcare, când m-am pomenit în picioare. M-am repezit la locul unde se prăbuşise Alex şi l-am văzut zăcând întins pe pământ, inert.

Durerea m-a copleşit dintr-odată. M-am simțit ca şi cum aş fi fost jupuit. Piciorul drept parcă mi-ar fi fost trecut prin polizor. Cu fiecare secundă simțeam că mă doare înzecit. Asta simțea şi Alex. Era rănit.

— Ridică-te! i-am zis.

Alex mă privi cu nişte ochi mari, speriați.

— Spune-mi ceva. Eşti bine?

— Erik, roagă-te împreună cu mine.

M-am străduit să storc câteva cuvinte, implorându-L pe Dumnezeu pentru sănătatea lui Alex.

— Erik, cred că mi-am rupt piciorul.

Am stat acolo imobilizat, până ce corpul meu mi-a semnalizat cât de rănit eram.

— Eşti în viață; asta-i tot ce contează. Nu-ți face griji pentru nimic.

Kris şi Mike se întorseseră, parcaseră şi acum veneau în fugă către noi. Kris îngenunche şi îi pipăi piciorul lui Alex.

— Erik, cred că e rupt, zise el.

Mike şi Kris rostiră o rugăciune scurtă.

Alex încercă să se ridice în picioare. Tresări, dar corpul lui putea să-i susțină greutatea. Făcu un pas, apoi un altul. Putea să meargă. Oare era doar o contuzie serioasă?

— Lasă-mă să merg pe el.

Tocmai a avut un accident cu motocicleta, la o viteză de 128 de kilometri pe oră. N-are cum să meargă pe el.

Kris şi Mike se uitară în jur şi îmi văzură motocicleta bucăți, la vreo 50 de metri distanță. Şi-au dat seama că şi eu avusesem un accident.

— Tu eşti în regulă, Erik? mă întrebă Mike.

— Da, cred că am doar nişte cucui şi nişte vânătăi. Nu mergeți să aruncați o privire la motocicleta mea?

Partea dreaptă era distrusă în întregime. Mânerele îmi erau date pe spate şi rupte pe jumătate, ambele semnalizatoare erau duse, oglinda era spartă, pedala şi frâna pe spate erau smulse cu totul. Motocicleta mea arăta mult mai rău decât mine.

Motocicleta lui Alex însă, era funcțională. El şchiopăta groaznic, dar, slavă Domnului, nu-şi rupsese piciorul.

Kris a căutat trusa de prim ajutor şi a dat la iveală o sticlă cu iod. Lichidul de culoarea cafelei ne arse rănile deschise, amestecându-se cu sângele proaspăt. Alex se cutremură.

— Eşti în regulă?

— Da.

Am stat şi am aşteptat pe marginea drumului, singuri, neajutorați. A trecut o jumătate de oră până când am văzut un alt vehicul, o camionetă goală. Kris a fugit în mijlocul drumului şi i-a făcut semn şoferului să oprească. Şoferul a fost de acord să ne ducă într-un sat aflat la 160 de kilometri distanță în schimbul unei sume de bani acceptabile. Am urcat împreună motocicleta mea distrusă în spatele camionetei şi am pornit.

Eu m-am aşezat în față, lângă şofer, făcând tot posibilul să nu-mi ating cucuiele şi vânătăile. Alex era întins în spate, ca să-şi țină piciorul într-o poziție cât mai confortabilă. Kris şi Mike veneau pe motociclete în urma noastră.

După o oră şi jumătate în maşină, ardeam de nerăbdare să fiu din nou pe motocicletă. M-am dus în spate să mă uit la a mea şi am observat că de când o urcaserăm în camionetă, rezervorul de benzină căpătase nişte urme de lovituri şi adâncituri. *Ce mai urmează?*

— Erik, când ajungem acasă şi te întorci înapoi la Academia Forțelor Aeriene, o să-ți repar eu motocicleta şi o să fie ca nouă, îmi promise Alex. Stai liniştit.

Nu eram supărat din cauza rezervorului de benzină. Nu-mi păsa de rezervorul de benzină. Eram doar obosit, rănit şi mai ales

îngrijorat. Alex supraviețuise încă o dată, fără răni majore, unui accident în care mulți ar fi murit. Voiam doar să terminăm călătoria. Făcuserăm excursia; văzuserăm nişte peisaje nemaipomenite şi ajutaserăm o grămadă de oameni. Aveam destule poveşti cât să ne ținem nepoții treji cu orele. Voiam doar să ajungem acasă teferi. Deja ne întindeam prea mult coarda, şi începeam să mă tem că până aici ne-a fost.

Cum am ajuns eu să am un frate atât de bun ca Alex? L-am privit în ochi.

— Nu-mi pasă de rezervorul ăla tâmpit de benzină. Îi mulțumesc Domnului că eşti teafăr.

Am ajuns într-un oraş care nici nu se putea chema oraş, nu avea aproape nimic în el, deşi hotelul a fost aproape mulțumitor. Din fericire, ne-am împrietenit cu un sudor şi ne-am petrecut restul zilei încercând să reparăm pagubele. După şase ore în care Alex şi-a făcut de cap cu aparatul de sudură cu oxiacetilenă, motocicleta mea era ca nouă. Bine, aproape; nu aveam frână pe spate, dar ăsta era doar un detaliu. Şi eu şi Alex eram cam țepeni, dar funcționali. Mai aveam mult până în Addis Abeba.

*

Addis Abeba era un oraş modern, cu clădiri înalte şi şosele bune. Am ajuns după o zi întreagă pe motociclete, dar fără incidente, şi ne-am plimbat prin oraş în căutare de o pensiune destul de ieftină, pe care să ne-o putem permite. Nu ne rămăseseră prea mulți bani. Într-un final, am dat peste un loc care arăta mai dubios şi care închiria camere pentru 45 de birr etiopieni (cam cinci dolari); ziua, tariful era pe oră. Era de departe, cel mai ieftin loc pe care îl găsiserăm, aşa că ne-am cazat. Nu ne-a luat mult să ne dăm seama că baza acestui loc era „serviciile suplimentare" pe care le ofereau. Era un bordel. Veneau bărbați cu fete, beau o ceaşcă de cafea şi apoi „se relaxau" împreună în camerele lor. Niciunul dintre noi nu era încântat deloc, dar să zicem că era în

regulă atâta timp cât aveam un pat moale în care să dormim şi un acoperiş deasupra capului.

Odată ce ne-am găsit şi cazare, am realizat brusc că ajunsesem la capăt. Mai departe de Addis Abeba aveam să călătorim cu alte mijloace de transport. Pentru mine, faptul că trebuia să ne împachetăm armăsarii, să-i punem într-un container şi să-i trimitem înapoi în America, era atât o uşurare, cât şi un prilej de melancolie. Motocicletele noastre ne purtaseră cu atâta loialitate mai mult de 12 870 de kilometri, prin atât de multe încercări şi necazuri, iar acum ne finalizam călătoria fără ele. Deja toţi nutream un anume sentiment de afecţiune faţă de motoarele noastre. Deveniseră o parte din noi, aşa cum fiecare dintre noi devenise o parte din ceilalţi.

Cu toate acestea, faptul că renunţam la ele era probabil exact chestia de care aveam noi nevoie. Deja ne era prea bine pe vehiculele alea de sinucigaşi cu două roţi. În ciuda fiecărui incident, deja eram nişte motociclişti destul de pricepuţi, purtaserăm tot echipamentul de protecţie necesar şi ştiam unde era fiecare şurub cu ochii închişi; dar responsabilul din mine, care nici nu ştiam că exista acolo până atunci, îşi dorea să nu mai călătorim pe ele.

În fiecare zi ne plimbam prin Addis Abeba încercând să găsim o modalitate de a ne trimite motocicletele acasă şi un mijloc de transport cu care să ajungem în Cairo. Am întrebat dacă nu există un vas, dar pe ruta aceea nu se călătorise de ani buni. Am încercat să găsim o firmă de transporturi pe apă în care puteam avea încredere să ne trimitem motocicletele înapoi în State, dar în fiecare zi dădeam peste un alt indiciu fals, un alt obstacol de netrecut.

Ahhh! Începeam să mă întreb dacă vom mai ajunge vreodată în Egipt. Dar aveam credinţă. Adică, Dumnezeu ne scosese din situaţii imposibile. Ne ţinuse în viaţă prin locuri îngrozitoare. Dacă excursia asta făcea cu adevărat parte din planul Lui, şi eu nu aveam nicio îndoială că aşa era, atunci avea să ne scoată ceva în

drum. Avea să ne deschidă o uşă. Dumnezeu ne lăsa mereu o portiță de ieşire.

Pentru o săptămână, în timp ce ne continuam cercetările, ne desfătam de obicei cu o masă adevărată pe zi, iar la micul-dejun şi cină luam gustări, ca de exemplu pâine sau produse de patiserie umplute cu linte sau cartofi. Într-un câmp de lângă restaurant, chiar am participat la un concurs de fotbal de masă cu câțiva muncitori etiopieni.

Şi, bineînțeles, ne dădeam cu motocicletele. Ne plăcea în mod deosebit o porțiune de drum aflată chiar în centrul oraşului. Drumul ăsta îşi făcea loc în jos pe un deal plin de râpe şi apoi se netezea brusc, înainte să se strice din nou. Pe porțiunea asta rulam cu vreo 96 de kilometri pe oră de fiecare dată şi eram catapultați în aer înainte de a ne întoarce pe asfalt râzând. Era ca şi cum am fi jucat într-un film în care eram urmăriți de o maşină.

Am ajuns să ştim numele multor copii de pe stradă, majoritatea erau băieți orfani care rătăceau la orice oră prin oraş, cerşind la intersecții sau încercând să vândă batiste şoferilor. Băieților ăstora le plăceau motocicletele noastre la nebunie. Săreau în sus de bucurie de câte ori ne vedeau apropiindu-ne. Eu şi Alex chemam pe câte unul dintre ei de câte ori opream la semaforul roşu şi îl lăsam să urce în spatele nostru. Apoi treceam ca o săgeată cu ei pe străzi şi le ofeream astfel plimbarea vieții lor. Nu-mi vin în minte lucruri mai răsplătitoare decât acela de a le vedea chipurile băiețeilor atunci când după plimbare, îi lăsam în fața mulțimii lor de prieteni entuziasmați.

În Addis Abeba am petrecut nişte zile foarte frumoase, dar ştiam că era timpul să plecăm. Kris era obosit, încă bolnav din cauza parazitului pe care îl luase din RDC. Eu mă stresam să găsesc o soluție pentru transportul nostru şi am fost mai retras un pic. Mike era relaxat, ştia că o să găsim noi ceva până la urmă. Alex era calm şi înțelept, ca de obicei. Când toată lumea era tristă, puteam să contăm pe el să ne înveselească. Într-un fel sau altul, Alex reuşea să zâmbească chiar şi când situația era dintre cele mai negre.

În sfârşit, aveam veşti bune – o firmă de transporturi pe apă era dispusă să ne trimită motocicletele la New York. Tot ce trebuia să facem era să le ducem la un container şi să completăm formularele respective. Ce uşurare! Imediat ce am stabilit prețul, toată tensiunea, toată frustrarea din săptămâna trecută, dispăruse. Eu le-am mulțumit băieților, îndeosebi lui Alex, pentru că mă suportaseră în intervalul acela de timp. Iar ei s-au asigurat că ştiam că merită recunoştința mea.

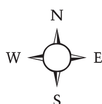
Până să trebuiască să încărcăm motocicletele în container, mai aveam totuşi vreo două zile. Aveam timp să vizităm Lalibela.

— Hai să mergem, zise Alex.

O ultimă excursie pe motociclete până la oraşul antic din piatră.

Unul dintre numeroasele locuri misterioase din Lalibela.

Un ultim „uraaa”
Nordul Ethiopiei

De bisericile antice săpate în piatră din Lalibela ne despărțeau cam cinci sute de kilometri. În ziua excursiei dormiserăm până târziu şi astfel am pornit tot târziu; am ieşit din bordel exact când mai mulți oameni de afaceri etiopieni îşi scoteau amantele la o cafea. Deja se stătea la coadă pentru camerele noastre. Dimineața era răcoroasă, dar ne-am îmbrăcat lejer, în aşteptarea soarelui de după-amiază.

N-a trecut mult şi am ajuns la periferia nordică din Addis Abeba. Era bine să ieşim din oraş, şi să ne întoarcem într-un ținut fără restricții. Câmpurile erau luxuriante; vite imense, cu coarne lungi, rătăceau fără țintă de-a lungul drumului; ici-colo, colibe mici din acoperişul cărora ieşea fum; uneori vedeam câte un copil hoinărind pe pământul de altfel neexploatat. Eram din nou în şaua motocicletelor, ocupând pe rând locul pasagerului. Eram liberi să ne lăsăm gândurile să zboare, liberi să respirăm.

Minunatele şosele asfaltate au şerpuit spre nord toată după-amiaza şi în prima parte a serii, după care am început să urcăm. Eram deja în munți şi după mine, peisajul semăna cu ceva ce m-aş fi aşteptat să văd în Scoția mai degrabă decât în Ethiopia: dealuri acoperite de iarbă, bolovani cenuşii, imenşi. În timp ce ne apropiam de o creastă, am văzut priveliştea unui canion larg către vest. La est, pământul era mărginit dintr-odată de o prăpastie peste care coborâse violetul amurgului. Aerul era înghețat, dar la trei mii de metri nici nu te aşteptai la altceva.

Oamenii din Ethiopia erau în general mult mai antipatici decât în majoritatea țărilor prin care călătoriserăm. De obicei, oamenii

ne făceau cu mâna când treceam pe lângă ei. În Ethiopia, îndeosebi în nordul Ethiopiei, oamenii fugeau la şosea şi aruncau cu pietre după noi sau încercau să ne lovească, chiar şi când rulam cu 144 de kilometri pe oră. Cred că nici nu mai trebuie să spun că Ethiopia ne-a displăcut aproape imediat; Mike şi Alex au devenit atât de înverşunaţi, încât şi-au umplut buzunarele cu proiectile pentru oamenii care făceau dovada unei asemenea ospitalităţi negative.

Şoselele astea nu erau prea circulate, cu atât mai puţin de albi. Dacă stau bine să mă gândesc, nu-mi amintesc să fi văzut vreun alt alb, cu excepţia personalului din ambasada din Nairobi.

Însă, în timp ce ne apropiam de vârful acelei coame, chiar înainte să începem să coborâm în satul în care aveam să dormim în noaptea aceea, lângă noi opri un Land Rover care venea din direcţia opusă. La geam apărură capetele a trei italieni zâmbitori care ne salutară: Antonio, Miguel şi o doamnă al cărei nume nu l-am reţinut. Ne-au povestit că au pornit cu maşina din Africa de Sud, de-a lungul coastei de est, şi acum se întorceau, sperând să traverseze Africa prin centru. Am început să facem schimb de poveşti şi de informaţii locale pe care le dobândiserăm pe parcurs, iar Miguel scoase o sticlă de băutură cu cocos dintre lucrurile lui şi luă o înghiţitură, după care i-o dădu lui Mike.

— Ia de-aici, e caldă! Mike nu ezită şi duse sticla la gură.

În sfertul de oră care a urmat, sticla a trecut din mână în mână. Ei tocmai vizitaseră Lalibela, astfel că ne-au spus despre locurile de acolo, care drumuri erau groaznice şi care practicabile. Ba chiar ne-au dat o hartă mult mai detaliată pe care o cumpăraseră la un moment dat. Cum se făcea din ce în ce mai întuneric, ne-am luat rămas bun de la noii noştri prieteni, i-am îmbrăţişat pentru ultima oară şi ne-am suit pe motocicletele noastre. Petrecerea surpriză a americanilor şi italienilor luă sfârşit la fel de repede cum începuse.

Până atunci, călătoriserăm de-a lungul părţii vestice a crestei uscate şi bătute de vânt. Acum şoseaua ne ducea direct spre

munte, printr-un tunel îngust, extrem de întunecos. O pancartă deasupra tunelului spunea că fusese construit cu sprijinul Uniunii Europene. De cum am intrat în tunel, în locul şoselei asfaltate am găsit un drum plin de hopuri şi de găuri. Pe la jumătatea tunelului, am văzut două faruri mari, rotunde, care veneau spre noi, şi ne-am făcut loc spre zidul din dreapta. Un camion trecu pe lângă noi aproape zburând, umplând tunelul cu un nor de praf orbitor. Am stat aşa în continuare, mai adânc în întuneric. Într-un final, am ieşit de cealaltă parte a crestei, într-un mediu cu totul diferit, sălbatic. Valea care abia se zărea în lumina istovită a asfinţitului, era jilavă, plină de copaci şi conturată de munţi cu coame ascuţite. În josul văii se afla destinaţia noastră: o mică oază de căldură şi ospitalitate.

Am ajuns la pensiune extenuaţi. După o ceaşcă de ceai fierbinte şi un bol de fidea rece, am adormit instantaneu.

*

La unu noaptea eram de-a dreptul treaz, după care m-am lăsat dus de somn până când alarma ceasului meu a tulburat liniştea, patru ore mai târziu. Afară era încă întuneric – fără nicio urmă de lumină la orizont. M-am trezit înaintea tuturor, am citit, am scris. I-am auzit pe ceilalţi începând să se mişte. În timp ce ne îmbrăcam şi pregăteam motocicletele în amurgul ce preceda răsăritul soarelui, lumina stranie de un violet-albastru de afară, se stinse într-un portocaliu până ce în sfârşit, de după muntele din depărtare se ivi imensa minge roşie.

Şoselele nu erau bune – erau asfaltate, dar reparate aiurea. Munţi uriaşi cu creste ascuţite înconjurau pajiştile întinse şi verzi, punctate cu vite şi colibe de care te simţeai atras instantaneu. Un asemenea loc m-a făcut să mă întreb de fapt cine dintre noi e sărac. Cunosc o mulţime de oameni care ar renunţa bucuroşi la biroul lor în formă de cutie şi la casa lor trasă la indigo pentru un peisaj de o frumuseţe necizelată şi netulburată, cum era acesta.

Ajunşi sus în munți, am mers spre pista de aterizare gravată abrupt în fața stâncilor, separată în partea de jos de o vale idilică de păduri de foioase; am condus întruna cât de repede am putut. Din când în când, vedeam tancuri sovietice vechi, relicve ale unor timpuri apuse, zăcând distruse la marginea drumului, majoritatea prădate demult de orice fusese de valoare, unele însă etalându-şi încă turelele şi țevile de tun. Acum tancurile făceau doar parte din peisaj şi nimeni nu le mai dădea nicio atenție. Localnicii se propteau de ele ca de nişte bolovani uriaşi.

Am condus timp de opt ore, oprindu-ne o singură dată ca să alimentăm şi să mâncăm. Merseserăm bine, dar tot mai aveam mult. Măcar nu mai aveam parte de asfaltul stricat pe care veniserăm până atunci. Pe la ora două, lui Kris i s-a desprins cablul de ambreiaj şi am stat să muncim la el timp de o oră, măcar să-l facem să meargă – bucurându-ne în acelaşi timp de pauză, însă nerăbdători să ne continuăm drumul, căci altfel am fi rămas împotmoliți într-un loc foarte izolat în acea noapte.

Eram din nou în deşert. Peste tot vedeai cămile, cărând lemne în satele răzlețe. Mai multe albii de râu uscate tăiau drumul din loc în loc. Băieței îmbrăcați în haine roşii dansau şi se jucau în cutiile astea de nisip supradimensionate.

După încă câțiva kilometri de curbe strânse când la dreapta când la stânga, am ajuns la un alt lanț de munți. Mike era în spatele motocicletei lui Kris. Era evident că drumul îl rupea. De câte ori ne opream, eu şi Alex ne ofeream să schimbăm locurile cu el, dar Mike insista să şi-l păstreze pe al lui.

— Nu mai face pe durul, Mike. Facem cu rândul, omule.

— Nu fac pe durul. Mai bine sufăr aici, pe motocicleta asta care rămâne pe două roți, decât să fac schimb cu voi şi să am un accident cu o motocicletă stupidă de teren. În State, Mike conducea o motocicletă sport, îmbunătățită şi detesta să conducă un motor de teren pe drumuri accidentate.

Am trecut defileul depăşind nişte bărbați cu unelte şi bâte făcute de mână, care bănuiesc că se întorceau acasă după o zi de

muncă. De pe marginea drumului ne priveau leneş familii întregi de babuini. Nişte animale urâte şi răutăcioase care mârâiau şi îşi arătau colţii; arătau mai degrabă ca Big Foot* decât ca nişte maimuţe: feţe plate, sâni imenşi, păr lung. După trecătoare, topografia se schimbă din nou, ne aşteptau câmpuri îngheţate, aride şi pline de bolovani. La altitudinea aceea – trei mii cinci sute de metri – aerul era ţeapăn şi uscat. Drumul era doar pietriş. Am mers repede, dar era ca şi cum am fi condus pe apă. Un pic derutant, la viteza de o sută patru kilometri pe oră.

Deja Mike atârna sleit de putere în spatele lui Kris, cu braţele săltându-i libere în lateral, cu capul legănându-i-se nesimţitor în sus şi în jos. Arăta ca o păpuşă din cârpe.

Am tras aproape de el.

— Hei, Mikey! Mai trăieşti, omule?

Trupul lui, altfel indiferent, ridică o mână cu degetul mare în sus, după care îşi reluă poziţia anterioară.

Pe drumul ăla am parcurs în total o sută zece kilometri, neavând în niciun moment certitudinea că mergeam în direcţia bună. Într-un sfârşit, cu doar o oră înainte de asfinţit, un drum secundar – care ducea către nord şi un semn potrivit căruia ne aflam la 64 de kilometri distanţă de destinaţia noastră. Avea să ne apuce noaptea pe drum, dar măcar aveam să ajungem. Am luat-o în jos, intrând în vale. Încă nu aveam frână pe spate, şi era cam aiurea pentru mine să cobor o mie opt sute de metri pe verticală, pe drumuri cu pietriş şi cu viraje strânse.

Am ajuns în Lalibela – după aproape 14 ore cu fundul pe motociclete – extenuaţi, înfometaţi şi murdari. Am găsit o pensiune ieftină, dar ne-am hotărât să mergem să luăm o cină mai decentă într-un loc mai drăguţ. Curaţi, relaxaţi, bine hrăniţi, câţiva vorbitori de limba engleză care, fără îndoială aterizaseră în micul aeroport ce se afla la doar 15 kilometri distanţă, aveau să

*O aşa-zisă maimuţă imensă şi păroasă, din pădurile din nord-vestul Pacificului si din nordul Americii, n.ed.

doarmă într-un pat confortabil în acea noapte. Într-o zi sau două, aveau să se întoarcă cu avionul de unde veniseră, şi să le spună cunoscuţilor lor că au fost în Lalibela. Ei nu erau nevoiţi să călătorească pe un drum obositor sau să-şi facă griji cum să ajungă în Addis Abeba la timp, întregi şi teferi, fără accidente. Dar nici nu-i invidiam.

*

Lalibela este cunoscută pentru cele 11 biserici cioplite dintr-o singură bucată de granit, la sfârşitul secolului al XII-lea. Legenda spune că în a doua jumătate a secolului al XII-lea, Dumnezeu i S-a arătat Regelui Lalibela în vis, spunându-i să construiască un nou Ierusalim în mijlocul acestei regiuni izolate din nordul Ethiopiei. Azi, arheologii spun că ar fi fost nevoie de 40 de mii de oameni pentru a duce la capăt proiectul în cei 23 de ani în care spun istoricii că s-ar fi construit. Unii etiopieni spun că o mie de egipteni au venit să ajute. Majoritatea cred că îngerii au coborât din ceruri şi au muncit nopţile în timp ce muncitorii dormeau. Oricum ar fi fost, constructorii au săpat aceste biserici – unele înalte de 15 şi de 20 de metri – în piatră. Colţurile sunt perfecte, marginile drepte, arcurile, porţile şi ferestrele elaborate. Arheologii sunt şi acum nedumeriţi.

Acesta este pământul sfânt al Ethiopiei, capitala religioasă a ţării. Deşi creştinismul a ajuns aici în secolul IV, în secolul VII, pe când islamul acapara partea aceasta a Africii, Ethiopia, care era efectiv izolată de restul lumii creştine, s-a agăţat cu tenacitate şi nu a renunţat la credinţă. Creştinismul din Ethiopia este foarte diferit de cel din State. Călugării au crucifixe imense de metal pe care le poartă peste veşmintele uzate; sărută treptele bisericilor şi rostesc rugăciuni fără încetare; se târăsc în mormintele antice care fuseseră dăltuite în zidurile de piatră care înconjoară bisericile şi se adâncesc în cărţile de rugăciuni. Într-unul din morminte am găsit o grămadă de oase, cu tendoanele uscate, dar încă atârnând de oase, cu cranii umane uscate de soare deasupra grămezii.

Chiar şi clădirile cer respect profund. Alex a contemplat cu uimire arcadele. Kris şi Mike au rătăcit prin nenumăratele uşi şi galerii. Abia puteam să asimilez totul. În interiorul uneia dintre biserici, un călugăr stătea de pază în fața unei bolți înalte, cu o pânză roşie care atârna până la pământ. După bolta aceasta se credea că este unul dintre cele două locuri în care era păstrat chivotul legământului.

Bisericile comunicau între ele printr-un sistem complicat de galerii antice. Unele biserici erau deschise, altele aveau intrarea prăbuşită, iar altele aveau pur şi simplu porți de metal ruginit. Eu şi Kris ne-am strecurat într-unul din tunelurile parțial astupate. La un moment dat, de-a lungul secolelor, tavanul se prăbuşise, dar tunelul nu era blocat complet. Ne-am furişat tot mai adânc în aerul rece, negru, stătut. Kris îmi făcu semn să mă opresc. Auzise ceva în față, ceva care făcea zgomote în întuneric.

— Ce-i acolo? E cineva acolo? am şoptit noi, nemişcați, în timp ce ne forțam ochii ca să identificăm sursa zgomotului.

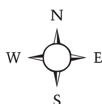
Deodată un nor de lilieci se repezi asupra noastră, dând din aripi în jurul capetelor noastre, chițăind la noi să plecăm. Ne-am lăsat amândoi în genunchi protejându-ne capul cu mâinile. Apoi, pe neaşteptate, liliecii au țâşnit mai departe în tunel. Mai departe de unde ne aflam noi, galeria era prăbuşită şi ne-am hotărât să ieşim. Alex şi Mike ne căutau deja.

Ne-am petrecut toată dimineața urcând prin, în jurul, peste şi sub acest labirint antic. După-amiază, după ce ne-am împrietenit cu câțiva localnici tineri pe care i-am plimbat pe motociclete prin împrejurimi, am pornit înapoi spre Addis Abeba.

Două zile mai târziu, eram în avion în drum spre Cairo.

La piramide (de la stânga la dreapta: Alex, eu şi Mike).

Viață curmată
Cairo, Egipt

Dintre toate avertismentele privitoare la destinațiile noastre de călătorie pe care le ignoraserăm, cel referitor la Egipt era cel mai puțin amenințător. De la ultimul atac terorist asupra Egiptului trecuseră nouă ani. Am aterizat în Cairo aşa cum fac mii de turişti în fiecare zi, cazându-ne într-un hotel ieftin, plin de alți călători. Ne-am dus cu taxi până la marile piramide de la Giza şi ne-am plimbat prin magazinele de suveniruri în căutare de mărunțişuri pe care le puteam cumpăra cu câțiva dolari.

În dimineața celei de-a doua zi petrecute în Egipt, m-am trezit devreme. Întotdeauna eram primul care se trezea. Ca de obicei, eu şi Alex împărțeam aceeaşi cameră. El dormea în patul alăturat; Mike şi Kris ocupau o cameră vizavi de a noastră. Era prea devreme ca să-i trezesc. Am mai stat în patul meu cald şi am citit un timp, lăsându-i să mai doarmă. Ne aştepta încă o zi plină.

Micul-dejun era ieftin şi nu prea bun. Am cumpărat nişte mâncare pe bază de fasole de la un vânzător ambulant şi am intrat cu ea în restaurant. Alex mă rugase să-i cumpăr un suc, dar costa cam un dolar, aproape cât micul-dejun pentru toți, şi nu ne permiteam, astfel că am trecut pe lângă vânzătorul de sucuri fără să mă opresc.

Ne-am umplut stomacurile cu pasta de fasole şi cu pâinea fără gust. Eram doar noi în restaurant, cu excepția unui bărbat care stătea în colț, urmărind echivalentul arab al MTV, la singurul televizor din sală. Muzica era groaznică; clipurile erau ridicole. Voiam să merg acasă. Restaurantul hotelului era la ultimul etaj şi avea multe ferestre. Cred că ideea era să ofere clienților o vedere

asupra oraşului Cairo, dar adevărul era că nu prea aveai ce să vezi. În jurul nostru, în fiecare direcție, erau străzi înguste despărțite de clădiri gri, nefinisate, cu conducte de evacuare între ele. Oricum te-ai fi gândit, nu era deloc o vedere plăcută. Chiar vizavi, în fața hotelului, era gara.

Nu voiam să petrecem mai mult timp decât era necesar în capcana aceea murdară de turişti, dar trebuia să ne petrecem timpul cu folos şi să vizităm toate locurile înainte să părăsim oraşul pentru totdeauna. În ziua aceea voiam să vedem toate minunile cu care se mândrea Cairo; a doua zi aveam s-o pornim spre sud, spre Valea Regilor.

Prima noastră oprire a fost la impresionantul muzeu din Cairo unde oameni în „vârstă" de şase mii de ani îşi găsiseră un nou loc de odihnă în spatele unui geam cu sticlă dublă. Odată fuseseră regi, dar acum nu mai aveau nimic sacru, cu trupurile lor goale şi veştejite deschise expoziției. Cu toate acestea, constituiau o metodă de atragere a maselor şi de a stoarce alți câțiva dolari de la turişti. Dacă ar fi putut vechii egipteni să anticipeze un asemenea sfârşit, sunt sigur că şi-ar fi ars morții, în loc să-i imortalizeze.

— Hei, uite-aici; un alt tip mort mormăi Kris în timp ce arăta spre un alt cadavru mumificat.

— Uraaa!

Străbătuserăm atâția kilometri şi văzuserăm atât de multe! Am încercat să fim încântați de muzee şi de istorie, dar nu mai aveam prea mult entuziasm în noi. Ni se cam dusese tot în locurile, strădaniile şi aventurile din ultimele patru luni.

Era timpul pentru ultima oprire din Cairo.

— Şi-acum încotro? întrebă Alex.

— Ce ziceți de piața Khan al-Khalili? am sugerat eu. Locuisem vreo două luni în partea veche a oraşului Fez, Maroc, cu aproape doi ani în urmă. Se spunea că Fez era cel mai vechi oraş funcțional din lume, cu excepția pieței publice Khalili din Cairo. Trebuia măcar să o văd.

Am mers pe jos pe străzile din Cairo până la gară. Pentru doar câteva lire egiptene (în jur de 50 de cenți) fiecare, ne-am îngrămădit într-un tren ce ducea la piață. În tren era îngrozitor de cald; sudoarea noastră amestecată cu sudoarea egiptenilor, pielea noastră lipită de a lor. Eram ud leoarcă pe spate, sub rucsac.

Când am coborât în sfârşit din tren, mai aveam vreo trei kilometri şi ceva până la destinația noastră, aşa că ne-am hotărât să mâncăm ceva repede înainte să luăm un taxi pentru restul drumului. Mâncarea a fost puțină şi eram încă flămânzi, dar eram obişnuiți cu asta. Am făcut semn unui taxi să oprească şi am negociat un tarif, dar odată ajunşi la piață, şoferul a insistat să-i plătim mai mult decât ne înțeleseserăm. Eram atât de scârbit de oamenii care încercau să ne stoarcă câțiva dolari în plus, însă m-am gândit în sinea mea că era ultima noastră zi în Cairo; că în doar două săptămâni aveam să fim acasă, sărbătorind victoria noastră de ziua lui Alex. Niciunul dintre noi nu avu nicio reacție la cererea şoferului. Kris refuză pur şi simplu, în numele tuturor. Şoferul urlă ceva în arabă în timp ce se îndepărta. Noi nu ne-am mai uitat deloc în urmă.

Soarele tocmai începea să asfințească, şi întregul cartier vechi era în umbră. Sute de oameni ocupați grăbeau pasul dintr-un magazin în altul, pe străzile înguste, pietruite, înşiruite cu clădiri cu trei etaje pe fiecare parte. Cam jumătate din mulțimea de oameni erau egipteni; cealaltă jumătate erau turişti fără griji, ca noi. Pentru prima oară în ziua aceea, o adiere răcoroasă extrem de binevenită ne izbi spatele încă transpirat, împingându-ne şi mai departe în piață. Am rătăcit fără țintă prin labirint, din magazin în magazin, căutând suvenirul perfect timp de aproape o oră. Se lăsase amurgul deja. Probabil că soarele plana chiar deasupra liniei orizontului. Dinăuntrul labirintului nu puteam să-l vedem.

— Hai să mâncăm ceva. Mor de foame, zise Alex. Obosiți după o zi supraîncărcată, eram mai mult decât pregătiți să ne bucurăm de o masă decentă şi de un somn odihnitor.

— Bună idee. Ne oprim în următorul loc pe care-l vedem, am replicat eu.

— Ce ziceți de locul ăla? arătă Mike spre o cafenea care arăta ca şi cum ar fi servit şi mâncare.

— Nu, zise Kris în timp ce treceam pe lângă ea.

Am luat-o la dreapta pe o stradă. Spre dreapta, şi nu spre stânga, din nu ştiu care motiv. Apoi spre stânga, şi nu spre dreapta, nu aş putea spune de ce. Am mers tot înainte. Nu ştiu de ce.

Strada asta arăta la fel ca celelalte străzi. Era îngustă, plină de oameni mergând pe la treburile lor, cărând lucruri de la un magazin la altul, ducând alimente acasă, pentru cină. Un grupuleț de turişti care vorbeau franceza se plimba pe cealaltă parte, uitându-se la unul din magazine.

M-am uitat la Alex, care avea privirea în pământ. Alex observă că m-am întors şi îşi ridică privirea, oferindu-mi un zâmbet forțat. Ăsta nu era cel mai important moment al excursiei noastre, cu toate acestea ne bucuram că eram acolo împreună.

Kris fu singurul care observase că un tânăr egiptean cu şosete negre, care ținea strâns o găleată la piept, se apropiase uşor de noi, venind din direcția opusă. Tipul trecea pe lângă noi pe partea stângă. În clipa în care trecu pe lângă el, Kris auzi un sunet ca un clic, ca şi cum cineva ar fi încercat să aprindă un grătar pe gaz. Kris îl urmări pe băiat cu privirea, încercând să identifice zgomotul.

Clic…

Clic…

Clic…

BUM!

Bun venit în „iad”!

Explozia izbucni exact în mijlocul nostru. Kris se uita la diavolul care transportase bomba, între el şi explozie aflându-se doar trupul fără suflet al tânărului. Prietenul meu a fost devorat de foc care i-a ars mare parte din haine şi i-a carbonizat fața şi

ochii. Mike era în spate, cel mai departe de explozie. Între ei doi, eram eu şi Alex. Suflul exploziei ne lovi în plin.

Cu nicio secundă mai devreme îl privisem pe Alex peste umărul drept, lăsându-mi spatele, mai degrabă decât fața, expus la bombă, coloana vertebrală şi organele fiindu-mi protejate de rucsacul pe care-l purtam. Mii de cuie au trecut ca săgeata prin rucsac, picioare, brațe şi cap. Explozia mă aruncă pe o străduță unde am zăcut incapabil să mă mişc. Alex era cu fața la bombă şi i-a simțit toată forța, aruncându-i trupul de 70 de kilograme înapoi pe stradă.

Am zăcut acolo în tăcere. Zidurile clădirilor, de obicei cenuşii, erau acum roşii şi negre. Toate ferestrele din jur erau aruncate în aer. De sus încă mai ploua cu cioburi de sticlă. Aerul se umpluse de o ceață uşoară de sânge, care acoperise strada, zidurile, şi pe noi.

Am luat prima gură de aer în mijlocul fumului înăbuşitor, de-abia reuşind să zăresc o grămadă de alte trupuri îngrozitor de deformate, împrăştiate la pământ. Unele se mişcau; altele erau inerte. Începură țipetele care sparseră liniştea. Noi eram prinşi în capcana fumului, într-o rază de acțiune a distrugerii despărțită de un zid impenetrabil de spectatori. Corpurile din perimetrul nenorocirii se răsuceau şi gemeau. Unul dintre ele eram eu.

*

Ambulanța începe să se mişte în sfârşit. Se întoarce şi opreşte… se întoarce şi opreşte… se întoarce şi opreşte. Mă lupt să rămân conştient. Dacă leşin acum, nu mă mai trezesc. Dar sunt atât de obosit.

Te rog, lasă-mă să stau treaz. Trebuie să lupt.

— Rezistă, Erik, zise Kris. Sunt aici, cu tine.

Îl aud pe Kris, dar nu am puterea să mă uit la el.

Într-un final, la spital, suntem cu toții duşi într-o încăpere provizorie, nu mai mare decât un dormitor dintr-un cămin studențesc. Mă uit în jur. Unii dintre oameni sunt mai morți decât mine, alții mai puțin.

Mor.

Aşteptăm. Kris e pe o targă în aceeaşi cameră. Îmi strigă să rezist.

— Erik, cum te simți, prietene?

E vocea lui Mike. Trăieşte.

— Kris!

— Da, Erik?

— Mike trăieşte; e aici.

— Ştiu, Erik; e chiar lângă mine. E teafăr.

Nu mai pot să scot niciun sunet. Mike e viu. *Dar fratele meu unde-i?*

Nişte mâini mă apucă şi mă mută pe o masă rece de metal, instabilă, cu un suport de cauciuc sfâşiat. În timp ce mă transportă pe un hol, aud țipete dintr-una din săli.

E fratele meu! E Alex! Are dureri în tot trupul.

— O, Doamne, o Doamne, o Doamne! Ajută-mă! E dragul meu Alex. Probabil îl operează.

Rostesc singura rugăciune pe care o am, pentru singura persoană la care țin, pentru singurul lucru pe care mi-l doresc.

Doamne, auzi-mi glasul acum, dacă vreodată m-ai auzit. În asemenea momente, am un singur lucru să-Ți cer: Fii alături de fratele meu şi ajută-l să treacă peste asta. Doamne, fă-l bine. Ajută-l să treacă peste asta.

Strig:

— Alex!

Linişte.

— Alex! Sunt chiar aici. Sunt aici, Alex! O să te faci bine!

Linişte.

— Rezistă, Alex!

Linişte.

Sunt în altă cameră acum.

— Să nu mori, Alex. Nu se poate să mori.

Cineva începe să-mi smulgă cuie din trup şi să taie ce-a mai rămas din haine. Mă udă cu apă rece. Încep să tremur fără

să mă pot stăpâni. Respirația îmi devine superficială şi nu mai pot să trag aer în piept. Inima începe să-mi fluture ca o pasăre colibri.

— In... intru... în şoc...

Nu mă aude nimeni. Nu-mi vine nimeni în ajutor.

— Tratați... pentru... şoc.

Cu siguranță va vedea cineva ce mi se întâmplă. Lăsați cuiele. Intru în şoc. *Unde e toată lumea?*

Nimic.

Stau pe spate şi mă uit la lumină. Începe să strălucească mai tare, apoi devine opacă. E de un alb orbitor, acum e neagră.

Asta e. Mă sting.

Oamenii vorbesc mereu despre o lumină albă care ne ghidează sau despre o întâlnire cu divinitatea care ne alină în momentul în care părăsim această viață. Eu nu văd absolut nimic.

Simt că mi se curmă viața, că alunec în inconştiență. Nu mă alină niciunul dintre cei dragi care au murit. Niciun înger. În ultimul moment, sunt singur.

Dacă leşin acum, nu mă mai trezesc niciodată. Alex o să fie nevoit să trăiască viața asta singur. Toate planurile noastre, toate visele noastre – iar eu nu voi fi acolo pentru el. Încep să mă împingă în altă sală. Nimeni nu vorbeşte engleza.

Nu încă, încă n-am terminat.

Îmi întind mâna dreaptă – singurul membru pe care îl mai pot mişca – adunându-mi toată puterea care mi-a rămas pentru a apuca un cearşaf de pe o masă de operație. Mă acopăr şi încerc să respir. Mă lasă singur. Au renunțat la mine? Sunt mort deja?

Nu pot să-l las pe Alex şi să mor. Nu voi fi încă o victimă cu care să se laude diavolii ăia fără suflet.

Luptă!

Respiră. Doar respiră.

Respiră.

Încet, răsuflare cu răsuflare, plămânii mi se umplu cu aer. *Continuă să respiri*. Într-un final, mă opresc din tremurat.

Continuă să respiri. Mă doare din nou. Doamne, cât doare să lupți.

Continuă să respiri; nu te da bătut.

Cineva vine şi îmi înțepeneşte un furtun în penis. Mă lasă fără suflare.

Îmi înfige un cuțit în abdomen, chiar sub ombilic. Simt cum îmi intră cuțitul înăuntru şi îmi taie pielea. Îmi deschide abdomenul. Simt degete înăuntrul meu. De-asta urla Alex. I-au făcut acelaşi lucru. Doamne, ce durere.

Aud cuvântul „morfină" rostit în cealaltă parte a camerei, singurul sunet inteligibil în toată articularea nedesluşită în arabă.

Urlu cuvântul ăla din nou şi din nou:

— Morfină, morfină, morfină, morfină.

Un bărbat vine cu un ac mare şi mi-l înfige în gât. Durerea nu dispare, dar brusc, sunt indiferent în fața ei, mult prea indiferent. Totul capătă un ritm mai încet. Închid ochii.

*

Din camera întunecată apare o femeie. Îmi vorbeşte în engleză. Lângă ea e un bărbat solid, de culoare. Amândoi sunt americani. Nu-i cunosc, dar le pasă de mine.

— Erik, eşti teafăr. Suntem de la ambasadă. Vom sta cu tine.

Abia puteam să şoptesc.

— Unde e fratele meu?

Ei încearcă să mă întrebe ceva. Nu reuşesc să-i înțeleg.

— Unde e fratele meu?

— E aici, îmi spune femeia cu calm.

— E bine? Du-mă la el.

— Nu e chiar în regulă, Erik. Medicii sunt cu el.

— O să supraviețuiască?

Linişte.

Doamne, spuneți ceva.

— O SĂ TRĂIASCĂ?

Femeia ezită.

— Erik, situația nu e roz.

— Unde e? Du-mă la el. Du-mă la el! DU-MĂ LA EL! Femeia începe să plângă.

Negrul se înfurie. Urlă în arabă la personalul din spital.

— Erik, zice femeia, nu eşti bine; trebuie să te mutăm într-un alt spital, altfel vei muri.

Ochii mi se închid.

*

Îmi vin amintiri din urmă cu aproape doi ani, când mă întorsesem acasă pentru două săptămâni, înainte să plec în Maroc. Mi-am dat seama imediat că Alex era supărat de ceva. Într-un final, mi-a povestit că un ticălos care se dădea drept prietenul lui răspândea zvonuri cum că Alex şi-ar înşela prietena. Se pare că tipului ăstuia îi plăcea de prietena lui Alex şi încerca să-i despartă. Prietena lui Alex îl suna plângând, întrebându-l dacă zvonurile erau adevărate. Fratele meu suferea din cauza situației, încercând să decidă cum să-l abordeze pe puşti.

În calitate de frate mai mare, proaspăt absolvent al şcolii militare, eram furios că cineva îi cauza fratelui meu atâta supărare, şi mi se părea că soluția era evidentă.

— Hai să ne urcăm în maşină şi să mergem să-l batem pe puştiul ăsta chiar acum.

Însă Alex, oarecum calm şi insensibil la propria-i frustrare, răspunse:

— Ştii ce, Erik? Am putea să mergem până acolo şi să-l batem pe puştiul ăsta, dar nu am face decât să-i dăm motiv să continue să vorbească şi astfel, să confirmăm unele dintre lucrurile pe care le spune despre mine.

— Şi atunci ce ai de gând să faci? Nu poți să laşi să continue chestia asta.

Alex nu spuse nimic pentru o clipă, apoi mă privi şi-mi zise:

— Nu o să fac nimic. Nu o să spun nimic nimănui. Cei care mă cunosc vor şti că minte, iar cei care îl vor crede, nu mă cunosc

deloc. Caracterul meu e destul de puternic ca să vorbească pentru mine. Iar cei la care țin sunt destul de inteligenți ca să-şi dea seama ce se petrece.

Am rămas fără cuvinte. Atunci am ştiut că fratele meu nu era un puşti obişnuit. Şi avea şi dreptate. După un timp, oamenii s-au săturat să-l audă pe nemernic vorbind despre Alex. Alex nu a fost nevoit să se apere, pentru că alții au fost acolo s-o facă în locul lui. În final, ori de câte ori îşi deschidea gura tipul ăla, o grămadă de oameni erau pregătiți să-i spună şi să demonstreze că era un mincinos.

Acesta e doar un exemplu al caracterului remarcabil al fratelui meu adolescent. Datorită caracterului lui neîndoios şi nu doar faptului că era atletic, Alex a fost ales căpitan al echipei de atletism în cadrul unuia dintre cele mai mari licee din Michigan. Datorită caracterului lui a câştigat locul al cincilea în finala pe stat în timp ce lucra cinci nopți pe săptămână şi mergea la şcoală la zi. Datorită caracterului lui a câştigat premiul Pat Paterson pentru capacitățile sale de lider, care se acordă în cadrul liceului nostru o dată pe an, unui singur atlet. Datorită caracterului lui a avut puterea de a lăsa în urmă confortul de acasă şi de a se aventura pe cont propriu. Datorită caracterului lui a rezistat în timp ce reflecta la cele mai adânci mistere ale țelului vieții şi credinței pe parcursul lunilor întregi în care am călătorit pe drumurile negre ale Africii. Alex trebuia să supraviețuiască, era prea puternic ca să moară.

*

Îmi vin în simțiri. Am pierdut cu totul noțiunea timpului. O femeie medic şi un bărbat stau aplecați deasupra mea. Amândoi sunt egipteni.

— Unde e fratele meu? Duceți-mă la el!

— Fratele tău este în camera asta, cu tine. Uită-te acolo şi ai să-l vezi, spune bărbatul liniştitor.

Îmi încordez trupul. Îmi adun toată forța şi îmi ridic capul. În cealaltă parte a camerei zace un bărbat cu capul înfăşurat în

bandaje albe, cu corpul acoperit cu un cearşaf. E nemişcat, dar îmi dau seama că e Alex al meu.

— Duceți-mă la el! Duceți-mă la el!

— Vei fi dus la un alt spital acum. La cel mai bun spital din Egipt, zice medicul.

— Nu mă duc nicăieri fără fratele meu. Lăsați-mă să vorbesc cu el!

— Vom trece chiar pe lângă el; poți să vorbeşti cu el pe drum. Mă relaxez un pic. Încep să mă împingă spre uşă. În curând mă voi opri lângă fratele meu. Voi putea să-l ating şi să vorbesc cu el. Stați, ies pe uşă! Am trecut exact pe lângă Alex şi nici măcar nu m-am uitat la el.

— UNDE E? NU AM APUCAT SĂ VORBESC CU EL! NU VREAU SĂ PLEC. DUCEȚI-MĂ ÎNAPOI!

— Fratele tău e chiar în spatele tău. Vine cu tine în ambulanță. Vei putea să vorbeşti cu el în celălalt spital, dar trebuie să ajungem acolo cât mai repede.

Mincinos nesim…

Leşin.

*

Mă trezesc la terapie intensivă, într-un alt spital. Nu-mi amintesc prea multe. Afară e lumină, dar în camera unde sunt eu e întuneric. Văd oameni ce trec prin dreptul uşii. Se opresc, vorbesc unii cu alții şi apoi îşi continuă drumul.

— HEI! HEI! Veniți înăuntru şi vorbiți cu mine!

Uşa se deschide.

— Unde e fratele meu?

— E la celălalt spital încă.

— Aduceți-mi un scaun cu rotile.

— Nu ai voie să te mişti.

— ADUCEȚI-MI UN SCAUN CU ROTILE!

Încerc să mă scol din pat şi să păşesc. Nu sunt destul de puternic. Durerea e groaznică.

Omul iese fugind din cameră. Vine un medic.

— De ce anume ai nevoie, Erik?

— Uite de ce AM NEVOIE. Nu am nevoie de patul ăsta şi nici de tuburile astea. Sunt bine. Vreau să ştiu unde este fratele meu. Vreau să fiu lângă el.

— Mi s-a spus că e într-o stare prea critică pentru a fi mişcat.

— Bine, atunci vreau să merg la celălalt spital. Am nevoie de un scaun cu rotile.

Încerc să mă mişc din nou, dar corpul îmi este săgetat de durere. Sunt un prizonier. Nu pot să fac nimic. Medicul pleacă.

Zac acolo.

Aştept.

Țip, dar nu vine nimeni. Smulg fire şi tuburi. Alarma urlă odată cu mine. Dacă se aude alarma vin, dar dacă țip eu, nu vine nimeni. Vin asistente care repară stricăciunea făcută de mine, dar nu vorbesc cu mine.

Trec ore întregi.

Vin oameni de la ambasadă şi îmi dau telefonul. Părinții mei sunt la celălalt capăt al firului şi plâng.

— Erik, cum eşti? Eşti bine?

— Nu vă faceți griji pentru mine. Sunt bine. Unde e Alex? Ştiți ceva de el? Pe mine m-au luat de lângă el. M-au mințit. Telefonul se opri brusc.

— Hei, hei! Telefonul vostru a întrerupt convorbirea! Veniți odată aici! Funcționarii de la ambasadă vin şi sună din nou la mine acasă. Mă lasă cu toții singur în cameră cu telefonul. În momentul în care părinții mei răspund, se întrerupe din nou.

— Mutați-mă lângă fereastră.

Sunăm din nou. Sunt lăsat singur. Mama plânge.

— Erik, Alex nu a supraviețuit. A murit.

— Ce? Nu se poate să fie mort. *Eu trebuia să mor. Cum să fi murit el?*

Lacrimile îmi țâşnesc din ochi. Mă doare sufletul.

— Îmi pare atât de rău, mamă. Îmi pare atât de rău, tată. Am făcut tot ce-am putut. Nu eram într-un loc dubios. Am fost atent.

Nici nu mi-am dat seama. Tipul a apărut de nicăieri. Am făcut tot posibilul. Alex a fost primul urcat în ambulanță. L-am trimis pe Kris să stea cu el până a venit ambulanța. Am crezut că se va face bine. Îmi pare atât de rău; îmi pare nespus de rău.

— Nu e vina ta, Erik; tu fii puternic. Eu şi mama ta ajungem acolo mâine seară, dar va fi foarte târziu. Ne vom vedea curând.

— Tu stai acolo, rezistă, zice mama.

— Trebuie să închidem acum. Avem avion curând.

— Îmi pare atât de rău, mamă. Îmi pare atât de rău, tată.

— Stai cuminte acolo. Te iubim.

Doamna de la ambasadă vine şi îşi ia telefonul.

— Eşti bine, Erik? Pot să te ajut cu ceva?

— Vă rog să închideți uşa şi să nu lăsați pe nimeni să mă deranjeze.

Pentru mine nu mai există speranță.

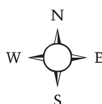
S-a pierdut tot la ce am ținut.

Rațiunea mea de a lupta.

Viața mea.

Totul, în zadar.

Dorindu-mi moartea
Diferite spitale

Kris şi-a dat seama că Alex era rănit în ziua aceea în Cairo, dar pe dinafară, Alex arăta mai bine ca mine. Adevărata leziune era ascunsă înăuntru. Avea ruptură de splină şi hemoragie care nu se mai oprea. Plămânul stâng nu îi mai funcționa deloc şi se umplea de sânge de la şocul puternic. Majoritatea organelor îi erau afectate grav, ca şi cum cineva i le-ar fi aruncat de pe o stâncă şi apoi i le-ar fi înghesuit pe toate înapoi în corp. Era o minune că mai respira. Avea hemoragie la esofag de la carotidele rupte, iar în vezică, sângele i se amesteca cu urina.

Nu-mi puteam stăpâni imaginația: Alex zăcea acolo, incapabil să se mişte, făcând eforturi pentru fiecare gură de aer. Ştia că va muri într-un ținut îndepărtat, într-un loc necunoscut, înconjurat de oameni care nu puteau nici măcar să-i spună o vorbă bună sau să rostească o rugăciune pentru el.

Faptul că ştiu de moartea lui marchează un moment decisiv din viața mea. Încep şi eu să alunec tot mai departe în ghearele morții. Alex nu a renunțat încă la mine. Aşteaptă momentul potrivit ca să mă revendice.

Medicii vorbesc în şoaptă. Pe chipurile tuturor văd că vor să-mi ascundă. Medicii discută dacă să-mi amputeze sau nu brațul stâng. Mare parte din triceps e dusă, oricum. Nici n-o să-mi folosească la nimic.

Medicii se îndoiesc că voi mai putea merge vreodată.

Zăcând pe pernă simt dureri şi constat că am câteva cuie care-mi ies din ceafă. Le spun medicilor, dar ei sunt convinşi că sunt doar arsuri. Mi le scot apatic din craniu cu brațul bun.

Trupul mi-e perforat de sute de cuie, fiecare purtător de milioane de bacterii infecțioase. Timp de două zile, chirurgii îmi tratează rănile vizibile. Sunt încă în stare critică, dar m-am stabilizat pentru moment. Bandajele de pe răni mi se îmbibă de sânge şi încep să miroase dezgustător, ca şi cum trupu-mi frânt ar fi început să putrezească. În timp ce medicii se uită neştiutori la organele mele vitale stabile, bacteriile se înmulțesc şi se furişează în mod subtil în fluxul sanguin. De acolo, boala are acces la fiecare celulă din corp.

Într-o singură zi, întreg corpul mi se infectează şi fac o febră groaznică. Moartea îşi pregăteşte atacul final. Tatăl meu şi mama mea, asistentă de profesie, ajung în Egipt chiar înainte ca lucrurile să se înrăutățească şi mai mult.

Timp de două zile, văd cum îmi urcă febra. Sunt îndopat cu toate medicamentele potrivite pe care le au, dar nimic nu dă rezultate.

Respir, dar capacitatea corpului meu de a absorbi oxigen slăbeşte din ce în ce mai tare. Plămânul stâng nu respiră, iar plămânul drept se umple în ritm alert cu lichid. Corpul îmi este infectat cu tot felul de boli – unele tratabile, altele nu. Temperatura continuă să-mi urce la fel de repede. Sunt doar la câteva grade distanță de moarte cerebrală. Toate organele care nu-mi sunt direct implicate în transportarea oxigenului către creier, devin nefuncționale.

Dacă nu primesc îngrijiri adecvate, mor. Singura opțiune este transportul militar spre Germania. Nu e nimic sigur, dar dacă trec cu bine peste noaptea asta, trebuie să mă pună pe avionul ăla.

Moartea se pregăteşte să-şi revendice drepturile.

Medicii vor să-mi inducă o stare de comă ca să-mi coboare temperatura, o chestie riscantă în starea mea actuală, dar au încercat totul deja, iar corpul meu nu mai poate lupta. Ultima mea şansă e coma indusă. Coma indusă şi faptul că plec din Cairo pe calea aerului. Trebuie neapărat să mă pună în acel avion.

Medicii intră în grabă să mă ia. Mama are ochii în lacrimi. Tata e chiar alături de ea.

— Te iubesc, Erik. Rezistă, mă îndeamnă ea.

— Nu-ți face absolut nicio grijă. Mă întorc în doi timpi şi trei mişcări, îi răspund optimist cu un zâmbet. Nu vreau ca ultima amintire legată de fiul lor să fie una în care el suferă.

— Te-ai descurcat bine, Erik; acum trebuie să te odihneşti, a fost ultimul lucru pe care l-am auzit în drum spre uşă.

Medicii mă împing degrabă pe holuri, şi intrăm într-o sală de operație friguroasă. Mi se pune o mască de plastic pe față şi mi se injectează lichidul alb care face să nu te mai doară nimic. Simt cum îmi intră în corp.

Nu mă lăsa.

Nişte lumini şi apoi întuneric. Doar întuneric.

*

Nu mi-e frică de moarte. Dar nu pentru că ştiu sigur ce se va întâmpla după ce mă despart inevitabil de viață – nici cei mai sinceri oameni religioşi nu ar putea susține că ştiu lucrul ăsta. Am credința mea şi promisiunile ei, dar şi o îndoială cât gămălia unui ac, ce tocmai mi-a încolțit în minte.

Nici pentru că aş fi curajos. Oamenii îi confundă adesea pe cei fără frică cu cei curajoşi, însă între aceştia există o diferență majoră. Cei curajoşi îşi impun să înfrunte teama pentru o cauză. Cei fără frică pot să *arate* curajoşi, dar ei nu pot *fi* niciodată curajoşi.

Pur şi simplu nu mi-e frică de moarte pentru că moartea va însemna sfârşitul luptei mele. Da, mi-e frică, dar ceea ce mă înspăimântă mai tare în acest moment e gândul că mă voi trezi, că va trebui să îndur încă o clipă departe de casă, încă un ac, încă o gură de aer care-mi va trimite săgeți de durere prin corp, încă un bandaj schimbat, încă o realizare a faptului că va trebui să-mi trăiesc viața singur, fără tovărăşia fratelui meu drag. Rănile mele sunt permanente. E foarte probabil că nu voi mai merge niciodată. E posibil să-mi pierd brațul. Nu voi fi niciodată la fel. Îmi voi trăi

restul vieții ca un schilod, umplut pentru totdeauna cu cicatrice atât pe dinăuntru cât şi pe dinafară, fără absolut nicio speranță de vindecare. Vai, să mor – ce binecuvântare ar fi! Nu faceți în aşa fel încât să trebuiască să renunț la moarte. Cruțați-mă de chinul care va urma.

Dar nu-i chiar aşa de simplu. Familia mea a pierdut deja un fiu. În momentul ăsta, părinții mei, bunicii mei, verii mei, toți cei dragi mie, şi alții pe care nu i-am cunoscut niciodată, zac treji, rugându-se să supraviețuiesc. Ei nu pot să-mi împărtăşească punctul de vedere. Ei nu ar şti niciodată că moartea pentru mine este un lucru pe care mi-l doresc, nu o pedeapsă. Ei ar fi nevoiți să înfrunte moartea celuilalt fiu preaiubit al lor. Biata mama – ar rămâne complet singură. Nu ar vizita-o nimeni de sărbători; nu ar suna-o nimeni în fiecare duminică seara ca să-i povestească despre ultima aventură. Nu ar mai avea nimic. Dacă eu aş muri, ea ar veni după mine.

Dar tata, oare ar putea îndura să ne piardă pe amândoi?

Fratele meu mai mic, Jake, ar creşte şi ar trăi fără să-şi cunoască frații mai mari. Erik şi Alex ar exista numai în poveşti îndepărtate care în timp, ar fi uitate. Nu pot să mor. Trebuie să lupt.

Plutesc în derivă prin cenuşiul impalpabil care separă viața de moarte, Îl strig pe Dumnezeu din adâncurile ființei mele. Cerşesc o încurajare, cea mai mică. Aştept şi sper la o experiență în afara trupului, o întâlnire cu divinitatea, un semn, orice care să-mi confirme că nu duc lupta asta singur. E cea mai neagră perioadă a mea. Tot ce am e pierdut, tot ce iubesc e luat. Dacă am avut vreodată nevoie de Dumnezeu, ăsta e momentul.

Păşesc pe marginea vieții şi scrutez întunericul care zace dedesubt. Strig către Creatorul lui, către Dumnezeul căruia mi-am dedicat viața.

Răspunsul pe care-l primesc e acesta:

Linişte absolută.

În momentul în care am cea mai mare nevoie, sunt singur, părăsit, trădat.

*

O respirație forțată indusă de un aparat fără suflet mă smuceşte din golul binecuvântat; înapoi în trupul distrus, înapoi în luptă. Camera e plină de oameni. Familia mea e aici. Îi văd pe mama şi pe tata, pe încă câțiva. Recunosc câteva chipuri de la biserică. Arată obosiți. Probabil e târziu. Camera e întunecoasă.

Îmi amintesc explozia. Îmi amintesc urletele. Îmi amintesc ce am văzut. Îmi amintesc durerea, durerea aia îngrozitoare. În filme, când oamenii sunt torturați, leşină întotdeauna din cauza durerii. Oamenii spun mereu că după ce eşti rănit, nu simți durerea pentru că eşti încă în şoc. Eu am simțit fiecare cui care mi-a sfâşiat trupul. Am simțit fiecare bucată de carne care mi-a fost desprinsă din trup în urma exploziei. Am simțit toate cuiele care îmi ieşeau din cap. Nu am leşinat deloc. Şocul nu mi-a amorțit simțirea. Iar acum eram treaz din nou, şi nu eram într-o stare mai bună decât atunci când îmi părăsisem corpul.

Încerc să vorbesc, dar tubul de plastic introdus în gât mă face să tac. Sunt treaz. Pot să respir. Nu am nevoie de aparatul ăsta. Încerc să-l scot. Mama mă opreşte cu o atingere.

— Erik, avem avionul la dispoziție. Plecăm în Germania. Rezistă. Mâine vei fi îngrijit cum nu se poate mai bine. Mike şi Kris vin şi ei. Vor fi în avion cu tine.

Eram semi-sedat în timp ce ambulanța mergea spre aeroport, ducându-se pe pista de decolare, spre Germania. Am imagini în cap – doar gânduri vagi care nu au nicio ordine.

Mă trezesc într-un spital din Germania. La trei ore după aterizare sunt într-o sală de operație. Mi se îndepărtează toate bandajele de pe răni şi mi se curăță zonele infectate; încep să scoată alte cuie. Mă îndoapă cu antibiotice.

Într-o singură zi, starea mea devine stabilă.

Bătălia pentru viața mea a fost câştigată. Acum nu-mi rămâne decât să aştept.

Intră medicul.

— Îmi veți tăia brațul?

— Nu, Erik, îl poți păstra.

— Cât va mai trece până să pot merge din nou?

— Nu va fi uşor, Erik. Nu ştim care răni sunt permanente şi care se vor vindeca.

Acum trebuie să rezist în lunile astea de recuperare. Acum cea mai mare provocare nu e amenințarea morții – moartea a renunțat la mine. Acum este îndoiala, gândurile care-mi vor fi tovarăşi în aceste nesfârşite ore care mă aşteaptă. Măcar dacă mă duceam când eram încă încredințat că Dumnezeu este la cârmă; înainte de nopțile nesfârşite de nesomn; înainte să am ocazia de a pune la îndoială ceea ce acceptasem deja ca fiind adevărat; pe când eram atât de naiv încât să cred că există o lumină la celălalt capăt al tunelului, că Dumnezeu e bun, şi că toată lumea are rolul ei în planul perfect pe care El îl orchestrează.

Fiecare secundă doare. Nu apuc niciodată să mă odihnesc. Noaptea, asistentele vin în camera mea la fiecare 15 minute să-mi ia sânge ca să monitorizeze infecțiile. La fiecare patru sau cinci minute sună câte-o alarmă. În timpul zilei, încerc să mă mişc. Într-un final, încerc să mănânc din nou. De la explozie, corpul meu de 1,80 m şi 75 kg a ajuns de 60 kg. Sunt un schelet.

Trec două săptămâni de chin şi sunt într-o stare destul de stabilă ca să mă pot întoarce în America, înapoi în oraşul în care am crescut. Înapoi în Grand Rapids.

Aici aud prima dată cuvintele „confortabil" şi „controlul durerii" în privința situației mele. Din patru în patru ore, mi se pompează în vene cea mai bună heroină sintetică care există pe piață. E raza mea de soare. Cu ea, nu mai simt nimic. Am nevoie de ea ca de apă.

Încep să fac primii paşi pentru a merge din nou. Am furtunuri şi tuburi care-mi atârnă din fiecare orificiu. Patru îmi sunt conectate la rănile de şrapnel, unul este perfuzia intravenoasă, trei îmi perforează cutia toracică până în plămâni (unul a ajuns acolo fără anestezie). În brațe şi picioare mai am încă o mulțime

de cuie. Timp de o lună, picioarele mele nu au făcut altceva decât să sângereze. E timpul să merg. Mă doare să stau pe ele.

Fizioterapeuții se reped să mă ajute.

— Erik, ajută-te de cadru!

— Luați chestia aia de lângă mine!

— Nu poți sta în picioare fără el!

— NU AM NEVOIE DE CADRU!

Un pas. Doi paşi. Trei paşi. Nu-mi spuneți mie că nu pot.

*

Corpul fratelui meu este adus cu avionul în Grand Rapids. Înmormântarea are loc, dar eu nu pot să părăsesc spitalul. Sute de oameni sunt prezenți, dar nu şi eu.

— DOAMNA ASISTENTĂ! Îmi vreau medicamentele.

Raza mea de soare.

Trec zile întregi. Trec nopți.

Îi mint pe medici şi spun că nu mă doare, ca să ies din spital mai repede. Când mă doare rău, zic că mă doare un pic, când mă doare mai puțin, zic că e suportabil. *Lăsați-mă să merg acasă.* Acum pot să stau singur în picioare şi să mă mişc de la pat la scaun şi înapoi. Dar fără stupefiantele perfuzate, nimic nu-mi atenuează durerea. Fiecare secundă din fiecare zi o petrec în durere, dar măcar am ieşit din spital. Nimeni nu va mai încerca să mă împiedice să-mi fac plimbările. Nimeni nu-mi va mai spune ce pot şi ce nu pot să fac. Mama mea mă cunoaşte mai bine decât personalul din spital. Tatăl meu se va plimba cu mine.

Noaptea zac pe spate în patul meu şi fixez tavanul cu privirea. Mă uit la televizor. Citesc cărți. Fac orice, numai să dorm nu.

Cuiele continuă să iasă la suprafață. Îmi înțeapă pielea pe dinăuntru. Deschid rana şi le smulg afară pe nemernicele astea care se bagă peste tot.

Au început nopțile în care nu am somn. Sunt mereu obosit. Sunt extenuat toată ziua. Ațipesc de cum mă întind, şi apoi mă trezesc şi stau aşa. În fiecare noapte sunt singur.

Sâmburele de îndoială începe să prindă rădăcină. M-am rugat lui Dumnezeu atât de des în ultimele săptămâni de la explozie. M-am rugat pentru viața lui Alex, pentru uşurarea cât de cât a durerii, m-am rugat pentru orice asigurare că nu duc lupta asta de unul singur.

Dă-mi un motiv să vreau să sper.

Toate rugăciunile mele au rămas fără răspuns. Cu toate acestea, încă sunt în viață. Mi se pare crud. Noi Îi urmam planul. Făceam ceea ce credeam noi că eram meniți să facem. Nu ne-am îndoit nicio clipă că Dumnezeu era cu noi, până în ziua aceea, la piață. Nu pot să înțeleg. Am supraviețuit, deşi şansele erau extrem de mici. Medicii se uită la fişele mele uimiți.

— Erik, e cu adevărat o minune că mai trăieşti azi.

Se aşteptau să mor din cauza hemoragiei. Când am ajuns la spital în sfârşit, inima mea abia mai avea destul să pompeze. Am suferit un şoc ireversibil de două ori. Şocul ireversibil e fatal; se presupune că nu supraviețuieşti nici măcar o dată, darămite de două ori. Infecțiile din sânge ar fi trebuit să mă termine. Când au vrut să mă transporte, întreg corpul renunța să mai lupte. Plămânii mei nu mai absorbeau oxigenul. Numai chestia asta ucide 75 % din pacienții tineri, puternici. Într-un fel sau altul, chiar înainte să fiu dus cu ambulanța, starea mea s-a stabilizat atâta cât, şi numai atât, cât să fiu mutat. Oamenii încă vor să ştie cum am reuşit să obțin transportul militar din Cairo la cel mai bun spital militar din lume, care era în mod normal rezervat pentru soldații noştri grav răniți.

Sunt o persoană foarte încăpățânată, şi am fost hotărât să lupt pentru viața mea atâta timp cât a fost nevoie, oricât de greu mi-a fost, dar faptul că am supraviețuit nu s-a datorat numai voinței mele. La mijloc a fost mult mai mult decât felul în care m-au îngrijit medicii. Conştiința mea era păzită. Viața îmi era protejată. Evenimentele s-au succedat perfect, astfel încât eu să trăiesc. Nu am absolut nicio îndoială că forța pe care o urmasem până în Africa, care m-a dus prin piața aia în ziua aceea, era aceeaşi cu

forța care îmi ținea inima în funcțiune când moartea era iminentă.

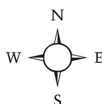
Dar noi oamenii suntem mult mai mult decât aerul pe care îl respirăm. O persoană are nevoie de mult mai mult decât de o bătaie de inimă. Are nevoie de un scop, are nevoie de credință, de siguranța faptului că nu e singură. Nu pot să-mi explic nicicum de ce Dumnezeu îmi protejează carapacea în care locuiesc, dar mă lasă cu totul singur atunci când am cea mai mare nevoie de El.

În lunile de recuperare de după explozie, am încercat să mă rog lui Dumnezeu, însă rugăciunile mele nu erau decât o voce deşartă ce-mi răsuna în minte.

Până la urmă am încetat să mă mai rog.

Un lac de acumulare lângă Fez, Maroc

O viață ce merită trăită
Michigan şi Hawaii

Soarele răsare în fiecare dimineață şi apune în fiecare seară. Viața nu stă în loc; nu ne aşteaptă. Lumea îşi vede de treabă ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Dar s-a schimbat absolut totul.

Lunile au trecut şi am ajuns să pot să merg din nou. Din două în două săptămâni mergeam la operație. Încă mai aveam 50 de cuie sau cam aşa în mine. Medicul le-a scos afară unul câte unul. De cum îmi reveneam după operație, mă întorceam la spital pentru încă una. Nu voi mai fi niciodată cum eram – sănătos şi puternic – deşi foarte puțini observă diferența. Cicatricele mele sunt adânci, dar o cămaşă drăguță şi un zâmbet fals le ascund destul de bine.

A început anul universitar. Kris s-a întors în Vest, la facultate. Eu şi Mike nu aveam unde să mergem, ce să facem, aşa că doar am stat, am aşteptat şi ne-am vindecat. Măcar de-ar fi aşa uşor. Am mers amândoi la ore în oraşul în care am crescut. El locuieşte chiar vizavi de mine. Eram din nou vecini, locuiam din nou cu mamele noastre iubitoare, exact ca în copilărie.

Mike mai vorbea despre ziua aceea. Când şi-a venit în simțiri acolo în stradă, s-a trezit în fața unui zid de fum şi a unei catastrofe, la doar 15 metri distanță de noi ceilalți, dar izolat de o barieră intimidantă. A văzut că avea brațul plin de găuri însângerate, a simțit sângele şiroindu-i pe față, s-a uitat la masacrul de care era înconjurat, la corpurile care zăceau împrăştiate pe stradă şi a fost absolut convins că era singurul dintre noi care supraviețuise. O mulțime de oameni s-au repezit

la el, câțiva localnici l-au apucat şi l-au condus la spital. Noi nu mai eram pe-acolo. Nu avea niciun sens să încerce să ne găsească. Încă în stare de şoc, Mike era încredințat că noi eram morți. El nimerise în afara masacrului, singur. Noi eram prinşi înăuntru.

Tuturor le place să creadă că, dacă ar trebui vreodată să facă față uneia dintre cele mai dezastruoase situații, s-ar comporta într-un anume fel. Cei duri vorbesc mereu despre ce ar face dacă un hoț i-ar amenința cu arma. Aud mereu critici la adresa soldaților din prima linie din Irak, din partea unor oameni care stau confortabil în fotoliile din sufrageriile lor şi se uită la ştirile de seară. Oamenii care nu au fost testați cu adevărat în cele mai cumplite circumstanțe, care habar nu au ce ar face dacă ar fi ei, singuri, în fața morții; atunci când nu le aplaudă nimeni curajul sau când laşitatea le este batjocorită. Oamenii ăştia nu au niciun drept să judece faptele puținilor care au fost supuşi la o asemenea oroare. Iar puținii care au fost testați şi care îşi pot aminti de propriile reacții, rareori vorbesc despre ele.

Reporterii de ştiri adoră să spună povestea noastră. La fiecare colț dăm de cineva care ne recunoaşte, care a auzit de atacul cu bombă din Cairo. Oamenii au ajuns să-i cunoască pe Erik Mirandette, pe Mike Kiel şi pe Kris Ross prezenți în articolele de ziar, pomeniți în biserici şi la ştiri. Băieții ăştia trei sunt înțelepți, ei au răspunsurile, credința i-a ajutat. Dar noi nu suntem acei trei băieți. Noi suntem pierduți, derutați, furioşi, cu inimile zdrobite. Ne-am pierdut fratele şi suferim de singurătate.

Soarele răsare în fiecare dimineață şi aduce cu el o nouă zi în oraşul ăsta jalnic. Îi văd pe colegii mei de clasă abia aşteptând să treacă zilele săptămânii. Vine ziua de vineri. Vinerea e scopul lor, speranța lor. Se vor abandona distracțiilor banale care îi aşteaptă. Îşi vor bea pe nerăsuflate băuturile alea vătămătoare, convinşi că totul este bine. Ei nici nu pot să-şi imagineze groaza care face acum parte din mine. Îi invidiez atât de mult.

Încă o băutură care-mi amorţeşte simţurile. Încă o conversaţie despre hainele sărăcăcioase ale fetei ăleia îmi umple un spaţiu în conştiinţă, care ar fi fost altfel bombardat de întrebările la care nu găsesc răspuns.

Încă o noapte fără somn.

Sună telefonul. E vineri seara. Altă petrecere în campus. Urcăm în jeep, eu la volan, iar Mike în dreapta.

— Vrei să mergem? îl întreb.

— Da, dar hai mai întâi la o bere.

Ne oprim la un restaurant din apropiere, şi găsim un loc mai izolat la bar.

— Două pahare din băutura specială din seara asta.

— Dublu sau simplu?

— Dublu, răspundem la unison.

Tensiunea s-a acumulat pe tot parcursul săptămânii. În ultimele zile nu l-am văzut aproape deloc pe Mike. Nu am reuşit să mă eliberez de ea treptat, aşa cum e sănătos şi normal. De obicei puteam să rezist o săptămână, dar presiunea e atât de mare, încât simt că explodez.

Problema e că gândesc prea mult. Mintea mi-a fost limpede, aşa că întrebările şi îndoielile mi-au invadat fiinţa valvârtej. Le voi îngropa curând, din nou. Mike e aici să mă ajute, şi eu, la rândul meu, îi sunt alături. Curând.

— Ieri m-am întâlnit cu nişte oameni de la biserică, zic eu.

— Da?

— Încă sunt convinşi că Dumnezeu nu te va părăsi niciodată. Că atunci când vei avea mai mare nevoie, El va fi acolo.

— Poate că au dreptate.

N-am dormit de două săptămâni. Stau întins noapte după noapte – în lacrimi, furios, frustrat, învins. Nici măcar acum nu-I poate fi lui Dumnezeu milă de mine? Nu pot decât să cred că m-a părăsit. Când am avut mai mare nevoie de El, m-a abandonat. Mike ştie lucrul ăsta. Nu trebuie să-mi pierd timpul spunându-i asta din nou.

— Poate.

— Poate că nu au dreptate. Vorbele lui își găsesc ecou în gândurile mele.

— Ah, şi încă ceva. Un tip pe care nu l-am mai întâlnit niciodată, a venit la mine ieri, în mall. Ştii ce mi-a spus?

— Ce?

— Uau, uită-te la tine! Arăți grozav. Nu-i aşa că Dumnezeu e mare? Dumnezeu e atât de îngăduitor! E o minune că poți să mergi!

Fratele meu a fost ucis sub ochii mei; eu am sfârşit cu trupul sfârtecat. Durerea din perioada de recuperare a fost o tortură. Timp de patru săptămâni am zăcut pe spate, cu şalele şi fundul deschise şi sângerânde. Nu puteam să fac nicio mişcare fără să mă doară. Pierderea fratelui meu a fost de nesuportat. M-am luptat să trăiesc, nu pentru că voiam să trăiesc, ci pentru că nu voiam să sufere cei dragi mie şi nu voiam ca un terorist să se laude cu victoria morții mele. Pentru mine, moartea ar fi fost o binecuvântare.

Şi cu toate acestea, oamenii vin şi spun că Dumnezeu a fost milos pentru că m-a cruțat?

Dacă asta-i mila Domnului, mai bine mă lipsesc.

— Ăştia-s preferații mei. Şi ce i-ai spus?

— Ce puteam să-i spun? Am zis: „Amin, frate; mersi că te-ai rugat pentru mine."

— Nici nu puteai spune altceva. Nici n-ar fi înțeles dacă îi spuneai altceva, oricum.

Vin şi berile noastre reci. Le ducem la gură şi ne umplem creierele cu fiecare bulă. Paharul meu e pe jumătate gol după prima înghițitură. Mike a băut şi mai mult.

— Te-ai gândit vreodată la cuvântul „minune"? îl întreb eu.

— La ce te referi?

— Miracol. Te-ai gândit vreodată ce înseamnă cuvântul ăsta? Un eveniment sau o serie de evenimente atât de improbabile din punct de vedere astronomic, încât e necesară o intervenție divină ca să le explice.

Mike stă şi se uită la mine.

— Dar care-i antonimul termenului „miracol”? continui eu. Cuvântul poartă întotdeauna o conotație pozitivă pentru că se presupune că divinitatea e ceva de bine. Dar dacă nu e aşa, de fapt?

— Ce vrei să zici?

— Păi nu se poate considera un miracol şi faptul că, după toate prin câte am trecut în Africa, s-a nimerit ca un terorist sinucigaş să activeze o bombă tocmai lângă noi, tocmai într-o țară în care nu a mai avut loc un incident terorist de peste nouă ani? Eu zic că faptul că am fost bombardați, e la fel de mult un miracol ca şi faptul că eu am supraviețuit. Cum pot oamenii să vadă partea bună în chestia asta, să-L laude pe Dumnezeu pentru binele ăsta, şi să treacă complet cu vederea partea îngrozitoare? Oare şi asta ar trebui pusă tot pe seama lui Dumnezeu? Oare ar trebui să-L înjurăm pentru oroarea asta şi în acelaşi timp să-L lăudăm pentru finalul fericit?

— Oamenii nu gândesc aşa, Erik. Majoritatea îl învinuiesc pe diavol pentru rele. Nu ştiu dacă e corect, dar asta e ceea ce fac cei mai mulți oameni.

— Ai dreptate, şi-apoi spun cu toții ceva de genul că tot răul e spre bine.

Credincioşii îmi spun că ce mi s-a întâmplat face parte din planul universal al lui Dumnezeu. Că e greu să înțelegem, dar tot răul e spre bine. Că deja, evenimentul ăsta are un impact profund asupra comunității creştine. Că a schimbat viețile oamenilor şi că oamenii se întorc la credință după ce i s-a întâmplat lui Alex. Trebuie să aibă loc o tragedie pentru ca oamenii să se îndrepte spre Dumnezeu.

Noi L-am cunoscut pe Dumnezeu, I-am oferit viețile noastre pe tavă, iar El ne-a cerut prețul suprem. Chiar şi aşa, oamenii rămân cutremurați, mişcați, şi tot Îl caută.

Alex ar fi putut fi ucis într-un accident de maşină în primul an de facultate, sau într-un accident de motocicletă în Africa, sau

împuşcat în Congo, şi nimănui nu i-ar fi păsat. Dar nu s-a întâmplat aşa. L-a omorât un terorist sinucigaş în Egipt. Şi-acum mă întreb cum am reuşit să supraviețuim atâtor lucruri şi să murim tocmai când era cel mai puțin probabil? Nu poate fi vorba de noroc, nici de coincidență. Şi atunci? Ce înseamnă lucrul ăsta?

Făcea parte din planul de ansamblu?

Dacă da, să-l ia naiba de plan de ansamblu!

Oare s-a întâmplat pur şi simplu să ne aflăm în locul nepotrivit, la momentul nepotrivit?

A meritat?

Oare îmi mai pasă? Poate aş fi preferat să am o viață cu Alex şi fără Dumnezeu.

Oare dacă ar fi murit într-un accident de maşină, ar fi fost mai uşor? Nu i-ar fi păsat nimănui, iar eu nu aş fi ajuns să-L pun la îndoială pe Dumnezeu. I-aş fi acceptat moartea ca pe ceva ce se întâmplă frecvent într-o lume mizerabilă. Probabil că un simplu clişeu ar fi fost un răspuns suficient.

Poate că ceea ce s-a întâmplat a fost lucrarea diavolului, şi Dumnezeu este tot atât de tulburat sufleteşte ca şi mine. Dar Dumnezeu ar fi putut să-l oprească.

Ahh, gândurile astea. Îmi termin berea dintr-o înghițitură. Simt deja că nu mai gândesc atât de limpede.

— Barman, încă două!

Barmanul încuviințează din cap şi începe să umple încă două pahare. Mike îşi termină şi el berea.

Nu-mi pasă. Îl vreau pe Alex. Aş fi dat orice să fi fost eu în locul lui în seara aceea. Oricare dintre noi ar fi dat orice. El a fost primul luat în ambulanță. Nu e vorba că Dumnezeu mi-ar fi cerut prea mult; e vorba că nu m-a lăsat să fac destul.

— Erik. Erik.

— Da, ce-i?

— Revino cu picioarele pe pământ. Nu are niciun rost să te mai gândeşti. Stai cu mintea aici.

Paharele cu bere ne aşteaptă chiar în fața noastră.

— Poate că Dumnezeu e chirurg, Mike. Poate că exact în clipa asta suntem pe masa Lui de operație. Ar fi un lucru crud din partea noastră să punem punct înainte să termine operația. Dar cum poate binele ăla comun să justifice asemenea suplicii?

Deschid gura şi torn băutura rece pe gâtlej în jos. Mă relaxează.

— Poate că lucrurile rele se întâmplă pur şi simplu, Erik. Poate că uneori, oricât ai sta să te gândeşti de ce sau cum, tot nu ajungi la o concluzie.

— Poate că ai dreptate.

Mintea mi-e încețoşată de la alcool. În curând vor înceta şi întrebările.

— Ştii de ce mă tem cel mai tare, Mike?

Mike ştie răspunsul la întrebarea asta, dar vrea să-l audă oricum. Ştie că se va sfârşi curând. Îşi încrucişează mâinile lângă berea rece.

— Nu mă tem că Dumnezeu nu există. Ştiu că Dumnezeu există. Mă tem că Dumnezeu înseamnă mult mai mult decât dreptate, pace, dragoste şi bucurie. E chiar atât de exagerat să spun că Dumnezeu e crud, nedrept, parțial, capricios, egocentric…?

Dacă nu, cine sau ce diferențiază raiul de iad?

Nimic nu e sigur, şi oricât de mult m-aş gândi, nu reuşesc să-mi rezolv dilemele. Faptul că mă tot gândesc, nu face decât să mă afunde şi mai adânc în necunoscut, naşte şi mai multă incertitudine, pune la îndoială tot mai multe lucruri pe care le credeam sigure.

Îmi termin berea. Am reuşit – am băut destul cât să nu-mi mai fugă mintea încoace şi încolo.

Mike îşi dă seama de asta.

— Bun venit înapoi. Ți-a luat mai mult decât de obicei.

— Ştiu, îmi ia din ce în ce mai mult timp să mă liniştesc. E din ce în ce mai rău.

— O să treacă şi momentele astea, Erik. Trebuie doar să ai răbdare.

— Trebuie să plec de aici, Mike. Tre' să ies din oraşul ăsta.

Dacă ceea ce crezusem eu nu e adevărat, dacă Dumnezeu nu este Dumnezeul iubitor care credeam eu că este, atunci viața mea şi moartea fratelui meu sunt zadarnice.

Şovăi; ar fi atât de uşor să renunț, o adevărată uşurare. Aş putea intra în sticla asta şi n-aş mai ieşi niciodată. Dulăpiorul meu e plin de calmante care mă amorțesc şi psihic, nu numai fizic. Nu-mi vine să cred că nu le-am luat pe toate deja. Tentația e atât de mare!

Dar dacă aş renunța la viață acum, ar fi ca şi cum aş arunca totul la gunoi – toate lucrurile pentru care am trăit, toate lucrurile pentru care a murit Alex. Dacă aş renunța la viața mea acum, ar fi ca şi cum aş nega că există speranță. Atunci mai bine-aş fi murit în stradă în ziua aia. Îmi place sau nu, viața mea pe planeta asta nu s-a terminat încă. Aşa că merg înainte – unde? Nu sunt sigur, dar aici nu mai pot sta. Aici nu mă aşteaptă decât moartea şi distrugerea.

— Vreau să plec şi să-mi pun gândurile în ordine. Aici nu pot să fac asta.

Mike îmi aruncă o privire, inspiră adânc.

— Bun, şi-atunci unde să mergem?

— Să mergem?

— Erik, nici nu mă gândesc să te las să pleci singur. Trebuie să aibă cineva grijă de tine şi trebuie să pleci. Deci, încotro?

— Nu trebuie să faci asta, Mike.

— Da, bine, altceva?

— Trebuie să ne pierdem undeva. Undeva unde nimeni nu ştie cine suntem, undeva unde nimeni nu ne recunoaşte.

— Am auzit că e drăguț în Kauai.

— Kauai să fie, atunci.

— Acum eşti pregătit să mergem la petrecerea aia?

— Da.

*

Au trecut mai bine de trei ani de când am luat decizia aia fatidică de a lăsa în urmă comoditatea vieții din universitate, cu

promisiunea de a fi numit în vreo funcție, pentru a mă aventura în necunoscut, la bordul unui avion spre Africa.

Încă mai primesc veşti, din când în când, de la Manolo şi familia lui. Ultima oară când am fost arestat în Maroc, am primit un ultimatum: ori abandonez de tot refugiații, ori nu mi se va mai permite să intru vreodată în Maroc. Am ascultat sfatul celor pentru care mă aflam acolo, a celor pe care îi ajutam, şi am renunțat la proiectul de pe munte. Două luni mai târziu eram în Al Hoceima. Refugiații plecaseră. Nu mai puteam face nimic. Cu toate acestea, situația lor s-a înrăutățit pe măsură ce numărul lor a crescut.

Manolo nu s-a lăsat cu una, cu două. Acum, după ce a trecut atât de mult de la prima excursie împreună pe muntele Gurugu, Manolo continuă să-i ajute. Deşi patrula vamală a fost cu ochii pe mine în lunile ulterioare arestării mele, oficialii vamali au trecut cu vederea complet caravanele de bărbați şi femei spanioli, de camionete pline de alimente şi provizii care şi-au făcut brusc obiceiul de a „lua picnicul" pe Gurugu, o dată pe săptămână. Manolo a vorbit încoace şi încolo despre refugiați, iar povestea lor s-a răspândit cu repeziciune printre comunitățile de spanioli. De atunci, efortul de ajutorare a refugiaților a crescut mai mult decât ne-am fi aşteptat noi vreodată. În frunte cu Manolo şi familia lui, o grămadă de comunități religioase din zonă i-au adoptat pe refugiații de pe Gurugu.

În ultimii trei ani, mii de bărbați, femei şi copii au beneficiat de dăruirea lor. Cei goi au fost îmbrăcați, cei flămânzi au fost hrăniți, cei bolnavi au fost îngrijiți, iar cei biruiți au fost îmbărbătați. Au fost salvate o grămadă de suflete.

În Al Hoceima, sute de oameni s-au înfuriat când au auzit ce ni s-a întâmplat în Cairo. Sate întregi au deplâns moartea lui Alex, la auzul veştii. Cu toții au blamat ura care a determinat comiterea unui asemenea rău.

Azi, oamenii încă mai vorbesc despre doi frați curajoşi, a căror dragoste era cu adevărat molipsitoare, şi care au venit de

la capătul celălalt al lumii ca să-i ajute când au avut cea mai mare nevoie.

În ultimele patru luni pe care le-am petrecut cu fratele meu, am călătorit prin cele mai uimitoare şi periculoase locuri şi în cele mai îndrăznețe condiții care există. Am trăit viața din plin.

Hotărârea pe care eu şi Alex am luat-o de a ne urma inimile, precum şi timpul care a urmat nu au fost zadarnice. Ştiu că ne jucam rolul în minunata piesă de teatru care este regizată peste tot în jurul nostru, în fiecare zi.

Deci, a meritat?

Încă mai am nenumărate întrebări la care nu am găsit răspuns. Sunt multe lucruri pe care nu le voi înțelege niciodată. Poate că nici nu mai am credința pe care o aveam înainte. De-acum înainte, îmi voi trăi viața profund marcat, atât trupeşte cât şi sufleteşte.

Dacă aş fi ştiut în urmă cu trei ani că faptul că m-am dedicat scopului meu şi mi-am ajutat fratele să vadă cum e afară, mă va costa viața lui, nu aş fi pus niciodată piciorul în avionul ăla. Nici măcar nu m-aş fi gândit vreodată la asta. Mi-aş fi aruncat destinul pe fereastră şi mi-aş fi continuat viața confortabilă pe care eram atât de norocos să o duc, fără cea mai mică ezitare şi fără să revin nicio secundă asupra deciziei. Dar nu mi-a fost dat să fac alegerea aceea. Eu aveam de ales între a crede şi a urma, sau nu. Am înțeles riscurile, şi ştiam că nimic nu e niciodată sigur. Adevărul este că nu ne putem niciodată sustrage riscului, nici într-o cameră singuratică de cămin, nici peste ocean, în mijlocul unui război civil, nici dacă e vorba de ceva măreț şi nobil, nici dacă nu e legat de absolut nimic; cu fiecare suflare a noastră, aruncăm zarurile şi spunem: „Doamne-ajută!"

În viață, există lucruri care sunt mult mai rele decât moartea. Toți ajungem între patru scânduri. Şi în marea schemă a vieții, să trăieşti 80 de ani înseamnă oare mai mult decât să trăieşti 18? Viața noastră e doar o suflare, fie că murim bătrâni şi cărunți sau tineri şi energici. Când ne vine rândul să murim, nu contează câți

ani am trăit, ci mai degrabă ce am făcut în puținul timp care ne-a fost dat pe acest pământ.

Cel mai oribil şi îngrozitor lucru pe care mi-l pot imagina nu e faptul că aş risca totul pentru o cauză în care cred, şi apoi chiar mi s-ar cere să sacrific tot. Cel mai oribil şi îngrozitor lucru, este gândul că mi-aş putea petrece întreaga viață reducând riscurile pe care mi le asum, trăind în ignoranță, convins că sunt în siguranță, respingând scopul pentru care am fost creat, şi apoi trezindu-mă într-o zi că am îmbătrânit şi că viața a trecut pe lângă mine şi, cu moartea bătându-mi la uşă, să-mi dau seama că în toți aceşti ani, nu am trăit cu adevărat.

Fiecare dintre noi are propriul destin, o legendă pe care numai noi o putem trăi. Majoritatea aleg să nu i se dedice, pentru că e periculos şi înspăimântător. Majoritatea amână până mâine, până după liceu, până după facultate, până au o bază financiară. Dar oare ei nu-şi dau seama? În viață avem o singură şansă. Ziua de mâine poate să nici nu vină. Acum e momentul! Nu să laşi totul şi să te muți în Africa, dar să găseşti chemarea care se ascunde în tine şi să o îmbrățişezi, să-i asculți murmurul subtil.

Nu regret nicio secundă hotărârea de a merge în Africa. Nu regret nici ajutorul pe care l-am dat, eu şi fratele meu. Nu regret nici că eu şi fratele meu ne-am iubit enorm de mult unul pe celălalt, aşa cum puțini, chiar şi cei binecuvântați să trăiască o viață întreagă cu familiile lor, pot să iubească. Nu regret că am profitat cu îndrăzneală de fiecare ocazie de a trăi şi de a iubi. Nu regret că am putut să-l văd pe frățiorul meu crescând dintr-un băiat care tocmai terminase liceul, într-un războinic fără teamă, care era mereu plin de compasiune şi dragoste, în ciuda celor mai dure condiții din toată lumea. Nu regret că am ales să fiu de partea binelui şi să lupt pentru dreptate chiar şi cu prețul vieții celei mai dragi ființe. Împreună cu Alex am râs şi am plâns cât pentru o viață întreagă şi am trăit mai multe aventuri nebuneşti decât ar putea pretinde cei ce se duc în mormânt bătrâni şi cărunți. Deşi viața lui Alex s-a încheiat brusc şi fără sens, Alex a

rămas la fel, şi ştiu că nu ar fi schimbat nimic în ceea ce priveşte ultimul an petrecut împreună cu noi.

Dacă aş muri azi, ce-aş putea spune despre viața mea? Dacă m-aş afla azi în fața Creatorului meu, ce aş avea de spus despre tot ce mi s-a dat? Alex a stat în fața Domnului şi când a fost întrebat ce a făcut cu ceea ce i s-a dat, fratele meu ar fi putut să spună: „Am făcut tot ce am putut, în fiecare zi pe care mi-ai dat-o."

Oare eu voi putea spune acelaşi lucru?

Aşa că acum, mă aflu la o altă răscruce. Vocea din interiorul meu şopteşte din nou, de parcă ar şi avea toate drepturile din lume să facă asta, de parcă nu mi-a luat şi aşa destule. Vocea spune:

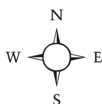
Luptă; nu te da bătut. Mergi înainte. Te aşteaptă multe lucruri încă. Totul va fi bine, într-o zi. Ai încredere.

Însă nu mai sunt atât de naiv cum eram odată. De data asta nu mă mai las convins atât de uşor. Ştiu ce preț plătesc dacă aleg să-mi ascult inima.

Şi cu toate acestea, mi-o voi asculta.

De la stânga la dreapta: Mike, eu şi Kris

Epilog: Doi ani mai târziu

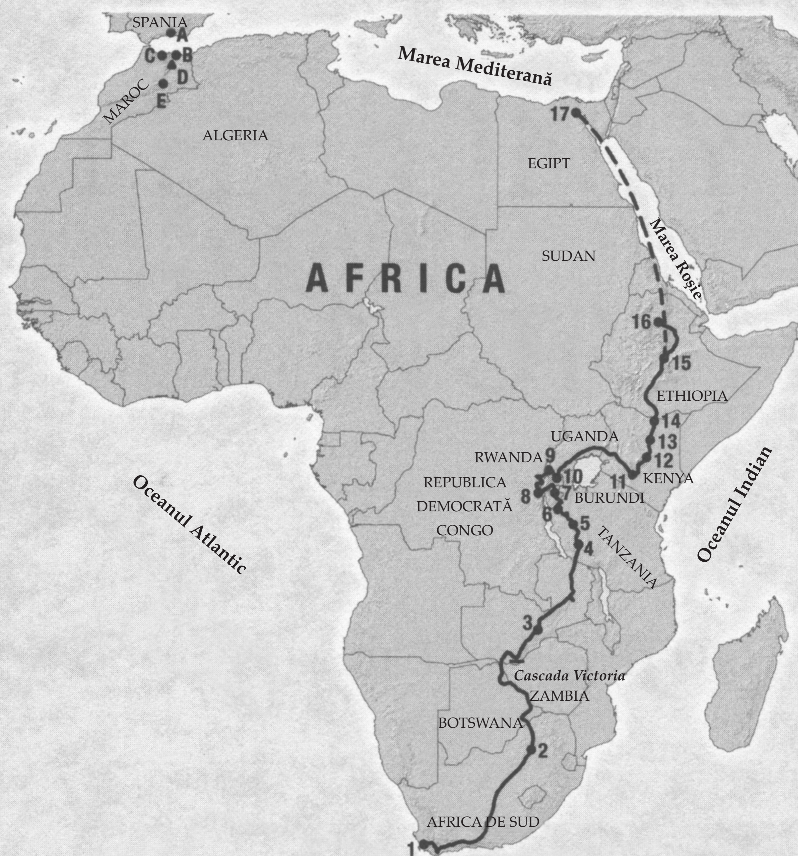
Mike s-a înrolat din nou în rezervele active şi în prezent se pregăteşte să devină medic pe avion. Deja i-a anunțat pe comandanții săi militari că vrea să fie trimis în Irak de cum termină şcoala. În timpul anului, Mike îi va salva pe soldații răniți scoțându-i din calea răului, şi ducându-i la acelaşi spital în care a fost salvată viața lui Erik.

Kris s-a întors în Africa în calitate de voluntar pentru o firmă creştină de turism, cu profil de excursii şi aventuri. În prezent, Kris se află în Maroc, unde îi conduce pe turişti prin deşertul Sahara, pe motociclete de teren. Anul acesta, în primăvară, va absolvi facultatea. Într-o zi, speră să pună bazele unui centru de recuperare prin excursii şi aventuri, pentru tinerii tulburați.

Erik s-a refăcut complet fizic şi s-a întors în Academia Forțelor Aeriene din America, la doar un an după atacul cu bombă. Erik este şi acum unul dintre cei mai buni săritori cu prăjina în cadrul NCAA, Divizia I. Erik studiază ştiințele politice cu accent pe relațiile internaționale.

*

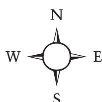
Aceşti trei tineri sunt în continuare cei mai buni prieteni, frați, legați prin sânge.

Legenda:

A Malaga
B Melilla
C Al Hoceima
D Muntele Gurugu
E Fez
1 Cape Town
2 Johanesburg
3 Lusaka
4 Sumbawanga
5 Mpanda
6 Kigoma
7 Bujumbura
8 Bukavu
9 Goma
10 Kigali
11 Nairobi
12 Isiola
13 Marsabit
14 Moyale
15 Addis Abeba
16 Lalibela
17 Cairo

Mulțumiri

Mamei şi tatălui meu – vă mulțumesc pentru că mi-ați dat viață.

Lui Mike şi lui Kris, cei mai buni prieteni la care poate cineva să spere vreodată – vă mulțumesc, frații mei.

Familiei mele – mulțumesc.

Micului Jake, pentru ca într-o zi, să-ți poți cunoaşte fratele mai mare, care te-a iubit nespus.

Lui Will, Larry şi generalului Bagby – mulțumesc pentru avionul cu care m-ați transportat.

Lui Keith, Rob, John şi Rosa – mulțumesc.

Comunității din Mars Hill – mulțumesc.

Tuturor acelora care s-au rugat pentru viața mea – vă mulțumesc din suflet.

Alte cărți disponibile la editura Casa Cărții:

Botezați în Duhul, de Frank D. Macchia
Chemarea la bucurie şi durere, de Ajith Fernando
Cum să ajungi să spui NU, de Erwin W. Lutzer
Gata cu scuzele, de Tonny Evans
Tânjirea după Dumnezeu, de Richard J. Foster şi Gayle D. Beebe
Să cunoaştem creştinismul, de J. I. Packer
Singurul drum spre Nord, de Erik Mirandette
Pavel, Duhul şi poporul lui Dumnezeu, de Gordon D. Fee
Veniți cei însetați, de Max Lucado

În curs de apariție:

2000 de ani de evidențe ale manifestării Duhului Sfânt în viața Bisericii, de Eddie L. Hyatt
Când ți s-a greşit, de Erwin W. Lutzer
Ce cere Isus de la lumea aceasta?, de John Piper
Dicționar de imagistică biblică, editori generali: Leland Ryken, James C. Wilhoit şi Temper Longman III